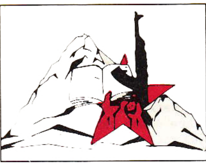

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NİNE

Sayı 86 / Şubat 1989 / 3.-DM

SÖMÜRGECİ OPERASYONLAR SÜRÜYOR / DİRENİŞ ENGEL TANIMIYOR

Kitleselleşen ulusal kurtuluş hareketimiz ile sömürgeci Türk devleti arasında 1989 yılı başlarından itibaren daha da boyutlanarak süregelen savaş Şubat ayında çok yönlü olarak devam etti. Aralık ayı ortalarında başlatılıp Ocak ayı boyunca yoğun olarak sürdürülen operasyonların ağırlık noktasını Botan ve Dersim alanları teşkil etmekteydi. Şehirlerde bir ayı aşkın süre devam eden operasyon ve tutuklama harekatı bu kez kırsal alanlara kaydırılarak kış koşullarının sunduğu avantajla kalıcı sonuç alınmak hevesine kapılındı. Şehirlerde ulusal kurtuluş mücadelemize kendi akıllarınca "büyük darbe" vurdukları iddiasında olan sömürgecilerin hesaplarına göre; gerilla güçlerinin en temel üslerinden biri olan Botan'da girişilecek geniş kapsamlı harekatla savaş güçlerimiz kaynağından darbelenecek; aynı zamanda Dersim'de de operasyonlar yaygınca geliştirilip Botan'ı diğer alanlara bağlayan tüm kapılar tutulacak ve birbirlerinden tecrit edilen ulusal kurtuluşçu güçlerimize nihai sonuç alıcı darbeler vurulacaktı. Bu hesap doğrultusunda, büyük bir askeri güç Botan alanına sevkedilerek helikopterler, özel komandolar ve yerel işbirlikçiler eşliğinde büyük bir harekat başlatıldı; yoğun karla kaplı arazide gerilla güçlerimiz hareketsiz kılınıp imha edilmek istendi. Şırnak, Cudi ve Yekmal bölgesinde yoğunlaştırılan operasyon diğer yandan da Dersim alanındaki operasyonla takviye edildi. Ancak, tüm askeri güçlerini ortaya koymalarına ve burjuva basınının tüm çığırtkanlığına rağmen, sömürgeci kolluk kuvvetleri bir kez daha eli boş kaldılar. Halktan insanların bolca tutuklandığı operasyon sürecinde gerilla güçlerine en küçük bir kayıp verdirmeyi başaramadılar; aksine birçok yerde kendileri darbe yedi.

İçinde bulunduğumuz ayın en canalıcı sorunlarından birini yerel

Devamı 2. sayfada

Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu gerillaları, yeni atılımların yoğun hazırlıkları içinde...

Kiminle nasıl ve nereye kadar yürünür?

Partimizin III. Kongresi'nden bu yana yaklaşık üç yıllık bir süre geçti. Biz, Kongre öncesi, Kongre ve Kongre sonrası gelişmeleri henüz yeni yeni öğreniyoruz. Ve öğrendiğimiz her yeni gelişmeyle, dünya komünist hareketi içinde yaşanan gelişmelerin, bizde de nasıl yaşandığını; bu gelişmeleri yaşamanın adeta bir zorunluluk olduğunu daha bir iyi görmekte ve bu gelişmeleri, komünist hareketin zengin deney ve tecrübelerinden çıkardığımız derslerle değerlendirmekteyiz.

Klasik deyimle, "devrim yolunun zor ve engebeli, inişli-çıkışlı olduğunu; bu yolda tökezleyenlerin, tökezleyip düşenlerin, düşüp kalkmayanların olacağını, olabileceğini" çok normal karşılıyoruz; Kürdistan toplum yapısını ve mücadele öncesi hakim kişiliği bildiğimizden dolayı, bizde yaşananları daha bir net çözümleyebiliyoruz. Çözümleyebilmemiz gerekir de.

Bizde, Kongre öncesi ve sonrası gelişen, önderliği tasfiyeye yönelik, sağ teslimiyetçi anlayış ve anlayış sahibi unsurlarla, Partimizin komünist ihtilalci, Apocu çizgisi ve bu çizginin anlam bulduğu önderlik ve

Devamı 14. sayfada

Kürdistan'da "intifada"nın ayak sesleri ve Halk Komitelerinin örgütlendirilmesi üzerine

"İki polisin öldürülmesinin ardından başlatılan operasyonlar, iki teröristin öldürülmesi, bu arada güvenlik güçlerinin çok sayıda mermi sıkması Cizre'de gergin bir ortam yarattı.

*İlçede meydana gelebilecek herhangi bir olaya karşı bazı evler polis tarafından karakola dönüştürülürken kaymakam **Necati Küçükdumlu**'nun ailesi 'özel korumaya' alındı.*

*Kaymakam Necati Küçükdumlu, kendisiyle görüşen SHP heyetine, **'halk arasındaki büyük infialden haberdar'** olduğunu söylerken Belediye Başkanı **Tahir Vesek**, 3000 kadar kişinin gözaltına alındığını belirtti ve ilçedeki ortamı 'barut fıçısı' olarak niteledi.*

*Bölgede bulunan SHP heyetinden **Halil Akyüz**, ilçedeki olaydan sonra başlatılan operasyonun amacını çok aştığını belirtirken Mardin milletvekili **Adnan Ekmen**, **'Cizre'de plan gereği devlet terörü estiriliyor'** dedi.*

*Önceki akşam Cizre'ye gelen SHP heyetini halk, **'İsyan çıkacak, rahatsızız'** diye karşıladı. "* (Cumhuriyet, 21 Ocak 1989)

"SHP'li milletvekilleriyle Cizre'de dolaşırken futbol oynayan küçük bir çocuk söyledi şu cümleyi: CİZRE DÜN FİLİSTİN GİBİYDİ." (2000'e doğru, 22 Ocak 1989)

Kürdistan'da son dönemlerde yaşanan ve en yoğun ifadesini Cizre özgülünde bulan gelişmelerin özü yukarıda, verdiğimiz iki alıntıda kendini ortaya koyuyor. Evet, son aylarda Kürdistan'da ortaya çıkan, iç ve dış kamuoyunun dikkatlerini yoğun olarak çekip günlerce basın-yayın organlarının baş köşesini işgal eden gelişmelerle ilgili yorumların bir özeti niteliğinde, yukarda verdiğimiz iki kısa alıntı. Burada çarpıcı bir gerçeklik dile geliyor: **Kürdistan halkı ayaklanmanın eşiğine geldi ve Filistin "İntifada"sı bu kez de Kürdistan'da alev aldı.**

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı gelişkinlik düzeyinin bir ifadesi ve Kürdistan halkının bu mücadele içinde yaygın yer alışının belgesi niteliğinde bulunan son gelişmelerin ortaya çıkardığı derslere geçmeden önce bu gelişmeleri ana hatlarıyla gözden geçirmekte yarar var.

Devamı 3. sayfada

Cezaevlerinde yeni direniş dalgası

Eskişehir, Diyarbakır, Ceyhan ve Çanakkale Cezaevleri açlık grevinde

PKK'li savaş esirleri 9 Şubat 1989 tarihinden bu yana Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nde açlık grevi eyleminde bulunuyorlar. 199 savaş esirinin greve girmesi ile başlatılan eylem adım adım yayılarak diğer cezaevlerinden de destek grevleri ile besleniyor. Diyarbakır, Ceyhan ve Çanakkale cezaevlerindeki PKK'li savaş esirleri Eskişehir açlık grevi eylemiyle dayanışma amacıyla 21 Şubat tarihinden bu yana açlık grevi eylemi başlatmış bulunuyorlar. Bu yeni direnişlerle beraber açlık grevine giren savaş esirlerinin sayısı 500'e ulaştı.

Eskişehir açlık grevi eylemi, direnişlerle elde edilen hakların gaspedilmesi, 1 Ağustos Genelgesi'nin uygulamaya konması ve tek tip elbise uygulamasının yeniden dayatılması üzerine başladı. Ekim 1988'de Kürdistan ve Türkiye cezaevlerinde 2000'i aşkın siyasi tutuklu ve savaş esirinin gerçekleştirdiği ve istemlerinin ağırlıklı kısmının kabul edilmesi üzerine sonuçlandırılan açlık grevi eylemi üzerinden henüz çok kısa bir süre geçmişken ve devrimci tutuklular daha fiziki sağlıklarına bile kavuşmamışken sömürgeciler bir kez daha saldırıya geçerek direnişle kazanılmış hakları gaspa yöneldiler. Amaç, sadece kazanılmış hakları gaspedip çağdışı yaşam koşullarını cezaevlerine hakim kılmak ve devrimcileri siyasi düşüncelerinden koparmak da değil; bunun da ötesinde sömürgeciler devrimci tutukluları sürekli uğraştırıp onları yavaş yavaş öldürme amacını da güdüyorlar. Dayatılan iki seçenek var: Ya bütünüyle boyun eğip amaçlarınıza sırt dönecek ve siyasi olarak öleceksiniz, ya da sürekli direnmeler içinde fiziki olarak yıpranıp adım adım ölüme gideceksiniz. Savaş esirleri çok iyi bunun farkındadırlar, ancak siyasi amaçlarından vazgeçmeyi asla kabullenmeyerek, sonunda fiziki ölüm de olsa direnişi sonuna kadar götürmeye azimlidirler. Eskişehir, Diyarbakır, Ceyhan ve Çanakkale cezaevlerinde yaşanan direnişler işte bu anlamı taşıyor.

Eskişehir'deki açlık grevi eyleminde yer alan savaş esirlerinden **İhsan Açıkça, Erdoğan Sönmez** ve **Şükrü Göktaş**'ın durumlarının ağır olduğu haber veriliyor.

Diğer taraftan, savaş esirlerinin direnişlerini her dönemde sonuna kadar desteklemiş bulunan tutuklu aileleri bu kez de dayanışma eylemleri ve girişimlerini sürdürüyorlar. Tutuklu ailelerinden bir grup 9 Şubat 1989 tarihinden buyana Ankara İnsan Hakları Derneği Şubesi'nde açlık grevi yapıyor. Tutuklu yakınlarının Meclis'e giderek protesto eylemi yapacaklarını ve gerekirse anaların bir kez daha kendilerini yakmaktan çekinmeyeceklerini belirttikleri de gelen haberler arasında.

Tüm ilerici-devrimci kamuoyunu, tüm insanlığı savaş esirleri ve yakınlarının onurlu direnişlerine omuz vermeye ve seslerini duyurmaya çağırıyoruz.

Zindan Ekim Direnişini kavrayalım, bilince çıkaralım!

Ulusal ve uluslararası demokratik kamuoyunda çok büyük yankılar uyandıran, yarattığı sonuçlarla kitle mücadelesinde önemli bir dönemeci oluşturan görkemli bir eylemlilik sürecini geride bıraktık.

Ekim-Kasım ayları boyunca, Kürdistan ve Türkiye'de tüm devrimci, ilerici ve yurtseverler zindanlardan yükselen direniş bayrağı etrafında kümelenerek harekete geçti; cezaevi direnişleri bu süre boyunca Türkiye siyaset gündeminin başına oturdu ve onu belirledi.

12 Eylül'den bu yana ilk defa kitlesel olarak bu denli yoğun bir kabarma meydana geliyordu. Bu kabarmanın öncü gücü olan cezaevi direnişlerinin nedeni ise devletin çok yönlü saldırısıydı.

TC aylardır, titizlikle planlanan bir saldırıyı Kürdistan ve Türkiye'de yürürlüğe sokmuş, cezaevleri şahsında devrimci güçler ve toplumun tümü hedef alınmıştı. 12 Eylül'le birlikte toplumda yaratılmak istenen suskunluk, yılgınlık ve korku ortamı PKK'nin gerek cezaevlerinde, gerekse Kürdistan dağlarında yükselttiği mücadele ile yok edilmiş, yerini giderek artan bir toplumsal muhalefete ve başkaldırıya bırakmıştı.

Bu toplumsal muhalefet ve kitlesel mücadele Kürdistan ve Türkiye'de, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi temeli üzerinde şekillenirken, cezaevleri bir direniş odağı olarak bu sürece katkıda bulunuyordu. Cezaevleri direnişleri bu özelliğiyle Kürdistan'da önemli bir yer tutarken, Türkiye'de adeta tek muhalefet odağı halindeydi.

Devamı 6. sayfada

Darağacına yürürken savaş esirlerinden mesajlar

MUZAFFER AYATA:

"Son nefesimde de ağzımdan çıkacak olan; bu kavganın isyan alevleri olacaktır"

24. sayfada

Halklarımızın devrimci birliğini yaratmak ertelenemez bir görevdir

Son sayfada

SÖMÜRGECİ OPERASYONLAR SÜRÜYOR / DİRENİŞ ENGEL TANIMIYOR

Baştarafı 1. sayfada

seçim hazırlıkları ve seçimler konusunda PKK'nin sömürgecilerin yüreğine saldığı korku oluşturmaktaydı. Partimizin kitleler içinde örgütlenme yolunda önemli gelişmeler kaydettiğini, kitlelerin ulusal kurtuluş mücadelemiz etrafında örgütlendiğini gören sömürgeciler, yerel seçimlerde ulusal kurtuluş mücadelemize yakın adayların seçilebileceği korkusuyla büyük bir kabus yaşadılar. PKK'nin siyasal burjuva partileri içine sızdığını, onun içinde örgütlenmeye başladığını belirterek yoğun bir temizlik harekatına giriştiler. Başta Batman olmak üzere birçok alanda daha çok SHP'de odaklaşan tutuklamalar yaptılar. Bu, sömürgecilerin ulusal kurtuluş mücadelemizin yaygınlaşması ve her alana nüfuz eder hale gelmesi karşısında duydukları panik ve korkunun en büyük ifadelerinden biriydi. Burjuva basını günlerce, PKK'nin belediyelere sızdığı, SHP'nin il veya ilçe yönetim kurulları içine taraftarlarını soktuğu, parti üyeliklerinin çoğuna kendi taraftarlarını yerleştirdiği yolunda haberlerle çalkalandı durdu. Bu, sömürgecilerin halkımızdan, mücadelemizin kitleselleşmesinden duyduğu büyük korkunun bir dışa vurumu; mücadelemizin halklaştığının itirafıydı.

Ocak ayı boyunca giriştikleri tutuklamalarla sayısı yüzlere varan SHP üyesi ve ilçe yöneticilerini, sendikacıları gözaltına alan sömürgeciler PKK korkusundan **hala** kurtulabilmiş değiller. TBMM Genel Kurulunda, olağanüstü hal uygulamasının görüşmesi sırasında yaptığı konuşmada İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli, ***"PKK seçimleri provoke ve sabote edebilir. PKK'ya karşı yeni operasyon taktikleri geliştiriyoruz"*** demekteydi. Görülüyor ki, binlerce Kürdistanlının gözaltına alınıp işkencelerden geçirilmesi ile sonuçlanan ve sömürgecilere "PKK şehirlerde bitti" dedirten son kapsamlı operasyonlar da sömürgecilerin yüreğindeki korkuyu söküp atmaya yetmemiş. Çünkü onlar biliyorlar ki, ne operasyonlar gerçekte ulusal kurtuluş güçlerimize kalıcı darbe vurabildi ve ne de "PKK bitti." Aksine, son operasyonlar PKK'nin halkın bağrında ne denli yer etmiş bulunduğunu ve Kürdistan halkının her an patlamaya hazır bir bomba gibi tetikte bulunduğunu ortaya koydu. İşte, sömürgecilerin bunca telaşı da bundan. Üst üste tüm güçlerini seferber ederek gerçekleştirdikleri operasyonları onları her an daha çok tükenişe sürüklemekten ve daha geniş Kürdistanlı kesimleri mücadeleye çekmekten başka sonuç vermiyor.

Bütün bu gerçekleri bir kez daha gören sömürgeciler, Kürdistan'ın Siirt, Hakkari, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Mardin, Dersim ve Van illerinde dört yılı aşkın süredir devam edegelen olağünüstü hal uygulamasını 4 ay daha uzatma kararı aldılar. Gerçekte tüm Kürdistan sathında yıllardır süren bir savaş halinin yaşandığı gözönünde bulundurulursa, bu sekiz ili kapsayan olağanüstü hal uygulamasının yasal bir kılıf olmaktan öteye geçmediği; savaşın daha geniş alanlarda yükselerek yaşandığı görülür. Ancak yine de, bu uygulamaların sürekli uzatılmak zorunda kalınması, sömürgecilerin çıkmazlarının bir belgesi ve halkı aldatma yolundaki demagojilerinin iflası olması açısından anlam kazanıyor.

Sömürgecilerin iflaslarını belgeleyen uygulamalara örnekler daha da çoğaltılabilir. Bunlardan birise de, Kürdistan'daki muhtarlara koruma muhafızları verilmesi kararıdır. Sömürgecilerle işbirliği yapan köy muhtarları ve ihtiyar heyetleri üyelerine yönelik cezalandırma eylemlerinin başarıyla sürdürülmesi üzerine sömürgeciler bu kesimleri korumaya yönelik tedbirler geliştirmek zorunda kaldılar. Şubat ortalarında alınan bir karar gereğince, köy korucularının bir kesimi, hedef durumundaki muhtar ve heyet üyeleri ile evlerini koruma altına almakla görevlendirilecekler. Sömürgecilerin ulusal kurtuluş mücadelemizin hesap sorucu namluları karşısında korumak zorunda kaldıkları kesimlere her geçen gün yenilerinin eklenmesi, sömürgecilerin çıkmazlarını derinleştirmekte, Kürdistan'ın kendilerine bir tuzak olduğu gerçeği her gün biraz daha netleşmektedir.

Buna benzer bir diğer karar da, memurların çalıştıkları alanlarda zorunlu nöbet tutma uygulamasına tabi tutulmasıdır. "Bölgesel Savunma Birlikleri" kurulması kararının bir parçası olarak, Kürdistan'da faaliyet yürüten memurlar da çalıştıkları işyerlerinde zorunlu nöbete tabi tutulmaya başlandılar. Hedef olabilecek kurum ve kuruluşların "güvenliği" çerçevesinde alınan karar memurlar arasında tepkilere neden oldu, nöbet tutmayan memurlar hakkında dava açıldı. Tüm toplumun askerileştirme planının bir parçası olarak yürürlüğe konulan sistem toplumsal kesimlerde tepkiyle karşılanmakta ve sömürgecilerle çelişkileri artan bu kesimler düzenden adım adım uzaklaşma sürecini yaşamaktadırlar. Bu ise sömürgecilerle halk kesimleri arasındaki çelişkilere paralel olarak, düzenin çalışanlarında da hoşnutsuzluğu derinleştirmekte, ulusal kurtuluş mücadelemizin hitap edeceği zemini genişletmektedir.

Bütün bu gelişmelerin yanısıra son dönemlerde ulusal kurtuluş eylemlerimiz de sömürgecilere çeşitli maddi ve manevi darbeler vurmaya devam etti. Kış koşullarının ortaya çıkardığı tüm zorluklara ve sömürgecilerin yoğun operasyonlarına rağmen ulusal kurtuluş eylemleri artarak sürdü. Bahara doğru gidilirken yeni bir atılım için yoğun hazırlıkların sürdürülmesinin yanısıra geliştirilen bu eylemler sömürgecilerin yaratmak istediği pasifikasyon ortamını yerle bir etti, kitlelerdeki coşku ve ulusal kurtuluşa inancı sürekli canlı tuttu.

Şırnak bir kez daha sömürgecilere mezar oldu

TC'nin boy hedeflerinin başında gelen ve son ay içinde büyük operasyonların geliştirildiği Şırnak'ta sömürgeciler bir kez daha ava giderken avlandılar ve büyük bir darbe yediler.

6 Şubat akşamı Şırnak'ın Toptepe köyündeki karakol binasına yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştiren ARGK gerillaları karakol binasını roketatarlarla yerle bir ettiler. Ardından otomatik silahlarla karakolu tarayan gerillalar çok sayıda sömürgeci askeri öldürdüler, birçoğunu yaraladılar.

Eylemden kayıp vermeksizin çıkan ARGK gerillaları bu kez de Cudi Dağı'nda eylemden sonra operasyona çıkan sömürgeci güçleri pusuya düşürerek burada da ikinci darbeyi indirdiler. Pusuya düşürdükleri düşman araçlarına roketatarlar ve otomatik silahlarla saldıran gerillalar birçok askeri aracı tahrip ettiler. Bu arada devrilen bir askeri araçtaki askerlerden birçoğu öldü, kalanları ise yaralandı. Araç ise, tamamen imha edilerek işlemez hale getirildi.

ARGK gerillaları peşpeşe gerçekleştirdikleri bu iki eylemden de kayıp vermeden ve üstün bir başarıyla çıktılar. Botan alanındaki güçlerimizi imha iddiasıyla operasyon yürüten; operasyonlarını Şırnak ve Cudi'de yoğunlaştıran sömürgeciler karşı karşıya geldikleri bu eylemlerle büyük bir sarsıntı geçirdiler ve prestij kaybına uğradılar. Şırnak'ın zaptedilmezliği gerçeği bir kez daha sömürgecilerin suratında bir şamar gibi patladı.

Düşmanın askeri güçlerine vurulan bu darbelerin yanısıra, Şırnak alanındaki ekonomik tesisleri de işlemez kılındı. 27 Ocak günü, Şırnak'ın Toptepe köyü yakınlarında bulunan Türkiye Kömür İşletmeleri Ocakları'na yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştirildi. ARGK gerillaları yeraltı zenginliklerimizin sömürgecilere peşkeş çekilmesinde önemli bir tesis görevi gören kömür ocaklarındaki tüm greyder ve kamyonları tarayarak işlemez hale getirdiler. Su pompalarına benzin dökerek ateşe verdiler. Böylece, sömürgecilerin ülkemizi iliklerine dek sömürüp savaş ekonomilerinin hizmetine sokmalarına izin vermeyeceklerini bir kez daha gösterdiler. Kürdistan'ın azılı ajanlarından Alixan Tatar'ın sömürgecilerle işbirliği içinde işlettiği Şırnak kömür ocaklarına vurulan bu darbe sömürgeciler ve işbirlikçilerinin prestijine büyük darbe vurdu.

Cizre'de devrimci intikam eylemleri

Son dönemlere ulusal kurtuluş güçlerimiz ile sömürgeciler arasındaki savaşın odak noktalarından biri haline gelen Cizre peşpeşe gerçekleştirilen devrimci intikam eylemlerimizle çalkalandı. İki polisin 13 Ocak günü cezalandırılması ardından girişilen operasyonlarda yoğun tutuklamalara girişilmesi ve değerli ARGK komutanlarından **Berivan** yoldaşla birlikte bir yurtseverin katledilmesinin intikamı peşpeşe düşmana indirilen darbelerle soruldu, soruluyor.

Bu süreçte ARGK gerillaları Cizre emniyet amirliği ve kolluk kuvvetlerinin lojmanlarına yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştirdiler. Emniyet amirliği binası ve lojmanlar roketatarlarla tehrip edilip otomatik silahlarla tarandı. Düşmana ağır mal kaybının yanısıra can kaybı da verdirildi.

Bu eylemin hemen ardından bu kez de Cizre-Silopi yolunun 15. kilometresinde bir jandarma aracı pusuya düşürüldü. ARGK gerillalarının intikam namlularının ateşi altında çok sayıda jandarma ölümle cezalandırıldı, birçoğu yaralandı; jandarma aracı ise tamamen tehrip edildi.

Cizre'de bu dönemde geliştirilen üçüncü eylemin hedefi ise, sömürgeci askeri güçlere yurt dışından akaryakıt getiren TIR'lardı. İpek Yolu'nun Cizre'ye yakın bir noktasında ARGK gerillalarınca durdurulan 6 TIR ateşe verildi, şoförleri ise, sömürgeci ordu için çalışmamaları doğrultusunda uyarıldılar. Düşmana ağır maddi kayıp verdirilen eylem, Kürdistan'da artan ulusal kurtuluşçu otoritenin bir diğer zaferi oldu. Buna benzer bir diğer eylem de İdil'de yaşandı ve burada da bir askeri tanker tahrip edildi.

Operasyonların tüm hızı ile sürdüğü bir dönemde ARGK gerillalarının peşpeşe geliştirdikleri bu eylemler sömürgecileri saldırı konumundan savunma konumuna girmeye zorlamış; ARGK gerillaları her zaman atakta olmanın avantajıyla kitleler nezdinde bir kez daha büyük bir güven kaynağı olmayı başarmışlardır. Bu durum sömürgecilerin askeri otoritelerinin yanısıra siyasi otoritelerine de indirilen en büyük darbe olmuştur.

Siverek'te ANAP belediye başkan adayı cezalandırıldı

Sömürgecilerin halkımızı bölüp parçalamada en büyük kozlarından biri olarak dört elle sarıldıkları seçim kampanyaları sürerken, bu kampanyalarda sömürgecilerin en büyük destekçilerinden biri olarak ANAP'tan belediye başkanlığı adayı olan Sabri Karahan isimli işbirlikçi Siverek'te ölümle cezalandırıldı. Eylemde 4 yakını da ağır yaralandı.

Ülkeden ulaşan haberlere göre, sömürgecilerin has işbirlikçilerinden olan Karahan aşiretine mensup bulunan Sabri Karahan, sömürgecilere gönüllü uşaklığı ve işbirlikçiliği nedeniyle ölümle cezalandırılmıştır.

Kerboran'da 10 köy korucusu ARGK birliklerince kaçırıldı

Ülkeden gazetemize ulaşan haberlere göre, Mardin'in Kerboran nahiyesinde köy korucularına yönelik başarılı bir eylem gerçekleştiren ARGK gerillaları 10 köy korucusunu kaçırmışlardır.

Gerçekleştirilen bu eylemde, Mardin alanında büyük darbeler yiyen ve işlemez kılınan köy koruculuğu sisteminin artıklarından bir grup daha safdışı bırakılmış bulunuyor.

KÜRDİSTAN'DA "İNTİFADA"NIN AYAK SESLERİ VE HALK KOMİTELERİNİN ÖRGÜTLENDİRİLMESİ ÜZERİNE

Baştarafı 1. sayfada

Dört yılı aşkın bir süredir Kürdistan'ın kırsal alanlarında kıyasıya süren savaş son aylarda yeni bir boyut kazanarak Kürdistan kentleri ile Türkiye metropollerini de sarmaya başladı. Kürdistan ulusal kurtuluş savaşında niteliksel bir gelişmenin ifadesi olan bu durum sömürgecilerde derin bir korku ve telaş yarattı. Bu gelişmeyi daha kökleşmeden bertaraf etmek isteyen sömürgeciler Aralık 1988'de başlayıp Ocak 1989 boyunca devam eden ve adına "Birlik Operasyonu" dedikleri kapsamlı bir saldırı başlattılar. Bu operasyon çerçevesinde, Siirt, Mardin, Hakkari, Diyarbakır, Bitlis, Antep, Urfa ve İstanbul illeri ile, Batman, Şırnak, Cizre, Midyat, Nusaybin, Silopi, Eruh gibi ilçeleri ve köylerini kapsayan arama ve tutuklama faaliyetlerine giriştiler. Operasyon süresince 3000'i aşkın Kürdistanlı kadın-erkek, çocuk-yaşlı denmeden gözaltına alınıp işkencelerden geçirildi. Operasyonlarda gözaltına alınanlar, köy imamından sendikacıya, öğrenciden esnafa kadar her kesimden insanı kapsıyor ve mücadelemizin kitleselleştiğinin sömürgecilerce de bir itirafı oluyordu.

Basına yansıyan bazı örneklerden buraya aktaracaklarımız bu gerçeği olduğu kadar, sömürgecilerin vahşetinin ulaştığı boyutları da gözler önüne sermeye yetecektir:

"Gözaltına alınanlar arasında küçük çocuklar olduğu gibi, 90 yaşında ihtiyarların da olduğu söyleniyor. Gözleri görmeyen Sait Yaman bunlardan biri...

"Siirt merkez ilçeye bağlı Koçpınar köyü imamı Ahmet Yaş 28 Aralık 1988 gecesi gözaltına alındı...

"Rakılı sorguya çekilen köy imamı bir cuma vaazında, 'Biz esiriz, Cuma namazı kılmak bize vacip değil' şeklinde sözleri söylemekle suçlanıyordu.

"Eruh'un Demirkaya köyüne 11 Ocak günü operasyon düzenlendi. Köy halkı meydana toplandı. Erkeklerle kadınları ayırdılar. Erkekler, her zamanki gibi kendilerinin dövüleceğini düşündüler. Ama tersi oldu. Erkeklerin önünde kadınlara meydan dayağı attılar.

"Eruh'un bir başka köyü Payamlı: 5 Ocak 1989 günü meydana toplanan köylüler içtimadan geçirildi, ardından da meydan dayağı atıldı. Yedi kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan köy muhtarı Abdullah Sayın'ın işkence sonucunda durumunun ağırlaştığı söyleniyor.

"İşkence sonunda durumunun ağırlaştığını söyleyen bir başka köy muhtarı Eruh, Çeltiksuyu'ndan Resul Naz.

"Eruh'un dağyeli köyünde ise operasyonun hedefi ilkokul çocuklarıydı. Söylenenlere göre, öğrencileri toplayan Dağyeli karakol komutanı çocuklara 'Babalarınız söylemiyor siz söyleyin, evinize terörist geliyor mu?'diye sordu." (2000'e doğru, 22 Ocak 1989)

Sömürgecilerin, ısrarla "bir avuç teröriste karşı savaş verdikleri", Kürdistan halkının "teröristlere destek vermediği" ve "devletin her geçen gün daha büyük başarılar kaydederek duruma hakim olmaya başladığı" şeklinde ileri sürdükleri iddiaları bu gelişmelerle birlikte yerle bir oluyordu. Tüm dünya kamuoyu, 1980 sonrasının en büyük ve kapsamlı operasyonu olarak nitelenen bu operasyonun bütün bir halka karşı savaş ilanı anlamına geldiğini ve Kürdistan'da ilk kez böylesine boyutlu ve kitlesel bir savaşın yaşandığını görüyordu. Son gelişmelerin ortaya çıkardığı gerçekler salt bununla da sınırlı değildi. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin halk içinde kökleşmesinin en belirgin işaretleri kendisini ortaya koyuyor, Kürdistan halkı baskı ve zulmün sindirdiği konumdan çıkarak; hesap soran, ayağa kalkmaya hazır olduğunu ortaya koyan bir konuma ulaşıyor ve "korkudan korkmamak" gücüne kavuşuyordu. Bu, bir halkın kurtuluşuna giden en büyük aşamalardan biri niteliğindedir. Nezaman ki bir halk, en azgın terörün bile susturamadığı, sindiremediği bir aşamaya ulaşır, işte o zaman kurtuluşun anahtarı ele geçirilmiş demektir. Taşlarla en modern silahlara ve tarihin ender tanık olduğu bir vahşete bir yılı aşkın süredir direnen Filistin halkının "intifada"sının öğrettiği bu ders bugün Kürdistan'da hayat buluyor; Kürdistan "intifada"sının tohumları uç veriyor.

Sömürgeci Türk devletinin Kürdistan'da son giriştiği operasyonlar sürecinde yaşananlar bu gerçeği apaçık gözler önüne serdi. Operasyonlar sürecinde, İstanbul'da, Cizre'de, Siirt'te Kürdistanlı yurtsever ve devrimciler düşmanın "teslim ol" çağrılarına silahla karşılık verip direnirken, Kürdistan halkı da düşman vahşeti karşısında suskun kalmayı reddederek sesini yükseltti. Ve düşmana unutamayacağı ağır darbeler vurdu. Bunun en canlı örneği olan Yeşilyurt köylülerinin direnişi bir döneme damgasını vuran bir olay oldu. Günlerce içte ve dışta basın- yayın organlarını işgal eden, kamuoyunca yoğun bir tepki ile karşılanıp yaygınca tartışılan Yeşilyurt olayı, Türk sömürgeci faşizminin Kürdistan köylüsü tarafından her türlü risk gözönüne alınarak yargılanması ve hesap sorulmasının ifadesi oluyordu. 14 Ocak'ı 15 Ocak'a bağlayan gece Yeşilyurt köyünü basan sömürgeci kolluk kuvvetleri tüm köy halkını 90'lık ihtiyarlardan beşikteki bebeye kadar köy meydanına topluyor; gençleri yere yıkıp postallarla sırtında dolaşıyor, dövüyor; kadınları ise ağızlarına varıncaya dek aramadan geçiriyor; bununla da yetinmeyip hepsini birer birer insan pisliği yemeye zorluyordu. Dünya tarihinde eşi görülmeyen vahşi uygulamaları günlük pratiklerinin sıradan bir öğesi haline getiren ve suçlarını hep gizleyebileceğini sanan sömürgeciler bu sefer beklemedikleri bir gelişme ile allak bullak oluyorlardı. Zira, 12 Eylül'den buyana görmedikleri işkence kalmayan, ancak korkudan bugüne dek seslerini çıkarma gücü bulamayan Yeşilyurt köylüleri bu kez artık "korkudan korkmama"nın gereğini kavrayarak, ulusal kurtuluş mücadelemizin de verdiği güçle harekete geçiyor; operasyonu yapan kolluk kuvvetlerini yazdıkları bir dilekçe ile şikayet ediyor, hesap sorulmasını istiyorlardı. Sömürgecilerin olayı örtbas etmek için başvurdukları tüm tehditler boşa çıkıyor; Yeşilyurt köylüleri olayı kamuoyuna maledıyorlardı.

Bundan sonra içte ve dışta geniş yankılar uyandıran bu olay sömürgeci Türk cuntasının işbaşına gelişinden sonra belki de kendisini en çok güç durumda bırakan yaygın bir kamuoyu baskısına yol açıyordu. Sömürgeci Türk devletinin, demokrasiye döndüğü yolundaki hikayeler, işkencelere karşı Avrupa Sözleşmesine imza atarak kendini temize çıkarma gayretleri bir anda yerle bir oluyor; dünya nezdindeki prestiji yerle bir olarak büyük bir darbe yiyiyordu. Bu durumu **Mehmet Ali Birand** 8 Şubat 1989 tarihli Milliyet Gazetesi'ndeki köşesinde şöyle dile getiriyor:

"Yeşiltepe köyündeki olay Türkiye'ye hem içerde, hem de dışarda büyük zarar verdi. Son aylarda insan hakları ve demokrasi konularında ardı ardına olumsuz raporlardan sonra, Avrupa Parlamentosu başta olmak üzere uluslararası kuruluşlarda, Batı basın ve TV'lerinde görüntüsü çok yıpranan ülkemize bundan daha büyük bir darbe indirilemezdi.

"Yeşiltepe dış dünyada, içerde olduğu gibi 'sembol olay' durumuna girmeye başladı. Unutulacak gibi değil. Geçtiğimiz haftada dünya basınına yansımasıyla sınırlı kalmayacağı anlaşılıyor.

Bu olay, içerde (hiç değilse bazı çevrelerde) kendi kendimize saygınlığımızı yitirtti. İnsan haklarına artık önem verilme dönemine girildiği sanılırken, bunun bir gösterişten ileri gitmediğini ortaya çıkarttı ve umutları kırdı.

Dışarda ise, Türkiye'nin çağdaş demokrasi yolunda önemli adımlar attığını iddia edenleri de yalanladı."

Yeşilyurt'ta yaşananlar salt Türk sömürgeciliğinin teşhir ve tecritine yol açması bakımından değil, her türlü zulüm, baskı ve tehdide karşın direnişten taviz vermeyen ve boyun eğmeyi reddeden bir halk gerçekliğinin doğuşunu sergilemesi bakımından da canalıcı öneme sahipti. Yeşilyurt köylüleri, her şeyi göze alarak şikayet dilekçesi vermekle ve sürgün de dahil her türlü tehdidi göğüsleyip şikayetlerini geri çekmemekle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin zaferinin en temel öğelerinden biri olan direnişçi halk gerçekliğinin Kürdistan'da artık adım adım yerleşen bir gerçeklik olduğunu da belgelemiş oluyorlardı. Ve esas önemli nokta da buydu. Sömürgecileri bunca telaş ve korkuya boğan, yüzyüze geldikleri bu gerçeklikti. 7'den 70'e bir halk artık savaş içinde çeşitli biçimlerde yerini almaya başlamıştı.

Aynı gerçeklik, Cizre merkezinde de kendisini ortaya koydu. İki polisin ARGK gerillalarınca cezalandırılması ardından başlatılan operasyonlarda halktan yüzlerce kişinin gözaltına alınıp insanlıkdışı uygulamalara tabi tutulması, operasyonlar sürecinde, Kürdistan kadınının onurlu öncülerinden olan ve halk üzerinde derin bir saygı ve güven yaratmış bulunan **Berivan** yoldaşın şehit düşmesi Cizre halkını ayaklanmanın eşiğine getirdi. Düşman halka gözdağı vermek için şehrin dörtbir yanında rastgele ateş ederken, halk topyekün bir isyan ruhunu yaşıyordu. Nitekim, düşman da bu gelişmeyi görmüş, birçok evi geçici karakol haline getirirken, başta kaymakam olmak üzere, birçok yetkili ile resmi binaları korumaya almıştı. Cizre, içinde bulunduğu durumla tam anlamıyla "Filistin gibiydi."

Kürdistan'ın birçok alanında yaşanan, Cizre merkezi ve Yeşilyurt örneklerinde en çarpıcı biçimde kendisini ortaya koyan gerçeklik; ulusal kurtuluş mücadelemizin kitleselleşmesinin en yalın ifadesi olmaktadır. Mücadele artık salt öncü ile sınırlı, onun yürüttüğü bir mücadele olmaktan çıkmış; kitlelere malolmuştur. Artık Kürdistan'da bir halk savaşı gerçekliği daha belirgin olarak yaşanmaktadır. Tutuklamalarda her yaş ve meslek grubundan insanın "PKK'li olmak, PKK'ye yardım ve yataklık etmek" gerekçesiyle gözaltına alınması; bir operasyonla 3000'i aşkın insanın gözaltına alınması sömürgecilerin gerçek korkularının kaynağını ortaya koymaktadır. Artık kendileri de, halkın PKK'yi desteklemediği safsatasına inanamamakta, Kürdistan'ın yurtsever her ferdinin gönlünde PKK'nin yer ettiğini görmektedirler.

Sömürgecilerin korkusunun kaynağı salt bu da değil; Kürdistan halkı artık etkilenme aşamasından örgütlenme aşamasına girmiştir. Halkımız Ulusal Kurtuluş Cephesi saflarında örgütleniyor. Sesinin şimdi daha gür ve korkusuz çıkmasının nedeni onun artık daha örgütlü hareket etmeye başlamış olmasındandır. Cezaevleri direnişleri etrafında örülen tutuklu aileleri duvarı bu gerçeğin bir diğer kanıtı durumundadır. Özellikle Ekim 1988 Cezaevleri Direnişi tutuklu ailelerinden başlayarak dalga dalga yayılan bir kenetlenme ve ayağa kalkışa yol açtı. Direnişlerin zaferinde bu, en önemli etkenlerden biri durumundaydı. Bugün de halkımız köyde-kentte işkencelere, baskılara, operasyon ve tutuklamalara karşı sesini yükseltiyor. Vahşetin yarattığı korku ve sinmişliği bir yana iterek suçlulardan hesap soruyor ve günden güne örgütlenmesini geliştiriyor. Halkımız artık ulusal kurtuluşçu Halk Komitelerinde örgütlenerek kendi iktidarını yaratma yolunda ilk adımları atıyor. Gözaltına alınanların komite üyesi olmakla suçlanmaları ya da komite üyelerinin kimler olduğunu söylemeye zorlanmaları sömürgecilerin de bu gerçeğin çok iyi bilincinde olduklarını gösteriyor.

Operasyon ve yaygın tutuklamaların yerel seçimlerin öngününe denk getirilmesi ve PKK'li oldukları iddiasıyla bir partinin ilçe yöneticileri ve üyelerinin gözaltına alınması çok önemli bir gerçeği daha gözler önüne seriyor. Sömürgecileri yeni Hilvanlar ve Batmanlar yaratılmasından korkuyorlar. Hatırlanacağı gibi, 1980 öncesinde ulusal kurtuluşçu mücadelemizin güçlü bir kitle temeline sahip olduğu Hilvan ve Batman ilçelerinde belediye başkanlığı seçimlerini ulusal kurtuluşçu adaylar kazanmış; buralarda kurulan ulusal kurtuluşçu otorite ve örgütlenmeyle halkın kendi öz yönetiminin küçük birer örneği yaratılmıştı. Sömürgecilere çok büyük darbeler vuran bu gelişme, Kürdistan'da halkın ilk kez kendi kendini yönetme deneyi içine girmesi olanağını yaratmıştı. Bu deneyin kendisi açısından ne denli ölümcül sonuçlar yarattığını iyi bilen sömürgeciler, aynı gelişmeyi daha da üst boyutlarda yaşamamak için, canhavliyle zor kuvvetlerini harekete geçirmiş; içte ve dışta büyük tehlikeleri de göze alarak yaygın tutuklamalara girişmiştir. Sömürgecilerin bu korkusu burjuva basını sayfalarına da yaygınca yansımış; "PKK belediyelere sızıyor", "PKK SHP örgütlerini ele geçirdi", "PKK'liler SHP'den aday oluyor" vb. başlıklar ve yorumlarla bunu günlerce işlemişlerdir. Bu PKK'nin her yerde etkisini kurmaya başladığı, sömürgecileri bizzat kendi kurumları içinde de sıkıştırma doğrultusunda etkili adımlar attığı gerçeğinin itirafından başka bir anlama gelmiyor.

Son gelişmelerin ortaya koyduğu en büyük sonuçlardan bir diğeri de, ulusal kurtuluş mücadelemizin dağlık ve ovalık kırsal alanların ardından şimdi de kentleri sarmaya başladığıdır. Sömürgeci Vali başta olmak üzere bir çok yetkili, PKK'nin şehirlere kaydığı, buralarda büyük eylem hazırlıkları yaptığı, silah soktuğu ve halk içinde örgütlenmeye başladığı yönünde demeç üzerine demeç vermiş ve ardından Kürdistan şehirleri ve başta İstanbul olmak üzere Türkiye metropollerinde yoğun operasyon ve tutuklamalara girişmişlerdir. Aralık ayı ile birlikte başlatılan operasyonlarda öğrenci gençlikten esnaflara, sendikacılardan imamlara kadar geniş bir kesimi kapsayan tutuklama kampanyası, şehirlerde gelişen mücadelemizin sömürgecilere ne denli korku saldığını gösteriyordu. Emniyet Genel Müdürü Sabahattin Çakmakoğlu, Diyarbakır, Mardin, Hakkari, Siirt, Urfa, Bitlis, Antep ve İstanbul illeri ile birçok ilçe ve köyde yapılan operasyonların amacını, "PKK'nin planlı hareket ve eylem hazırlıklarını bozmak, şehir ve kırsalda örgütlenmelerini ortaya çıkarmak" olarak açıklıyor ve şöyle diyordu: *"Bu operasyonlar, kırsal kesimde başlatılan ve Güneydoğu kaynaklı huzur bozucu terör eylemlerinin şehirlere sirayet etmesinin önlenmesini amaçlamıştır."* (Cumhuriyet, 26 Ocak 1989)

Sömürgeci Vali Hayri Kozakçıoğlu ise şunları söylüyordu: *"Bu operasyonlar olmasaydı, şehir merkezlerinde pek çok sayıda güvenlik görevlisi ve yurttaş ölecek, çok sayıda kamu binası havaya uçacak, bazı bölgelerde can güvenliği kalmayacaktı."* (Cumhuriyet, 26 Ocak 1989)

Yıllardır "bittiler, bitiyorlar" teranesiyle kendi kendini ve kamuoyunu yanıltmaya çalışan sömürgeci Türk devleti son gelişmeler ile birlikte, artık durdurulamaz bir yangının kendisini çepeçevre sardığını görmüş; can havliyle önüne gelene pençelerini atmaya başlamıştır. Yangını söndürmek için giriştiği her hamle, alevlerin daha da gürleşmesi ve yeni alanlara da sıçraması sonucunu doğuruyor. Kürdistan halkı eskiden soluk alış verişinden dahi ürktüğü bu aslan görünümlü canavarın ne denli tükenmiş ve can çekişen bir yaratık olduğunu görerek artık korkusunu yenmiş olmanın ve canavara karşı savaşa cesurca atılışının coşkusunu yaşıyor. Halkımız devrimi günlük yaşamının her zerresinde bizzat yaşayarak öğreniyor, ona bağlanıyor, onun saflarında yerini alıyor.

Partimiz PKK'nin 11. mücadele yılına damgasını vuran en önemli gerçeklerden biri budur: Uyanan ve ulusal kurtuluşçu saflarda kendisine yer arayan bir halk gerçekliği. Bu gerçeklik ulusal kurtuluşçu örgütleme görevlerimizi daha da yakıcı kılmaktadır.

Son gelişmeler, Kürdistan halkının isyan duygularının giderek kabardığını ve ayaklanmaya doğru hızla yol aldığını ortaya koymaktadır. Bu, devrimin öncüleri açısından ortamın daha da elverişli olanaklar sunmasının yanısıra, yeni görevlerin de daha yakıcı hale geldiğinin göstergesidir. Bu görevlerin en canalıcı olanı, halkı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi saflarında örgütleme ve muhtemel başkaldırıları örgütlü bir halk gerçeği temelinde karşılama, bunları böyle gerçekleştirme görevidir. Halk Komi-

teleri espirisinde ifadesini bulan bu görev salt bugün karşımıza çıkmış bir görev değildir, ancak son gelişmeler bunun önem ve aciliyetini daha da açık gözler önüne sermiştir. Son gelişmeler, Halk Komitelerini örgütleme yolunda belli adımların atıldığını ve bu temelde halkın cesaret ve ayağa kalkışının gerçekleştiğini göstermiştir. Ancak şunu da ortaya koymuştur ki, Halk Komitelerini her alanda ve her kesim içinde örgütleme yolunda atılan adımlar henüz bir başlangıcı ifade etmektedir ve mücadelemizin ulaştığı düzeyin gereklerine cevap verebilecek gelişkinliğe henüz ulaşamamıştır. Bu gerçekten hareketle, dikkatleri bir kez daha Halk Komitelerinin örgütlenmesi görevine çekmek istiyoruz. Bu görevin aksatılması halinde mücadelemizin yüzyüze olduğu yaygın gelişmeyi denetim altına alıp ulusal kurtuluşun hizmetine gereğince sokmada yetersizliğe düşme tehlikesi ortaya çıkacaktır.

HALK KOMİTELERİNİN ÖRGÜTLENDİRİLMESİ GÜNÜMÜZÜN CANALICI BİR GÖREVİ HALİNE GELMİŞTİR

Ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı bugünkü aşamada giderek daha da olgunlaşan ve mutlaka çözümünü gerektiren sorunlarımızın başında örgütlenme gelmektedir. Bir yandan Parti ve gerillayı daha da örgütleyip ilerletirken, önemli bir halka olarak da, Parti çekirdeği etrafında halk örgütlenmesini gerçekleştirmek, her zamankinden daha canalıcı bir görev olmaktadır. Ki, halkın örgütlenmesi cephe esasına göre sağlanmadan, gerillanın geliştirilmesi, Parti çekirdeğinin devrimde öncülük rolünü oynayabilmesi de süreklileşmeyecek ve korunup geliştirilmesi mümkün olamayacaktır.

Örgütlü halk kitlelerine dayanmayan gerillanın durumunu Parti Önderliği şu şekilde koyuyor: *"... Gerilla, kendi içinde ne kadar tutarlı, güçlü, fedakar çaba sergilerse sergilesin, sağlam bir kitle, halk örgütüne dayanmazsa sudan çıkmış balık misali fazla yaşayamayacağı çok iyi bilinen bir gerçektir."*

Aynı şekilde Parti çekirdeğinin de gelişimi için halkın örgütlenmesi hayatiyet arzetmektedir. Güçlü kadro örgütlenmesi ancak halkın örgütlenmesinin sağlandığı koşullarda gerçekleşebilir ve o zaman kadrolar devrimdeki rolünü oynayabilirler. Bu konuda da Parti Önderliği şu belirlemeleri yapmaktadır:

"Halkın kendi kendisini örgütlemesi, yönetmesi olayı gelişmedikçe, ne kadar usta, tecrübeli, güçlü çekirdeklerimiz (kadrolarımız bn.) olursa olsun, onların her zaman düşmanın tehlikelerine açık, kendi içinde entellektüel tartışmalarda boğulmaları, kitleden kopmaları ve giderek bürokratizmi yaşaması kaçınılmaz olan hastalıklı bir aygıt haline gelmesi tehlikesi sözkonusudur."

Parti Önderliğinden yaptığımız kısa alıntılardan da gerek Parti faaliyetlerimiz ve gerekse gerillanın geliştirilmesi açısından halkın örgütlülüğünün arzettiği önem net bir şekilde anlaşılmaktadır. Ki, ulusal kurtuluş mücadelesi, Parti-Cephe-Ordu örgütlenmesinin içiçeliğinde ifadesini bulur. Kitlelerin örgütlenmediği hiçbir devrim hareketinin gelişmediği, gerçekleşmeyeceği gerçeğini de Lenin, *"Devrim, bilinçli kitlelerin eseridir"* belirlemesiyle ispatlamaktadır.

Devrimde, halkın bilinçli katılımı ve örgütlenmesi canalıcı bir önem arzederken, bu görevin gerçekleşmesi cephenin gelişmesinde somutlaşacaktır. Cephe örgütlenmesi, halkın örgütlenmesi, halkın kendi kendini yönetmesi ve mücadeledeki rolünü aktifçe oynaması demektir. Bu da ancak gerçek kurtuluşun esaslarına göre halk komitelerinin ya da halk birliklerinin örgütlü olmasıyla sağlanabilecektir.

Bu gerçeği Parti Önderliğimiz şu şekilde dile getirmektedir: *"Halk örgütlenmesinde KOMA GEL* (Halk komitesi) *bu dönemin en çok yükseltilmesi gereken bir şiarıdır ve herkes mutlaka bir yerinden tutmalı, 'ben de varım' demelidir. KOMA GEL, günümüzün birçok sorununun başarıyla çözülmesinde kesin ilerleme etkeni olacaktır. Bu taktiğin geliştirilmesinde şartlar uygundur. Bugün cezaevleri direnişi temelinde binlerce aile her an komiteleşmeye açıktır. Giderek bütün köyler bu konuda örgüt talebi içindedirler."*(1 Kasım 1988 tarihli talimat)

1987-88 döneminde ülke zemininde silahlı mücadele yönünde yaşanan muazzam gelişmeler, halk kitlelerini yoğun düzeyde etki altına almıştır. Düşmanın tüm karşı-devrimci politikaları boşa çıkarılmış ve özellikle köylülüğün savaşa katılımında belirgin bir artış sağlanmıştır. Tutuklu yakınları, yoldaşlarımızın yükselttiği direniş şahsında Partinin mücadelesi ile bütünleşen ve kitlesel siyasi gösterilere varan eylem biçimleri geliştirmektedir. Şehirlerdeki tüm halk kesimleri gerilla mücadelemizin etkisiyle Partiye artan oranda sempati duymakta olmalarına rağmen, bu sempatinin maddi desteğe dönüşmesi noktasında oldukça sınırlı düzeyde kalmaktadır. Kırsal alandaki köylülük, gerillalarla günlük olarak içiçe olmasından daha yoğun olarak mücadelemizin etkisini yaşamaktadır. Sınırlı düzeyde bir örgütlenmesi sözkonusu olsa da, mücadelenin ulaştığı boyutlara denk düşen bir örgütlülükten henüz uzaktır. Türkiye'de yaşayan halkımız ve Türkiye halkı açısından da gelişen etkinlik, Parti mücadelemiz olmaktadır. Hatta bu etkiden ötürü, Evren-Özal rejimine karşı değişik ekonomik, demokratik taleplerle (ki, özünde siyasaldır) kitlesel eylemler gelişmekte ve bu anlamıyla Türkiye'deki demokratikleşme süreci Partimizin öncülüğünde gelişmektedir. Kürdistan'ın diğer parçaları da, Parti mücadelemiz ve bağımsızlık-özgürlük hattı doğrultusunda olumlu gelişme sürecine girmekte, işbirlikçi ilkel-milliyetçilik ve reformist küçük-burjuva çizgi ve örgütler hızla teşhir-tecrit olmaktadırlar. Denilebilir ki, Kürdistanlıların yaşadığı tüm yurtdışı alanlarında kitlelerin siyasal yönelimine öncülük eden güç Partimiz ve güçlenen mücadelemiz olmaktadır.

Kısaca Partimizin siyasal çizgisi, bizzat gerilla mücadelesiyle tüm halk kitlelerine önemli oranda yansımış, milyonlara varan kitle tabanımız yaratılmıştır. Milli kapsamda değerlendirebileceğimiz tüm sosyal sınıf ve tabakalar, bugünkü aşamada mücadelemizin yoğun etkisini yaşıyorlar. Ancak, bu etkilenme yine doğrudan Parti çekirdeği ve gerillanın faaliyeti ile örgütlenmeye dönüştürülmüş olmaktan uzaktır. Silahlı mücadelenin bugünkü boyutu ile zıtlık arzeden bu durumun mutlaka aşılması, dönemin dayattığı temel siyasal mücadele taktiğimiz olmaktadır. Çünkü siyasi ve silahlı mücadele içiçe geliştirilmek zorundadır. Yine halkın örgütlendirilmediği koşullarda çekirdeğin ya da gerillanın yaşamını sürdüremeyeceği ve giderek zayıflayacağı mücadele yasasının bir gerçeğidir.

Her alanda iyice çürüyen ve teşhir-tecrit durumunu yaşayan rejime karşı, yine her alanda halk örgütlenmesinin geliştirilmesi, uygun bir çalışma tarzı ile Parti, gerilla ve halk örgütlerinin içiçe geliştirilmesi zorunludur. Mücadelemizin geldiği aşama ve kitleler üzerinde yarattığı olumlu etkiyi, cephe için yaratılan olgun zemini ve bu dönemde dayatılması gereken devrimci taktiği Parti Önderliği şu belirlemelerle ortaya koyuyor: *"Günümüzde hemen her düzeyde, halk gerçekten sadece Partiyi ilgiyle izlemek, sempatisini göstermekle kalmıyor. Gerçekten ezici bir biçimde örgütlenmesini ve somut konumuna denk gelen bir mücadelenin görev olarak önüne konulmasını istiyor. Bu tam cephe için koşulların olgunlaştığını gösteriyor. Gerçekten hemen hemen bütün kent, köy, dağ, kır, yurt içi, yurt dışı; halkın geniş kesimlerinin cephe örgütlenmesine hazır hale geldiğini gösteriyor. Bu konuda istekler yaygındır. Kime ne kadar görev vermek istesek, kaldırmak isteyenler milyonlarcadır. Dolayısıyla mesele bunun şimdi değerlendirilmesidir. Ve bu da halkın siyasi örgütlenmesinin sağlanmasıdır. Diğer bir deyimle, halkın öz örgütlenmelerinin, halk birliklerinin oluşturulması dönemindeyiz. Halk birliklerinin yaratılması günümüzün canalıcı sorunudur."*

İşte bu görevlerimizin bugüne kadar ertelenmiş olmasındandır ki, Parti Önderliğinin bitmez-tükenmez çabaları, yüzlerce devrim şehitlerinin kanı, zindan direnişçilerinin ve dağdaki gerillanın büyük fedakarlıklarıyla halk üzerinde yaratılan muazzam etki, sempati ve sunulmaya hazır destek örgütlendirilemediğinden ötürü, bu örgütsüzlüğü bizzat düşman örgütlemek, mücadeleye karşı kullanmak istemektedir. Bu karşı devrimci özel savaş taktiğine "sivil savunma birlikleri" adını vermektedir. Bir yandan da ilkel-milliyetçiliğe dayanarak KDP vasıtasıyla "Hamidiye Alayları" örneğinde görüldüğü gibi, karşı-devrimci milis örgütlenmesi projesini geliştirip, mücadelenin etkisindeki kitleleri sindirmek ve gerillaya karşı savaştırmak istiyor. Üçüncü ve aynı amaçlı bir özel savaş taktiği ise, "Doğu Bakanlığı" etrafında K. İnan, N. Yılmaz, Veli Yıldırım gibi uşak parlamenterlerle sahte bir özerklik planı geliştirilmeye çalışılmasıdır. İşte bütün bunlarla Partimizin önderliğindeki siyasi ve silahlı mücadelenin gelişimi engellenmek ve karşı-devrimci savaş tırmandırılmak isteniyor.

Düşmanın geliştirdiği bu karşı-devrimci yöntemler konusunda Parti Önderliğimiz şunları belirtiyor: *"Hemen şunu belirtelim ki, düşman da halkımızın ulusal kurtuluş mücadelemiz saflarına çekilişinin farkındadır. Bunun için de hemen 'yerel milis' ya da 'yerel savunma birlikleri'ni oluşturmak için kanun tasarısı hazırlayarak parlamentoya getirmiştir. Bunun anlamı şudur; halkımızın kendi 'öz savunma birlikleri'ne doğru adım attığını düşman görüyor. Çok önemli olan bu gelişmeyi engellemek için 'mahalli savunma birlikleri' adı altında karşı-devrimci bir taktik uygulamak istiyor. Daha önce Silahlı Propaganda Birlikleri'ne adım attığımızda 'özel tim' dediği kontra birliklerini geliştirdi; ve şimdi biz, düşmanın özel tim veya kontra birliklerini boşa çıkardık. Giderek artık halkı örgütlemeye doğru bir aşamaya giriyoruz. İşte bu gelişmemizin önüne de 'mahalli savunma birlikleri'ni koydular. Elbetteki bu tesadüfi bir gelişme değildir. Çünkü halk muazzam bir örgütlenmeye doğru gidiyor. Bunun için zemin iyice olgunlaşmıştır ve pratikte hızla gelişecektir."* (1 Kasım 1988 tarihli talimat)

O halde, 15 yıllık Parti mücadelemizin büyük değerler pahasına vardığı bugünkü aşama gerek Partinin ve gerekse silahlı gerillanın yanısıra, mutlak surette cephenin geliştirilmesini de zorunlu kılmaktadır. Bugünkü mücadele sürecinde gerek milyonluk kitle sempatimizi kendi öz yönetimlerine kavuşturmanın yolu ve gerekse her türlü karşı-devrimci amaçlarla geliştirilmeye çalışılan düşman örgütlenmelerine en etkili ve ivedi cevap; ulusal kurtuluşu esas alan ve siyasal ordulaşmanın ifadesi olan Halk Komitelerini, yani "KOMA GEL" faaliyetini geliştirmek olacaktır.

HALK KOMİTELERİNİN ROLÜ VE GÖREVİ

"Bugün halk komitelerini, halk birliklerini örgütlemeden, biz partinin etkinliğini daha fazla geliştiremeyiz. Öncünün savaşımıyla ideolojik-politik etki geliştirilebildiği kadar geliştirilmiştir. Mesele, şimdi bu etkinin halk birliklerinde ifadesini bulmasıdır. Yani bu birliklerin programlamasıyla, örgütlenmesiyle, mücadele tarzlarıyla somutlaştırılmasıdır. Halk Komiteleri, halkın savaşım organlarıdır. Halkın günlük istemlerinden tutalım, siyasal gösterilere kadar dayanacağı temel araçlardır. Halk komitelerini geliştirmeden ve burada halkın aktif güçlerini örgütlendirmeden, halkın hiçbir hakkını elde etmesi, bunun için ayağa kalkması mümkün değildir."(Parti Önderliğinin Ağustos Çözümlemeleri syf.163)

Yaptığımız alıntıdan da açıkça görüleceği üzere, Halk Komiteleri örgütlenmesi: Parti ve gerilla faaliyetinin geliştirilmesinde önemli rol oynamak durumundadır. Esasta ulusal kurtuluş siyaseti ve mücadelesini toplumun her kesimine ulaştırmada ve taban örgütlenmesini geliştirmede halk birlikleri temel rol oynayacaklardır. Kırda gerillanın ve şehir, ova gibi alanlarda Parti çekirdeğinin kitleler içindeki cephesel kollarıdır. Bu açıdan ulusal kurtuluş savaşının, siyasal ve kitlesel yönde desteklenmesinin temel araçlarıdır. Kolları böyle olan Halk Komiteleri veya halk birlikleri; daha çok da kitlelerin her gün artan sorunlarının çözümü için çeşitli görevler yerine getirmek durumundadırlar. Bunlar; kitlelerin ayrı ayrı sosyal farklılığından kaynaklanan ekonomik, akademik, demokratik, yönetim vb. gibi sorunlarına dayalı örgütlenmelere kavuşturulmasıdır. Halk Komiteleri, demokratik sorunların çözümünde (ki bu tür sorunlar toplumda yaygındır ve etkinliğimizin geliştiği alanlarda Parti ve gerillayı fazlasıyla asli görevlerinden alıkoyan sorunlardır) temel rol oynayacaklardır. Gençliğin eğitim, akademik sorunları; işçilerin ekonomik, sosyal, demokratik sorunları; kadınların sosyal ve demokratik sorunları; köylülüğün demokrasi, toprak ve ekonomik sorunları; esnafların ekonomik sorunları; aydınların ekonomik, demokratik sorunları vb. gibi sorunlar, giderek her gün halkın yaşamını çekilmez kılmakta ve sömürgecilik tarafından derinleştirilmektedir. Bu nedenle esasta Halk Komiteleri, daha çok legal, yarı-legal platformları çok iyi kullanarak bu tür sorunların giderilmesi yönünde örgütlenmeleri illegal temelde hız verecek, tüm halkın ayrı ayrı özgün sorunları temelinde ilgili kesimi örgüt çatışına çekecek, yukardaki sorunlarını yasal boşluklardan da yararlanarak kitlesel gösterilerle eyleme dönüştürecek; ve bütün bunların ulusal kurtuluş görevleriyle birleştirilmesi sağlanacaktır. Giderek siyasal yöndeki örgütlenme derinleştirilip eyleme geçirilecek ve gerillanın silahlı eylemliliği güçlü siyasal gösterilerle desteklenecektir. Bütün bu görevler, halkın yönetim organı olan Halk Birliklerinin öncülüğünde yerine getirilecektir. Halk Komiteleri; tüm kesimlere, halkın yoğunlaştığı her alana, giderek her aileye ve bireye ulusal kurtuluşçuluğu somut ve uygun yaklaşımlarla taşıracak ve yaygın bir şekilde örgütlenme, "KOMA GEL" şiarıyla geliştirilecektir.

HALK KOMİTELERİNİN ÖRGÜTLENME VE YÖNETİM TARZI

Halk Komiteleri örgütlenmesine yönelirken; ne çekirdek için geçerli olan sıkı, dar ve gizlilik ölçüleriyle yaklaşılacak ve ne de, Partinin öncülüğünü gözardı eden sağ yaklaşımlar içine girilecektir. Her iki yanlışın yerine Parti ve Cephenin içiçe uygun örgütlenmesinin geliştirilmesini esas alan bir yaklaşım gösterilebilmelidir. Halk Komiteleri, yerine getirebilecekleri görevlere göre; etkinliğimizin olduğu, örgütsel çalışmamızın yürütüldüğü, ulaşabileceğimiz, hatta yansımamız olabileceği her alanda halkın örgütlenmeye çekilmesi faaliyetidir. Daha somut ifadesiyle, Partinin Önderliği altında ve gerillanın geliştirilmesi temelinde cephe örgütlenmesinin esas anlamına kavuşturulmasıdır. Bu açıdan çekirdeğin profesyonel örgütlenmesi olmadığı gibi, halkın değişik sınıf ve tabakalardan oluşması, mücadeleden etkilenme düzeylerinin farklılığı ve yine yaşadıkları farklı sosyal, ekonomik ve diğer somut koşullardan ötürü, cephe politikasının yaratıcı uygulanması ile halkın örgütlenmesi geliştirilebilir. Genelde ulusal kurtuluşçu görevler ve özelde özgün çıkarlar temelindeki bir yaklaşım esprisi yaygınca Halk Komiteleri örgütlenmesini geliştirecektir. Halk Komitelerinin örgütlenmesine nasıl bir yaklaşım gösterilmesi gerektiği konusunu Parti Önderliği şu şekilde ortaya koyuyor: *"Halk Komiteleri için şurdan başlanır, burdan başlanır diye hazır reçeteler vermeye gerek yoktur. İşin somut konumuna göre her yere tohum serper gibi serpmek lazımdır. Bir de bunun zamanı yoktur. Fırsat buldun mu her yerde; bazı yerlerde üç aylık, geçici bir süre kur. Basit bir iş için kur. Mahallede, köyde yani nereye ulaşırsan, kolun nereye ulaştıysa, güvenilir adamı nerede bulduysan hemen harekete geçir."*

Bu temelde cephesel faaliyeti geliştirmeye yönelirken, ayrı ayrı kesimlerin birlikler esasına göre bir örgütlenme esprisi temel alınacaktır. Halkın somut birlikleri, halkın değişik kesimlerince gerçekleşebilir. Her birinin somut koşulları, somut görevleri ve yine somut çıkış yolları vardır.

Buna göre; halkın ezici çoğunluğunu oluşturan ve nüfusun belkemiği durumunda olan köylülük, yine gerillanın en çok dayanacağı bir kesimdir. Ancak üretime bağlılığı, yerleşik oluşu gözönünde bulundurulduğunda somut ve özgün yaklaşım temelinde örgütlendirilerek yerine getirebilecekleri görevler verilebilir. Köylüyü örgütlemeyen ve köylülüğe dayanmayan bir gerillanın fazla gelişemeyeceği biliniyor. Ancak, bu gerillanın yerine getireceği görevleri, köylüden bek-

leme anlamına gelmiyor. Daha çok gerillayı savaşçı yönünde yoğun olarak destekleme, barındırma, düşman faaliyeti hakkında istihbarat toplama, düşmana yanlış bilgi verme, köy savunma birliğini oluşturma; ulusal kurtuluşun ihtiyaçlarına uygun üretim faaliyeti geliştirme, giderek demokratik gelişme doğrultusunda kendi öz yönetim organlarına (köy komiteleri) kavuşma vb. görevler temelinde yetkince ulusal kurtuluş mücadelesindeki rolünü oynayabilir. Sömürgeci feodal-komprador düzenin her türlü baskısını ağır bir şekilde yaşayan köylülük, aynı zamanda gerilla mücadelemizin yoğun etkisi altında olup, sempati duymakta ve desteklemektedir. Yanıbaşında giderek etkinlik kazanan gerilla mücadelesiyle feodal ağa, aşiret reisleri ile çelişkileri önemli oranda derinleşmiş ve daha da cesaretlenmiş olarak mücadeleye güç veren bir kesim durumundadır.

Gelinen aşamada yaygınca köylü örgütlenmesini Halk Komiteleri esprisi ile geliştirmek, böylece gerillanın gelişimini hızlandırmak için koşullar son derece elverişlidir.

Şehirler ise birçok sınıf ve taka bir arada olduğu için Cephe faaliyetlerimizin en çok gelişebileceği alanlardır. Her kesime yönelik "Halk Komiteleri" düzenine göre bir yaklaşımla• okullarda, semtlerde, fabrikalarda, kısaca kitlelerin yoğunlaştığı her alanda yaygınca örgütlenme geliştirebiliriz. Mücadelemizin tüm kesimler üzerinde yarattığı etkiyi cephe içine çekmek, ancak her kesimin özgün birliğini yaratmakla gerçekleşecektir.

Gençlik kesimi; mücadeleden en erken etkilenen, toplumun en dinamik ve erkenden örgütlendirilip eyleme kaldırılabilecek bir kesimi olması itibarıyla, başta okullar olmak üzere gençliğin bulunduğu her alanda uygun yaklaşım temelinde yönelinmesi gereken bir kesimdir. Başta eğitim politikası olmak üzere, düşmanla yoğun çelişkileri vardır. Hemen her il ve ilçede bu çelişkiyi yaşayan ve Partimize yoğun sempati duyan büyük bir potansiyel vardır.

Devrimdeki öncülük rolünün oynatılması gereken işçi sınıfını örgütleme, her dönemde ve koşul altında gerçekleştirilmesi gereken devrimci bir görevdir. Sömürgeci üretim tarzından ve toplumsal koşullarımızdan kaynaklanan nedenlerden dolayı, öyle gelişmiş bir sosyal sınıf olmaması ve yine diğer sınıfların etkisini yaşıyor olması itibarıyla, daha çok içiçe, ulusal-sınıfsal yaklaşımın gösterilmesi gerekir. Ki, sınırlı bir kesimi ülkede yaşamaktadır. Ağırlıklı olarak Türkiye metropollerinde ve yurt dışında yoğunlaşmış durumdadır. Bu nedenle ülkenin şehirsel alanında işçilere yönelik faaliyetin salt çalışan kesimi değil, ağırlıklı olarak işsiz kesimi de kapsamına alması gerekir. Yani İşçi Birliği faaliyeti, çalışan işçiler ve yoğun sayıdaki işsizler arasında yürütülecektir. Ağır demokratik, sosyal ve ekonomik baskı altında olması itibarıyla, örgütlendiği oranda ulusal kurtuluş devrimine militanca katılımı yapabilen bir sınıftır. Böylece ilk yaklaşımda, daha çok üzgün durumunun dikkate alınması ve İşçi Birliği esprisine uygun görevler temelinde örgütlenmeye çekilmesi gerekir.

Ağır sömürgeci-feodal baskılar altında ve bu nedenle de her türlü örgütlenmeden yoksun olan kadınlar, Kürdistan nüfusunun yarısını teşkil etmektedir. Ulusal kurtuluşçuluğu aileye taşırmada, aileyi bu temelde örgütlemede de kadının rolü büyüktür. Bunu, uygun bir yaklaşımla örgütlenmeye dönüştürmek mücadelemizin bugünkü aşamasında zorunlu bir cephesel görevdir. Kadın kesiminin diğer sosyal kesimlerden farklılık arzeden özellikleri olması itibarıyla, yaklaşımda da özgünlükler gözönünde bulundurulmalıdır. Yaşadıkları alanlar (köy, şehir), üretimdeki yeri, hatta aile koşulları gibi özellikler, bu kesimi de kendi içinde ayırmayı ve ona göre yaklaşım göstermeyi gerektiriyor.

Şehirlerde yoğunlaşmış olan esnaflar, her gün düşmanın artan ekonomik bunalımının etkisiyle yoksullaşmakta, iflasa uğramakta ve bu durum, bu sınıfın sömürgecilikle çelişkisini derinleştirmektedir. Radyo, Televizyon, günlük basını izlemekte olup, gelişen mücadelemizin her gün artan oranda etkisini yaşamaktadırlar. Küçük-burjuva sınıf çıkarları zarar görmekte olup, düzene karşı artan hoşnutsuzlukları, onların ulusal kurtuluş saflarına katılmalarını zorunlu kılmaktadır. İşte bu aşamada, esnaflar birliği ile bu sınıfa yaklaşım göstermemiz, Cephe politikamızın gereği olmaktadır. Sınıfsal özellikleri gözönünde bulundurularak, başlangıçta ekonomik talepler temelinde Halk Komitelerinde yer almalarını sağlanmalı, bunun için legal platformda çeşitli mesleki dernekler, cemiyetler, örgütleme araçları olarak geliştirilmelidir. Ulusal kurtuluş mücadelesine maddi destek sunmada en çok yararlanılacak bir kesimdir.

Mücadelemizin gelişmesini yakınen izleyen, yorumlayabilen ve etkilenen bir kesim olarak aydınlar; sınıf konumları gereği başlangıçta rejime karşı hoşnutsuzluklarını reformist taleplerle çözümleme eğilimi gösterirler. Ancak rejimin ekonomik, siyasal düzeydeki artan bunalımı, aydınların beklentilerine değil cevap vermek, daha da derinleştirmek durumundadır. Her geçen gün, ekonomik, siyasal, demokratik yönde düşmanla çelişkileri artmasına karşın, aktifçe mücadelede yer almada temkinli davranmaktadırlar. Ancak mücadeleye katılmaktan öteye kurtuluşun olmadığını da görebilmekte kendilerine göre bir platformla mücadeleye katılım eğilimi artmaktadır. Küçük memurlar olarak sınıflandırılan kesimi ise, daha aktif düzeyde katılma eğiliminde olup, hızla örgütlenme içine çekilebilecek durumdadırlar. Cephe politikasına uygun bir yaklaşımla, Parti çekirdeği etrafında, yurt içi ve yurt dışında yaygınca yurtsever bir aydın hareketi geliştirmek mümkündür; ve mücadelemizin bugünkü aşamasında zorunludur. Bu konuda uygun bir görevlendirme temelinde aydınlara yönelik çalışma grupları oluşturmak; tarih, dil, kültür, araştırma-inceleme gibi faa liyetleri önlerine koymak; ille de gerilla veya Parti ölçülerini dayatmamak gerekir.

Halk Komiteleri örgütlenmesine yaygınlık kazandırılmasıyla başlangıçta birkaç kesime yönelik birlik örgütlenmesi, kendi içerisinde derinleşip çeşitlenebilecektir. Giderek daha da özgün kesimlerin örgütlendirilmesi, ve her sosyal kesimin Cephe içerisindeki siyasal temsili sağlanacaktır. Azınlıklara yönelik özgün birliklerin geliştirilmesinden tutalım; şehit aileleri, tutuklu yakınları ve daha özgün ihtiyaçlardan kaynaklanan örgütlenmeler merkezi ve bölgeler düzeyinde geliştirilecektir.

Kırsal alanda gerilla faaliyetinin temel dayanağı olarak Köylü Birliğinin örgütlendirilmesi doğrudan gerilla tarafından geliştirilecektir. Her köyün yönetimi, köy komitesinde ve oradan da gerillada merkezileşecektir. Bu açıdan gerilla, kırsal alanda Halk Komitelerini başlangıçta örgütlemekten, yönetmekten ve geliştirmekten sorumludur. Bir anlamda gerillanın gelişimi, köylülüğün örgütlenmesiyle geliştirilecektir. Bu gerillanın köy komiteleri ile eşitleştiği anlamına gelmiyor. Gerilla, köylülüğün içinde ne erimeli ve ne de herkese gerilla ölçülerini dayatan bir yaklaşım göstermelidir. Bu konuda görevler net ve belirgindir.

Aynı şekilde şehir alanlarında da, Parti çekirdekleri değişik kesimlerin siyasal örgütlenmesini yaratmaktan sorumludur. Bölge parti örgütü, kendisini ayrı ayrı kitle birlikleri ve diğer parti görevlerine göre işbölümüne tabii tutmayı esas almalıdır. Hangi kesimi örgütlemenin zemini güçlüyse ağırlık oraya verilmeli ve mutlaka değişik kesimlerin örgütlenmesi sağlanarak gerçek bir cephe komitesi özelliğine ulaşılmalıdır.

Halk Komiteleri örgütlenmesi geliştirilirken, Parti çekirdeği de kendi görevleriyle kitle komitelerinin görevlerini karıştırmamalıdır. Parti kadrosu, 24 saatinde devrim için çalışan biri iken, aynı ölçüyü Halk Komitelerine de dayatmamalıdır. Halk Komiteleri, halkın yönetim organları, yani iktidar organlarıdır. Bu; şehirde, mahallede, okulda, fabrikada, köyde, kısacası her alanda; halkın sorunlarıyla bizzat doğrudan ilgilenen ve çözümleyen bir örgütlenme tarzına ulaşmalarını gerekli kılar. Halk içinde düşman faaliyetini açığa çıkaran, düşman örgütlenmelerini dumura uğratan, halkın içinde ulusal kurtuluşçuluğu geliştiren, en taban örgütlenmelerdir. Bu açıdan en asgarisinden dahi yasal boşluklardan yararlanabilen, legal platformu iyi kullanabilen bir yetkinliğe ulaşacaklardır. Halkın yönetim sorunlarını çözmek ve ulusal kurtuluşçuluğu geliştirmek, düşmanın her türlü gerici etkinliğini kırmak için, belediyelere, muhtarlıklara, düzenin kitlevi kurumlarına yurtsever adaylar seçilmelidir. Böyle geniş bir çalışma sistemine sahip olunmalı, hiç bir platform boş bırakılmamalı ve düşman güçlere terk edilmemelidir. Hatta bu amaçla en gerici sendikalarda dahi örgütlenmek gerektiğini belirtirken, Lenin, halkın örgütlenmesine verdiği önemi göstermiştir.

Bütün bu faaliyetlerin en üst ve kurmay gücü partidir. Bu konuda Parti kadroları, halkı örgütleme sanatında kapsamlı ve ayrıntılı çalışma planlarına ulaşabilmeli, ulusal kurtuluş mücadelesinin ihtiyaç gördüğü her alanda ve dönemde mutlaka uygun ve somut görevlendirmeler geliştirebilmelidir. Çok iyi biliniyor ki, halk örgütlendiği oranda Parti ve gerilla örgütlenmesi de gelişecek ve Parti ile gerilla yetkinleştiği oranda da halk örgütlenmesi ve ulusal kurtuluşa aktifçe katılımı gerçekleşecektir. İşte bu bizde Parti-Cephe-Ordu örgütlenmesinin içiçeliğinin, siyasi ve silahlı mücadelenin bütünselliğinin ve ancak bu ilkeye gerekli işlerlik kazandırıldığı oranda adım adım düşmanın özel savaşının boşa çıkarılarak zafere ulaşılacağının somut ve pratik göstergesidir.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaşmış bulunduğu aşamada canalıcı önem kazanan "Halk Komiteleri"ni örgütleme görevi bugün Parti kadrolarının en acil ve önemli görevlerinden birini teşkil etmektedir. Halkımız da sömürgeci vahşete karşı varlığını ve geleceğini korumanın biricik teminatı olarak önüne bu komiteler içinde örgütlenip savaşa daha bilinçli katılma hedefini koymaktadır. Parti Önderliğimiz, bu konuda tüm militanlara ve halkımıza şu çağrıyı yapıyor:

"Tüm partili militanlar!

Ulusal kurtuluş savaşımızın vardığı bu aşamada, düşmanın tırmandırdığı karşı-devrimci savaşa vereceğimiz en iyi karşılık, Halk Komitelerine büyük önem vermek ve geliştirmektir. Bu yeni gelişme, Halk Komiteleri olayını çok dikkatle yakalamamızın ne kadar önemli olduğunu ortaya koyuyor. Ve bu aşama, Kürdistan ve Türkiye'de büyük direnmelerin sonucu olarak geldiğimiz bir aşamadır. Bu aşamayı, halkı örgütlemeden kesinlikle aşamayız.

Öncüyü alabildiğine dar ve gizli eğitip örgütlerken, gerillayı çok uygun eğitir, üslendirir ve çalıştırırken, Halk Komitelerini de yaygın olarak örgütlemeliyiz. Bunu becerdiğimizde, halk savaşımızın bu aşamasını da kesinlikle başarıyla kapatmak elimizdedir. O halde, bu konudaki görevlerimizi çok iyi görmek gerekiyor.

Her alanda yeni bir mücadele dönemine yönelirken, yaptığımız değerlendirmeler temelinde yetkin planlama ve uygulamalara ulaşmak; düşmanın 'yerel savunma birliklerine' Halk Komiteleri ile cevap vermek; bu temelde tüm halk kesimlerini kendi öz savunma birlikleri içine çekmek gerekmektedir. Bu temelde tüm yoldaşlara başarılar diliyorum.

Kahraman halkımız!

Düşmanın her türlü karşı-devrimci çabalarını boşa çıkarma ve Halk Komitelerini geliştirme görevlerinin üzerine yürürken, halkımızın da çok yüksek bir katılımını Parti Önderliği olarak tarihi önemde görüyorum. Halkımız, kendi öz gerçeğini muazzam şehit kanıyla çok iyi ispatlamış olan Partimizin Önderliğinde, artık kendi işlerini kendisi örgütleyip yönetebilecek duruma getirilmiştir. Bu tarihi aşamayı fırsat bilerek, kendini bu faaliyetlere vermelidir. Parti militanlarının hata ve yetersizlikleri olabilir. Bu hata ve yetersizliklerin giderilmesinin yolu, halkımızın her kesiminden biraz sorumluluk, biraz dürüstlük, biraz yurtseverliği olan herkesin yapabileceği işe hemen sarılmasıdır. Hala 'zamanı gelmemiştir, daha önümde sağlam adam yoktur' denilmemelidir. Parti çizgisi, defalarca pratikte ispatlanmış ve tartışma götürmez bir şekilde karşımızdadır. Bir Parti görevlisi iyi veya kötü çıkabilir. Partiyi kişinin şahsında yargılamak değil, o kişiyi Partinin çizgisi temelinde yargılamak doğrudur. Halkımız, bunu böyle ele alıp başarmalıdır. Benim halktan tekrar ederek isteyebileceğim en önemli görev budur.

Halkımız, kendi işlerine kendisi koşmalı, kendi örgütlenmesini, komitesini kendisi kurmalıdır. Halkın kendi örgütlenmesine Kürtçede 'kombun' denir. Herkes kendi 'kombun'unu kendisi yaratmalıdır. Halkımız bu öz görevinin üstüne gitmedikçe kölelikten asla kurtulamaz. Hep 'kurtarıcı gelsin yapsın' bekleyişi doğru değildir. Bu eski feodallerden ve patronlardan kurtuluş istemeye benzer. Parti kadrosu da, kenidini burjuva-feodal önderlere benzeştiremez. Halk Önderliğinin esaslı özelliği, halkın işlerini halka yaptırmaktır.

Şimdiye kadar birçok eksikliklerimiz olabilir. Halkın muazzam örgütlenme talebine tam cevap vermemiş olabiliriz. Ama muazzam bir gelişme olan doğru bir Parti varlığını ortaya çıkardık. Halkın güven duyacağı, hayatını avucuna alan militanları halkın önüne koyduk. Bunlar güven için çok önemlidir. Bundan sonrası için halkın kendi görevlerine sahip çıkması önem kazanıyor. Basitten-karmaşığa, birkaç dostun biraraya gelmesinden daha ileri birliklere gitmeyi başarmalıyız. Nasıl ki Partimiz tarihi adımlar atıyorsa, bu dönemde halkımız da tarihi adımlar atmalı ve 'bende varım' deyip, tarihe giriş yapmalıdır. Eskinin, köle, kendine güvenmeyen, 'benden ne çıkar' diyen ölü kişiliğinden nefret etmeli ve bunun yerine 'üretimin, yaşamın, sanatın, kısaca olumlu olan herşeyin kaynağıyım, hazinesiyim' demelidir. Her şeyin yaratıcısı olduğunu göstermeli ve kendisini konuşturmalıdır. Güç, ne yerdedir ne göktedir, halkın kendisindedir. İşte halkımız bu gücü göstermeye, bunun için örgütlenmeye çağırıyoruz. Ve tüm yoldaşların da bu temelde halka yaklaşmalarını istiyoruz. Yani görev halka buyruk vermek ya da kuyruğuna takılmak değil; teoriyle önünü aydınlatma, doğru örgüt araçlarını önüne koyma, mutlaka halkı bu araçlar etrafında örgütleme ve giderek kendi kendini örgütleyebilen, yönetebilen, savaştırabilen bir şahsiyete, savaşan bir halk gerçekliğine dönüştürmektir. Militanın baş görevi budur. Başka yaklaşımlara girmek, hatalıdır ve yenilgiye götürür. Halkımız eski köleci ve kurtarıcıyı hep dışardan bekleyen konumdan çıkmalıdır. Gün; kendine güvenme, kendini konuşturma, bilinçlendirme, örgütlendirme, harekete geçirme, gözüne kestirdiği her işi başarıyla gerçekleştirme günüdür. Halkın kurtuluşu için en doğru yaklaşım, gözünü kırpmadan işlerin üzerine yürümektir. Yediden-yetmişe, kadın, çocuk, yaşlı, esnaf, işçi, köylü, öğrenci kısaca tüm halk kesimleri bu ölçülere ulaşmalı, bu üsluptan yaşamı elde etmelidir. Tuttuğunu koparabilmeli ve kazanmalıdır. İki söz söyleyebilecekse iki söz söylemeli, iki dostu ile biraraya gelebilecekse iki birliği kurmalı, en güvendiği dostundan başlayarak dostuyla da onun dostuna gitmelidir. Ailesini örgütleyebilecekse ailesini, köyünü örgütleyebilecekse köyünü, mahallede ise mahallesini, belediyesi varsa belediyesini örgütlemelidir. Sözle, yayınla, telefonla, mektupla, dolaylı-direkt her türlü araçla ilişki ve örgütleme geliştirmelidir. Bugün gelişmiş olan teknikle iletişim araçlarının hepsini kullanarak ulaşılması gereken herkese ulaşılmalıdır. Partimizin de bu konuda herkese büyük güven veren ve ayağa kaldıran mücadelesi vardır. Partimizin mücadelesi esas alınmalıdır, bütün bunlar kendi çabalarıyla birleştirildiğinde böyle bir halkı hiç kimse durduramaz. Böylesine bir ayağa kalkışa karar veren ve kendisini örgütleyen bir halkı, bütün dünya birleşse durduramaz.

İşte biz bu temelde, halkımızı daha somut ve güncel olarak gerçekleşebilecek bir örgütlenme görevi temelinde, kendi öz komiteleri olan Halk Komitelerini kurmaya ve bu komiteler içinde yaşamını birleştirmeye çağırıyoruz. Halk Komitelerimiz 'KOMA GEL' dönemin gerçekleşebilir temel şiarı ve sloganıdır. Basitten-karmaşığa, bulunduğumuz her yerde ve basit dostluklardan güçlü birliklere doğru cesaretle bu şiarı hayata geçirmeliyiz. Gerçekten de 'zamanı gelmemiştir' anlayışımızın en tehlikeli bir anlayış olduğunu bilerek, 'zamanı çoktan geçmiştir, kurtarmamız gereken ne varsa kurtarmalıyız' anlayışı ile görevlerimize tam sarılmalıyız. Bu temelde görevlerimizin üstüne gittiğimizde, göreceğiz ki, kurtuluşumuz bizzat kendi elimizdedir. Ve adım adım gerçekleştirilmektedir.

Bu temelde tüm halkımızı görevlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz. Parti Önderliği olarak, halkımızın, bizi de ancak bu temelde güçlendirebileceğine olan inancımı güvenimi belirtiyor, başarı dileklerimi, selam ve sevgilerimi sunuyorum."

Zindan Ekim Direnişini kavrayalım, bilince çıkaralım!

Ayaktakiler (soldan sağa): Ali Gün, Muzaffer Ayata, Şahin Binici, Ahmet Yürek
Oturanlar: Mehmet Oğul, ziyaretçi, Abdulrezak Oral

Baştarafı 1. sayfada

İşte devletin son genel saldırısının amaçlarından biri, cezaevleri direnişleri ve kitle mücadeleleri arasında var olan bağlantıya yönelikti. Bu saldırıyla TC, 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği ama bir türlü yaratamadığı boyun eğmiş, yılgın, dilsiz bir toplum oluşturma düşü için şansını bir kez daha deniyordu.

Bu amaçla TC azgınca her alana saldırmaya başladı. Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci, ilerici, yurtsever ve demokratlar hedef olarak seçildi. Okun sivri ucu ise PKK'ye yönelikti. Çünkü TC karşısında tek örgütlü güç PKK'ydi ve devlet bunu çok iyi biliyordu.

PKK gerillalarının dağ doruklarında yükselttiği savaşın ve cezaevleri direnişlerinin oluşturup yarattığı kitlesel mücadele ile devletin saldırısı birbirine denk düşüyordu.

Bunun sonuçları ise, cezaevlerine, ailelere, halka ve uluslararası alana yansımakta gecikmedi. Saldırıya karşı içte ve dışta direniş başladı ve bunun öncülüğünü ise PKK yaptı. Zaman zaman tekelci sermayenin sözcüleri durumunda olan gazetelerin bile yansıtmak zorunda kaldıkları bu durum gayet doğaldır. Çünkü böylesine ağır bir saldırıya karşı kendisini, halkını, kadro, taraftar ve sempatizanlarını hazırlayabilen, örgütleyebilen ve harekete geçirebilen tek güç PKK idi. PKK'nin öncülüğünün TC'nin resmi sözcüleri tarafından bile itiraf edilmesi aslında hiç de kolay olmamış, inatçı, kararlı ve sabırlı bir mücadele, sonsuz fedakarlıklar ve yüzlerce şehit verilmesi sonucunda olmuştu.

Ekim eylemliliği ile bir kez daha ispat edilen PKK'nin öncülüğünü hiç kimse inkar edemez ve görmezlikten gelemez. Bugün, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin ancak ve ancak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi temeli üzerinde gelişebileceği doğrultusundaki PKK'nin öngörüleri pratikte doğrulanmış, hayat bulmuş ve kitlelere mal olmuş durumdadır. Bu süreçte reformist, uzlaşmacı anlayışlarla nereye kadar gidilebileceği ortaya çıkmış; sonuna kadar kararlı bir şekilde direnmenin dışında hiçbir pratiğin sorunu çözmek durumunda olamayacağı halka bir kez daha gösterilmiştir. Devrimci disiplin, inanç ve kararlılıkla hareket eden bir direniş anlayışının temsilcisi durumunda olan PKK'nin direnişçiliği ile kaypak, en ufak bir zor karşısında çözülüveren, direniş saflarını terkederek devletle uzlaşan reformist, kuyrukçu anlayış sahipleri arasındaki derin fark bir kez daha gözler önüne serilmiş; bu güçlerin bu yapılanı değiştirmedikleri sürece kitlelerin özlemlerine cevap veremeyecekleri, öncülük edemeyecekleri bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Politik, pratik, örgütsel ve sosyal alanlarda yarattığı olumlu gelişmelerle bundan sonraki sürece de büyük katkılarda bulunacak olan ve devletin genel saldırısını geri püskürtmüş bulunan Ekim Direnişinde PKK'li savaş esirleri olarak Eskişehir özgülünde biz de yer aldık.

Direnişimiz, genelde yarattığı olumlu gelişmelerin yanısıra Eskişehir Özel Tip Cezaevi özgülünde de geçmiş kazanımlarımızı koruyarak, siyasi kimliğimizi yok etmek isteyen ve yaşamsal haklarımızı gaspeden düşmana geri adım attırmıştır. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin, Ferhatların ve yüzlerce devrim şehidinin manevi öncülüğü altında, Diyarbakır zindan direnişinin devamcısı olarak PKK'li olmanın gerekleri yerine getirilmiş; Partimize, halkımıza, ülkemize olan bağlılık, inanç ve kararlılık korunmuştur.

Bugün, gelinen bu aşamada binlerce yıllık Kürdistan tarihi ile PKK'nin kısa ama tarihsel önemdeki geçmişi ve özellikle zindan direnişleri süreci içinden çıkarılan derslerle, sömürgeci TC'nin gerçek karakterini çok iyi tanımış bulunuyoruz. Baskı, zulüm, vahşet, katliam uygulamalarının yanısıra her türlü yalan, ikiyüzlülük, sahtelik, sinsi ve alçakça komplo yöntemlerini de uygulamaktan çekinmeyen bir devletle karşı karşıya olduğumuzun bilincindeyiz.

Kendi koyduğu yasalara bile zerre kadar saygılı olmayan bir devletin yöneticilerinin verdiği sözlere güvenilemeyeceği ortadadır. Savaş tutsaklarının siyasi kimliklerini ortadan kaldırmak, kişiliksiz birer robota çevirmek, ajanlaştırmak veya en azından pasifleştirmek için her türlü yol ve yöntemi denemekten asla vazgeçmeyecektir. Onlarca şehidin kanı ile sulanmış olan direnişler sonucunda geri çekilmiş görünse de en küçük fırsatta yeniden saldıracağı gün gibi aşikardır.

Bu nedenle PKK gerillalarının dağlarda yürüttüğü savaşa destek verebilmek, direniş geleneğimizi sürekli kılmak; içinde bulunduğumuz sürece uygun görevleri önümüze koyabilmek ve gelecekteki direnişlerimizde yararlanabilmek için geçmiş süreci kavramak ve bu dersleri pratiğe geçirmek her PKK'li kadro, üye ve taraftarı açısından zorunludur. İleriye yönelmek için geçmiş çok iyi bilinmeli ve bilince çıkarılmalıdır. Yaşanılan sürecin olumlu ve olumsuz yanlarını, hata, eksiklik taşıyan yönlerini; yapılması gerekenler ile yapılmaması gerekenleri bulup çıkarmak, onları ayrıştırarak gelecek direnişlere temel yapmak PKK'li olmanın olmazsa olmaz kurallarından biridir.

Politik, pratik, örgütsel ve sosyal açıdan çok büyük sonuçlar yaratan, yaratacak olan böylesine görkemli bir eylemlilik sürecini değerlendirebilmek için eylemin geçirdiği aşamaları iyi bilmek gerekiyor. Eylem öncesi dönem, güçlerin konumu, hazırlıklar, örgütsel-pratik durum, eylemsel süreç ile eylemin genel ve özgül sonuçlarının gözden geçirilmesi zorunluluğu kendini dayatıyor. Tüm bunları yapmadan sürecin bize yüklediği görevi tam anlamıyla başarmış olamayacağımız açıktır.

SÖMÜRGECİ-FAŞİST TC'NİN SON SALDIRISININ NEDEN VE AMAÇLARI

Sömürgeci TC'nin böylesine pervasızca saldırmasının altında yatan nedenlerin başında içine düştüğü ekonomik ve siyasi bunalım geliyor.

Emperyalizme bağımlılığının ve güdük bir kapitalizmin yarattığı yapısal çözümsüzlüğün tipik bir örneği olan TC'nin bunalımı, her geçen gün artıyor, derinleşiyor. Tüm "çağ atlama", "kapitalizmi yerleştirme", "transformasyon", "yeniden yapılanma", "kapitalizmin alt yapısını oluşturma" vb. gibi teranelerin gerçek anlamı, uluslararası tekellerle kaynaşma, bütünleşme ve onun sömürüsüne daha açık hale getirmektir. İçinde bulunduğu siyasi ve ekonomik krizden böyle kurtulmayı ummaktadır; ama bu, boş hayalden başka anlam taşımamaktadır. Bu yönde atılan her adım bir süre sonra tıkanıyor, ters tepiyor. Bu yüzden özellikle 12 Eylül'le birlikte yürürlüğe konulan baskı ile halkı iliklerine dek sömürme yöntemlerine yeniden dönüş yapılıyor. Bu kısır döngü TC'nin ölümcül açmazlarından biridir. Ve bu kısır döngünün içinden çıkma olanağı ise yoktur.

Bu kısır döngünün en iyi örneği bugünlerde yaşanan faizlerin yeniden yükseltilme zorunluluğu, firma iflasları ve bankaların içine düştüğü krizdir. Aynı şeyler 1983'te tüm bankerlerin iflası ve binlerce insanın tasarruflarına büyük bankalarca el konulması, küçük bankaların el değiştirmesi ile yine yaşanmıştı. Bugün aynı şey yine gündemdedir. Ama bu kez krizin boyutu çok daha büyüktür. Ne kadar saklanmaya çalışılırsa çalışılsın, demagojik laflarla üstü örtülmeye çabalanırsa çabalansın, burjuva gazetelerin ekonomi sayfalarına göz atmak bile TC'nin korkunç çıkmazını görmek için yeterlidir.

Özal'ın son zamanlarda Avrupa ülkeleri ve Amerika'ya yaptığı ziyaretlerin altında diğer siyasi nedenlerin yanısıra, borç para bulma ve eşikteki büyük krizden uluslararası tekellerin vereceği yeni kredilerle kurtulma çabası yatmaktadır. Yine aynı kısır döngünün kaçınılmaz bir parçası ve hem nedeni, hem sonucu olan yolsuzluk, hayali ihracat babalarının atbaşı gazete manşetlerine fırlaması ekonomideki krizin alarm zillerinden başka bir şey değildir.

Devletin ölümcül açmazı olan enflasyon yeniden tırmanma eğilimi gösteriyor. Korkunç bir sömürü ve zorbalık yönetimine dayalı olarak bir süre için, enflasyonun düşürülmesinin ardından aynı yöntemler sürdüğü halde enflasyonun yüzde yüzlere ulaşması; açlık sınırına gelmiş bulunan halkın biraz daha fazla sömürülmesi, içinde bulunulan krizden halkı ezerek kurtulmanın çaresi olarak görülmektedir. Neredeyse gün aşırı yapılan zamlar gün geçtikçe yaşamı yoksul ve emekçi halk için daha fazla çekilmez kılmaktadır. Bu durum ise hoşnutsuzluğun oluşmasına, muhalefetin sertleşmesine, kitlesel mücadelelerin kabarmasına yol açmakta, cezaevlerinin özgül koşullarından kaynaklanan pasif bir direnme yöntemi olan açlık grevlerinin öğrenciler, işçi sınıfı ve halkın arasında yaygın bir eylem biçimi haline gelmesine neden olmaktadır.

Ekonomik bunalımın yanısıra devlet, siyasi bunalımlarla da çalkalanmaktadır. Ekonomik krizin doğrudan bir yansıması olan bu bunalımlar değişik görüntüler ve demagojik açıklamalar altında gizlenmek istense de, bu, başarılamamaktadır. Bankalar ve devletin üst düzey asker-bürokratları ve yöneticileri arasında çıkan tartışmalar, muhalefet partilerinin durumu, sürtüşmeler, ardarda yapılan referandumlar, kabinedeki bunalımlar, ordudaki rahatsızlıklar vb. siyasi çözümsüzlüğün belirtileri olarak ortaya çıkmaktadır.

Alternatifsiz olduğunu ilan ederek gelen bir hükümet yalan, demagoji ve seçim yasalarında yapılan değişikliklerle ayakta durmaktadır. Burjuva meşruiyetini bile hiçe sayan bir sistemle, açık zor ve hile yoluyla halk kitleleri denetim altında tutulmaya çalışılmaktadır. Ama hangi çözüm yöntemi uygulamaya konulursa konulsun, çürümüş bir elbiseye nasıl yama vurulamazsa, TC'nin başvurduğu yöntemler de öylesine uygulamaya konulamaz. Nitekim konulamamaktadır da.

TC'nin içine girdiği bu ekonomik ve siyasi açmazları derinleştiren temel neden PKK ve onun öncülük ettiği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bugün, TC'nin üzerine oturduğu temelleri sarsmakta ve yıpratıcı, yok edici, bitirici darbeler vurmaktadır. Bırakalım PKK eylemlerinin sonuçlarını, TC, Kürdistan'da yürüttüğü savaşın ve kendi ordusunun faturasını bile doğru dürüst ödeyememekte; bu yükün altında giderek ezilmektedir. Kaldı ki PKK savaşçılarının devlete verdiği maddi-manevi zararların miktarı her geçen gün artarak onu yavaş yavaş tüketmektedir.

Bu mücadele karşısında TC, her geçen gün zayıflayıp çökerken, PKK'nin öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi gelişip güçlenmekte, savaşı kitlelere yaymakta, halkın her geçen gün bir kısmını daha yanına çekmektedir. Ulusal ve uluslararası alanda biri hızla yalnızlaşırken, diğeri hızla ittifaklarını çoğaltmakta, nicelik ve nitelik olarak büyümektedir.

TC'nin alternatifi olması gereken Türkiye devrimci-demokratik hareketi ise, bugün beklenen boyutta değildir. Türkiye proletaryası kendi öz örgütünü, öncü gücünü yaratamamış, halkı kendi etrafında toparlayacak, onun özlemlerini dile getirecek tutarlı bir strateji ve taktik izleyememiştir. Bu özellikleriyle Türkiye devrimci-demokratik hareketi, hala suskunluğunu ve dağınıklığını korumaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin en yakın müttefiki olan ama dağınıklığı nedeniyle yeterli desteği veremeyen Türkiye devrimci-demokratik hareketini geliştirecek ve güçlendirecek olan güç yine Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir. Bu anlamda PKK'nin eylemleri ve mücadelesi Türkiye devrimci-demokratik hareketini direkt olarak etkilemekte ve ona destek vererek güç katmaktadır.

Türkiye devrimci-demokratik hareketinin bu suskunluğu ve dağınıklığından da yararlanan TC, son genel saldırısının en büyük bölümünü PKK'ye yöneltti. Gerek dışarda yapılan operasyonlarda, gerekse cezaevlerine yapılan saldırılarda hep PKK'yi hedefledi. Ve onu ezmeye çalıştı. Kitle mücadelesi ile karşılıklı etkileşimi nedeniyle cezaevleri direnişlerini ezmek, topluma egemen kılınmak istenen korku ve yılgınlık ortamının cezaevinden yayılan cesaret ve kararlılıkla kırılmasını engellemek açısından cezaevleri önemliydi. Bunun yanısıra cezaevlerinden yükselen PKK'li savaş esirlerinin sesleri dalga dalga yayılıyor, iç ve dış kamuoyunu etkiliyordu. Dışarda PKK savaşçılığı, kararlılığı ve disiplin anlayışı, zindanlarda sömürgeciliğe karşı verilen ölümüne direniş tavrında ifadesini buluyor, esaret koşulları altında geri adım atılmıyordu.

Bu yönüyle PKK'nin zindan direnişlerinde oynadığı rol çok iyi biliniyor. Sömürgeci-faşist TC'nin vahşet boyutlarına ulaşan uygulamalarına karşı destansı bir direniş sergileyen Diyarbakır zindanının Kürdistan ve Türkiye açısından önemi üzerine birçok kez yazıldı, anlatıldı. Burada yeniden anlatılmayacak, ancak şunu belirtmek gerekir ki, başta Diyarbakır olmak üzere PKK'li savaş tutsaklarının bulunduğu her cezaevi bir direniş odağı haline gelmiş ve bu özellikleriyle direnişin öncülüğü sıfatını kazanmıştır.

Bu öncülük hem politik hem de pratik anlamda bir öncülük niteliğindedir. Elde edilen siyasi ve yaşamsal kazanımlar, tutarlı ve kararlı bir direniş politikası, nitelik ve nicelik olarak bu direniş politikasının yeterli bir temsili vb. nedenlerle PKK direnişçiliğinin öncülüğü giderek daha belirginleşiyordu.

Bunun en somut kanıtı ise 9 Şubat Direnişi ve kazanımlarıydı. Bilindiği gibi Ocak-Şubat '88 cezaevlerinde genel bir eylemliliğin yaşandığı, devletin tek tip elbiseyi giydirmek amacıyla harekete geçtiği ve kimi hakların gaspedildiği bir dönemdi. Bu saldırıya birçok cezaevi, direnişle karşılık vermiş ve süresiz açlık grevine başlamıştı. Tam da bu dönemde Diyarbakır direnişi ön plana fırlamış ve devlete açıkça geri adım attırmıştı. PKK'nin cezaevlerinde oynadığı öncü rolü özellikle 9 Şubat Direnişi ve kazanımlarıyla yerleşip pekişmiş, iç ve dış kamuoyuna mal olmuştu.

9 Şubat Direnişi siyasi ve sosyal kazanımları da dev boyutta bir eylemdi. Devlet ilk defa Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve Bakanları düzeyinde PKK'yi direkt olarak muhatap almış, Kürtçe konuşulmasını serbest bırakarak siyasi olarak görülmemiş boyutta bir geri çekilmeyi gerçekleştirmişti. Her ne kadar bunda, TC'nin ABD emperyalizminin de dayatmalarıyla uzun erimli olarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini saptırmak ve ezmek politikasının rolü olsa da, TC tarihinde ilk defa resmi inkarcı politikasını bu direniş sonucunda terkediyordu. Demagojik açıklamalar ve birtakım "insani" nedenler yüzünden yapıldığını belirten saptırıcı demeçler, olayın siyasi boyutunu gizleyemiyordu. İç ve dış kamuoyunda olgu, gerçek boyutlarıyla ele alınarak büyük yankılar uyandırıyordu.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından önemli bir kilometre taşı niteliğinde olan 9 Şubat Direnişi, cezaevleri açısından da yaşamsal kazanımların en büyük boyutta gerçekleştiği bir eylem

durumundaydı. Eylemin kazanımları kısa zamanda diğer cezaevlerine de sıçramış ve bu özelliğiyle öncü ve örnek olmuştu. En önemli özelliği ise devletin yine ilk defa cezaevleri politikasında en üst düzeyde resmi ağızlardan, yürürlükteki politikasından vazgeçtiğini, yeni tüzük oluşturulacağını, tek tip'in kaldırılacağını, yaşamsal bazı hakların tanınarak kimi iyileştirmelere gidileceğini ilan etmesiydi. Daha önce de direnişler sonucunda birçok haklar elde edilmiş, ilerlemeler sağlanmıştı, ama hiçbirinde devletin en üst makamları tarafından güvence verilmek zorunda bıraktırılmamıştı. Nitekim bu durum devletin içinde birtakım rahatsızlıklara yol açmış, bazı çevreler rahatsızlıklarını dile getirmişler, bazıları ise bu hakların diğer cezaevlerine de tanınması gerektiği konusunda tartışmalar çıkarmışlardır.

Böylelikle cezaevi direnişlerinin siyasi boyutları ilk defa açıkça gözler önüne seriliyordu. Reformist, uzlaşmacı anlayışların sürekli olarak yadsımaya ve saklamaya çalıştıkları bu yönü, devrim mücadele veren bir partinin veya gücün en zor koşullarda bile nasıl davranması gerektiği, siyasi kimliğin ne demek olduğu, davaya bağlılığın hangi yöntemlerle korunacağı bir kez daha ama bu kez resmi ağızlardan dünyaya ilan ettiriliyordu.

Ama düşman da bunun bilincindeydi. 9 Şubat Direnişi ve sonuçlarının neler olacağını çok iyi biliyordu. Bu nedenle, Başbakanlarının yaptığı gafı telafi etmek, vermek zorunda kaldığı hakları geri almak, kazanımların diğer cezaevlerine ve topluma sıçramasını engellemek amacıyla bir dizi önlem almaya başladı. Bu önlemler, uzun dönemli bir hazırlık, plan ve program çerçevesinde yürütüldü. Türkiye ve Kürdistan'ı kapsayarak geniş çaplı bir sindirme harekatına dönüştü.

Hazırlıklar 9 Şubat'tan hemen sonra başladı. Bir dizi operasyon, tutuklama ile birlikte 1 Ağustos Genelgesi'nde doruğa ulaşarak Ekim eylemliliğine yol açtı.

Bu hazırlıkların başında PKK'yi teşhir ve tecrit etmek, ittifaklarından koparmak ve böylece yalnızlaştırarak ezebilmek geliyordu. Çünkü devlet PKK'nin Kürdistan ve Türkiye'deki, gerek dışarda ve gerekse cezaevlerindeki öncü konumunun farkındaydı. İlk olarak basında PKK direkt olarak hedef gösterilmeye çalışıldı: "Cezaevlerinde PKK sorunu", "PKK'lılar bir yerde toplanacak" vb. başlıklar altında, cezaevlerinde direnişlere neden olan, sürekli olarak bazı talepleri ileri süren ve onların deyimiyle, "rahat durmayan" gücün PKK olduğu işleniyordu. Böylelikle kamuoyunda PKK'ye ve onun şahsında cezaevlerine yapılacak saldırıların meşru zemini yaratılmaya çalışılırken, kimsenin PKK'yle ittifak yapmaması, ona yanaşmamasını da ihtar etmiş oluyordu. Egemen sınıfların bin yıllardır başarıyla uyguladıkları böl-parçala-yönet politikasının değişik bir görünümü ile karşı karşın bulunuluyordu. Önce hedef yalnızlaştırılacak, küçültülecek, ancak ondan sonra saldırıya geçilecekti. Uzun uzun düşünülerek bunun planları yapıldı.

Bu hazırlıkların cezaevleri açısından somut formasyonu ise 1 Ağustos Genelgesi ile ortaya çıktı. Genelge, nice fedakarlıklar, işkenceler, baskılar ve şehitler sonucunda elde edilen tüm kazanımları bir çırpıda yok ediyor, siyasi kimliği görmezlikten gelerek uşaklaştırmayı hedefliyordu. 12 Eylül'den sonra vahşet boyutlarına ulaşabilen baskı ve işkencelerle dayatılan kişiliksizlik, ajanlık, uşaklık ve korkaklık onlarca şehidin kanıyla kırılabilmiş, Kürdistan'da bir dönem, Türkiye'de ise hala devam eden bir süreçte toplumdaki tek muhalefet ve direniş odağı olmuştu. 1 Ağustos Genelgesi bu muhalefet ve direniş odağını dağıtmayı, böylelikle, yavaş yavaş belirli kıpırdamalar içine giren toplumu yeniden aynı cendere içine çekmeyi hedefliyordu. Cezaevleri devrimci onurun korunduğu, siyasi düşüncelerin dile getirilebildiği ve yayılabildiği bir alan konumundaydı. 1 Ağustos Genelgesi, bırakalım devrimci onuru, insan olmanın onurunu ayaklar altına almayı, siyasi düşüncelerin iletilebilmesini ve cezaevinde insanların bu düşüncelerle eğitilmesini engellemeyi hedefliyordu. Cezaevleri, devrime olan inancın karartılamadığı, devrimcilerin ülkesine halkına olan bağlılığının kırılamadığı, hem de bunların en koyu baskı ortamlarında yapıldığı ve toplumun umut kaynağı haline gelinen bir alan durumundaydı. 1 Ağustos Genelgesi geleceğe, devrime, insana güven duymayan; çevresine durmadan karamsarlık, yılgınlık mikrobunu yayan; değil ülkesi, halkı için ölüme gitmek, kendi kendine bile ihanet eden bir "insan tipi" yaratmayı hedefliyordu.

Bunları daha da uzatmak mümkün, fakat gerekli değil; çünkü 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği toplum ve insan tipi biliniyor. 1 Ağustos Genelgesi de bu politikanın dışında ele alınamaz; aynı politika ve anlayışın bir ürününden başka bir şey değildir. Bu politikanın hedefleri ise daha önce de yazıldı, çizildi, sahnelendi ve anlatıldı.

1 Ağustos Genelgesi ile cezaevlerine giydirilmek istenen deli gömleğinin bir benzeri de toplumun duyarlı kesimleri için hazırlanmıştı. Türkiye ve Kürdistan'daki ilerici, demokrat, yurtsever ve devrimcileri yıldırmak, toplumda filizlenen direniş kıvılcımlarını yangına dönüşmeden söndürmek amacı güdülüyordu. Bunun yanısıra son dönemlerde oluşan yeni bir durum sözkonusuydu. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi dağlardan ovalara ve şehirlere yayılmaya başlamıştı. Partimiz ve onun öncülüğündeki Cephe örgütlenmeleri ovalarda, köylerde ve şehirlerde yaygınlaşıyor; toplumun çeşitli kesimlerini etrafında toparlamayı başarıyordu. Sömürgeci-faşist ordu ve çetelerine dağlarda vurulan darbelerin yanısıra, şehirlerde de eylemler gelişiyordu. Proletarya partisinden ve öncü örgütünden yoksun olduğu için, devrimci onurun korunabildiği en önemli merkez olan cezaevleri, ilerici ve demokrat niteliğinde olan insanları harekete geçirebiliyordu.

Sömürgeci-faşist TC'nin bir diğer hedefi ise, diğer hedeflerle birlikte ve içiçe olmak üzere "Aile Hareketi"ydi. Son dönemlerde daha da güçlenen en kararlı demokratik aile hareketi, cezaevlerinde gelişen direnişlerle birlikte hareket etmesi, cezaevi direnişlerine çok büyük destekler sunarken, devletin uygulamalarını teşhir etmekte ve gerçek yüzünü ortaya çıkarmakta büyük başarılar kazanmıştır.

Cezaevlerinde insanca yaşam koşulları oluşturmak ve içerdeki yakınlarına destek amacıyla bir araya gelen, ama tüm demokratik kitle hareketlerinde olduğu gibi, giderek siyasi bir nitelik kazanarak sisteme karşı yükselen bir muhalefet odağı haline gelen ve Partiyle giderek bütünleşen aile hareketi bugün siyasal gündemin önemli bir yanını meydana getirmektedir.

Devletin tüm bu gelişmeleri görmemesi olası değildi. PKK'nin

Diyarbakır'dan Eskişehir Cezaevine sürgün edilen bir grup PKK'li savaş esiri

şehirlerde örgütlenmesi, Türkiye'de demokratik muhalefetin giderek yükselmesi, cezaevi direnişleri ve aile hareketi bir bütün olarak devleti tehdit ediyordu, temellerini sarsıyordu. Cezaevlerine 1 Ağustos Genelgesi dayatılırken, dışardaki gelişmeler için işkence, baskılar ve tutuklama operasyonları düzenleniyordu.

Kürdistan'da artık gelenekselleşmiş operasyonların yanısıra, özellikle işkenceci katil Esat Oktay Yıldıran'ın cezalandırılmasından sonra şehirlerde PKK'ye yönelik tutuklama operasyonları düzenlendi. "67 ilde PKK operasyonu" adı altında binlerce öğrenci, işçi, köylü, aydın tutuklandı; işkence gördü, hapse atıldı. Eskiden cezaevinde yatıp da çıkmış bulunanlar yeniden gözaltına alındı. Gözaltına alınanların ve tutuklananların sayısı PKK'nin şehirlerde büyüyen etkisini ve örgütlülüğünü göstermektedir. Devlet de özellikle bu örgütlenmeyi dağıtmayı hedeflemişti. Yine manşetlere çıkarılan Recep Ergun olayı sansasyonel bir duruma getirilerek, yoğun bir operasyonla gerçekte devletin şehirlere, kitle örgütlerine ve devrimci-demokratik kıpırdanışa karşı giriştiği yıldırma ve baskı kampanyasının bir parçası olarak basına yansıdı. Basının olayı büyütmesindeki amaç, bu baskı ve işkenceleri gözden saklamak, hedef şaşırtmak, geniş yığın tutuklamalarını meşru göstermekti.

Aynı operasyonlardan aile hareketi de nasibini aldı. TC, aile hareketini dağıtmayı önüne hedef koydu. Bu yüzden birçok şehirde PKK'ye yönelik operasyon çemberi içine aile hareketi de alındı. Henüz yeterince örgütlenmemiş ve yeterli güce kavuşmamış da olsa TC açısından çok büyük ve tehlikeli bir potansiyeli temsil ediyordu. Tutsaklarla yakınları arasındaki bağı koparmak amacıyla yıllarca propaganda yapmış, çeşitli baskı uygulamalarına girişmiş, ama hiçbir sonuç alamamıştı. Bağ kopmadığı gibi, bu bağ giderek baba-anne-oğul-kardeş-akraba ilişkisinden çıkarak genell kapsayan, cezaevinde bulunan tutsakların tümü için eyleme geçebilen bir ilişki türü yaratılmıştı. Dağıtılmak istenen, koparılmak istenen bağ buydu.

Bu yönde daha önce de tutuklamalar olmuştu. Fakat özellikle 9 Şubat'tan sonra aile hareketine yönelik baskılara hız verilmişti. Bunun ilk örneği Diyarbakır'da bayram açık görüşü sırasında yapılan provokasyondu. Gittikçe daha sıkı kurulan ilişkiler ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin kitlesel boyutta gelişmesi ve yükselmesi nedeniyle her görüşe daha fazla insan geliyordu. Görüşçülere gözdağı vermek, bir kısmını tutuklamak, hem ilişkiyi, hem de aile örgütlenmesini zayıflatmak için kapı önünde saatlerce bekletildikten sonra, coplanmış, havaya ateş edilmiş, ardından çok sayıda insan tutuklanmıştı. Yine diğer şehirlerde de benzer uygulamalar gündeme getirilmiş, tutuklamalara hız verilmiş, cezaevi sevk ve sürgünleriyle aileler parçalanmaya, dağıtılmaya çalışılmıştı.

Bu arada operasyon çemberi yeniden cezaevine dönüyordu. 1 Ağustos Genelgesi'nin yürürlüğe konmadığı ama bunun hazırlıklarının son hızla yürütüldüğü aylarda, özellikle PKK'nin yoğun olarak bulunduğu cezaevlerine yönelindi ve çeşitli hak gasplarına girişildi. TC baskı, sindirme politikasını bıkmadan-usanmadan belirli aralıklarla gündeme getiriyordu. Bu yüzden Ocak-Şubat eylemliliğinin üzerinden daha birkaç ay geçmeden Mayıs ayında Diyarbakır'a saldırılmıştı.

TC, sürgün yapmak ve bazı hakları kısıtlamak istemiş, ama eyleme geçilince istediklerini yapamamıştır. Aynı şekilde, Haziran ayı içinde Eskişehir ve Aydın cezaevlerine de saldırmış, oralarda da aynı kararlılıkla karşılaşınca kısıtlamak istediği hakların yanısıra yeni haklar vermek zorunda kalmıştı.

Bu saldırılar gerçekte daha sonra gerçekleştireceği genel saldırının birer provası, ön hazırlığı niteliğindeydi. Bu şekilde savaş tutsaklarına rahat vermemek, hiç olmazsa bir süre siyasi çalışmalarını aksatmak, hem de gelecekte yapacağı saldırılara ön hazırlık olarak tutsakları yoklamak, onların güçlerini, kararlılıklarını sınamak istiyordu. Kısa aralıklarla yapılan bu saldırıların diğer yan amaçlarından biri de, savaş tutsaklarının sağlıklarını bozarak yavaş yavaş öldürmek ve güçten düşürmekti. Bu nedenlerle TC, cezaevlerinde, özellikle de PKK'lilerin yoğun bulunduğu cezaevlerinde sürekli olarak verdikleri onca "namus" sözlerinin ardından saldırmış ve kısa bir süre önce tanıdığı hakları kısıtlama yoluna gitmişti.

Bu süre içinde başvurduğu bir diğer yöntem de, sürgün politikasıydı. İlk olarak bunu Diyarbakır'da başlattı, ardından diğer cezaevlerinde de devam ettirdi. Daha 9 Şubat eylemi içindeyken, bir grup savaş esiri Bursa'ya sürgün edildi. Bunu ise sevk adı altında yapıyordu. Mahkemesi bitenlerin sevk işlemelerini hızlandırıyor, gerçekte sürgün ettiği halde buna değişik bir görünüm veriyordu.

Ardından diğer sürgün olayları gerçekleşti. Urfa, Antep, daha sonra Aydın, Ceyhan ve Eskişehir sürgünleri gündeme geldi. TC eskiden olmadığı biçimde sürgünlere hız vermişti. Bu politikanın ise amacı belliydi: Cezaevlerindeki örgütlülüğü dağıtmak, toplanmayı engellemek.

Son zamanlarda cezaevleri, kitlesel olarak direnişin gösterildiği, inancın, siyasi bilincin ve bilgilenmenin gerçekleştiği alanlar haline gelmişti. Geçmişte cezaevleri sömürgeciliğe karşı tek direniş odağıydı. Çatışma bu anlamda çok derin, keskin ve ölümcül önemdeydi. Cezaevlerinde bir avuç insanın direnişi, koskoca bir halkın varlık-yokluk sorunuyla bütünleşmişti. Siyasi anlamda bir önderlik sözkonusuydu. Tarihsel önemdeki bu dönemin ardından, elde edilen kazanımlar çok yönlüdü. Sosyal kazanımların yanısıra, politik, pratik anlamda da insanlar, deneyim kazanmıştır, düşmanın amaç, araç ve yöntemlerini çok iyi tanımışlardı. Yeni dönemde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi güçlenmiş, mücadele ülkeye taşırılmış, siyasi ve fiili önderlik, doğrudan dışarıya geçmişti. Cezaevleri ikincil plana düşmesine rağmen, direniş odağı niteliğini yitirmemiş, önemini sürdürerek, mücadeleye destek konumunu devam ettirmişti.

Yeni dönem içinde, geçmiş direniş sonucunda elde edilen deneyim ve sosyal kazanımların taşırılması, boyutlanarak güçlenen ve kitleselleşen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin cezaevlerine etkileri vb. nedenlerle, cezaevleri yeni bir görünüm kazanmaya başlamıştı. Cezaevi direnişleri kitleselleşmiş, direnişin öğretildiği okullara dönüştürülmüştü. Direnişler tüm cezaevi kitlesiyle birlikte yapılıyor, en sıradan sempatizan ve taraftarlarından kadro ve yöneticisine kadar herkes bu eylemlere katılıyor ve kararlı bir biçimde sonuçlandırılıyordu.

Cezaevlerinin kitlesel boyutlarda eylemleri yaşamasını ve almış olduğu yeni görünümü TC de farkediyordu. Son dönemlerde uygulamaya başladığı sürgün politikasının temelinde bu örgütlülük ve kitleselliği dağıtmak yatıyordu. Ön plana çıkmış, önder konumlu insanları çeşitli cezaevlerine dağıtarak kitleden koparmayı, mevcut örgütlenmeyi dağıtmayı, böylece direnişleri zaafa uğratarak durdurmayı amaçlıyordu.

Kısa süreler içinde son derece yoğun sürgünlerin bir başka anlamı olamazdı. Yukarıda sayılan sürgünlerin yanısıra Ekim eylemliliği öncesi ve içinde de yeni sürgünler gerçekleştirilmişti. Bursa, Eskişehir, Metris cezaevleri de bunlardan payını almıştı. Devlet önceleri, direnişin yoğun olduğu cezaevlerini tecrit etme, direnişleri belli merkezlerde toplama politikası uygularken, direnişlerin yaygınlaşması nedeniyle bundan vazgeçmiş, bu kez dağıtmaya başlamıştı.

Ama sürgünler ve cezaevlerindeki bu keyfi uygulamaları gerçekleştirirken, kendine bazı gerekçeler arıyor ve haklılık zemini yaratmaya çalışıyordu. Bu yüzden tünel kazma, firar vb. gerekçeleri kullanarak sürgünler yapmaya ve tutsaklara işkence yapmaya başladı. Gerçekte cezaevinde yükselen direniş ve örgütlülüğü hedefleyen, bu nedenle işkenceye yönelen TC, tüneli gerekçe yaparak kamuoyunda kendini haklı çıkarmanın yollarını arıyordu. Tekelci basın, vahşet boyutlarına ulaşan işkenceleri haklı çıkarmak için uşak kalemleri kanalıyla açıkça karalama kampanyası yürütüyor, hayali haberler üretiyor, devrimcileri umacı gibi göstermeye çalışıyordu.

Aydın'da tünel bahanesiyle cezaevine asker sokulmuş, PKK'lilerin koğuşu basılarak bayılıncaya kadar dövülmüşler, sonra da sürüklenerek hücreye konulmuşlardı. Bursa'da tünel bir başka koğuşta çıktığı halde PKK'li savaş esirlerinin bulunduğu koğuş önce basılmış, öldüresiye bir işkencenin ardından onlarca kişi Çanakkale'ye sürgüne yollanmıştı.

Diyarbakır'daki ise vahşet boyutlarına ulaşıyordu. Tüneli bahane ederek, tespit ettikleri önder konumlu kişileri sürgüne gönder-

mek istemiş, bu arada yüzlerce PKK'li savaş tutsağını komaya sokuncaya kadar dövmüş, param-parça olmuş giysiler, kana bulanmış bedenleriyle öylecene Eskişehir'e sürgüne götürmüştü.

Böylece cezaevi örgütlülüğü hedeflenirken, uzun zamandır yapamadığı fiziki işkenceyi de gündeme getirmiş, savaş esirlerini böylece ezmeye çalışmıştı.

Yukarıda 9 Şubat Direnişi ve kazanımlarının ardından, devletin yapmış olduğu hazırlıkları, uygulamış olduğu yöntemleri açıklamaya çalıştık. Bunlar yapacağı genel bir saldırının, cezaevlerinde kazanımların bir çırpıda yok edilmesinin hazırlıklarıydı. Bu nedenle yoğun baskı, tutuklama ve operasyonlarla birlikte okun ucu PKK'ye dönük olmak üzere genel cezaevlerini hedefleyen 1 Ağustos Genelgesi dayatılmıştı.

Genelge, Ağustos'ta çıktığı halde uygulamaya konulamamış, referandum aldatmacasının tehlikeye düşebileceği, teşhir olacağı endişesiyle ertelenmiş, ancak referandumdan hemen sonra uygulamaya konulmuştu.

1 Ağustos Genelgesi'nin anlamını ve yaratabileceği sonuçları sömürgeciler de biliyordu. Bu nedenle genelge aynı anda ve her yerde uygulamaya konulmadı. Parça parça belli alanlara yönelip, daha sonra diğer alanlara geçildi. İlk anda ise gücümüzün yoğun olduğu cezaevlerinin üzerine gidilmedi, erken bir patlama ve direnişin başlaması ardından bunun diğer cezaevlerine sıçraması olasılığı gözönüne alınarak, gücümüzün daha az olduğu belli cezaevlerinde uygulanmaya başlandı. İlk uygulama Antep ve Bursa'da başlatıldı. Ardından Eskişehir ve Diyarbakır devreye sokuldu.

SÖMÜRGECİ FAŞİZMİN SALDIRILARINA VE 1 AĞUSTOS GENELGESİNE KARŞI TAVIR

1 Ağustos Genelgesi'nin anlamı ve önemi savaş esirleri tarafından biliniyordu. Genelgenin amaçları, yaratmak istediği koşullar daha kamuoyuna açıklandığı andan itibaren kavranmış, nasıl bir tavır konması gerektiği üzerinde düşünce birliği oluşmuştu. Bu konuda geçmiş dönemlerin kazandırdığı deneyim, tutsaklara çok büyük kolaylıklar sağlıyordu.

Bu yüzden 1 Ağustos Genelgesi cezaevlerine ulaşıp, tutsaklara duyurulduğu günden itibaren hemen hemen tüm cezaevleri, 1 Ağustos Genelgesi'ne karşı tavır koyacaklarını, eylemlere gideceklerini açıkladılar. İlanlar vb. yoluyla kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda, bu konuda kararlı olduklarını bildirdiler.

Yukarda belirtildiği gibi, referandum gündemde olduğu için o sıralarda genelge yürürlüğe konmadı. Ve savcılarca biz tutsaklara açıklandı.

Ama genelgenin neden uygulamaya sokulmadığı ve en yakın bir zamanda bunun devreye girebileceği çok iyi biliniyordu. Bu yüzden saldırıyı karşılamak ve geri püskürtmek üzere çeşitli düzeylerde hazırlıklar yapılmaya başlandı.

1 Ağustos Genelgesi'nin ne anlama geldiği ve neyi amaçladığı kitleye açıklanarak, kendilerini devletin bu saldırılarına karşı hazırlamaları istendi. Çeşitli düzeylerde yapılan toplantı, konuşma ve sohbetlerde yeni bir eylem döneminin başlayabileceği anlatıldı.

Cezaevleri kendi içlerinde böylesi bir hazırlığa geçerken, cezaevleri arasında da belli bir koordine yaratmaya çalıştılar.

Uzun zamandan beri cezaevleri arasında bir ilişki ağı kurulması devletin genel saldırılarına karşı genel bir direnişin oluşturulabilmesi gerekliliği kendini dayatıyordu. Gerçi zaman zaman destek eylemler yapılıyordu, ama bunlar kendiliğinden ve her cezaevinin kendi insiyatifi doğrultusunda gelişiyordu. Oysa belli bir program ve tüzük çerçevesinde tüm demokratik, devrimci güçleri toparlayacak, harekete geçirebilecek bir koordinasyona gereksinim vardı. Geleceği açıkça belli olan genel saldırı, ancak böylesi bir örgütlenmeyle karşılanabilir, gereken cevap verilebilirdi. Geçmişte tek tek cezaevlerinin devrim mücadelesi içindeki yeri ve konumu da artık inkar edilemeyecek bir şekilde gözler önüne serilmişken, örgütsüzlük tek başınalık, bölünmüşlük ve ilişkisizliğin kabul edilemeyeceği açıktı.

Bu nedenlerle, cezaevleri arasında koordineyi sağlamak için girişimlere başlandı. Zamandaş bir eylemin konulabilmesi için belli ilkeler tespit edildi. Siyasi tutukluların bulunduğu hemen hemen tüm cezaevlerinde bu ilkeler tartışıldı.

Fakat koordine tam olarak başarılamadı. Zamandaş bir eylem gerçekleşmedi. Her cezaevi kendi özgül koşulları içinde hareket ederek eyleme başladı ve bitirdi. Direnişlerin aynı zaman dilimi —Ekim-Kasım— içinde olması, gerçekte devletin aynı dönemde saldırısından kaynaklanıyordu.

1 Ağustos Genelgesi önce Antep, ardından Bursa'ya uygulandı. Bursa'da tünel gerekçesi bahane edilerek tüm hakları ellerinden alındı. Bunun üzerine başlayan açlık grevi, hakların verileceğine dair söz alınması üzerine sona erdi. Fakat verilen sözde durulmaması, 1 Ağustos Genelgesi'nin dayatılması üzerine tutsaklar yeniden süresiz açlık grevi eylemine başladılar.

Bursa'yı Eskişehir, Nazilli, Diyarbakır, Ceyhan, Adana, İstanbul, Bayrampaşa, Amasya takip etti. Desteklemek amacıyla ise Çanakkale, Buca, Ergani, Malatya, Antep, Erzincan, Maraş, Kayseri, Mudanya, Bandırma, Haymana, Ankara Kapalı ve Ankara Mamak cezaevleri eyleme geçtiler.

2000'i aşkın insan siyasal, sosyal haklarını korumak ve desteklemek amacıyla eyleme geçiyordu. Dünya tarihinde ender görülebilen bir cezaevi direnişi, Türkiye'nin özgül koşulları içinde hayat buluyor, kendisiyle birlikte toplumun tüm duyarlı kesimlerini harekete geçiriyordu.

Eylemlerin uzaması üzerine, 1 Ağustos Genelgesi ile yaratılmak istenen cezaevi koşullarının kabullenemezliği ve mutlak geri püskürtmek gerekliliği, siyasi olarak geri adım atmanın ne anlama geldiğinin bilinci içinde olan tutsaklar peşpeşe ölüm orucuna gireceklerini açıkladılar.

Tam da bu aşamada, Kürdistan ve Türkiye devrim mücadelesinde PKK'nin oynadığı rol bir kez daha gözler önüne serildi. 1 Ağustos Genelgesi'nin siyasi olarak ne anlama geldiğini yeterince anlamayan, bir mevzi savaşı olarak çatışmayı kaybetmenin ne tür olumsuz sonuçlara yol açacağını kestiremeyen siyasi gruplar, kesin çatışma anında yüz-geri ettiler. Çatışma alanını terkettiler. Kimi eylem kırıcılığı yaptı, kimi savaşın sonuna kadar yürütülmesi gerektiğini kavrayamayarak daha riskli eylem biçimine girmekten kaçındılar.

Yaratacağı olumsuzluklar düşünülmeden savaş alanını terketmek, çatışmadan kaçınmak, taktik anlamda da olsa bir yenilgiden başka bir şey değildir. Böylesi bir sonuçtan kaçınmak, çatışmayı kazanmak ve devletin saldırısını püskürtmek için daha ağır eylem biçimleri gerekebilirdi ve bu olasılık kendini dayatmaktaydı.

Açlık grevleri sürüyor, eylem uzuyor, devlet ise insani hakları vermemek için inatla direniyordu. Kendi bedenlerini öne sürmekten başka silahları olmayan tutsaklar, canlarını ortaya koymaktan çekinemezlerdi, çekinmediler.

Basında açıklanan ve sonuçlanmadığı takdirde açıklanacak olan ölüm orucuna gireceklerin ezici çoğunluğunun PKK'li savaş esirlerinden oluşması, bir gerçeğin dile getirilmesinden başka bir şey değildir. Bu gerçek devrime, halka, ülkeye bağlılığın, siyasi koşulları doğru değerlendirmenin, savaşı sürdürmede sonuna kadar kararlılığın ölçüldüğü bir yer ve zamanda PKK faktörü gerçeğidir. Devrime öncülük etmenin bilinci ve sorumluluğunu üstüne alan bir gücün nasıl davranması gerektiği gerçeğidir.

Bir diğer gerçek ise, devletle PKK'nin karşı karşıya gelmiş olmasıdır. Reformist, küçük-burjuva grupların eylem kırıcı tavırlarının ardından, hemen hemen tüm cezaevlerinde PKK'li savaş esirlerinin öncülük etmesi, savaşın PKK ile devlet arasında geçtiğini ortaya koymaktadır. En küçük kazanımın bile kanla bedelinin ödendiği koşullarda, bu bedeli ödemekten kaçınmak, peşinen yenilgiyi kabul etmektir. TC'nin tarihi ve PKK'nin kısa ama onurlu geçmişi bu gerçeği dile getiren derslerle doludur.

İşte bu nedenlerle PKK'li savaş esirleri önderliğinde cezaevleri, ölüm oruçlarına gideceklerini açıkladılar ve eylemlerini sonuna dek kararlılıkla sürdürdüler.

Cezaevlerinde peşpeşe açlık grevlerinin başlaması ile birlikte, aileler de harekete geçti. İnsanca yaşam koşullarının sağlanması, baskı ve işkencenin sona erdirilmesi ve başlayan açlık grevlerine destek verilmesi amacıyla aileler bir dizi eylemde bulundular.

Diyarbakır, Ankara, İstanbul, Adana, Eskişehir, Nazilli, İzmir ve daha birçok ilde açlık grevi, gösteri ve protesto yürüyüşü, oturma grevleri yaptılar, dilekçeler verdiler, telgraflar çekerek yetkililere başvurdular.

Ankara'da gerçekleştirilen "Meclis baskını" eylemi, İstanbul'da bir ananın tüm baskı ve işkence uygulamalarını teşhir edip devletin gözüne bir tokat çarparcasına gerçekleştirdiği kendini yakma eylemi; fedakarlığın, kararlılığın doruğa ulaştığı, genç insanların bile dayanamadığı bir süre, 31 gün açlık grevini sürdüren yaşlı anaların başını çektiği Diyarbakır eylemi, yürüyüşler, protestolar... Tüm bu eylemler Ekim eylemliliği içinde yer aldılar ve devlete attırılan geri adımda büyük pay sahibi oldular.

Aile hareketinin önem ve gücünü kavramış olan TC, daha önce başlattığı baskı, yıldırma, tutuklama ve dağıtma operasyonlarına hız verdi. Onlarca tutsak yakını ana, baba, kardeş, oğul tutuklandı, işkence gördü. Coplandı, hakaret edildi, yerlerde süründürüldü.

Sömürgeci TC, vahşi-barbar yüzünü bir kez daha göstererek, aile hareketini ezmeye çalıştı. Fakat başaramadı. Aile eylemleri, Ekim eylemliliği boyunca genişleyerek, artarak sürdü.

Cezaevi direnişleri ve aile hareketinin eylemlerinin başlamasıyla birlikte demokratik güçler de harekete geçti.

Neredeyse tüm Türkiye ve Kürdistan'ı kapsayan bir genişlikte ilericiler, yurtseverler, demokratlar ve devrimciler çeşitli düzey ve biçimlerde eylemler yaptılar. Basına verilen ilanlar ve demeçler biçiminde başlayan destek, giderek açlık grevi, boykot, yemek protestosu, gösteri, yürüyüş, korsan gösteri, bombalı pankart vb. eylemlere dönüştü.

İstanbul, İzmir, Adana, Diyarbakır, Elazığ, Antep, Bursa, Antalya, Mersin, Tunceli, Tekirdağ, Samsun, Trabzon, Edirne, Konya, Uşak, Erzurum, Sivas, Gebze, Ordu, İzmit ve daha birçok il ve ilçelerde öğrenciler, siyasi partiler, demokratik kuruluşlar, sendikalar, dernekler, aydınlar, sanatçılar ve tek tek her meslekten insan, biribirleriyle çeşitli biçimlerde dayanışma içine girerek eyleme geçtiler. Gazete sayfalarını dolduran boyutlarda verilen destek ilanları, yıllardır suskunlaştırılan, özlem ve talepleri bastırılan toplumun haykırışı özelliğini kazandı. Kendi öz talepleri için bile harekete geçemeyen, örgütlenemeyen, seslerini çıkaramayan toplumsal kesimler, cezaevleri için harekete geçtiler, eylemlerde bulundular. Örneğin; öğrenciler üzerlerindeki baskı ve kısıtlamalar için bile doğru dürüst eylem koyamazken, Ekim eylemliliğine fiili olarak katıldılar ve eylemlilik içinde yerlerini aldılar. Nasıl ki devlet, cezaevleri özgülünde tüm bir toplumu hedef almışsa, toplum da, cezaevleri direnişine destek vermekle kendi özlem ve taleplerini dile getiriyordu.

Cezaevi direnişlerine verilen bir diğer destek güç ise, yurtdışında verilen uluslararası destekti. Bilinen kadarıyla Almanya, Fransa, İngiltere, İsveç ve İsviçre'de girişilen eylemlerle, Türkiye cezaevleri sorunu ve devletin genel saldırısı tüm dünyaya duyuruluyordu. PKK'nin büyük bir örgütlülüğünün bulunduğu yurtdışı alanda, Parti bize vermiş olduğu aktif destekle, bu eylemleri doğrudan doğruya düzenleyerek harekete geçirmişti.

Ekim eylemliliğini oluşturan cezaevleri direnişleri, aile hareketi eylemleri, demokratik güçlerin giriştiği destek eylemleri, yurtdışı eylemleri görüldüğü gibi elele vermiş ve birlikte devletin genel saldırısına karşı çıkmıştı. Tüm toplumun duyarlı kesimlerinin harekete geçirildiği bu eylemsel sürecin belirleyici gücü ise cezaevi direnişleriydi. Aile hareketinin ikinci planda çok önemli bir rol oynadığı Ekim eylemliliği, cezaevlerinin toplumsal muhalefeti harekete geçirici rolünü ortaya çıkaran bir süreç olmuştur.

Bu süreçte yer alan basının rolünü de ortaya koymak gerekiyor. Sömürgeci-faşist devletin sürekliliğini savunan, onun destekçisi ve sözcüsü durumunda olan basın, Türkiye politik gruplarının genel durumundan ayrı olarak düşünülemez. Egemen tekelci sınıf içinde yer alan politik grup ve çıkar çevrelerine göre şekillenen basının Ekim eylemliliğine bakış açısı, her olaya yaklaştığı biçimde olmuştur.

Eylemin başlarında tümüyle görmezden gelinip haber konusu bile yapılmazken, eylemlerin giderek yayılması, açlık grevlerinin tehlike boyutlarına ulaşması, desteklerin çoğalması üzerine basın iki farklı tavır içine girmiştir. Cumhuriyet gazetesi tarafından temsil edilen bir kısmı, iktidara karşı yapılan muhalefet sınırları içinde direnişe sınırlı bir destek vererek ilanları yayınlayıp, son gelişmeleri yansıtırken, büyük çoğunluk korkunç bir alçaklıkla eylemleri görmezden gelmeye devam etmiş, zaman zaman ise çarpıtıcı, saptırıcı, demagojik yalanlara başvurmuştur.

Basının bu kesimi cezaevlerindeki direnişi tecrit etmek, kamuoyu desteğinden yoksun bırakmak için demagojik yazılarla bunun örgütler tarafından yapıldığını, insani hak istemlerinin ardında devletçe kabul edilemeyecek, siyasi taleplerin olduğunu yaymaya çalıştı. Açıkça direnişin karşısında tavır koydu. Faşist düşünce anlayışıyla hareket ederek devrimcilere olan kinini kustu.

Basının Ekim eylemliliği sürecinde oynadığı rollerden biri de, özellikle PKK'ye karşı ortaya çıktı. İlk önce PKK hedef gösterilerek cezaevlerinin tümü için girişilecek saldırıların zemini yaratılmaya çalışılırken, daha sonra, eylemin gelişmesi devlet ile PKK'nin karşı karşıya kalması ve direnişe bir bütün olarak PKK'nin öncülük etmesi üzerine, PKK'nin öncülüğünü gizlemek amacıyla yayınlar yapmaya başladı. Hürriyet'in sürmanşet iri puntolarla yayınladığı, TİKKO'nun cezaevlerini örgütlediği şeklinde haberler buna en güzel örnektir.

Basının bir kesiminin sunduğu bu sınırlı desteğin en önemli nedenlerinden birisi ise, eylemin ulaştığı dev boyuttur. Eylem ilerledikçe direnişin kapsamı, etkisi, boyutları da büyümüş, tüm toplumu içine alacak bir kapasiteye ulaşmıştır. Diğer yandan, toplumsal destek eylemleri, eylemin uzamasıyla birlikte yayılma ve daha fazla genişleme potansiyelini bağrında taşıyor olması, devletin, basının konu üzerine daha dikkatle eğilmesine yol açmıştır.

Yukarıda değinilen bu genel ortam ve koşulların belirleyiciliği altındaki özgülümüzde Eskişehir Özel Tip'te sürecin nasıl yaşandığına, değerlendirmemizin bu bölümünde yer verelim.

ESKİŞEHİR ÖZGÜL SÜRECİ

1) Özgülümüzde son SAG (Süresiz Açlık Grevi) eylemi öncesi durum neydi? Bu son eylemi zorunlu kılan gelişmelerin ve sürecin daha iyi kavranabilmesi için Eskişehir Özel Tip (EÖT) gerçeğine ve bu zeminde verilen mücadelelere kısaca değinmek yararlı olacaktır.

Genel olarak özel tip'lerin konumu biliniyor. Seçilmiş tutsağın kendi —doğal— kurduğu bağ ve çevresinden tümüyle koparılıp, insani-sosyal-siyasi vb. tüm ilişkilerinden tecrit edilerek tıkılacağı bu kamplarda, tutsağa özel imha-bitirme uygulamalarıyla teslimiyet ve ihanet dayatılacak; tutsaktan topluma yönelik olarak siyasi kimlik ve kişilik yok edilerek, başta esir devrimciler olmak üzere, devrimci-demokrat tüm kesimlerin ezilerek hareketsiz, sessiz yığınlar haline getirilmesi gerçekleştirilecek, böylece vurulmaya çalışılan zincirin, böylesine önemli olan bu halkasında yer alan bu amaçlı uygulamalarla da, yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik hareketinin önemli darbelerle ezilmesi sağlanmaya çalışılacaktı.

Böyle önemli amaçlar için, ardı ardına açılan bu kamplardan EÖT müstesna bir yer ve konuma sahip olarak hizmete geçirildi. Düşmanın PKK'yi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini, zindan direnişlerimizi ve halkımızı imhaya yönelik özel hesap ve hedeflerine göre biçim ve özellik almış olan EÖT, tümüyle PKK'li savaş esirlerinin tıkılıp özel imhaya uğratılacakları önemli bir toplama merkezi ve düşmanın, elindeki bu rehineleri sürekli olarak Partiye, mücadele ve halka karşı kullanacağı esir kampı niteliğindedir. Son yaşananlar bu tespitin doğruluğunu bir kez daha göstermiştir.

Belirlenmiş bu konum ve yerine uygun olarak EÖT'e, çoğunlukla PKK'li savaş esirleri çeşitli cezaevlerinden, önce peyder pey, sonra da sürgünlerle taşındı ve cezaevinin açılışından itibaren de burada, sürekli olarak çeşitli özel

uygulamalara tabi tutulmak suretiyle, ağır yaşam koşulları altında bilinen yasak, kısıtlama ve kuralların cenderesine alınarak bitirilmek istendiler.

Buna karşılık, bu zindan, PKK'li savaş esirleri öncülüğünde oluşan direniş kitlesinin, daha ilk günlerde TTE (Tek tip elbise)'nin atılmasıyla başlayan, durum ve gereklere göre çeşitli biçimler alarak ilerleyen, çeşitli aşamalarda ve her defasında daha ileri sosyal-siyasi vb. kazanımların ve yeni olanaklarla daha istenir yaşam koşullarının elde edilmesini amaçlayan direnişlere sahne oldu. Genel eylemsel kabarmalara denk düşecek tarzda ve bu kabarmalarda etkin bir rolde konulan eylemlerle siyasi arenada verilen mücadeleler içerisinde özgün bir yer edindi. Düşmanın genelde TTE ve diğer tüm yaptırım ve uygulamalarıyla zindan politikasının iflas etmesi ve geriletilmesinde pay sahibi oldu. Bu alanlarda elde ettiği başarılarla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesine katkı ve onun daha da ilerletilmesi için çağrı yaparken, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin kabarıp radikalleşmesinin belirleyici doğal odaklarından birisi oldu. Ve Diyarbakır zindanından sonraki en önemli esir toplama merkezi olmasının yanısıra, yine PKK zindan direnişçiliğinin Diyarbakır örneğini izleyerek boyutlandığı —başta gelen— bir alan olan EÖT elde edilen tüm bu kazanımların PKK şerefhanesine kaydedilmesinde katkılar sağladı.

EÖT gerçekliğine, tamamlayıcı diğer yönleri bakımından değerlendirecek olursak, şunları da eklemeliyiz:

Yukarıda belirtilen nitelikteki direnişlerin yoğunca yaşandığı bir dizi kazanım ve deneyimin edinildiği EÖT'nin açılışından bu yana geçen iki yıla yakın sürede, mücadelemiz düşman tarafından yapılan saldırılarla sekteye uğratılmak istendiyse de, önüne dikilen tüm engelleri aşarak geliştirilen mücadelemizin sorunları büyük oranda çözümlendi. Ve cezaevinde devrimci yaşam, sorumlu devrimcilik anlayışı doğrultusunda, günün gereklerine göre ve olanaklar en iyi şekilde kullanılarak örgütlendirilip ilerletildi. Bu bağlamda;

İçte; düşmanın kişileri, hareketleri birbirinden ve özel olarak da PKK'yi diğer hareketlerden yalıtarak uygulamak istediği tecrit aşıldı. Kitlenin direniş potansiyeli güçlendirildi, yükseltildi. Oluşan direniş gücüyle idareye dayatılan direnişçi tavır kanıksandı ve kendi prestijini yarattı. Hareketler arası ilişkiler, birlik ve örgütlülük için platformlara kavuşturularak resmi ve daha ileri düzeylerde sürdürülürken, cezaevi direniş mücadelesi, anlayışı ve çizgisine PKK tavrı, otoritesi ve misyonu taşındı. Bu misyonun oluşturulmasında ve devrimci yaşamın örgütlendirilmesinde hayli mesafe alındı.

Dışta ise bir yandan aileler ve kamuoyuyla sağlanan ilişkilerle cezaevinin tecriti kırılarak aile hareketi oluşturuldu ve geliştirici çalışmalar yapıldı. Öte yandan özellikle Şubat eylemi sonrasında doğan elverişli ortam ve olanaklardan yararlanarak, genel eylemsel kabarmaları bekleme durumundan çıkıldı ve organize kabarmalar için cezaevleri arası örgütlülük, eylem ve güç birliği yaratmaya dönük çalışmalara da geçildi.

İşte, temel çizgileriyle tüm bu gelişme, faaliyet ve kazanımlar karşılığında hazımsızlığı depreşen düşman; daha Şubat'tan hemen sonra Nisan ve Mayıs '88'de cezaevleri genelinde gündeme sokmaya çalıştığı kısıtlama, sürgün vb. uygulamalarla genelde yeni bir saldırının ön koşullarını oluşturuyordu.

Haziran 1988'de Adalet Bakanıyla, savcı ve müdürlerin katıldığı toplantının sonuçları, genelde olduğu gibi burada da etkisini gösterdi. Mahiyeti, cezaevlerine nasıl saldırılacağının programını saptamak olan bu toplantı sonrasında Eskişehir Cumhuriyet Savcısı imzalı talimatnameyle hayata geçirilmeye çalışılan tüm gaspçı yasakçı-kısıtçı uygulamalara karşı 19 Haziran'da eylemsel direniş tavrı boyutlandı.

Eskişehir özgülünde, genelde Şubat eylemliliğiyle gelen önemli kazanımların gaspına yönelik düşman girişimlerinin arttırıldığı Haziran'da konulan eylemle kazanımlar korunup ilerletilmiş ve yaşam, elde edilen olanaklarla daha ileri tarzda örgütlenmiş olarak sürdürülmekteydi ki, genelge ilanı, biz tam da bu süreçteyken yapıldı.

Genelgenin geldiğini, ancak yürürlüğe koymayacaklarını söylemek üzere STK (Siyasi Tutuklular Komitesi) ile görüşen 1. Müdüre karşılık olarak, genelgenin yürürlüğe konması yolundaki bir girişime derhal gerekli tavrın alınacağı, temsilcimizce açıkça belirtildi.

Ağustos'un sonraki günlerinde, genelgeye uygun olarak düzenlenip duvarlara asılan 1. Müdür imzalı talimatnameyle bir yandan burası özgülünde yapılacak saldırı, açıktan ilan edilirken, öte yandan esirlerin nabzı ölçülüyordu. Bu talimatname, Şubat ve Haziran direnişleriyle kazanılanların tümünü geri almayı, koşulları ağırlaştırarak 12 Eylül'ün ilk günlerinden itibaren yoğun baskı, işkence, vahşetle uygulanan tüm yaptırımları, bu kez maddi-psikolojik işkence, disiplin cezaları ve infaz yakma yöntemleriyle tekrar dayatmayı, açıktan hedeflemekteydi.

Genel topyekün saldırının bir parçası ve cezaevi kazanımlarıyla yaşamına hazımsızlığın ürünü olan genelgenin, özgüldeki yansıması durumundaki talimatnamede ifadesini bulan sözkonusu saldırı programını, düşman genelde olduğu gibi burada da hemen değil, aşamalı olarak yürürlüğe koymaya çalıştı. Genelgeyi uygulamaya ilkin bilindiği gibi, sayıca az esirin bulunduğu alanlardan başlamış ve giderek yaygınlaştırmıştı. Çünkü düşman, tüm cezaevleriyle ailelerin takınacağı ortak direniş tavrını ve bunların yaratacağı kamuoyu baskısını topluca göğüsleyemeyeceğinden, özellikle dikkate almak zorunda olduğu 25 Eylül referandumu öncesinde böyle aleyhte gelişmeleri tek tek parçalarda nötralize etmek ve hak gasplarıyla diğer tüm uygulamaları azar azar gündeme getirerek, tepkileri nisbeten daha kolay bertaraf etmeyi tasarlamıştı. Bu hesap ve çıkarlarına uygun olarak düşman bu uygulama biçimiyle politikasını genelde olduğu gibi burada da böyle hayata geçirmeye çalıştı. Firar ve güvenlik bahaneleriyle yoğun ve sık aramalar yaparak denetimi sıkıladı, yasak olmayan yayınların verilmesinde zorluk çıkardı ve giderek vermedi; üstü kapalı olarak teyp, radyo yasağı, cezaevleri arası yazışma, açık-kapalı görüşler, yiyecek alımı yasağı koydu. Kapalı görüş süresinde ve bloklararası misafirlikte, sportif-kültürel faaliyetlerin süresini daraltma gibi kısıtlamalara gitmek istedi.

Düşmanın bu şekilde genelgeyi en alt düzeylerde de olsa uygulamaya koyma girişimleri görüşmeler ve manevralarla karşılanıp etkisiz kılındı, boşa çıkarıldı. Böylece tarafların karşılıklı ısrarlı dayatmalarıyla oluşup süregelen gergin bir denge durumu yaşanmaya başlandı. Genelge ilanından 13 Ekim

Ekim Direnişi süresince, analar, tutuklu evlatlarını yalnız bırakmadılar...

saldırısına kadarki taraflararası gerçek ilişkiler sürecinin netliğini de bu durum belirlemiş ve ifade etmiştir.

Genelgenin ilanıyla birlikte Eskişehir özgülünde gerekli çalışmalar yapıldı. Genelgeye takınılacak tavır konusunda içte ve dışta çeşitli yoğun hazırlıklara geçildi.

İçte, genelgenin ilanıyla açılan yeni saldırı süreci, mevcut durum, takınılacak tavır, bu tavrın ve saldırının aldığı ve alabileceği biçimlerle olası gelişmeler değerlendirildi.

Çeşitli düzeylerde olmak üzere, genel eğilimlerin alındığı ve belirlenen Parti yaklaşımının konduğu, gündemi genelge saldırısı ve alınacak tavır olan değerlendirme toplantıları düzenlendi. Kitlemiz uzun süre, yeni bir direniş sürecine ve özelde de eyleme hazırlıklı kılındı.

Öte yandan genelgeye ve açtığı sürece ilişkin görüşlerimiz eşliğinde cezaevi özgülünde takınılacak eylemsel tavır için önerilerimiz direnişçi güçlere açıldı ve bunların ortaklaşmasına, cezaevinde uygulanacak ortak direniş ve eylem programı olarak şekillenmesine çalışıldı.

Bu arada, direniş güçleri arasına katılanlardan Kurtuluş'un yeni STK önerisinin, bizim STK'nin daha istenir bir işleyişe kavuşturulması gerektiği yolundaki düşünce ve yaklaşımımızla da çakışması ve buna diğer güçlerin de hesap ve düşünceleri doğrultusunda katılmalarıyla açılan ve bir süredir sürdürülen STK'nin yenilenmesi konulu tartışmalar, gündemdeki acil eylemsel durum dolayısıyla, henüz sonuçlandırılmadan durduruldu; bu duruma uygun olarak da, yürürlükteki STK'nın konum, yetki, görev ve sorumluluklarının o sıra ve eylem süreci boyunca geçerli kalacağı karara bağlandı. Bu ilke kararına o sıra ve eylem süresince uyulmuştur.

Genelgenin boyutlu ve çaplı bir saldırı olarak gündeme getirilişi üzerinde yapılan değerlendirme sonucu konulacak eylemin nitelik ve biçimi de belirlendi. Buna göre eylem, giderek boyutlanacak şekilde ilerleyen ve gerektiğinde ölüm orucuna geçişi de sağlayacak bir eylem olmalıydı. Bu nedenlerle diğer hareketlere eylemin kademeli kitlesel bir SAG türünde olması gerektiği belirtildi, önerildi. SAG'ın zorlanması, bir tıkanmayı yaşaması halinde eylemsel direnişin boyutlandırılarak ölüm orucuna dönüşmesi gerektiği hakkında, kendi içimizde aldığımız ölüm orucu kararından hareketler de bilgilendirildi. Sonuçta bazı hareketlerle ölüm orucu konusunda görüşbirliği sağlandı ve onlar da bu kararlarını genele bildirdiler.

İçte kitlenin hazırlanması, direniş ve eylem üzerinde program talepleri, eylem zamanlaması, eylemin yürütülmesi, yetkili organın işlevi vb.'ne ilişkin konularda görüş ortaklaştırma çalışmaları sürerken, dışta çeşitli hazırlık çalışmaları yapıldı.

Genelge ve amaçlarıyla eylemsel tavır alma zorunluluğumuz anlatılarak, bir süredir hayli duyarlaşmış olan ailelerin desteği sağlanmaya ve gerekli şekilde harekete geçirilmeye çalışıldı. Kamuoyunu duyarlı kılmak, etkinleştirmek ve desteklerini sağlamak için ailelerimizin çeşitli mercilere yapılacak yoğun girişim, protesto, gösteri, açlık grevi eylemi vb. gibi etkinliklerde bulunmaları ve diğer ailelerle birlikte hareket etmeleri yönünde gerekli asgari çabalar yürütüldü.

Öte yandan kaleme alınan, ama basında sadece haber şeklinde çıkan bir duyuruyla haklara, onura, kimliğe yönelik bu yeni 12 Eylül saldırısına karşı alınan haklı ve meşru tutum konusunda kamuoyu bilgilendirildi ve tüm devrimci, demokrat, ilerici, yurtsever kesim, kişi ve kuruluşlardan sessiz kalmamaları, daha duyarlı davranıp yoğun destek sağlamaları istendi.

Ayrıca cezaevleri arası koordineyle eylem ve güç birliği yaparak organize eylem koyma çalışmaları da yürütülmekteydi. Örneğin biz başlar başlamaz Metris, Bayrampaşa-Sağlamcılar'da eyleme başlayacakları Dev-Sol tarafından garanti edilmekteydi, diğer yerlerle de ortak hareket etme çabaları sürdürülmekteydi. İşte tam da bu koşullarda yukarıda sıralanan çalışmalar yürütülürken cezaevlerinde 25 Eylül sonrası süreci bir-iki günde tırmandırıp hızlandıran akışıyla yeni önemli gelişmeler ardarda yer aldı.

Özellikle 25 Eylül sonrası süreçte genelgeyi uygulama girişimlerine genelde hız verilmiş, kimi cezaevlerinde ise çeşitli gerekçelerle provokatif baskın ve yoğun işkence yöntemi kullanılarak açıkça cepheden saldırıya geçilmişti. Bu süreçte genelgeyi uygulama girişimleri burada da benzer girişimler taşıdı.

Bir süredir adı var kendisi yok halde bulunan ailelerle telefon görüşmesi ve cezaevleri arası yazışma hakkı gasplarına yenileri eklendi; havalandırma süresinde kısıtlama yapılmak ve STK da tanınmayarak dışlanmak istendi. 12 Ekim'deki görüşte son saatlerde süre kısıtlandı, ailelerin getirdiği yiyecek alınmadı. Bunlar için idareyle görüşme talebi de karşılıksız bırakılıp STK'nin tanınmayışı oturtulmak istenince, "STK'yla görüşülünceye dek" kaydıyla 12 Ekim akşamı yemek almama şeklinde protesto tavrı kondu.

Ancak uygulamaya konan gasplara ve bunun için yapılan ısrarlı dayatmalara bakılarak yapılanlarla yetinilmeyeceği ve düşmanın gaspları daha da ilerleterek tüm genelgeyi dayatacağı açıktı. Bu görülüyor ve bu amaçla haklara yönelik topyekün bir saldırı da bekleniyordu. Fazla da beklenmedi.

Düşman ertesi gün yine malum arama bahanesiyle açıkça cepheden saldırıya geçti. Eskişehir Kapalı'dan devşirme onlarca işkenceci faşist gardiyan, miğfer takmış, çelik yelek giymiş, elektrik coplu ve makineli çevik kuvvetten polis ve yüzlerce süngü takmış komando ve piyade jandarmasından oluşturulmuş, başlarında MİT'ten elemanlar ve rütbeli subayların bulunduğu özel saldırı ekibi eliyle baskın gerçekleştirildi. Kitap, dergi, albüm, defter gibi tüm kırtasiye, teyp, radyo, battaniye, yatak, nevresim vb. kısaca tüm eşyalara el kondu. Baskının hemen ardından, havalandırma süresi kısıtlandı, bloklararası misafirlik ve sportif-kültürel faaliyetler tümden yasaklandı. STK tümüyle dışlandı. Tüm bunlar, baskın ekibi henüz cezaevini terketmemişken ve de bir çırpıda uygulama buldu.

Bu baskınla yapılan saldırının niteliği, aldığı biçim, yürürlüğe konuş özelliklerinin kabaca bir değerlendirmesi bile açıktan göstermekteydi ki, bunca donanım ve hazırlıkla gelen düşman, bu saldırıyla genelge uygulamalarını bir çırpıda hayata geçirmede "pahası ne olursa olsun" anlayışıyla hareket ediyor, tamamen savaş düzeninde gerçekleştirdiği bu provokatif baskında, türü ne olursa olsun bir direniş tepkisiyle karşılaştığı anda, bunu derhal bastırmak için katliam da dahil her şeyi göze aldığını ortaya koyuyordu. Bu nedenle;

13 Ekim provokasyonuna karşı alınacak tavır, bu oyunu boşa çıkarmak kadar, genelge saldırısı niteliğine göre direnişin uzun süreli açlık grevi eylemi şeklinde boyutlandırılması gereğine de uygun olmalıydı. İçte ve dışta öteden beri sürdürülen asgari eylemsel direniş çalışmalarının sonuçlanmaya doğru gittiği bu aşamada hazırlıkların en kısa sürede aksatılmadan bitirilmesine olanak vermeli, olumsuz etkileyici ve zorlaştırıcı değil, eylemsel direnişi tamamlayıcı bir tavır olmalıydı ve öyle de oldu. Tavır olarak şekillendi ve yerini aldı.

Direniş çıkarı ve SAG eyleminin gerekleri gözetilerek takınılan bu doğru tavırla yersiz ve gereksiz zaiyat verme engellenip, 13 Ekim saldırısı ustalıkla göğüslendi, böylelikledir ki, düşmanın bu provokasyonu da boşa çıkarılıp savuşturuluyor ve de süreçten en az zararla çıkılıyordu.

Baskın sonrası yakın günlerde yeni baskınlar ve diğer olası gelişmeler ihtimali hep gündemdeydi. Kapalı cezaevi gardiyanları, asker sürüsünün yanısıra sivil polisten

oluşan saldırı güçleri cezaevinde arabaları içinde hazır beklemekteyken, öte yandan müdür odasında 1. Müdür, Cumhuriyet ve Cezaevi Savcılarıyla MİT'ten elemanlar sürekli toplantı halinde kalarak, direniş güç ve potansiyelimizin nasıl parçalanacağını ve boşa çıkarılacağını, uygulamalara karşı gelişmeleri nasıl denetim altına alacaklarını, etkisizleştireceklerini vb. vb. gibi, en kısa zamanda genelgenin gereklerini yerine getireceklerini planlayıp programlamaya koyuldular.

13 Ekim saldırısı daha birçok yönden değerlendirilebilir. Bu konuda söylenecek temel söz şudur ki; bu saldırıyla düşman, haklarımızı tümüyle sıfırlıyor, diyalog yolunu, tüm köprüleri atarak kapıyor, genelgeyi tüm şiddetiyle uygulamak yolunda ciddi ve önemli zararlar vermek üzere, yaptığı hazırlık ve attığı bu adımla, öncelikle elde ettiği kazanımları derhal garanti altına almaya çalışıyor ve giderek elverişli zemin yaratan saldırıları sürekliieştirerek yayacağı uygulamalarla sürekli ve kalıcı kazanımlar sağlamayı hedefliyordu.

Mevcut durum ve gelişmeler, genelde ve özelde düşmanın izlediği doğrultu, bunun varacağı yaşamsal önemdeki sonuçlar ve buna karşı gerekenler değerlendirilerek en kısa sürede konulması görüşü üzerinde birleşilen SAG eylemi için olanaklar zorlandı ve gerekli son hazırlıklara geçildi.

Öncelikle eylemsel direniş programı üzerindeki çalışmalar sonuçlandırıldı. Dev-Sol'la birlikte çıkarılan ve hareketlerin onayına sunulan program taslağı imzaya açıldı; cezaevinde ilk günden bu yana TBKP vb. gibi direnişlerde yer almayan ve yalnızca bir süredir kendi içinde yaşadığı gelişmelerin etkisiyle kendini kanıtlama temelinde direnişe yanaşan, yine eyleme bizimle birlikte, ancak kendi ayrı programıyla katılacağını belirten Dev-Yol dışında, direnişe yeni katılan güçler de dahil tüm direnişçi hareketler taslağı benimseyip kabul ettiler, imzaladılar. 14 Ekim'de imzaya açılan taslak böylece eylemsel direnişin ortak programı haline gelerek uygulama alanına geçiliyordu.

Programa katılıp imzalayan hareketler PKK, Dev-Sol, THKP-C/HDÖ, TKP-ML/TİKKO-Partizan, Devrimci Yönelim, THKP-C/Acilciler, Kurtuluş, TKEP, TDKP, MDD, TKP-B, THKC/TDY, Devrimci Kurtuluş, TİKB, DHB'dir.

Programa ilişkin bazı aktarmaları buraya geçelim.

Program, imzalayan hareketler için bağlayıcı kesinlikte bir somutluğu ve onaylamayanlar için katılmaları yönünde istekleri belirten giriş bölümünden sonra eylemsel direnişimizin azami ve asgari taleplerine yer vermektedir. Bu talepler ilerdeki bölümde açılacaktır. Taleplerin ardından SAG direnişinin yürütme organı ve işlevi başlıklı bölümde ise maddeler halinde şu gerekli somut açılımlar yapılmaktadır:

1- SAG Direnişinin Yürütme Organı STK'dir.

2- STK Yürütme Organı olma meşruiyetini, kendisini kabul eden siyasal hareketler, nitel-nicel güçler iradesinden alır. SAG ile çözümlenecek taleplerin tartışılıp somutlanması, SAG'ın yürütülüş tarzı ve ilkeleri ve somutlandırılışı da dahil olmak üzere siyasal hareketlerin iradesi bu programda ifadesini bulmuştur. STK bulunduğu evrede sözkonusu programdan da sorumludur.

4- SAG'ın sonuçlandırılmasının tabanı asgari siyasal, sosyal-insani programımızdır.

Hiç şüphesiz SAG'ın kendi içinde belirli bir süresi de vardır. Bu süre sayısal hareketler çoğunluğu tarafından belirlenen limittir. Hareketler çoğunluğu esasına göre belirlenen SAG limiti 45 gündür. Her hareket limite ilişkin bundan farklı önermesini tali planda tutup bu limite uymakla mükelleftir. Uymayanlar kendi yollarına ayrı devam etmek zorundadırlar. Ayrıca saptanan SAG direnişini limiti öncesi bırakan hareket, grup ve kişiler ise "direniş kırıcısı" ilan edileceklerdir.

STK limiti belirlenmiş SAG'ı yürütmekle sınırlıdır. SAG süresince asgari program doğrultusunda —asgari program çerçevesinde— sonuç alınmadığı, direniş tam bu noktada tıkandığı takdirde bir üst mücadele biçimiyle, yani ölüm orucuyla nöbeti devralmak her siyasal hareketin kendi tasarrufundadır.(*)

Bu noktada tasarrufa çakışan hareketler, ölüm orucu direnişini yürütmekle mükellef olan hareketler organizasyonlarını doğaldır ki kendi içinde oluşturma durumundadırlar.

Bundan sonra SAG'ın "Yürütülüş tarzı ve ilkeleri" başlıklı son bölümde, eylem başlangıcından sonuçlanışına dek çeşitli durumlarda nelerin nasıl yapılacağına ilişkin program kararları 15 madde halinde açımlanıyor, eylemsel tavır ve taktik hat belirleniyor.

16 Ekim tarihli STK tarafından yayınlanıp, yukarıda sayılan hareketlerin katılımıyla ortaklaşan bu program gerekleri doğrultusunda şunlar yapıldı:

Kendi içimizde, kitlemize bu programın özümsetilmesine çalışıldı. SAG eylemine kademelerle katılacak olan arkadaşlarımızın bulunduğu gönüllü eylem grupları belirlendi. Ayrıca ölüm orucu çalışmaları için ölüm orucu eylemine gönüllü katılacakların kendilerini önermeleri istendi, gelen öneriler değerlendirilerek gruplandırmaya gidildi ki, ilerdeki gelişmelerin alacağı boyut gibi durumlara da açık kapı bırakıp ölüm orucunun nasıl yürütüleceği hakkında saptamalar yaparak program oluşturup ilerde eyleme katılacak diğer hareketlerle ortaklaştırma çalışmaları için şimdiden gerekli tüm iç hazırlıklara da geçildi.

Öte yandan dışta da SAG'ın 17 Ekim pazartesi günü başlatılacağı vb. konuları hakkında yurtiçi ve yurtdışıyla gerekli bağlantılar kuruldu, aileler ve yakın çevreler durumdan bilgilendirildi, duyarlı kılınıp gereken istendi.

Ayrıca Şubat kazanımlarından hemen sonra yürürlüğe sokmak için, düşmanın ön koşullarını yaratmaya giriştiği saldırıların '88 Haziran'ında aldığı boyut, buna karşı SAG eylemi tepkimiz ve genelge öncesi-sonrası süreçle, 13 Ekim saldırısının konu alındığı, genelgeye karşı tutum; eylemsel tavrımız ve taleplerimizle birlikte kamuoyundan beklediğimiz aktif desteğin gerekliliğinin işlendiği 17 Ekim tarihli STK imzalı bir basın bildirisi de kaleme alınıp çeşitli kuruluşlarla, dergilere ve basına yollandı. Bu bildiri daha önce Ankara İnsan Hakları Derneği'nin basın toplantısında kamuoyuna duyuruldu. Sonra aynı kaynaktan alınan haber şeklinde basın da kısaca geçti ve son olarak da Yeni Çözüm dergisinde duyuru olarak yayınlandı.

Böylece asgari tüm hazırlıkları tamamlamış olan SAG eylemsel direnişi, 17 Ekim'de başlatıldı.

EÖT'deki özgül sürecin değerlendirildiği bu bölümde de eylemin başlatılmasıyla birlikte eylem içi süreçte meydana gelen çeşitli olay ve gelişmelere özlüce yer verelim: "2- Eylem içi süreç ve süreçte meydana gelen gelişmeler SAG eylemi, eylemin programının SAG'ın yürütülüş tarzı ve ilkeler" başlıklı bölümde yer alan ve eylemsel duruma uyarlayarak verdiğimiz bu sıralı kararlara uygun olarak başlatıldı.

1- Hareketler 16 Ekim akşamına dek ilk kademeye katılacak kişilerin sayısını (ismini değil) STK'ye bildirdi. STK eylem zamanı bu miktarı bloklara ilan edecekti ve her kademede bu işlem devam edecekti, etti.

Programa göre, eylemi kademeli sürdürüp sürdürmeme hareketlerin kendi sorunu olarak belirleniyordu. Dev-Sol kademeli sürdürmeyeceğini programda da dipnot olarak belirtti.

2- Eylem, 17 Ekim'de sabah karavana alınmamayla başladı.

3- Koğuşlardaki yiyecekler kapı önüne çıkartıldı, görevlilere almaları söylendi.

4- Yiyecekler ile birlikte şeker de dışarı çıkartıldı. Görevliler aracılığıyla SAG'da şeker almayı düşündüğümüz; şayet izin verilmiyorsa alıp götürmeleri söylendi.

Şayet idare izin verirse şeker kullanımı olacaktı, kullanımda STK'nin düzenlediği organizasyonla tam bir eşitlik sağlanacaktı.

İdare izin vermediği halde gizli şeker kullanımına müsaade edilmeyecek, direnişin gölgelenmemesi için kullanma kararında olanlardan blok değiştirmeleri istenecekti.

5- 17 Ekim sabahı koğuş kapıları açıldıktan sonra Başbakanlığa, TBMM Başkanlığına, Adalet Bakanlığına, SHP Grup Başkanvekilliğine yönelik dilekçeler idareye verildi.

6- SAG'a ilk katılanların bir arada bulunmaları doğrultusunda STK ve siyasi hareketler kendi içinde düzenleme yaptı, kademeye daha sonra gireceklerin ayrı yere, hiç girmeyeceklerin başka bir yere gitmesi düzenlenecekti, bu da

7- İlk kademeden sonra kademeye katılanlar, katılma sabahında bunu tek tip dilekçeyle ilgili mercilere bildireceklerdi. (17 Ekim sabahı verilen 4 adet dilekçenin birer örneğini yazıp altına imza atarak verdiler.)

8- Doktor tedavisi kabul edilmedi; hasta, hareketinin denetimi altında —o blokta varsa ek olarak bir STK üyesi de bulunacaktı— koğuşta olması kaydıyla rahatsızlıklarını doktora ifade edecekti, bu karara uyuldu.

9- SAG'da görüş yasaklandığından, görüş günlerinde saptanan ortak sloganlar havalandırmada birbirini takip eder tarzda düzenli atılacaktı, atıldı.

10- SAG'a başlayanların hücreye alınması durumunda kolkola girilecek, saptanan ortak sloganlarla ve genel marşlarla direnilecekti, hücreye alınanlar üç gün saptanan saat ve sürede kapı vuracaklardı ki, hücreye alınmadık.

11- Havalandırma yasağının konması halinde saptanan ortak sloganlar, saptanan saatler ve miktarlarda üç gün atılacaktı, yasak konduğundan bunun gerekleri yapıldı.

Koğuş kapıları açılmayarak koğuşlarda hapsedildiğimiz taktirde üç gün saptanan saat ve sürede kapılara vurulacaktı, bu da yapıldı.

12- "Yaşasın süresiz açlık grevimiz", "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek", "Yaşasın direnişimiz", "1 Ağustos Genelgesi kaldırılsın" ortak sloganlardı. Farklı durumlarda yeni sloganların eklenmesini STK, hareketlerle konuşarak belirleyecekti; farklı durumlarda ilgili sloganlar belirlendi ve diğerleri gibi atıldı.

17 Ekim günü saat 10.00'da tüm bloklarda havalandırmada toplanılıp SAG ilanı anlamında birbirini takip ederek saptanan sloganlar üçer kez atıldı.

Eylemin içerisinde yaşanan gelişmeler ise kısaca şöyledir:

Eylemin sekizinci gününde Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nden ilk toplu sevk yapıldı. Sonradan Diyarbakır sürgünüyle getirilen esirlerin yerleştirildiği 1. blokta kalan tüm faşistler ve birkaç adi'den oluşan 70'e yakın tutuklu topluca Bursa Özel Tip Cezaevi'ne gönderildi. Sevk işlemi olağandışı önlemlerle, takviye askeri birliklerinin cezaevini kordon altına almasıyla gerçekleştirildi. Bu durum akla bizlerin sürgün olasılığını getirdiğinden buna karşı takınılacak gerekli tavır derhal belirlendi. Hareketlerle birlikte alınan karar şudur:

Sürgün edileceklerin listesiyle gelindiğinde idareden açlık grevi dolayısıyla sevkin açlık grevi sonrasına bırakılması istenecek, eğer ısrar ederlerse sevkin doktorun "uygundur" raporuyla yapılması istenecek, doktor "uygundur" diye rapor verirse gidileceği söylenecek ve götürülürken topluca sloganlar atılacaktır. Atılacak eski sloganlara, "Sürgünler bizleri yıldıramaz" sloganı da eklendi. Ancak o sıra beklenen sürgün daha sonra yapıldı.

Eylemin 13. günü 29 Ekim'de yapılacak açık görüş, eylem bahanesiyle keyfice yasaklandığından, program gerekleri yerine getirilerek durum, havalandırmada saptanan süre ve miktarda atılan sloganlarla protesto edildi. Bizi duyan ailelerimiz de protestoya katılarak aynı sloganları haykırdılar. Ve bekletilmekte oldukları dış nizamiyeden cezaevi binasına gelmek üzere hareket edip dış nizamiyedeki kapı engelini zorlamaya başlayınca dipçik darbeleri ve itip kakmalar eşliğinde asker kordonuna alınarak cezaevi güvenlik tel örgüsünün dışına, oradan da yine yola kadar zorla çıkarıldılar, beklemekte olan belediye otobüslerine bindirilip götürüldüler. Kimisi gözaltına alındı.

Eylemin ilerleyen günlerinde (14. gün) ise rahatsızlananların zorla hastaneye götürülmesi sonucu durum gerginleşti. D bloktaki tutsaklar rahatsızları vermeyince içeri asker sokularak zor kullanıldı. Tutsaklar joplanarak havalandırmaya çıkarılırken, hastalar da asker ve gardiyanlarca karga tulumba edilerek zorla götürüldüler. Bu tutum öncelikle, derhal protesto edilerek yoğun sloganlarla karşılandı. Eskilere ek olarak yeni durum gereği, saptanan "İşkencecilerden hesap soracağız" ve "İşkenceye, zulme son" sloganları da atıldı. Başgösteren zorla götürme durumuna karşılık idarenin bu tutumunu protesto için "zorla götürmeye karşılık hastaları doktora bildirmeme" tavrı takınıldı. Protestonun boyutlanması olarak kısa bir süre yürürlükte kaldıktan sonra, "onura ve siyasi kimliğe yakışır şekilde götürme" talebimizin gereği idare tarafından yerine getirilince, hastaları bildirmeme tavrı yürürlükten kaldırıldı. Ancak hastaneye her adam alınışında eylemin ilerleyen günlerine dek, uzun süre saptanan sloganlar atıldı. Eylemin daha ileriki günlerinde direnişçilerin doğal olarak fizik güçlerinin yetmezliği ve zorlanmaları oluşunca kapı vurmayla birlikte slogan atımı tavrı da hareketlerle birlikte alınan yeni karar gereği, STK tarafından yürürlükten kaldırıldı.

14. gündeki bu uygulamaya ek olarak, idare eylemin 15. gününden itibaren koğuş kapılarını kapattı, havalandırma hakkını da gaspederek koğuşlarda tecrit ve hücre durumu yarattı. Bu tavır karşısında program gerekleri yerine getirilerek belirlenen miktar ve sürede sloganlar atıldı, kapılara vuruldu.

İdare bunu aynı zamanda, ilerde gündemleştireceği sürgünü kolaylaştırmak için de yapmıştı. Bu yoldaki tasarısını eylemin ileriki günlerinde hayata geçirecekti.

Eylemin 15. günü, mevcut durum değerlendirilip, içte ve dışta meydana gelen çeşitli eylemsel ve siyasal gelişmeler gerekli kılınca önceden belirlenen 2. SAG postası, program kararlarına uygun olarak eyleme başladı. Eylem başlangıcında olduğu gibi bu yeni posta da, uygun gerekli düzenlemelerle eyleme dahil oldu.

Eylemsel süreçte yer alan bir diğer olay da Diyarbakır sürgünüydü. Tünel bahane edilerek Diyarbakır'da süreç hızlandırılmıştı. Bir yandan genelge yürürlüğe konmak istenirken, öte yandan da ezici çoğunluğu PKK'li esirler olmak üzere, seçilmiş tutsaklar Diyarbakır direniş miras ve geleneğiyle, gücünü darbelemek için sürgün edilmek isteniyordu. Arkadaşların sürgün olasılığı vb.'ne karşı takınılacak tavır konusunda genişçe belirleyip yayınladıkları talimat gereğince, sürgün durumunda isim verilmeyeceği, kenetlenip direnileceği ve yürüyerek gidilmeyeceği karar altına alınıyor, hazır olan Diyarbakır eylem programına göre hareket edilip SAG eyleminin derhal başlatılacağı ve gidilecek yerde eylem varsa bu eyleme dahil olunacağı belirleniyordu.

23 Ekim'de sürgünü gerçekleştirmek üzere içeri doldurulan seçme faşist ordu sürüsü, gardiyanlar ve çevik kuvvetler, siyasi polis ve MİT'ten elemanlar eşliğinde ellerinde jop ve kalaslar saldırıya hazır haldeyken, listede adı okunanların koğuştan dışarı çıkması istendi. Buna karşı gereken tavır takınılınca da saldırıldı. Önce kaptıklarını çıkarıp zorla götürürken daha sonra yine zorla, ama listeye göre seçmeye çalışarak çıkarıp götürdüler. Buna rağmen zorla koparıp almada yaşadığı karmaşa dolayısıyla idare, listede ismi olmayan arkadaşları da çıkarmış ve sürgün edilenlere katmıştı. Öte yandan bu zorla koparıp alma işlemini uzun vadeli hesapları gereği videoya da kaydediyorlardı.

Diğer gruplardan tutsaklar PKK'nin almış olduğu direnme kararına uyacaklarını söylemelerine rağmen isim belirtip bazı eşyalarıyla birlikte alınırken, PKK'li esirler direniyor, yalnız üstündekilerle ve zorla alınıyorlar ve beklemekte olan arabalara topluca doldurularak buraya sürülüyorlardı.

Buraya bu şekilde getirilen Diyarbakır sürgünleri, başladıkları SAG eylemini burada süren eylemle birleştirdiler ve talimata uygun olarak süren eyleme dahil oldular. Burada ilk toplu sevkle gündeme gelen sürgün olasılığı, sıralanan diğer olay ve gelişmelerle birlikte gitgide daha da güçlendi ve kapıların kapatılmasının ardından henüz üç gün geçmişti ki Diyarbakır sürgünüyle aynı nedenlere sahip olarak eylemin 16. günü bilinen sürgün burada da gerçekleştirildi.

Bloklara gelen görevliler, ilkin STK temsilcisi arkadaşımızı, ardından diğer üyeleri ve sonra daha birkaç kişiyi savcı-idare çağırıyor diye götürdüler. Bu şekilde başlayıp devam eden sürgün işlemine karşı tavır da gecikilmeden takınıldı, kapılara vurulup sloganlar atıldı.

Gerçekleştirilen bu uygula-

---

*Bu hareketler bu aşamada PKK, Dev-Sol, Acilciler, THKP-C/HDÖ'nde somutlanmıştır. (Daha sonra ölüm orucuna Kurtuluş ve TDY de katıldı, bn.) Ve bu hareketler SAG tıkandığı noktada ölüm orucuna ilişkin siyasal görüşlerini ortak bir metinde ifade etme hazırlığı içinde olduklarından burada fazla tartışmak gereksiz olacaktır.

mayla ve tümü eşyasız olarak PKK'den Rıza ALTUN, Muzaffer AYATA, Sabri OK, M. Sait KORKMAZ, Davut UTKUN, Bedri AÇIKÇA, Şahin BİNİCİ, Ali GÜN ile diğer 12 tutsak daha aynı gün Amasya ve Antep Özel Tip'e sürgün edildiler.

Sürgünde, STK üyelerinin tümü vardı ve özelde kendi örgütsel iç yapımızda belli kademeler boşalmıştı. İçte sürgünün yarattığı boşluklar uygun şekilde doldurulurken, öte yandan aynı günde hareketlerin ortak kararıyla eylem süreci boyunca yetkili olmak üzere STK'da boşalan üyelikler doldurularak yenilendi. Böylece sürgünle amaçlananlar boşa çıkarılarak, kendi içimizde de hareketler arası örgütlü birlik ve eylemsel yürütmede de bir boşluğa izin verilmedi.

Eylem süresi boyunca hastaneye götürülenlerin maruz kaldıkları zincire vurma uygulaması karşılaşılan bir diğer sorundur. Hastanedeki bu uygulamaya karşı STK tarafından direniş tavrı belirlendi. Bu tavra göre, zincir vurdurulmayacak ve bilinen sloganlar atılacaktı. Dev-Yol ve bazı istisnalar dışında genelde bu karara uyuldu.

Eylemi sonuçlandırma aşamasına kadar olan eylem içi gelişmeleri ele alıp değerlendirdiğimiz bu bölümü bitirmeden önce son olarak şu da belirtilmelidir:

Eylem süreci içerisinde meydana gelen olay ve sorunların uygun şekilde karşılanıp çözümlenişi, alınan ilgili kararlar, bunların hayata geçirilişi vb. gibi eylemsel yürütme ve yürütmeyi izleyip gerekenleri yerine getirme konularında doğru çizgi korunmuş ve başarı elde edilmiştir.

EYLEMİN SONUÇLANDIRILMASI

Eylemin daha başlarından itibaren düşman eylemin kendi lehine sonuçlandırılması için, işe çeşitli manevralar yapmakla başladı. 12. gün STK üyeleri 1. Müdür tarafından çağrıldı. Müdür, SHP il başkanı Fevzi Onat ve başgardiyanların da bulunduğu bir sırada STK üyelerine "Yarın 29 Ekim, açık görüş var, o zamana dek bitirelim şu işi, ne diyorsunuz" diyor. Ailelerin takınacağı işgal, açlık grevi vb. gibi eylemsel destek tavrından çekinen deneyimli ve arkadaşı olduğu Cumhuriyet Savcısı tarafından yönlendirilen SHP il başkanı da, eylemsel direnişi kırmak üzere gönüllü kullanılan bir alet olarak kendini pazarlıyor ve müdüre katılıyordu. Bu girişim, bir yandan içte ve dışta kendini dayatan birleşik direniş hareketinin karşısında düşmanın tez elden içine düştüğü sıkışmışlık, acizlik ve çelişkilerin ciddi ilk belirtisi ve itirafıyken, öte yandan da siyasi iktidar merkezinden güdümlü olarak yerel şürekaları eliyle yaptığı bir nabız yoklamasıydı. Bu girişim temsilci arkadaşımız tarafından eylemi bırakmayacağımız ve "süngüyle alınanların sürüne sürüne geri verileceği" şeklinde uygun yanıtlanarak boşa çıkarıldı.

Düşman daha sonraki günlerde kararlılık görüntüsü vermeye özen gösterdi. Direnişin kararlı boyutlanarak sürmesi karşılığında acizliğini anlamakla birlikte, bilinen amaçlarına dönük uygulamalarda ısrar etti. Tasarı düzeyinde kalan çeşitli hesapları için beklettiği baskın ekibini de cezaevinden uzun süre çekmedi. Güya hiç değilse bunlar, direniş güçleri üzerinde moral-psikolojik etkilerde de bulunacaktı. Genel olarak bu ekibin, hastaneye ilk zorla götürmelerde, sürgünlerde kullanılıp maddi güç olarak görevlendirildiği de belirtilmelidir.

Hesaplarına uygun ciddi yönelimlerinden olan sürgün manevrası da boşa çıkarılarak, kararlılığı bir kez daha gösterilen eylemsel direnişimizin, yoğun dış eylemlilikle birlikte, pratikte ölüm orucu şeklinde gün geçtikçe boyutlanması karşısında, giderek daha fazla sarsılan düşman, eylemin 26. günü ilk kez görüşmeye oturmak zorunda kaldı.

Görüşmede 1. Müdürün, "Eylemi sonuçlandıralım, ne diyorsunuz" sözlerine, temsilcimizce, "Diğer STK temsilcileri olmadan hiçbir şey yapılamayacak" yanıtı verildi. "Siz isterseniz bu iş olur" denince de bizim gayet demokratik bir hareket olarak, diğer hareketlerin özlük haklarına saygılı olduğumuz, ortak başlayan bir direnişin bitirilmesinin normalde ancak ortak katılımla olacağı ve tüm direnişçileri temsilen diğer STK üyeleri gelip görüşme ve pazarlığa katılmadan ve diğer hareketlerin görüşleri alınmadan eylemin sonuçlandırılmayacağı kesin olarak belirtildi. Buna karşılık 1. Müdür, ısrarla, "İsterseniz bu işi sonuçlandırırsınız" deyip, ayrıca Cumhuriyet Savcısı imzalı bir metinden okuduğu "Bundan sonra önder vasıflı kişilerle kesinlikle oturulup pazarlık yapılmayacaktır" şeklindeki hükmü dayatmaya kalkışınca, temsilcimiz, "Ben burada 200 kişinin temsilcisi olarak PKK'yi temsil ediyorum. Şimdi benimle görüşüyor musunuz, görüşmüyor musunuz? Önderlik yaklaşımınız çok yanlış. Önderlerimizi sürgün etmekle bu işi bitireceğinizi zannettiniz. Ancak bu böyle olmadı, olmaz da. Yeni sürgünlerle de bir yere varacağınızı zannediyorsanız, kendinizi yeniden aldatmış olursunuz. Yeni sürgünler yapılsa da aramızdan daha onlarca temsilci çıkar, çünkü her PKK militanı bir önderdir" sözleriyle yanıtladı.

Daha sonra görüşmede Cumhuriyet Savcısının kabul ettiği talepler aynı metinden liste halinde 1. Müdür tarafından temsilcimize okundu. Yalnızca temsilcimizin çağrıldığı bu görüşmede, taleplerimizden oldukça cüzi miktarın kabul edildiği iletiliyordu. STK'yı tanımamakta gösterilen ısrarla, bu şekilde gerçekleşecek görüşmeyi bir daha kabul etmeyeceğimiz, bundan sonra eğer görüşmek isterlerse, görüşmelere diğer üyeleriyle birlikte STK olarak oturacağımız, önemsiz ve cüzi bir kısmı dışında yaşamsal öneme sahip tüm haklarımızın büyük ölçüde gasplarının sürdürüldüğü ve bu haliyle kabul edilenlerden hareketle taleplerimiz için herhangi bir pazarlığa girişilmeyeceği vb. temsilcimizce kesin bir dille belirtilerek, düşmanın merkezden güdümlü ve direnişi ucuza sonuçlandırma amaçlı bu çabası da tümden boşa çıkarıldı.

Görüşmenin sonuçları ve tavır, konu hakkındaki görüşmelerimiz eşliğinde ilgili çevrelere iletildi. Program gerekleri ve eylemsel çıkarlara göre somutlaşan ve düşmana direnişin dayatıldığı bu tavrın diğer güçlerce de benimsenip desteklenmesi sağlanarak direniş kararlılığı arttırılıp sürdürüldü.

Bu görüşme, düşmanın eylemin başından beri ilk kez ödüne ciddi olarak yanaştığını ve en alt düzeyde tutsa da talepler üzerinde bir pazarlık süreci başlattığını gösterdi. Aynı zamanda düşmanın görüşmeleri sınırlı ve ödünü en alt düzeylerden itibaren başlatması, pazarlık sürecini uzatıp zamana yaymak istediğini, öte yandan eğer kararlılık dayatılırsa düşmanın daha kısa sürede fazla ödüne yanaşacağını da göstermekteydi. Bu gereklerden hareketle eyleme 3. grubun da dahili sağlandı.

Bu doğrultuda biz direnişi boyutlandırırken düşman da boş durmuyor, direnişi boşa çıkarmak için çeşitli girişimlerini sürdürüyordu. Nitekim eylemin 32. gününde yeni bir manevrayla direniş güçlerini bölmeyi başardı. El altından verdiği vaadler ve STK'dan habersiz yaptığı görüşmeyle Dev-Yol'u direnişten kopararak direnişe karşı kullandı. STK'nın değil, kendi programıyla eyleme başlayan, bütünlüğü korumaya çalışacağına dair garanti veren, hatta ilk görüşme sonuçları iletildiğinde eyleme bizimle birlikte devam etmekte kararlı davranacaklarını belirten Dev-Yol, bütün bunlara ters düştü, pratikte idarenin yanında yer alıp direniş kırıcısı oldu. Kendi programıyla başlaması ve ilk görüşmede tersini belirtirlerken, şimdi idarenin verdiği ödünleri yeterli kazanım olarak görmesi gibi gerekçeler Dev-Yol'un eylemi kırmadığını göstermez. Dev-Yol, düşmanı burada da tamamen dize getirmenin ve direnişe tüm güçle asılmanın gerekli olduğu bir aşamada, takındığı bu tavrıyla her zaman olduğu gibi direniş kırıcısı ve idare işbirlikçisi olmuş, dahası kendisini kanıtlama gibi özel amaçlarını da unutmak pahasına önceki konumunun daha da gerisine düşmüştür.

Dev-Yol genel programımızın ilgili 14. maddesinde, "Eylem programına imza atmayıp da SAG'a başlayanların genelde dikkat etmeleri gereken durumlar hariç, geneli gözeterek direnişi bırakmama vb. tüm politik tutumları kendileri ile ilgilidir" hükmünün gereğine ve hatta kendi programlarının özüne dahi aykırı düşerek kırıcı olmuştu.

Bundan ayrı olarak Dev-Yol temsilcisi kırık dökük tarzda bu gelişmeyi, yani kazanımları kabul edilemez o haliyle yeterli gördüğü gerekçesiyle eylemi bırakacaklarını bildirmek ve dahası bizden bırakılmasını da istemek üzere, blokları dolaşma cüretinde de bulunmuş, kendi kırıcılığını yaygınlaştırmak üzere takındığı tavrı tarafımızdan şiddetle reddedilmişti ki, henüz Dev-Yol'cunun dolaşması bitmeden yeni bir olumsuz gelişme daha yaşandı.

Dev-Yol temsilcisinden öğrendikleri bırakma kararına can simidi gibi sarılan 6. bloktaki hemen tüm siyasetler de, henüz STK'ya hiçbir açıklama yapmadan bıraktıklarını idareye belirterek eylemi bırakmış, direniş ve eylem kırıcılığı yapmışlardır.

6. blokta kalan TDY temsilcisi ve TİKKO merkezinin son kalan bir temsilcisi dışında Devrimci Yönelim, Kurtuluş, TKEP, TDKP, MDD, TKP-B gibi programı imzalayan tüm diğerleri ve programı kabul eden bağımsızlar, öz ve biçim yönünden takındıkları bu olumsuz tavırlarıyla işbirlikçi olarak idarenin yanında yer aldılar, direniş ve eylem kırıcılığı yaptılar.

6. blok kırıcılarından Kurtuluş, henüz eylemdeyken içine düştükleri ruh hali gereği, eylemi 25. günde ölüm orucuna dönüştürme önerisinde bulunmakla samimi davranmadığını göstermiş ve verdiği bu bırakma mesajıyla zaafını daha o zaman itiraf etmişti. Öne çıkardığı bu yaklaşımıyla anılacak olan Kurtuluş'un ilgili önerisi, altında yatan eğilimlerin bastırılması için, kabul görmeyerek hareketlerce geri çevrilmişti.

Öte yandan eylemin başından bu yana kendi içimizde sayıları 16'yı geçmeyen bazı zayıf unsurlar da belli bazı aralıklarla eylemi bırakarak bu düşkünlükleriyle Partiye, mücadeleye, halka, direnişe ve eyleme zarar verdiler. Bu kırıcılıklarıyla da düşmana teslim oldular. Bu konuda sonuç olarak şu söylenmelidir:

Bırakanların sayısını bir anda yüzün (100) üzerine fırlatan Dev-Yol ve 6. bloktan kırıcılar, direnişi boyutlandırmalarının gerektiği bir ortamda, tersine bozguna uğramış ordu misali tavırlarıyla direnişe yüklü bir zarar vermiş ve direniş safları arasında hatırı sayılır bir gedik açmış oldular.

Çeşitli girişimlerle, eylemi bırakanları bu tavırlarından vazgeçirmek ve durdurmak başarılamadıysa da, bugünden sonrası için bırakmaların önü alındı. Ancak düşman açılan gediği kullandı, hemen dışa yansıttı. PKK'yle arasında yürütülmekte olan bu savaşı itiraf anlamına gelse bile pratikte kendi lehine çevirmeye dönük çabalarında zafer kazanmışçasına, 8'i PKK'li 83 kişinin eylemi bıraktığını vb. vb. Cumhuriyet Savcısı ağzıyla basından kamuoyuna derhal ilan etti.

Düşman bu arada içte de boş durmadı. Çok şey umduğu bu bırakmalar dolayısıyla saflarda açılan gediği aralayıp genişletmeye yarayan bir tutum aldı. Yanına çekebileceğini umduğu herkesi direniş saflarından koparmada kullanmak için Dev-Yol'cularla oturup görüşürken, STK'yla görüşmeler kapısını tamamen kapatmış ve direnişçi güçlerin teslim olmasını dayatmaktaydı. Hastalarımızın durumu gitgide ağırlaşıp komaya girme düzeyinde seyrederken, eylemin uzamasının getireceği riskleri göze alıyor, bir süre daha STK'yla görüşmeye oturmamakta ısrar ediyor, görüşme teklifi bizden gelsin istiyordu.

Programa ve duruma uygun olarak STK idareyle görüşme talebinde bulunmadı; idare yanaşmadan böyle bir görüşme, eylemsel insiyatifin düşman eline geçmesi, maddi moral ve psikolojik dayatma yapması için ona fırsat verilmesi, zaaf ve düşkünlük göstermek pahasına olanaklıydı.

Düşmanın bu girişimi ve umutları da boşa çıkarıldı; takındığı bu tavra karşılık onu dize getirmek üzere ölümüne direnme yanıtı verilerek eylem sürdürüldü.

Eskilere yeni hastaların eklenmesi ve hastaların durumlarının giderek daha ağırlaşmasına rağmen, içte direnişin sürmesinde gösterilen kararlılıkla, artan tüm dış eylemsel etkinliklerin ağır baskısı altına alınan düşman, tekrar görüşmeye oturmak zorunda kaldı.

Görüşme için bu kez de yalnızca temsilcimizi çağırma yolunu seçmiş, dayatmalarını sürdürmek istemişti. Ancak temsilcimizin karşı dayatması sonucu görüşmeyi açmak için STK'nın diğer üyelerini de çağırmak zorunda kaldı. Bundan sonra da pazarlığı başlattı.

Pazarlık, programa uygun olarak, asgari program taleplerinin dayatılması doğrultusunda yapıldı. Taleplerimiz okundu; müdür, savcının kabul ettiklerini evet veya hayırla yanıtladı. Sonuç olarak, savcının kabul ettiği eski taleplere birkaç yenisi daha eklenmiş ve bolca da vaadler verilmişti.

Ancak öncelikle şu önemli konularda idarenin tavrı hala şöyleydi:

1- Kitap, dergi vb. tüm yayınlar sorunu halledilmemiş, ileriye dönük kısıtlama ve gasp için şimdiden muğlak bırakılmaktaydı. Konunun savcının insiyatifinde olduğu ve savcınınsa, "istersem veririm-istemezsem vermem" dediği belirtilerek dayatma yapılıyordu.

2- Açık görüş sorunu da muğlak bırakılarak yine dayatma yapılıyordu. Savcının, "Bize bırakın, 2 saati geçmemesi kaydıyla gösterdiğimiz bir yerde yaptırırız" dediği belirtilmekteydi.

3- Havalandırma kat kat ve her kat 4 saat üzerinden yapabilecekti.

Önde bu saydıklarımız olmak üzere, daha birçok önemli sorun çözümlenmemekteydi ve sözde çözümlenmiş olan diğer birçoğu muğlaktı.

Görüşme sonuçları ve durum direnişçi güçlere iletildi, görüşleri alındı, bu dolaşmalardan yararlanarak direnişçi güçlerin durum ve eğilimleri saptandı, gerekli müdahaleler yapıldı ve yön verildi.

Diğer güçlerle yaptığımız konuşmada, taleplerden kabul edilenler vd. durumları aktardıktan sonra görüşleri sorulduğunda DHB, TİKB, DK, TİKH/HY, bu oldukça geri düzeyli halde kabul edilmiş olan talepleri yeterli bularak eylemi bırakmaktan yana olduklarını belirttiler. Buna anında müdahale edilerek, bizim eylemi sürdüreceğimiz söylenince de, bu kararımıza saygı duyup, saygılı olacaklarını ve kendilerinin de devam edeceklerini söylediler.

Bu grupların açıktan eylemi bırakma yanlılığının yanısıra, öte yandan Dev-Sol'un gizlediği bırakma eğilimi de oluşmuş durumdaydı.

Bu eğilimler, gerek birleşik direniş cephesi içerisinde ve gerekse eylemsel direnişte görülen oldukça ciddi olumsuz gelişmelerden biriydi. Dev-Yol ve 6. blok kırıcılarının eylemi kırıp pratikte bozguna uğratma yönlü tavırlarının hemen ardından bunun gündeme gelişi, işin boyutunu ve önemini daha da arttıran bir başka etkendi. Dev-Yol ve 6. blok kırıcılığının ardından oluşan bu eğilimle, burası özgülündeki direniş cephesi içerisinde eylemsel yük tümüyle Partimizin omuzlarına binmişti.

Yük omuzlandı. Eylemsel yürütmede ağırlık konarak yapılan müdahalelerle bu bırakma eğilimleri ve yanlılığı bertaraf edildi; eylemsel direnişin böyle bir boyut daha kazanarak sürdürülmesi sağlandı.

Bundan sonra, idareyle yapılan bu 2. görüşmeyi sonuçlandırmak üzere, tekrar idareye gidilip görüşüldü. Ve, sağlanan görüş birliği içerisinde alınmış ortak kararımız iletildi. Bu karara göre;

Önde kitap vs., açık görüş ve havalandırma olmak üzere yaşamsal önemdeki diğer tüm sorunlar çözümlenmeden, muğlak tüm diğer sorunlarsa kesin tarzda çözülmeden eylemin sonuçlandırılmayacağı, aksine eylemi ölüm orucu şeklinde boyutlandıracağımız açık ve kesin bir dille belirtildi. Ve düşmanın umudu bir kez daha boşa çıkarılarak bu görüşmede de bitirildi.

Eylemin 33. günü yapılan bu ikinci görüşme sonrasında, idareye karşı açıkça ifade edilen ölüm orucu eylemi için gerekli iç ve dış hazırlıklara geçildi.

İçte, ölüm orucu grupları belirlendi; durum gerekli şekilde arkadaşlara iletildi.

Ayrıca diğer hareketlerle ölüm orucu dolayısıyla SAG eyleminin bitirilmesi ve baştan beri ölüm orucuna gideceğini belirten hareketlerle de ölüm orucunun başlatılması, bunun biçimi ve zamanlaması konularında da görüş alışverişi yapıldı. Sonuçta, yaptığımız öneriler benimsenerek kabul edildi ve bu konularda da bilinen ortak kararlar çıkarılmış oldu.

Dışta ise, ilgili yerlere, bilinen nedenlerle, eylemi 35. günden itibaren ölüm orucuna dönüştürerek boyutlandırdığımız iletildi. Ayrıca, basına ölüm orucuna başladığımıza dair bir ilan hazırlanıp yollandı.

Gerekli bu asgari hazırlıklar bitirilir, öte yandan hastalanan ve ölüme daha da yakınlaşan birçok eylemcinin fiili durumuyla birlikte eylem açıktan ölüm orucu şeklinde bir boyut alarak yükselmeye doğru giderken, dışta da eylemsel etkinliklerin ulaştığı ulusal ve uluslararası düzeydeki baskı gücü karşısında düşman giderek sıkışmak-

ta ve hızla gerilemekteydi.

İşte tam da bu durumda, yine merkezden güdümlenen idare, 37. gün, eylemi sonuçlandırmak üzere, masaya oturmak zorunda kaldı.

Bu kez tüm STK temsilcileri çağrılarak yapılan bu görüşmede Cumhuriyet Savcısı, savcı yardımcısı, tüm müdürler ve Cezaevi Dış Güvenlik Komutanı da hazır bulundu.

Görüşmede Cumhuriyet Savcısı, cezaevinden ölü çıkmasını istemediklerini, istediklerinin eylemi sonuçlandırmak olduğunu belirtip ödüne yanaşacaklarını gösteriyordu.

Böylece taraflar arasında yapılan uzun pazarlık sonrasında, baştan beri ısrarla dayattıkları yaşamsal önemdeki tüm sorunlar ve diğerlerinin çözümünde ödün vermeye zorunlu kaldılar ve asgari program doğrultusunda dayattığımız talepleri çok büyük ölçüde kabul ettiler.

Bu noktada, yeri gelmişken asgari ve azami programı ve taleplerimizden kabul edilenleri buraya geçelim:

I- AZAMİ PROGRAMIMIZ

A- SİYASİ PROGRAMIMIZ:

1- "Siyasi tutsaklık-savaş esiri" statüsünün tanınması,

2- Cezaevi tüzüğünün tutuklu ve hükümlüler lehine değiştirilmesi,

Öncelikle;

a) 1 Ağustos Genelgesi'nin kaldırılması,

b) TTE'nin kaldırılması,

c) Yakılan infazların kaldırılması ve a-b şıklarına bağlı olarak verilen disiplin cezalarının kaldırılması.

3- Ana dille (Arapça, Kürtçe vb.) konuşma, mektuplaşma ve savunma haklarının tanınması,

4- 12 Eylül hukukunun tüm sonuçlarıyla beraber kaldırılması.

B- SOSYAL VE İNSANİ PROGRAMIMIZ

1- Görüş sorunu;

a) Kapalı görüş kabininin telefon ve camlarının kaldırılması,

b) Asgari iki saat olan kapalı görüş süresini azaltma tutumundan vazgeçilmesi,

c) Kapalı görüşün haftada bir güne indirilmesi,

d) Ailelerimizin araba sorununun açık görüşte olduğu gibi kapalı görüş için de çözülmesi,

e) Ailelerimizin dış kantin ve barınak sorununun çözülmesi,

f) SAG nedeniyle yaptırılmayacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak bloklarımızda yapılması.

2- Basın-yayın sorunu;

a) Yasak olduğuna dair hakkında mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel gösterilmeden verilmesi,

b) Basın yasasına uygun biçimde yasak kitap, dergi vb. yayınların birer örneğinin verilmesi,

c) 13 Ekim saldırısında toplanan tüm kitap, dergi vb. yayınlarımızın geri verilmesi.

3- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazışma vb. hakkımızın tanınması,

4- Yasal çerçevede ülke içi ve dışı yazılı basınla yazışma-ilan, mektup, yazı vb. hakkımızın tanınması,

5- Ailelerimiz vb. yakınlarımızın getireceği daktiloların verilmesi,

6- Cezaevinden ailelerimize, ailelerimizden bize telefon görüş hakkının verilmesi,

7- Elektrik ocağı ve ısıtıcı hakkımızın verilmesi,

8- Sıcak su ve banyo sorunumuzun çözülmesi,

9- Masa, sandalye, elbise dolabı, askı, tabak-kaşık, battaniye, döşek, nevresim verilmesi,

10- Yiyecek-içecek sorunu;

a) Hiçbir şekilde miktar ve çeşit sınırlaması getirilmeksizin kapalı ve açık görüşlerde ziyaretçilerimizin getirdiği yiyeceklerin verilmesi (koli ile gönderilenler de dahil),

b) Kahve, çay, kakao, tütün gibi içecekler üzerinde sınırlama konmaksızın kapalı ve açık görüşte verilmesi (koli ile gönderilenler de dahil).

11- Çayın kalitesinin iyileştirilmesi ve servis zamanlarının düzenlenmesi,

12- Yemek sorunu;

a) Yemeğin kalitesinin yükseltilmesi,

b) Yemeğin çeşitlendirilmesi,

c) Doktor ve tutuklu temsilciliğinin denetim ve gözetiminde yemek kontrol hakkımızın daraltılmaması, engellenmemesi,

d) Mutfak kontrolünün bizim de katılacağımız şekilde düzenlenmesi.

13- Pinpon masalarının verilmesi,

14- Deterjan, sabun ve temizlik araçlarının verilmesi,

15- Havalandırmanın tam gün olması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,

16- Bloklararası sportif, kültürel faaliyetlerimizin engellenmemesi, yeniden düzenlenmesi,

17- Bloklararası misafirliğin havalandırma süresi boyunca serbest bırakılması, süre ve sayı kısıtlamasının kaldırılması,

18- Teyp, radyo yasağının kaldırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

19- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaklama ve kısıtlamanın kaldırılması,

20- Hasta sorunu;

a) Hastanelere sevkin hızlandırılması,

b) İlaç masraflarının idarece karşılanması,

c) Diyetlilere, arkadaşlarından ve kaldıkları koğuşlardan ayırmaksızın diyet çıkarılması.

II- ASGARİ PROGRAMIMIZ

1- TTE'nin hiçbir şekilde gündeme getirilmemesi; 1 Ağustos Genelgesi'nin hiçbir şekilde gündeme getirilmemesi; tastamam 1 Ağustos Genelgesi'nin somutlanmasından başka bir şey olmayan merkezden —Ankara, Adalet Bakanlığından— güdümlü 1 Ağustos 1988 tarihli, 1. Müdür imzalı talimatnamenin geri çekilmesi; 1 Ağustos Genelgesi ve akabinde gündeme gelen, gelebilecek disiplin cezalarının, infaz yakma sonuçlarıyla beraber ortadan kaldırılması,

2- Görüş sorunu;

a) Kapalı görüş kabininin telefon ve camlarının kaldırılması,

b) Asgari iki saat olan kapalı görüş süresini azaltma tutumundan vazgeçilmesi,

c) Ailelerimizin araba sorununun açık görüşte olduğu gibi kapalı görüş için de çözülmesi,

d) Ailelerimizin dış kantin ve barınak sorununun çözülmesi,

e) SAG nedeniyle yaptırılmayacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak bloklarımızda yapılması.

3- Basın-yayın sorunu;

a) Yasak olduğuna dair hakkında mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel gösterilmeden verilmesi,

b) Basın yasasına uygun biçimde yasak kitap, dergi vb. yayınların birer örneğinin verilmesi,

c) 13 Ekim saldırısında toplanan tüm kitap, dergi vb. yayınlarımızın geri verilmesi,

4- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazışma vb. hakkımızın tanınması,

5- Yasal çerçevede ülke içi ve dışı yazılı basınla yazışma-ilan, mektup, yazı vb. hakkımızın tanınması,

6- Ailelerimiz vb. yakınlarımızın getireceği daktiloların verilmesi,

7- Cezaevinden ailelerimize, ailelerimizden bize telefon görüş hakkının verilmesi,

8- Elektrik ocağı ve ısıtıcı hakkımızın verilmesi,

9- Sıcak su ve banyo sorunumuzun çözülmesi,

10- Masa, sandalye, elbise dolabı, askı, tabak-kaşık, battaniye, döşek, nevresim verilmesi,

11- Yiyecek-içecek sorunu;

a) Hiçbir şekilde miktar ve çeşit sınırlaması getirilmeksizin kapalı ve açık görüşlerde ziyaretçilerimizin getirdiği yiyeceklerin verilmesi (koli ile gönderilenler de dahil),

b) Kahve, çay, kakao, tütün gibi içecekler üzerinde sınırlama konmaksızın kapalı ve açık görüşte verilmesi (koli ile gönderilenler de dahil).

12- Havalandırmanın tam gün olması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,

13- Bloklararası misafirliğin havalandırma süresi boyunca serbest bırakılması, süre ve sayı kısıtlamasının kaldırılması,

14- Teyp, radyo yasağının kaldırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

15- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaklama ve kısıtlamanın kaldırılması.

TALEPLERİMİZDEN KABUL EDİLENLER

1- TTE hiçbir şekilde tutuklu ve hükümlüler için gündeme getirilmeyecek ve uygulanmayacak. TTE giymeme tavrından dolayı hiç kimseye disiplin cezası verilmeyecek.

2- Kapalı görüş kabinlerindeki telefon ve camlar kaldırılarak görüş günü yeniden düzenlenecek. Ancak bu düzenleme için Bayındırlık Bakanlığından gelecek heyetin yapması gerekeceğinden tamamlanmasının 2,5-3 ayı bulabileceği. En geç bu süre sonunda görüş kabinleri düzenlenmiş olacak.

a) Kapalı görüşler net iki saat yapılacak. Ancak akşam üzeri mesai saatinin bitimi olan 17.00'ye yakın saatlerde gelen ziyaretçiler için bu sürenin kısalma durumu sözkonusu olabilecek. Örneğin, 16.00'da gelen bir ziyaretçinin ziyaret saati 17.00'de biteceğinden, bu süre düşmüş olacak. Bunun dışında kalan gün boyu görüşlerde 2 saatlik görüş süresi hiçbir gerekçeyle sınırlanmayacak. Kapalı görüşe 3 dereceye kadar olan akrabalarımız gelebilecek.

b) Açık görüşlerde ailelerimizin Eskişehir'den buraya geliş-gidişlerini sağlamak için Belediye otobüsleri gelip gidecek. Bu anlaşma açık görüşler için Belediye'yle sağlanmış. Kapalı görüşlerde ise Belediye'nin buraya adam getirmek için kişi başına istediği ücret 500 TL'dir. Bu miktar cezaevinin üzerinde bulunduğu Seyit Gazi yolunda işleyen diğer otobüs işletmelerinin kişi başına aldığı fiyatla aynı olduğundan bu düzenlemenin pek yararı olmayacak. Savcının dediği, "Bu fiyata razıysanız ayarlayalım" biçimindedir.

c) Görüşe gelen ailelerimizin bekleme yerlerinin yapımına başlanmış, burada gelen ziyaretçilerin kantin, tuvalet gibi ihtiyaçları yapılan düzenlemeyle idarece karşılanacak.

d) SAG nedeniyle yaptırılmayan 29 Ekim açık görüşü 4 Aralık günü yaptırılacak. Açık görüş en geç 10.00'da başlayacak ve 16.00'ya kadar sürecek. Yer olaraksa blok bahçeleri, merdiven boşlukları, gardiyan odaları, üst katlardaki boş odalarda yapılması, başta belirlenmişken, son olarak yapılan görüşmeler sonucu idarece açık ziyaretin her blokta herkesin kendi koğuşunda yapılması yer olarak belirlenip bize bildirilmiştir.

3- Mahkemece yasaklanmamış tüm kitap, dergi vb. yayınlar serbestçe içeri alınacak.

a) 13 Ekim saldırısında toplanan kitap, dergi vb. yayınlarımız incelendikten sonra mahkemece yasaklanmış olanlar dışında tümü bizlere geri iade olunacak.

4- Acil durumlarda savcı ve müdürlere dilekçeyle başvurularak telefon görüşmesi yapılabilecek. Ayrıca, para, eşya gibi (zorunlu durumunda) şeyleri ailelerimizden acilen isteme talebimiz karşısında müdürün verilen numaraya telefon açarak "şu şu eşyayı" veya "şu kadar parayı istiyor" gibisinden kendisinin konuşarak bu ihtiyacı gidermesi de sözkonusu olabilecek.

5- Her kata birer elektrik ocağı ve ısıtıcı verilecek.

6- Haftada bir kez banyo yaptırılması sağlanacak. Ancak idarenin bu konudaki isteği şudur: Sıcak su blok banyolarına pompalandığında hangi blokun o gün sırası ise o bloktakilerin banyoyu kullanmaları, diğer bloktakilerin banyo musluklarını açmamasıdır. Bu sağlandığında her blok, aksamadan haftalık banyosunu yapabilecektir. Çünkü tüm bloklar aynı anda sıcak su musluklarını açtıklarında sıcak su 5-10 dakikadan fazla akmamaktadır. Bunun düzenlenmesini siz ayarlayın.

7- Masa ve sandalyeler Eskişehir Yarı-açık Cezaevi'ne ısmarlanmış, bir aya kadar her odaya 1 masa ve 4 kişilik sandalye yaptırılıp verilecek. Komidinler kişi başına bir tane düşecek şekilde getirtilerek tamamlanacak. Battaniyeler adam başına iki tane olarak ayarlanacak. Tabak-kaşık için ödenek gelmişse; bunun parası alınır alınmaz bu ihtiyaçlarımız karşılanacak. Döşek, nevresim, çarşaf verilecek.

8- Kapalı ve açık ziyaretlerde ailelerimizin getireceği her türlü yiyecek içeri alınacak. Ayrıca koli ile gönderilen yiyecekler de alınacak.

a) İçilecek maddelerden oralet, ıhlamur, adaçayı, tarçın içeri alınabilecek.

9- Çayın kalitesi iyileştirilecek, çay ocağı yeterli hale getirilerek, istenildiği anda çay hazırlanıp dağıtılacak. Bunun için de personel sayısı artırılacak, ocak kapasitesi genişletilecek.

10- Yemeğin kalitesi ve miktarı artırılacak.

a) Yemekler çeşitlendirilecek. Ayrıca da meyve, sebze, tatlı vb. ile zenginleşecek.

b) Yemeklerin yapımı ve dağıtımı doktor denetiminde olacak.

c) Yemeklerin daha düzgün yapılması için bu konuda bilgili, bu işten anlayan 20 kişilik yarı-açık cezaevinden mahkum getirilecek, mutfak kapasitesi artırılacak.

11- Sabun 15 günde bir, deterjan ayda bir idarece parasız bizlere verilecek.

12- Havalandırma sabah saat 08.00'den akşam 16.00'ya kadar olacak. Bu saat düzenlenmesi, kışlık düzenlemedir. Yazın günlerin uzamasıyla bu süre de uzatılarak yeniden düzenlenip uygulanacak.

13- Bloklararası sportif ve kültürel faaliyetler yaptırılacak (futbol, voleybol, satranç vb.).

14- Radyo içeri alınacak. 13 Ekim'de toplanan radyolar sahiplerine geri verilecek. Volkmen, daktilo ve teyp koğuşlara verilmeyecek, ancak kısımlarda idarenin bu iş için açacağı bir odada bu aletlerin kullanımı serbest olacak.

15- Hastaneye zamanında sevkler yaptırılacak. Sevk süresi uzatılmayacak.

a) Parası olmayan tutuklu ve hükümlülerin ilaç masrafları idarece karşılanacak.

b) Hasta tutuklu ve hükümlülere diyet çıkarılacak. Bu iş için doktor raporu gerekecek. Diyet yemeği günde bir sefer çıkarılacak. Ancak bu bir seferde verilen yemekler üç öğün yetecek miktarda olacak.

16- İdareyle ilişkilerde cezaevi kitlesini STK temsil edecek ve işleri yürütecek.

17- Koğuş kapıları TV'nin kapanış saatine kadar açık kalacak.

18- Avukat görüşleri bir odada, yüzyüze ve süre sınırı konmaksızın yapılacak.

19- Kantinin çeşitlendirilmesi sağlanacak. Dış kantinden et de dahil her türlü malzeme ısmarlanabilecek.

20- Terzilik ve ayakkabı tamiratı için yer tesis edilecek. Bu işten anlayan mahkumlar başına getirilerek bu tür ihtiyaçlar giderilecek.

21- Çamaşırlar 15 gündebir idaredeki çamaşırhaneye yıkattırılacak.

22- Bloklarda her koğuşa birer adet TV (siyah-beyaz) verilecek.

23- Basın-yayınla yazışma savcılık kanalıyla yapılacak.

BİZİM PROGRAMIMIZDA OLMAYIP DA İDARENİN VAAD ETTİKLERİ

1- Her türlü elişi malzemesi serbest bırakılacak.

2- Kaynak suyu haftada üç kez getirtilecek.

3- Buzdolabı getiren olursa içeri alınacak.

4- Askı vb. ihtiyaçlar ısmarlandığında idarece yaptırılarak getirtilecek.

Program gereklerine uygun şekilde asgari program çerçevesinde yürütülen pazarlık süreci sonrasında, görüşme bitirildi ve elde edilen kazanımlarla görüşmenin sonucu, STK tarafından hareketlere iletildi. Yapılan değerlendirmeler sonrasında, alınan ortak kararla eylem sonuçlandırıldı. Ve karar STK tarafından idareye de bildirildi.

Özgül eylemsel sürece ilişkin yapılan değerlendirmeyi burada bitirmeden önce, son olarak eylemin sonuçlandırılma nedenlerini de kısaca belirtelim.

Eylem, esas olarak, genelde ulaşılan tüm siyasi kazanımların oldukça yüksek düzeyi ve özgülümüzde siyasi-sosyal vb. alanlarda elde edilen tüm kazanımlar yeterli görülerek bitirildi. Asgari program üzerinden yapılan pazarlık sonrasında, yeni bazı haklar elde edilerek gaspedilen hakların hemen tümü geri alınırken, öte yandan da siyasal kazanımlarımız bakımından eylemlerle ulaşılacak genel hedeflere çoktan varılmış bulunmaktaydı.

Dönem eylemliliğinin, genel yaşamsal hedeflere ulaşarak getirdiği bilinen genel yaşamsal kazanımların ertesinde, katkıda bulunup pay sahibi olan EÖTC özgülündeki direnişimiz, bu özgülde göğüslenen 13 Ekim provokasyonunun ardından, başarılı 17 Ekim çıkışıyla düşmanın süreçteki tüm girişimlerinin hizmet ettiği genelge saldırısını boşa çıkartıp püskürterek ve düşmana geri adım attırarak yükselmiş bulunmaktaydı. Ki APO'cu bilinç ve kararlılıkla nice badirelere rağmen ileri atılıp Partiye, halka ve davaya layık olmaya çalışarak, günün yüklediği görev ve gerekler yerine getirilmiş olmakla, düşmanın dize getirilişi sonucunu veren bir yeni çetin sınavdan daha başarı ve yüz akıyla çıkılarak, eylem sonuçlandırılıyordu.

İşte bu nedenlerle, başarılı bir

şekilde konup yükselen eylem, elde ettiği önemli kazanımlarla taçlanarak başarıyla sonuçlandırıldı.

DİRENİŞİMİZİN YARATTIĞI SONUÇLAR

Ekim direnişleri, cezaevleri tarihinde, kapsam ve boyutlarıyla en etkili, en geniş çaplı direnişler olmasıyla önemli bir dönüm noktası teşkil etmiştir. Tüm cezaevlerini içine alan bu direniş, sadece Kürdistan ve Türkiye'yi her açıdan etkilemekle kalmamış, eylemin boyutları, uluslararası alanda da yayılarak, bu yönde de çeşitli etkileri olmuştur.

İki aya yakın bir süreyi kapsayan Ekim Direnişleri, siyasal boyutları yanında, geniş toplumsal kesimleri kucaklaması, bunların desteğini alması ve harekete geçirmesi itibarıyla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik hareketi açısından son derece önemli tarihsel gelişmeler ve sonuçlar yaratmıştır.

Öteden beri ekonomik bunalımı aşamayan ve siyasal istikrarsızlık içinde bocalayan TC devleti, PKK'nin önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında, daha da derin ekonomik ve siyasal bunalımla karşı karşıya gelmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin her geçen gün daha da genişlemesi, güçlenmesi, geniş toplumsal kesimleri kucaklaması, onları harekete geçirmesi, sempati, destek ve güvenlerini kazanması; toplumsal pasifikasyon ve depolitizasyon ortamından giderek koparmış, bunun sonucu olarak, toplumsal muhalefet daha da güçlenmiş ve bilinçlenmiştir.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin Kürdistan halkını bir hayli kucaklayıp duyarlı kıldığı bir dönemde patlak veren Diyarbakır 9 Şubat Direnişi karşısında büyük bir siyasal yenilgiye uğrayan TC'nin cezaevleri politikası, tam anlamıyla bozguna uğratıldı. Şubat Direnişinin sonuçları, sadece Diyarbakır cezaeviyle sınırlı kalmayıp, tüm cezaevlerini derinden etkiledi. Bundan dolayı, cezaevlerinde, TC'nin politikasını giderek işlemez hale getirdi. 1 Ağustos Genelgesi, işte bu ihtiyaçtan doğdu. Devrimcileri susturmak, direnişi kırmak, örgütlü yapıyı dağıtmak, cezaevlerini birer teslimiyet odağı haline getirmek amaç edinildi ve bu amaçla Ağustos Genelgesi dayatıldı.

İşte Ekim Direnişinin en önemli sonucu burada kendisini gösterdi. Güçlü direnişler karşısında devlet 1 Ağustos Genelgesi'ni uygulamada başarılı olamadı. Ve pratikte bunu geri çekmek zorunda kaldı. Devletin —her ne kadar sorunu, bir prestij durumuna sokup resmen genelgeyi kaldırmamışsa da—, pratikte bunu uygulayamaması, ciddi bir geri adım ve yenilgi olmuş; politikası iflas etmiş ve devrimci güçler, direnişten siyasal bir yengi ile çıkmasını başarabilmişlerdir. Genelgenin resmen kalkmaması yüzünden bu anlamda bir siyasi zaferden söz edemeyiz. Ama bunun iflas etmesinin ve işlemez hale getirilmesinin siyasal bir başarı olduğu da, tartışma götürmeyecek kadar açıktır.

Ekim Direnişi, faşist Türk devletinin gerçek yüzünün iyice açığa çıkmasında önemli bir rol oynamış ve gerek iç, gerekse dış kamuoyunda güçlü bir biçimde teşhir olmasını sağlamıştır. Türk devletinin, "Demokrasiye geçtik, insan haklarını ihlal etmiyoruz, buna bağlıyız" vb. vb. iddialarda bulunuyorsa da, bu iddiaların birer demagojiden ibaret olduğu, samimiyetsiz, ciddiyetsiz tavrını, toplum bizzat yaşayarak, bu direnişlerle, bir kez daha iyice anlama durumunda kalmıştır.

Bu noktada, esas olan, Partimizin önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesidir. Mücadelemiz karşısında, Türk devletinin uyguladığı faşist zor ve içine girdiği açmaz bilinmektedir. Mücadelemiz karşısında her türlü uygulamaya girişmekten çekinmeyen, işkence ve katliamları açığa çıkaran Türk devletinin gerçek yüzünün, Partimiz tarafından güçlü bir eylemlilikle açığa çıkarıldığı, mahkum edildiği bir ortamda, zindan direnişçiliği, bu gerçeğin aşılmasında önemli bir rol oynayarak, bu anlamda devlete, hatırı sayılır bir darbe vurabilmiştir.

Direnişimiz, Türk devletinin yaşadığı buhranı, daha da ağırlaştırmış, iktidar ve muhalefet partisi içindeki çeşitli kliklerin çatışmasını daha da hızlandırarak su yüzüne çıkarmış, sorunları, parçalanma düzeyine kadar vardırabilmiştir. ANAP içinde farklı seslerin, tavırların ortaya çıkması ve SHP'nin 7 il yönetimini kapatması, bunun en açık göstergeleridir.

Halka umut olarak lanse ettirilen, demokrasi mücadelesinin savaşçısı olarak gösterilmek istenen SHP'nin hiçbir zaman halkın umudu olmayacağı; demokratlıktan, demokrasiden uzak bir yapıda olduğu; muhalefetin göstermelikten öteye geçemeyeceği; devrimci-demokratik muhalefeti bastırma yönünde, Türk tekelci burjuvazisinin çıkarlarını savunmada, resmi ideolojiyi uygulamada, Türk devletinin geleneksel faşist politikalarına bağlı kalacağı, Ekim Direnişlerinde açıkça kendisini göstermiştir.

Ekim Direnişleri, Türkiye devrimci-demokratik hareketini olumlu yönde etkilemiş, faşist yönetime karşı halk muhalefetinin olumlu zeminini yaratma, güçlendirme yönünde de birçok dersler vermiştir. İşçi, öğrenci, kadın hareketinin bu direnişte oynadığı rol iyi kavrandığında Türk aydınlarının, nasıl savaşması gerektiği yönünde tükenmez dersler alacağı açıkça kendisini göstermiştir.

Kürdistan halkı açısından Ekim Direnişinin en önemli sonuçlarından biri de, halkımızın mücadele içinde daha güçlü ve etkin saf tutması, moral, güven, cesaret kazanması, Parti direniş geleneğini geniş çevrelere yayması ve mücadelenin ulusal, sınıfsal karakterini daha iyi anlaması yönünde son derece eğitici ve kavratıcı olmasıdır. Savaş esirleri şahsında halkımız, Partiye ve mücadeleye daha güçlü ve bilinçli bir şekilde sahip çıkmış, eşsiz fedakarlık örneklerini gösterebilmiştir. Kürt analarının cezaevi direnişlerimizden bedenlerini ateşe tutuşturmalarının, uzun süreli açlık grevlerine, ölüm oruçlarına yatmalarının altında duygusallıktan öte bir şey olup Partiye, mücadeleye, savaşa bilinçli desteğin birer açığa vurumu ve Parti direniş geleneğinin giderek kitleselleşmesinin en açık kanıtıdır.

Ekim Direnişi, Partimizin büyük ve sabırlı çabalarının bir sonucu olan FKBDC zeminini daha da güçlendirmiş, direniş içinde Kürt ve Türk halkı dayanışmanın, yardımlaşmanın en önemli örneklerini sergilemiştir. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ile Türkiye devrimci-demokratik hareketi arasında kalıcı, samimi adımların atılması ve iki halkın birbirine daha da yakınlaşması yönünde ciddi pratik gelişmeler yaşanmış ve bu yönde pratikte ittifakın zeminini daha da güçlendirerek, iki halkın enternasyonalist ruh ve bilincinin gelişmesinde eğitici bir rol oynamıştır.

Ekim Direnişi, ulusal kurtuluş mücadelemiz ve cezaevi direnişlerimizin duyarlı ve giderek daha da bilinçli kıldığı aile hareketini büyük boyutlara taşırmış, aile hareketinin kapsam ve niteliğini arttırmış, tecrübelerini zenginleştirmiştir. Ailelerimiz güçlü bir şekilde eylemlere omuz vermiş, istenilen düzeyde olmasa da, örgütlü hareketleri ve yüksek fedakarlık duygularıyla eylemlerimize, eylemlilikle cevap vererek en güzel ve en önemli dayanışma örneklerini sergilemiş, adeta "kadınların yer almadığı devrim başarılı olamaz" şiarını en canlı bir şekilde haykırmışlardır.

Evet, Kürdistan kadını artık kaderciliğe boyun eğmemekte, kapı kulu, onun hizmetçisi rolünü tarihe gömmenin adımlarını atmaktadır. Olaylar arkasında sadece gözyaşı döken değil, olayların içinde ve önünde yer alan, ulusal ve toplumsal sorunlarını bilince çıkaran ve erkeği ile beraber omuz omuza ulusal, toplumsal kavgada tüm hünerini gösteren çağdaş Kürdistan kadını olmanın kararlılık ve azmini taşımakta ve bunu tüm yaratıcılığıyla kanıtlamaktadır. İşte Ekim Direnişinin en önemli sonuçlarından biri de budur.

Ekim Direnişi, cezaevleri arasında dayanışma ve ortak koordinasyonu pratikte bizzat dayattı. Cezaevleri direnişini daha da sağlam temellere oturtmanın, ileriye yönelik daha da güçlü adımlar atmanın ve yeni başarılar, yeni kazanımlar elde etmenin en önemli öğesi, cezaevleri arasında bir koordinasyonun gerekli olduğu gerçeği kendisini gösterdi. Ve bu yönlü bir durumun olmamasının eksikliği, direniş pratiği içinde daha da iyi bir biçimde açığa çıktı. Düşmana daha da örgütlü biçimde darbe vurma, mevzileri koruma, onlara yenilerini ekleyerek güçlendirme, zamanında eylemler geliştirme ve sonuçlandırma açısından böyle bir örgütlülüğün ertelenemez görev olduğu, Ekim Direnişinin eğitici sonuçlarından biridir.

Ekim Direnişi, kimlerle nereye kadar yürüneceğini, hangi pratik adımların atılabileceğini, en iyi şekilde bir kez daha açığa çıkardı. Küçük-burjuva reformist, teslimiyetçi güçlerin kimliğinin bir kez daha anlaşılması, netleşmesini beraberinde getirdi. Direniş saflarının belirginleşmesinde katalizör işlevini gördü. Her türlü sahteliğin, ikiyüzlülüğün sahiplerini ele verdi. Reformist küçük-burjuva örgütlenmelerin uzlaşıcı, teslimiyetçi karakterini, cüceliklerini, bir kez daha kanıtladı, teşhir olmalarını sağladı.

Ekim Direnişinin en önemli sonuçlarından biri de PKK'nin direniş çizgisinin doğruluğunu, filiyatta bir kez daha doğrulamasıdır. Hemen hemen tüm direnişlere PKK önderlik etti ve başarıyla sonuçlandırdı. Direnişlerin PKK-devlet şeklinde bir çatışmaya dönüştüğü, az çok herkes tarafından anlaşılan bir durumdu ve bu durumda mücadelenin PKK'nin zaferiyle sonuçlanması gözönüne getirildiğinde, direnişin topluma ve yurtsever, demokrat güçlere verdiği mesaj kendiliğinden anlaşılır. Bu direnişte daha iyi açığa çıkan ve yaygınlaşan PKK'nin zindan direnişlerine fiili önderliğinin bundan böyle daha da olgunlaşarak yaygınlaşacağını, güçleneceğini ve süreç içinde cezaevlerindeki çatışmaların, esas olarak PKK ve devlet arasında geçeceğini, oluşturulacak yeni politikalarda, bu gerçeğin gözönüne alınacağını belirtelim.

Ekim Direnişi sürecinde devlet tüm ağırlığıyla PKK'ye yönelmesine, içeride yapılan işkence, sürgün uygulamalarına, dışarıdan Parti örgütlerine ve buna bağlı olarak aile hareketine yönelik 67 ilde yaygınlaştırılan terör ve tutuklama operasyonlarına rağmen, Partimiz hem cezaevlerinde, hem de dışarıda bunları boşa çıkararak örgütlü yapısını koruyabilmiş ve bir bütün olarak bu süreçten daha da güçlenerek çıkmıştır.

Ekim Direnişi, PKK direniş anlayışının uygulanmasıyla, bunun gereklerine göre hareket edilmesiyle zaferin mümkün olabileceğini; kısa süreli direnişlere göre kendilerini hazırlayan ve bu süreçte sonuç bekleyen, dolayısıyla PKK direniş anlayışına ulaşmayan kişilerin sonunun yenilgi ve ihanet olacağını en açık biçimde gösterdi.

Direnişte sendeleyen, dökülen, direnişi kıran unsurlar olmuşsa da, PKK arınarak, güçlenerek eylemden çıktı ve örgütsel yapısını daha sağlam temellere oturttu. Direniş düşman saldırılarının yoğun olmadığı dönemlerde, zaaflarını gizleyen, eksikliklerini aşmak istemeyen, gerçekliğine karşı özeleştirici olmayan ve dolayısıyla Parti militan kişiliğinden uzak unsurların eylemsellik sürecinde kendilerini gizlemelerinin mümkün olmadığını, PKK'nin direniş pratiğinin bu hastalıklı unsurların açığa çıkmasında panzehir olduğunu, dökülenler açısından açık bir biçimde ortaya çıkardı.

Bu açıdan direniş her türlü sahteliği, ikiyüzlülüğü, sağ ve sol anlayışları, bu anlayışların nereden kaynaklandığını, bu anlayış sahiplerini açığa çıkardı. Parti anlayışına ters, bununla uyuşmayan yaklaşım-tavır ve ilişkiler açığa çıktı. Devrimci ilişki ve yaşantının, otorite ve disiplinin saflarımızdaki gerçekliği arttı.

Direniş bazı kadro ve kişilerde görülen kısa sürede sonuç alma, rehavet, tepkicilik, sahtekarlık, otorite tanımama, disiplinsizlik, dedikoduculuk vb. anlayışları pratikte açığa çıkardı. Direniş, zor anlarda bireysel kaygının kişiyi ya sallantıya ya da ihanete kadar götürdüğünü (bocalama, eylemi kırma, bittim vb. diyerek gitme) açık biçimde gösterdi.

Direniş sadece Kürdistan ve Türkiye'de değil, uluslararası alanda da Partinin otorite ve saygınlığını arttırmış, PKK'ye olan inanç ve güveni, desteği pekiştirerek güçlendirmiştir.

Ekim Direnişimiz bir kez daha göstermiştir ki; Parti içinde ve dışında Partiye yönelik komplolara, dil uzatmalara en iyi cevap, zindan direniş geleneğini yaşatma, güçlendirmedir. Ulusal kurtuluş savaşımıza destek verme, ivme kazandırma, bu direniş anlayışına bağlılıkta onu uygulamadan geçer. İşte direnişlerimizin en anlamlı sonuçlarından biri de bu olmuştur.

Direnişimizin açığa çıkardığı sonuçlardan biri de, yönetici kadrolarda yönetim anlayışında, çalışma tarzında, kadro seçim ve yerleştirilmesinde, çeşitli eksikliklerin olmuş olmasıdır. Siyasal gelişmeleri yeterince değerlendirememe, Parti taktiğine yeterince hakim olamama gibi yetersizlikler kendini göstermiştir.

Eskişehir özgülü dikkate alındığında kadro ve kitlede yaşanan, kendini gösteren bazı eksiklik ve zaaflar olmuş olmasına rağmen, eylem doğru bir biçimde ve başarıyla sonuçlandırılmıştır. Fakat eylemi Diyarbakır direnişiyle birlikte sonuçlandırmak en doğru ve en ideal olanıydı. Her ne kadar böylesi bir tavır içine girmede çeşitli engeller (programın Eskişehir özgülüne göre ve diğer güçlerle birlikte hazırlanması, programa böylesi bir kaydın düşülmemesi, kitlenin ve kadroların eylemde buranın özgülüne göre hazırlanması vb.) var idiyse de, yaşanan siyasal gelişmeler, Diyarbakır'ın siyasal konumu, bileşimi ve mücadelemizdeki yeri ve önemi dikkate alınarak, eylem içinde taktik ve manevralarıyla böylesi bir sonuca yönelmek, siyasal ve örgütsel durumumuz açısından gerekliydi.

Direnişten çıkan bir sonuç da; programda eylem süresinin (limitinin) uzun tutulmuş olması gerçeğidir. Tespit edilen süre, eylemin aynı zamanda kitlesel olduğu gerçeği gözönüne alındığında, bu sürenin kitlenin gücünü zorladığını pratikte göstermiş ve eylem içerisinde süreyi kısaltarak, bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır.

Eylemde Diyarbakır sürgünlerinin şeker ve maddeler almaları bir eksikliktir. Doğru anlayış programda belirtilen doğrultuda hareket etme olmalıydı. Diyarbakır'dan gelen arkadaşların gelir gelmez eylem içinde yer almaları, onları, kitleyi kademe-kademe eyleme sokma imkanından alıkoymuştur. Yeterli bir haberleşmenin olmayışı, istenilen düzeyde ilişkinin kurulamaması, bu eksiklikte etken olmuştur. Eylemin uzun süreli oluşu ve tüm kitlenin eylem içinde yer alması gözönüne getirilerek, dökülmeyi önlemek amacıyla şeker almaları, sözü edilen nedenlerden dolayı doğru değilse de, ciddi bir eksiklik olarak da değerlendirilmemiştir.

Sonuç olarak; biz **PKK'li Savaş Esirleri,** cezaevlerini her zaman ulusal kurtuluş ve sınıf mücadelesinin birer odağı, okulu, direniş kaleleri olarak gördük, kavradık, bilince çıkardık. Zindan direnişçiliğinin rolünü, önemini ulusal kurtuluş savaşımıza sağladığı güç ve desteği, direniş geleneğimizle, en çarpıcı bir biçimde dosta, düşmana gösterdik. Cezaevlerini, suskunluğun, teslimiyetin, rehavetin kol gezdiği yerler değil, siyasal kimliklerine sahip çıkarak haykıran, direnen, kararlı insanların birer mücadele mevzileri durumuna getirdik. Şehitlerimize, Başkanımız APO'ya, Partiye bağlılığın, mücadeleyle sıkı bağlar içinde olmanın, PKK direniş çizgisinin cezaevlerinde yaşama geçirilmesiyle mümkün olabileceğini daha da bilince çıkardık.

Bundan böyle de önümüzdeki görev; zindan direnişçiliğine yeni halkalar ekleme, Partinin geliştireceği ulusal kurtuluş savaşının gerisinde kalmama, savaşın savaş esirlerine yüklediği yükümlülükleri yerine getirmedir.

Bu açıdan her zindan direnişçisinin görevi, direnişte elde edilen kazanımları koruma, güçlendirme, yaşatma, yeni direnişlere güç ve bilinç, kararlılık, cesaret ve coşkuyla hazır olmaktır. Eksikliklerine, zaaflarına yönelme, direniş tecrübelerini özümseyerek kendini eğitme, güçlenme, Parti anlayış ve işleyişini oturtma, otorite ve disiplini güçlendirme her PKK'li kadro, sempatizan ve taraftarın başta gelen görevi olmalıdır.

— Yaşasın şanlı Ekim Direnişimiz!
— Yaşasın Başkan APO!
— Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!
— Yolumuz Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin yoludur!

ESKİŞEHİR ÖZEL TİP CEZAEVİNDEN
PKK'Lİ SAVAŞ ESİRLERİ

Kiminle nasıl ve nereye kadar yürünür

Baştarafı 1. sayfada

önderlik etrafında kenetlenen kadrolar arasındaki mücadele, salt III. Kongre öncesi ve sonrası gündeme gelebilecek, bir olay değil, bir bütün süreç boyunca ortaya çıkacak bir gelişmedir; anlayışlararası mücadele sürekli ve kesintisizdir. Olayları, gelişmeleri bu tarihsel bilinçle ele almak, değerlendirmek, bizi güçlü bir ulusal yanımız olan duygusal değerlendirmelerden kurtarır ve tarihsel gerçekliği en can alıcı halkasından kavrama fırsat ve yeteneğini verir.

Doğunun geleneksel duygusallığını çok üst düzeyde yaşayan bir toplum yapısından gelen bizler, ancak sınıf perspektifiyle gelişmelere yaklaşım gösterir ve çözümlememizin temeline sınıfsal çelişki ve çatışmaları koyarsak, gelişmeleri kavrar ve olumsuzluğun boyutunu küçültüp, giderek yokedebiliriz.

Burjuva, küçük-burjuva tarihçileri devrimlere hep subjektif bir yaklaşım göstermişlerdir; en zorunlu tarihsel gelişmeyi en incesinden en kabasına kadar değişen bir burjuva hümanizması, bir duygusallıkla değerlendirmişlerdir. Bir dönem birlikte yürüyen, farklı çıkarları temsil eden güçlerin, zamanı geldiğinde birbirlerine amansızca yönelmeleri ve bu yönelmelerde birçok sivrilmiş kişilerin tasfiyesi; "devrim çocuklarını yiyor" değerlendirmeleriyle verilmiş, verilmek istenmiştir.

Fransız Devriminde, Jakobenlerin Robespier şahsında büyük burjuvaziye yönelmesi ve devrimin başında sivrilmiş bir Marat'ın vurulması, bir Danton'un giyotine gitmesi; Sovyetler'de sosyalizmin kuruluşu süreci içinde, Stalin kişiliğinde somutlaşan proleter çizginin, burjuva, küçük-burjuva karşı devrimciliğine yönelmesi ve bu çizgi temsilcilerinden Troçki, Zinovyev, Radek, Kamenev, Buharin vb.'lerin tasfiyesi; günümüzde, İran devriminde, Molla iktidarını paylaşanların birbirlerine yönelmeleri; Nikaragua Devrimi sonrası, Sandinist iktidarından uzaklaşıp, karşıdevrimci saflara geçen Eden Pastora'yla devrimci güçler arasındaki kavga; hep aynı teraneyle verilmeye çalışılmaktadır: "Devrim çocuklarını yiyor."

Sınıfsallığı reddeden, özünde sınıf düşmanı bir yaklaşımdır; bu, sınıf sal yaklaşımını bulanıklaştırarak devrime yönelmedir. Bu, burjuva ve küçük-burjuva tarihsel bakış, kimi zaman, komünist saflarda da ciddi etkilenmeler yaratıyor; bugün SSCB'de etkisini ciddi olarak hissettiren ve en tepeden dillenen tarihsel yaklaşım budur, hemen herkes devrime hizmet etmiş ve tasfiyeler Stalin'in kariyer kaygılarından Parti önderliğini ele geçirme mücadelesine girişmelerden kaynaklanmıştır(!)

Burjuvazi bu bakışı sürekli canlı, güçlü tutarak, komünist hareketi iç çelişkileri olan tutarsız, kendi içinde çürüyen bir hareket olarak gösterme, komünistleri ise, paranoyak, iktidar düşkünü, hırs sahibi insanlar biçiminde lanse etme çabası içindedir. Amaç, kitlelerde devrime, devrimci kişiliklere güvensizlik yaratma, kitleleri, kendi açmazlarına mahkum etmedir.

Öteden beri, ta başından, Partimize ve çizgimizin kişiliğinde somutlaştığı önderimiz APO'ya karşı da, burjuvazinin ve teslimiyetçi küçük-burjuva ve sosyal-şovenlerin yöneltdiği aynı saldırı sözkonusudur: "PKK karıştı", "PKK birbirine düştü", "PKK bölündü", "APO arkadaşlarını öldürüyor", "APO karısını hapsetti" vb. sayıklamalarla çirkef bir kampanyayla karalamalara girişmekteler.

Bu yaklaşım, Partimizden tasfiye edilen düşman kişilikler tarafından da çokça dillenmektedir. Bunda ikili amaç sözkonusu: Partiyi kitlelerden tecrit etme ve Parti saflarında önderliğe karşı güvensizlik yaratarak, önderliği tasfiye etme.

Ama, amaçlarına ulaşamıyorlar, ulaşamayınca da çılgına dönüyorlar, çılgınlık nöbetleriyle saldırılarını tırmandırmaya çalışıyorlar, gerçekte kendi sınıfsallıklarını kusuyorlar ve sınıfsallığımız karşısında kahroluyorlar.

Biz, tarihi komplolarla, tuzaklarla, tasfiyelerle, her türlü üçkağıtçılıkla dolu olan, her fırsatta biribirlerine yönelip, biribirlerini yok etmenin planlarını yapan burjuvazinin ahlaksız yaklaşımına cevap verme gereği görmüyoruz. O, her zaman ürür. İt ürümesinden kervanın durduğu görülmemiştir.

Dikkatlerini çekmek istediklerimiz, Parti dışı dost güçler ve Parti saflarıdır. Sömürgeci burjuvazinin ve karşı-devrimci burjuva, küçük-burjuva teslimiyetçi, ilkel-milliyetçi ve sosyal-şovenlerin yaptıkları saldırıyla; esas oynamak istedikleri yapı Partidir, dost güç ve kişilerdir. Strateji, yalnızlaştırma ve dağıtmadır. Her türden karşı-devrimci takımın her komünist partiye yönelik stratejisi budur. Bunun en bariz örneği, Bolşeviklere karşı kurulan Ağustos Blok'u ve bu blokun somutlaştığı kişilik Troçki'dir.

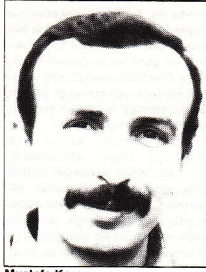
Bunu görmek gerek; komünist hareketi iyice değerlendirmek, özümsemek ve dersler çıkarmak gerek. Tarihi bilmeyen, geleceğini çözümleyemez. Bu, herkes için öyle olmakla birlikte, komünistler için, daha katı ve acımasız bir gerçektir. Komünistlerin yol gösterici aydınlığının ışık kaynağı komünistlerin tarihidir. Bu tarih iyice özümsendiğinde, görülecektir ki, YAKLAŞIMIMIZ SINIFSALDIR.

Evet, bizde de, mücadelenin başlangıcında mücadele içinde yer alıp, uzun süre mücadeleyi yürüten ama, bir süre geldiğinde mücadelede takattan düşen, mücadele gücü göstermeyen ve güçsüzlüklerini Partiye egemen kılıp, Partiyi mücadeleden alıkoymak isteyen; amaçlarına ulaşmak için her türlü komployoa bile yönelecek kadar adileşen kişilikler çıkmakta ve bunlarla mücadele etmenin bir gereği olarak, fiziki imha da içinde olmak üzere çeşitli yöntemlerle tasfiye olmaktadırlar. Bu ne Apo'nun kendi arkadaşlarına yönelmesi ve yok etmesidir, ne de Partimizin içten çözüldüğüdür. Karşı-devrimci güçler bu tür hayal ve kuruntularla kendilerini avutabilirler. Gerçeği kendileri de biliyor ama, onların kendi gerçeklikleri hayal ve kuruntu olduğundan dolayı, en bariz gerçeği de kendi subjektif yargılarıyla değerlendirmekten alıkoyamazlar kendilerini.

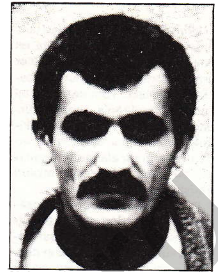
Partimiz, yaşamın tüm gerçeğini kendi içinde yaşar elbet; Parti yaşayan, büyüyen, gelişen bir organizmadır; yaşamın diyalektiği Partide de işler ve en üst noktada, en keskin biçimde ifadesini bulur.

Proletarya, her gün, her saat mülksüzleşen küçük-burjuvazinin saflara katılmasıyla büyür, güçlenir. Proleterleşen yığınlar, uzun süre eskinin hayaliyle yaşarlar; objektif olarak proleter olmakla birlikte, henüz subjektif olarak proleterleşmemişlerdir bunlar. Proletaryanın partisi de, proleter saflara katılan ama, anlayış olarak proleterleşmeyen bu güçlerin katılımına muhatap olur ve proleter yaşam ile küçük-burjuva yaşam arasında gidip

PKK-Cezaevi örgütü adına
Mustafa Karasu, Sakine Cansız, Mehmet Şener ve Fuat Kav yoldaşlar değerlendiriyor

Mustafa Karasu

Sakine Cansız

Mehmet Şener

"Bu bir saflaşmadır, sınıf mücadelesinin Parti içinde sürmesidir. Lenin, daha uzun mücadele yıllarında birçok kişilikle ters düşmüştür... Lenin'in, bu ters düşmelerde zerre kadar tereddüt ettiğine hiçbir zaman tanık olmayız, olamayız. Sınıf çizgisini kıskançlıkla, ortodoksça korumak devrime giden yolun sigortası oluyor. Lenin ve Bolşevikler devrime giden yolda o kadar yalnızlaşıyorlar ki, bir dönem, bu yalnızlaşma, Bolşevikler devrim yolunun dışına düştü, yanılmasını yaratabiliyor. Bu dönemde bile Lenin, Bolşevik Parti içinde, proletaryanın çizgisine ters düşen güçlerle mücadeleden alıkoymuyor kendini..."

gelen, anlayış düzeyinde küçükburjuva olan bu takımın Partiye taşırdığı sınıf anlayış ve politikalarıyla, proleter sınıf anlayış ve politikalarının çatışmasını bağrında taşır. Sorun, salt proleter saflara katılan küçük-burjuva kesimlerin kaynaklık ettiği parti "güçleri" değildir. Direkt küçük-burjuva saflardan gelen gidenler ve burjuva ideoloji ve kültüründen etkilenen proleter yığınların kaynaklık ettiği parti "güçleri" de proleter sınıf dışı anlayışları Partiye taşırlar ve proletaryanın partisi içinde burjuvazinin truva atı rolünü oynarlar.

Şu çatışma, hem saflar arasında hem kişilerin yapısında vardır, olacaktır. Sınıflı toplumdan çıkan her kişi, şu veya bu şekilde sınıf dışı etkilenmelere açıktır ve bu etkilenmeler, ancak yoğun bir mücadelelilik ortamı içinde asgariye düşürülür, bertaraf edilir.

Konunun başında da belirttiğimiz gibi, bu her komünist partinin gerçeğidir. Bununla birlikte, en can alıcı örneğini RSDİP ve daha sonra Bolşevik partide görürüz.

Lenin, "Partimiz sağ ve sol sapmaya karşı mücadelede çelikleşmiştir" der. Lenin'in partisi devrim yapmışsa, bu, Lenin'in ifade ettiği gerçekliktendir. Proletarya devrim yapmak istiyorsa, yaşamı kuralına göre oynamak zorundadır; proletarya partisinin, ideolojik düzlemde uzlaşmaz bir karşıtlık içinde bulunduğu burjuva, küçük-burjuva ve anlayışları ve bu anlayışların somutlaştığı kişilikleri saflarından tasfiye etmesi bundandır. Sınıf mücadelesinin kendisidir bu; bu proletaryanın, devrim kavgasında, ayakbağı olan kayışlardan kurtulmasının zorunluluğudur; kıpkızıl gülün soylu kokusunu 99 çiçeğin anlamsız kokusundan ayırdetme sevdasının kendisidir; kızıl gülü bir renk cümbüşüne yol açacak yüzlerce çiçekten ayırmanın gereğidir.

Mücadele hareketin prizmasıdır

Komünistler için yaşamın laboratuvarı mücadeledir. Mücadele, tıpkı güneş ışınlarını birleşenlerine ayırma görevi gören bir prizma gibi, hareketi de birleşenlerini ayırır, ayırıyor.

Lenin, RSDİP'nin kuruluşuna katılan hemen hiçbir kişiyle devrimin sonuna kadar birlikte yürümemiştir. Bu, Lenin yürümek istemediğinden dolayı değil, Lenin'in, onlarla yürüyemez duruma düşmesindendir. Daha işin başı diyebileceğimiz 1903'lerde Menşevik denilen, başını Akselrodların, Plehanovların çektiği sağ küçük-burjuva sosyalistlerine karşı mücadele içinde bulmuştur kendini. Parti kurmak için biraraya geldiği kişilerle bir ayrım çizgisi içine girmiştir. Mücadelenin programı ve araçları, yolları, ayrımı ortaya çıkarmıştır; mücadele, "Sosyal-demokratım" diyen güçleri birbirinden ayırmıştır; kimi gerçekten sosyal-demokratlığı sürdürmüş, kimi ise, liberal burjuvazinin kuyruğuna takılıp, hareket etmiştir.

Bu bir saflaşmadır, sınıf mücadelesinin Parti içinde sürmesidir. Lenin, daha uzun mücadele yıllarında birçok kişilikle ters düşmüştür. Çünkü birçok kişilik proleter harekete ters düşüyordu. Lenin'in, bu ters düşmelerde zerre kadar tereddüt ettiğine hiçbir zaman tanık olmayız, olamayız. Sınıf çizgisini kıskançlıkla, ortodoksça korumak devrime giden yolun sigortası oluyor. Lenin ve Bolşevikler devrime giden yolda o kadar yalnızlaşıyorlar ki, bir dönem, bu yalnızlaşma, Bolşevikler devrim yolunun dışına düştü, yanılsamasını yaratabiliyor. Yukarıda sözünü ettiğimiz Ağustos Bloku dönemi böyle bir dönemdir. Bu dönemde bile, Lenin, Bolşevik Parti içinde, proletaryanın çizgisine ters düşen güçlerle mücadeleden alıkoymuyor kendini, partiyi sınıf dışı etkilerden korumak, homojenliğe yönelmek esas oluyor.

Lenin'in parti yaşamı, Troçki'nin ağzında, "Jakoben küçük-burjuva diktatörü" biçiminde ifade edilmektedir. Lenin'i bir küçük-burjuva diktatörü olarak tanımlayan salt Troçki değildir. Martovlar, Akselrodlar, Plehanovlar ve daha niceleri, küçük-burjuva özgürlüğü isteyenler, proletaryanın katıksızlığını küçük-burjuva diktatörlüğü olarak yorumlamaktadırlar.

Mücadelenin prizmasında kırılan güçler netleşiyorlar ve biraradaduramıyorlar, birbirlerini itiyorlar; itecekler, yaşamın gerçeğidir bu.

Fuat Kav

Yaşamın gerçeği devrim sonrası, sosyalizm inşa sürecinde de devam ediyor. Devrim yapan Bolşevik partisinin MK'sinde yer alan kişiliklerin çok az bir kesimi, birkaç kişi sosyalizmi kurmada kendini koruyor, gerisi sosyalizme ters düşüp, onun karşısında saf tutuyor; Troçkiler, Buharinler, Kamanevler, Zinovyevler, Radekler ve daha birçok kişiliktir saf tutanlar. Stalin'in kişiliğinde somutlaşan Lenin'in çizgisi bunlara karşı da amansız bir mücadele içinde bulur kendisini, bunlarla bütünleşmek olası değidir. Bunlardan hiçbir kişi ve çizgi barındırılmaz, hepsi tasfiye edilir. Küçükburjuva özgürlükçülerine göre çok "kaba" olan, proleter yol ve araçlarla tasfiye edilirler. SSCB'de sosyalizmin kuruluşuna giden yol, bunların saflardan temizlemekten geçiyor.

200 milyonun üzerindeki Sovyet halkının sosyalizmi yaşamasının bundan başka yolu yoktur. Burjuvazideki, küçük-burjuvazideki Stalin düşmanlığı bundandır. Her fırsatta "Stalin" diye ciyaklamaları, inlemeleri bundandır. Stalin sosyalizm yoluna, onların truva atlarını bir bir parçalamış ve tüm planlarını boşa çıkarmıştı.

"Stalin diktatörmüş." Evet, Stalin, sosyalizm yolunu tıkamak isteyen sabotörlere karşı proletaryanın elindeki kılıçtır; bu kılıçla vurulanların fermanını komünist hareketin gerçekliği yazmıştır. Soruna öznel bir olgu bağlamında yanaşmak, ancak öznelcilikten kurtulmayı hiçbir zaman beceremeyen burjuva, küçük-burjuvaların işi olur, komünistlerin değil.

Sınıf mücadelesi amansızdır ve iltimazsızdır. Kişiler hiçbir zaman tarihin üstüne çıkmazlar. Onlar tarihin emrindedirler. Burjuva ve küçük-burjuvalar olayı böyle kavramıyor, kavrayamıyorlar. Tarihi kişilerin elinde bir oyuncak gibi gördüklerinden dolayı, kendilerine yönelen her şeyi de tarihsel bir olay olarak ele alacakları yerde, kişisel, öznel bir olgu olarak ele alırlar. Proletaryanın diktatörlüğünü. Lenin'in Jakobenciliği, Stalin'in kişisel diktatörlüğü olarak ele almaları bundandır.

Kiminle nereye kadar yürünece-

ğini, ne kadar yürüneceğini tarihsel gelişmeler belirliyor. Bir dönem proletaryanın saflarında görülenler, zaman geliyor, gerçek saflarına geçiyorlar; daha doğrusu, gerçek saflarını belirliyorlar ve o andan itibaren de çatışma beliriyor. Çatışma aynı saflarda yer alanların değil, safları değişenlerin çatışmasıdır.

Bu çatışmanın hangi yöntemlerle, yollarla yürütüleceği, proleter çizginin karşısında saf tutanların tavrına bağlıdır büyük oranda. Hayalleri kırılan burjuvazinin, küçük-burjuvazinin nasıl inatçı olduğunu biliriz, tarihsel tecrübe bu güçlerin hırçınlıklarını, saldırganlıklarını bilince çıkarmakla oluşmuştur. Komünistler hiçbir zaman sert yöntemlere baş vurmayı bir ilke olarak önlerine koymamışlardır. Ne var ki, objektif gerçeklik sertliğe başvurmayı zorunlu bir yol olarak komünistlere dayatmıştır. Burjuva, küçük-burjuva güçlerin, her türlü hile, komplo ve şiddet ögesini içinde taşıyan yönelimlerine karşı, proletaryanın en sert yollara başvurması kaçınılmazdır; yoksa, burjuva, küçük-burjuva güçlerin mezara yollayacağı proleter hareketin cenazesi namazsız gömülür.

Burjuvazi, küçük-burjuva demokrasi ister. Onların istediği demokrasi, proletaryanın çizgisini yadsıyan çizgilere serbestliktir. Proletaryanın partisi içinde, kendi anlayışlarını egemen kılmak, proletaryayı tasfiye etmek için, demokrasi havarisi kesilirler. Bu yaklaşımı göremeyince de, proletaryaya saldırırlar, diktatörlük, despotluk diye ortada çığırtkanlık yaparlar.

Demokrasiye en aşık güç proletaryadır, onu en geniş uygulayan da proletaryadır. Bu, proletarya diktatörlüğü altında da öyledir, parti içinde de. Komünist güçlerini, en geniş yelpaze içinde dillenen düşüncelerin ışığında toplarlar. Proletaryanın çizgisini tasfiyeye yönelmeyen her düşünce ve davranış proletaryanın çizgisini de güçlendirmede bir malzeme olur. Komünist partinin birincil görevlerinden biri, üyelerini en gelişkin düşünce üreten insanlar haline getirmektir. Parti yuvası, düşüncelerin en geniş özgürlük içinde tartışıldığı bir ocaktır. Ama bu düşünceler, proletaryayı yolundan alıkoymayan, ona güç veren bir anlayış ve pratikte ortaya sürüldüğü sürece öyledir. Proleterler, kendi saflarında, kendilerini tasfiye edenlere, etmek isteyenlere elbette müsamahakar davranamazlar ve tecrit ederler.

Küçük-burjuvazi işte buna karşıdır, "istediğim gibi konuşayım, istediğim gibi örgütleneyim" der. Bu imkanları bulmayınca da çığırtkanlığa başlar.

Her tarafın karşı devrim ağlarıyla örüldüğü, karşı-devrim tuzaklarıyla dolu olduğu bir ortamda, proletaryanın kendisini iç sorunlara, yaralara mahkum etmesini beklemek kadar saçmalık ve aptallık olamaz. Burjuvazinin karşı-devrim saldırıları altında, proletarya kendini en güçlü bir şekilde donatmalıdır; bunun gereklerinden biri de, karşı-devrimin truva atlarını parçalamasıdır.

Parti içi demokrasi, küçük-burjuva anlayış ve kişiliklere değil, komünistlere demokrasidir. Proletarya demokrasisi burjuva, küçük-burjuvalara değil, proletaryaya demokrasisidir. Komünistler işte bunu uygularlar. Bunun en iyi örneklerini Lenin ve Stalin'de görürüz. Evet, herkesin amansız saldırılarla diktatör ilan ettiği Stalin diktatörlük yapmıştır ama, proletarya ve komünistlere değil, burjuva, küçük-burjuvalara diktatörlük yapmıştır.

Koşulları gözardı eden kimi sol güçler de, küçük-burjuvazinin ütopik demokrasisinin etkisinde kalarak, anti-komünist anlayışları zaman zaman dillendirmektedirler.

Yukarıda açıkladık, komünist tarih anlayışı kişilerin değil, toplumsal gelişmelerin, sınıfsal çatışmaların üstüne oturtulmuştur. Kişiler toplumsal gelişmelerin, sınıfsal çatışmaların içinde yer alan, yan yana ve karşı karşıya olan unsurlardır sadece. Bu kavgada saf değiştiren sınıflar değil, kişilerdir. Ve kişiler birbirlerine sınıfsal bir perspektifle yönelirler, onları güdüleyen olgu sınıfsaldır, sınıfsal çıkarlardır.

Burjuvazinin, bu bakış açısını reddeden tarihi, hala çok canlı bir şekilde işlemektedir. Burjuvazi kendi tarih anlayışını tüm kitlelere empoze etmeye çalışır ve kimi zaman diyalektik, tarihsel materyalist bir dünya görüşüne sahip olduğunu iddia edenler de, burjuva tarih anlayışını temel alırlar; materyalizmle maskelenmiş metafizik bir tarihtir bu.

Bugün, APO'ya, PKK'ye yönelenler, bu anlayışa yöneliyorlar. Bizde yaşanan gelişmeler, dün RSDİP'-nin, Bolşevik Partinin, Lenin, Stalin'in yaşadığı gelişmelerdir. Komünizmden, komünistlikten, devrimden zerre kadar nasibini almayanlar, elbette bize saldıracaklardır. Bu, gayet normaldır.

PKK'de ne mi oluyor, APO ne mi yapıyor?

Partimizin uzun sayılmayacak bir geçmişi vardır; on yıllık bir Partiyiz, doğuşuyla birlikte de alacak olursak, oniki yıllık bir geçmişimiz vardır. Ama, çok az Parti bu zaman kesiti içinde yaşadığımız gelişmeleri yaşamıştır. Partimiz, çok kısa yaşına rağmen, çok görkemli gelişmelerin mimarıdır, yaratıcısıdır.

Üstüne ölü toprağı serpilmiş bir halkın ulusal kurtuluş savaşında saf tutan, bölge devrimini elinde tutan bir halk yaratmıştır Partimiz. Partimiz, bu uzun ve zorlu yolu bu kadar kısa bir sürede aştıysa, mücadelenin gereklerini azami ölçüde yerine getirmesinden dolayıdır. Mücadelenin birincil gereği, çizgide zaafa düşmemek, çizgide kesintisiz davranmaktır. Bunu yapan Partimiz, önüne neyi koymuşsa, kendini ona göre konumlandırmış ve ona varmaya çalışmıştır; büyük oranda de varmıştır.

Çizgimizin tutarlılığı ve bizim çizgiyi uygulamadaki tutarlılığımız, Partimizi karşı-devrimin birincil hedefi durumuna getirmiştir. Baştan beri karşı-devrimin Partimizi yok etmek için, açık saldırılara yöneldiği gibi, içten çökertme yöntemlerine de baş vurmuştur. Bu bakımdan, Partimizin tarihi, komplo ve tasfiyeciliğe karşı mücadele tarihidir de aynı zamanda. Partimiz, hemen her dönemde komplocuların saldırı tehdidi altında bulunmuş ve 12 Eylül sonrası dönemde ise komploculuğa, tasfiyecilik kapaklık etmiştir. Günümüzde, komplo, tasfiyeciliğin doğal bir sonucu niteliğini almıştır.

'80 öncesi komplolar, direkt devlet güçlerinin Parti saflarından unsurları kazanarak örgütlendirmesi sonucu geliştiriliyordu. Günümüzde aynı yöntem devam etmekle birlikte, mücadeleyi yürütmekte acze düşenlerin başlattığı tasfiyeci anlayış da buna eklenmiştir. Ve sonuçta, kimi tasfiyeciler ya kendi başlarına, ya da karşı-devrimle bütünleşerek komplolara girişmektedirler.

Komplo mantığı tasfiyeciliğin doğal sonucudur dedik neden?

Proleter devrimci mücadeleyi yürütemeyen, ona ayak uyduramayan, onun gereklerini yerine getiremeyenler, mücadelenin gerisinde kalmayı kendilerinde değil, mücadele çizgisinde arıyorlar; mücadele çizgisini, strateji ve taktiği yanlışlıyorlar. Küçük-burjuvazinin tipik karakteridir bu; kendini devrime değil, devrimi kendine uyarlamak. Zorlu mücadele yolu küçük-burjuvazinin yaşam tarzı değildir. Olaylara, gelişmelere karşı sağa-sola yalpalanmadır onun yaşam tarzı. Küçük-burjuvazi gelişmelere karşı ya çok sekter, solcu bir tavırla, ya da sağcı bir tavırla yaklaşım gösterir. Öndeki handikabı aşamamanın, aşma yeteneği gösterememenin açığa vurduğu, aynı kaynaktan çıkan iki farklı biçimdeki, aynı özlü tavırdır.

"Emperyalizm ve bölge gericiliği, bu süreci tıkamak için, her türlü yol ve yöntemi kullanarak üstümüze gelirken, biz, yumuşak başlı, rahip ruhlu olamayız. Komploculuğu, tasfiyeciliği bertaraf ederken takındığımız tavır subjektif değil, devrimimizin acımasız koşullarının şekillendirdiği bir tavırdır... Tahammülsüzüz; PKK karşı-devrime tahammülsüzlüğün ürünüdür. Durum böyle iken, PKK'nin karşı-devrimin iç uzantılarına tahammül etmesini beklemek, devrim adına, küçük-burjuva zevzekliğini meslek edinen insanların kârıdır; yoksa devrime inanmış, kendini devrime uyarlamış PKK kişiliğinin değil."

Ülkemizde bu kişilik tipine feodal ögeleri de önemli oranda eklemek gerekmektedir. Bizim küçük-burjuva tipimiz, feodal-burjuva karmasıdır. Ülkemiz feodalli, yüzlerce yıllık sömürgeci egemenliğin şekillendirdiği bir tiptir; diş geçirebildiğini ezmek, diş geçiremediğine yaltaklanmak; en kutsal değerleri en basit değerlere feda etmek, en basit değerleri en yüce değer katına çıkartmak, ülkemiz feodalinin kişiliğidir.

Bizim küçük-burjuvamız bu kişilikten ağır izler taşır; temeli budur.

Devrimci saflara katılan bu kesim, devrimci saflarda biraz da Marksizmi öğrenir; öğrendiğini kişiliğine uyarlar, ortaya çıkan tip; feodal-küçük-burjuva, komünist değerlerin eklektik bir kokteylidir, tam bir bukalemundur.

Partimiz saflarında da bu kişilik mevcuttur ve koşullar olgunlaştığında kendini açığa vurmuştur, vurmaktadır. Mücadelenin eleği herkesi ayırmakadır.

Özellikle geriye çekiliş yıllarında başlayan kendini açığa vuruş, günümüzde daha net bir biçimde kendisini gösteriyor. Geriye çekiliş yıllarında, yurt dışının "barışçıl" ortamı, bu tiplerin anlayışlarını açığa çıkarmada elverişli bir zemin olmuştur. Yeniden ülkeye dönüş ve savaş korkusunun nöbetine tutulan, başını Semir ve Davutlar'ın çektiği kimileri, Partimizin savaşkan çizgisine karşı, teslimiyetçi çizgiyi, mülteciliği dayatıp ortaya çıkarak, önderliği tasfiye edip, Partiyi ele geçirmeği istemişlerdir. Bunlar, kendi bitmişliklerini samimi bir şekilde itiraf edip, ortadan çekilmeyi değil, Partiyi kendileriyle birlikte, mücadele sahnesinden çekmeyi yeğlemişlerdir.

Tipimiz, inatçı, gururlu ve aynı zamanda yaltak bir tiptir. İnat ettikleri devrim değildir, inat ettikleri kendileridir, kendilerini okumadır. Düşmana karşı, devrimi okumada ödlek tavşanlar gibi korkan bu tipler, devrime karşı, kendilerini okumadan tam bir pehlivan gibi davranırlar, ama o da bir noktaya kadar; kendilerini devrime karşı garantiye alan ağababalarının kucaklarında saklanma imkanları olduğu sürecedir bu.

Tipimiz gururludur; gurur duymaları mücadeleyi becermeden gelmiyor, kendi kişiliğinin gerçeğini gizleme çabasından geliyor; yenilgilerini, bitmişliklerini asla kabul etmezler; aksine, "yanlışı" bulduklarını ileri sürerek, ne kadar parlak zekalı olduklarıyla övünürler; bunda bir de APO'ya, PKK'ye diklenmenin, böbürlenmenin, karşı-devrim cephesinde yarattığı sempatinin verdiği alçak bir kendini beğenmişlik vardır.

Tipimiz yaltaktır, sağa-sola yaltaklanır. Kendine güvensizliği devrimin karşısında bir sığınak aramaya zorlar onu daima. Kendini güvene almadan rahat duramaz ve kendisine açılan en yakın kucağa atılır.

Başını Semir ve Davut'un çektiği provokatif yönelim bu tipi her yönüyle konuşturdu.

Başta Avrupalı sosyal-demokratların olmak üzere, Partimiz karşıtı olan hemen herkes, bu yönelime arka çıktı, destek verdi. Bunlar da en adi ve alçak yöntemleri kullanarak hareket ettiler ve Parti önderliğine suikast girişimine kadar vardılar. Parti çizgisini sabote etme tutmayınca, köşe bucak kaçarak, "PKK"de örgüt içi demokrasi yok, Apo katildir" diye ciyaklamaya başladılar. Birçok Parti kadrosunu ajanlık damgasıyla saflardan uzaklaştırıp, bazılarını da katlederek pisliklerini gizlemeye, önlerini açmaya çalışan bu takım, devrimin ateş kusan namlusunu enselerinde hissettikleri zaman, "baskı var, vuruyorlar, kesiyorlar, öldürüyorlar" diye koro tutmaya başladılar.

Bunları destekleyenler de, "Biz demedik mi, PKK'de demokrasi yok, baksanıza kendi arkadaşlarını da vuruyorlar" diyerek, kiralık katillerini, Parti içine uzattıkları maşalarını savunmaya başladılar.

Kürdistan halkının devrime, Ortadoğu halklarının Kürdistan devrimine, dünyanın ise Ortadoğu devrimine ne kadar yakıcı bir ihtiyaç duyduğunu çok iyi biliyoruz. Ve yine çok iyi biliyoruz ki, emperyalizm ve bölge gericiliği, bu süreci tıkamak için, her türlü yol ve yöntemi kullanarak üstümüze gelirken, biz, yumuşak başlı, rahip ruhlu olamayız. Komploculuğu, tasfiyeciliği bertaraf ederken takındığımız tavır subjektif değil, devrimimizin acımasız koşullarının şekillendirdiği bir tavırdır.

Tahammülsüzüz, PKK karşı devrime tahammülsüzlüğün ürünüdür. Durum böyle iken, PKK'nin, karşı-devrimin iç uzantılarına tahammül etmesini beklemek, devrim adına, küçük-burjuva zevzekliğini meslek edinen insanların kârıdır; yoksa, devrime inanmış, kendini devrime uyarlamış PKK kişiliğinin değil.

Karşı-devrimci provokatif yönelimi bertaraf edip, doğduğuna pişman eden PKK kişiliğidir.

Parti yaşayan bir organizmadır dedik. Yine, mücadele hareketin prizmasıdır dedik.

Partimiz, büyük önder Apo'nun yol göstericiliği, Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin direnişe çağrısıyla, karşı-devrimin korkunç gücünden zerre kadar çekinmeden kendi gücüne ve halka ve sürece güvenerek ülke topraklarında kutsal atılımı gerçekleştirerek, tarihin en acımasız, en soylu, en görkemli halk savaşlarından birini başlattı.

Partimiz, devrim yolunda önüne koyduğunu yapacağı, bir kezdaha, 15 Ağustos atılımıyla dosta düşmana duyurdu. O günden bu güne savaşımımızın ne kadar acımasız boyutlarda seyrettiğini anlatmaya gerek yoktur.

Bu zorlu mücadele, yeni kahramanlar yaratacağı gibi, yeni tasfiyeciler de ortaya çıkaracaktı. Kürdistan'da mücadele yürütmek en zorlu koşullarda gerçekleşen devrime göre şekillenmeyi zorunlu kılmaktadır. Ülkemizde hakim olan kişilik yapısını, devrimci mücadele içinde yeterince atamayanlar, kişiliğinde devrimci ölçülere oturtmayanlar, ilk başlarda kendilerinde egemen olan olumsuzlukları açığa vurmasalar da, süreç içinde, gittikçe zorlaşan, mücadele koşulları içinde kendilerini açığa vururlar.

Bizde, '84 Atılımından sonra, çok güçlü bir devrimci yükseliş yaşandı. Halk kitleleri yoğun bir ilgiyle mücadeleye yaklaşım göstermeye başladılar. Kürdistan'da, birden, bölgesel toplu ayaklanmaların zemini oluşmaya başladı halk nezdinde. Önderlik düzeyinde birçok kadro, halkın bu ilgisini katılıma dönüştüremediler, savaşın büyüme korkusuna kapıldılar. Halk savaşı yürütmesi gereken, bunu örgütlemekle görevli olan bu unsurlar, mücadeleyi gerilla gruplarına mahkum ederek; taktik saldırı içinde olmaları gerekirken, taktik savunma içine girdiler. Düşmanın gücünden duyulan ürküntü, halkı savaşa çekme korkusu ve yeteneksizliği, devrimci savunma anlayışını kaçak döğüşme anlayışına mahkum etti; öyle ki, silahlı güçleri savunma, önemli oranda halkla bağları gevşetme, ondan uzaklaşma biçiminde uygulandı.

Durum böyle olunca, mücadelemiz, olması gereken gelişkinlik seviyesinin çok çok altında seyretmeye başladı. Mücadeleyi yürütmekle görevli önemli oranda önder kadronun Parti taktiğini uygulamaması, pratikte sağ taktiği uygulaması bu sonucu verdi.

Bunun bir sonucu olarak devlet, alabildiğine geniş bir hareket alanı bularak mücadeleye karşı, önemli oranda kendini konumlandırmaya başladı. İlk dönemlerde tam bir paniği yaşarken, yavaş yavaş kendini toparlamaya ve mücadeleye karşı daha cesur ve güçlü bir şekilde yönelmeye başladı. Kısacası, Parti taktiğinin yeterince uygulanmaması ve birçok alanda salt taktiğin uygulanması, savaşımı çok daha zorlu koşullara mahkum etti.

Savaşın dayattığı noktada savaşa girişmekten kaçınmak; kitleselleşmenin dayattığı süreci kitleden izole olarak yaşamak; uygulamada, işte buna düşüldü. Savaşı büyütme, savaş gücünü nicel ve nitel olarak yükseltme yerine, eldeki gücü koruma kendisiyle sınırlama yaşandı.

"Büyük önder APO'nun etrafında bütünleşen, Parti çizgisini kıskançlıkla koruyan, Sağ tasfiyeci anlayış ve unsurları mahkum eden Partimizin III. Kongresi'ni coşkuyla selamlıyoruz... Partimizin konumu bilinmektedir; düşmanın Partimize yöneliminin ciddiyetinden söz etmenin gereği yok. Düşman, Partiyi, ne olursa olsun yok etmeyi önüne koymuştur ve vuracağı, vurmak istediği nokta da Önderliktir. Bu biliniyor, öteden beri yaşadığımız budur."

Savaş alanında, pratikte Parti taktiğini tasfiye eden kimi unsurlar, bunu anlayış düzeyine çıkarmaya başladılar ve Parti III. Kongre öncesi ve Kongresi'nde anlayış düzeyinde savunmaya başlayarak, önderliğe karşı tavır geliştirmeye, önderliğe yönelim biçiminde Parti çizgisine yönelmeye, Partiyi sağa yatırmaya yeltendiler.

Büyük önder APO, Kongre'de, "Burada çözülen an değil tarihtir, kişi değil sınıftır" diyordu. III. Kongremiz bu bilinç ve ruhla sorunları

çözümleyerek, Parti taktiğini yüceltti, ona inancı pekiştirdi.

Büyük önder APO'nun etrafında bütünleşen, Parti çizgisini kıskançlıkla koruyan, sağ tasfiyeci anlayış ve unsurları mahkum eden Partimizin III. Kongresi'ni coşkuyla selamlıyoruz.

Tasfiyeciliğe karşı mücadele

Tasfiyecilik tüm komünist partilerde zamanla ortaya çıkan ve hemen her dönemde kendini gösteren bir olgudur. Buna karşı mücadele, Partinin devrimde ne kadar kararlı olup olmadığının da göstergesidir. Devrim yapmış tüm partiler, kendilerini tasfiyeci anlayış ve çizgilerden arındırarak, buna ulaşabilmişlerdir.

Bizde de, komploculuk ve son yıllarda tasfiyecilik kendisini sürekli olarak gösterdi ve daha da gösterecektir.

Partimizin konumu bilinmektedir; düşmanın Partimize yöneliminin ciddiyetinden sözetmenin gereği yok. Düşman, Partiyi, ne olursa olsun yok etmeyi önüne koymuştur ve vuracağı, vurmak istediği nokta da önderliktir. Bu biliniyor, öteden beri yaşadığımız budur.

Savaşımızın alabildiğine geliştiği, gelişme olanakları bulduğu günümüzde, Parti içinde çıkabilecek tasfiyeci yönelimlere karşı tavır, dün olduğundan çok daha güçlü bir şekilde canalıcı hal almıştır. Partimize yönelmiş karşı-devrim, tasfiyeci yönelimi her zaman kontrolüne almaya çalışır, çalışmaktadır. Bunu Semir-Baki komplosunda çok canlı bir şekilde yaşadık. Yine, bizde (cezaevinde) ... komplosunun düşman güçler tarafından nasıl kullanılmak istendiğini biliyoruz.

Tasfiyeciliğe karşı mücadele anlayışımız biliniyor, Parti çizgisini ve önderliği her koşul ve şart altında korumak esastır. Anlayışımız bilinmekle birlikte, III. Kongre'de kendini gösteren tasfiyeciliğe karşı yönelimde, devrimci uygulamaların sınırlı tutulduğu yönünde kaygılarımız var. Özellikle III. Kongre sonrası, özeleştiri vermelerine rağmen, anlayışlarından sıyrılmayan ve Parti taktiği yerine, kendini uygulamada ayak direten unsurların ortaya çıkması, kaygılarımızı daha da kuvvetlendirmektedir.

Hemen belirtelim ki, burada açıklayacağımız düşünce ve önerilerimiz, bize ulaşan kıt-kanat bilgilerden vardığımız sonuçların bir ürünüdür. Pratik önerilerimiz, anlayışımızın (Parti anlayışının) ışığında olacaktır.

Anlayış, önderliğin şahsında, çizgiyi korumak ve bu temelde, mücadelede, herkesi gidebileceği noktaya kadar sürüklemektir. "Herkesi gidebileceği noktaya kadar sürüklemek" her koşul ve şart altında aynı değildir, olamaz.

III. Kongre öncesi ve sonrası çıkan tasfiyeci eğilimin, belli sayıda önder kadroda görülmesi, yukarıda sözünü ettiğimiz anlayışın sınırları konusunu daha da önemli kılmaktadır. Durumun önemi, bir de eğilimin güçlülüğünden kaynaklanmaktadır. Öyle ki, tasfiyeci yönelim komplo tezgahlamaya kadar varmıştır, önderliği fiilen yok etmek istemiştir.

Düşmanın her türlü saldırısının altında olduğumuz, Kürdistan'da acil olarak devrimi gerçekleştirme göreviyle yüklendiğimiz bir ortamda, böyle bir yönelimle ne kadar yaşayabiliriz?

Bu soruya SBKP (Bolşevik) tarihini inceleyerek cevap verebiliriz. Sovyetler'de sosyalizmin kuruluşu süreci içinde, devrime önderlik eden belli başlı tanınmış kadroların, önderlerin farklı tavırlar içine girdiği-

"Bizde, her zaman için altı çizilecek bir durum varsa, o da, Önderliğin parti yapısı üstündeki belirleyici rolüdür. Parti yapısı içinde, taktik önderlik düzeyinde öne çıkan, sivrilen unsurlar, ancak çizgiyle, APO'yla bütünleşerek bu duruma gelmişlerdir. Taktik önderlik düzeyinde öne çıkanlara verilen değer, Parti kadrolarının, kitlelerinin APO'ya, çizgiye olan bağlılıklarının bir sonucudur. APO'yu çizgiye uygulamayan, her kim olursa olsun zamanla ne kadar saygınlık kazanmışsa kazansın, Parti yapısına ters düştüğünde doğal bir tecriti yaşar."

ni biliyoruz. Ve yine Sovyetler'in sosyalizmi kuruluş süreci içinde, tüm emperyalistlerin, nasıl bir saldırı tehdidi altında bulunduğunu da biliyoruz. Yaşanan, dıştan amansız bir saldırı ve yalnızlaştırma, içte ise, amansız bir çatışmadır. Ve yine görülmektedir ki, içteki her yönelim hemen dış düşmanla kapaklanmaktadır. Burada, Bolşeviklerin, Stalin'in kişiliğinde somutlaşan tarihsel savunum, kim ne derse desin, bizim durumumuzda olan tüm komünist partiler için derslerle doludur.

Stalin'in, çıkan tüm tasfiyeci anlayışlarla, uzun bir ideolojik mücadele içine girdiğini ve ideolojik olarak tasfiyeciliği mahkum ettiğini, komünist çizgiyi partiye hakim kılma uğraşı verdiğini; tüm Sovyet vatandaşlarını parti çizgisi doğrultusunda harekete geçirdiğini, geçirmeye çalıştığını görmekteyiz.

Bugün, "Bir çırpıda kesti, astı" eleştirilerini alıyorsa da, Stalin'in uzun bir sürece yaydığı ideolojik mücadelenin altı çizilmelidir. Daha Lenin'in sağlığında başlayan ve hemen devrimin ertesi günü kendini gösteren tasfiyeci yönelim karşısında, Bolşevikler Lenin'in karizmasıyla, Partiyi yok oluşa götürecek bir çatışmayla karşılaşmazlar. Lenin'in varlığı, tasfiyeciliğin açık bir çatışma içine girmesine en büyük engeldir; Lenin'in parti içindeki otoritesi bilinmektedir. Lenin'in ölümünden sonra partide kimin öne çıkacağı henüz bilinmemektedir. Troçki, Zinovyev, Kamanev, Buharin, Stalin, Radek; bunların hepsi de parti içinde belli ağırlıkları olan önder kişilerdi. Hepsi de, gerek devrim öncesi ve devrim anında ve gerekse iç savaşta önemli görevler almışlardır. Hepsi de Lenin'in çizgisini devam ettirme iddiasında olanlardır. Ama, Lenin'in çizgisi sadece Stalin'de dile gelmektedir.

Parti içinde, yapıya yön vermek, çizgiyi Leninizm adına korumak, böyle bir ortamda zorunlu olarak uzun bir ideolojik mücadeleyi gerekli kılmaktadır. Parti yapısı, sözünü ettiğimiz bu kişiliklerin ağır etkisi altında bulunmaktadır.

Sonuç itibariyle, Stalin, parti yapısına Lenin çizgisini büyük ölçüde egemen kıldıktan sonra; yani, tasfiyeciliğin ideolojik olarak mahkumiyetini egemen kıldıktan sonra, tasfiyeci unsurları partiden atmaya, etkisizleştirmeye girişmiştir. Bu zorunludur, dış saldırının yoğunluğu altında, sosyalizmin kuruluşu parti içindeki çatışmalara mahkum edilemezdi. Partinin hemen her kademesinde görev alan tasfiyeciler, talimatları uygulamıyor (uygulamalarını beklemek zaten yanlıştır), çizgiyi sabote ediyorlardı. Oysa, devrimi yerleştirmek, Parti çizgisini eksiksiz uygulama ve yaratıcılıkla mümkün olurdu. Bu zorunluluk, tasfiyecileri parti yapısından kovma zorunluluğunu kendisiyle beraber getirmiştir. Stalin, tasfiye-

ciliği, Parti yapısı nezdinde ideolojik olarak mahkum etmeden, bunları Partiden tasfiye etmeye kalkışsa, Partiyi içten böler ve parçalanma, fiili bir iç savaş başlayabilirdi, başlayacaktı da.

Ama önderlik güçlendiği, ideoloji (çizgi) egemen olduğu zaman, böyle bir tehlike yoktu, çıkabilecek bazı direnmeler de rahatlıkla bastırılabilinirdi.

Bu ders dolu tarihte, şuna dikkat edilmeli, yoğun dış saldırı tehdidi altında önderlik güçlü olmadığı, çizgi egemen olmadığı için, uzun bir ideolojik mücadele var; önderlik güçlü, çizgi egemen olduğu zaman ise, tasfiyecileri tasfiye var. Dış saldırının yoğunluğu altında, elden geldiği kadar, Parti bütünlüğünü koruma esasından yola çıkma var. İlk etaptaki bu tavır doğrudur, yerindedir. Parti yapısı güvenceye alındıktan sonra, bunlarla yaşamak mümkün değildir artık. Parti, 1930'lardaki gücüne 1920'lerin ikinci yarısında varmış olsaydı ve böyle bir ortamda tasfiyecilik açık bir tavır alsaydı. O zaman da yaşanacak olan, tasfiyecileri gecikmeden tasfiye etmek olacaktı.

İflah olmaz tasfiyecilikle, uzun süre birlikte yaşama istemi partiyi iç tuzaklara mahkum etmek olacaktır. Hele, dış tehdidin olduğu, hem de çok ciddi yaşandığı bir ortamda, bu tuzaklar, düşmana karşı saldırıya geçerken içine düşeceğimiz hendekler halini alır.

Küçük-burjuvazinin mükemmel bir bozguncu olduğunu biliriz, ondan da öte, tipimizi biliriz.

Sadece III. Kongre'de değil, bir bütün olarak, Parti süreci içinde, önderliğin gücü, bizde, hiçbir zaman zaafa uğramış değildir; önderlik kontrolünü yitirmemiştir. Dönem dönem, birtakım unsurlar, anlayış düzeyinde parti yapısını etkilemeye çalışmak istemiş ve bir çevre üzerinde etkinlik kazanmış olsa da, önderliğin müdahale ettiği yerde, sözkonusu etkilenme rahatlıkla bertaraf edilebilmiştir.

Bizde, her zaman için altı çizilecek bir durum varsa, o da, önderliğin parti yapısı üstündeki belirleyici rolüdür. Parti yapısı içinde, taktik önderlik düzeyinde öne çıkan, sivrilen unsurlar, ancak çizgiyle, APO'yla bütünleşerek, APO'yu ve çizgiyi uygulayarak bu duruma gelmişlerdir. Taktik önderlik düzeyinde öne çıkanlara verilen değer, Parti kadrolarının, kitlelerinin APO'ya, çizgiye olan bağlılıklarının bir sonucudur. APO'yu çizgiye uygulamayan, her kim olursa olsun zamanla ne kadar saygınlık kazanmışsa kazansın, Parti yapısına ters düştüğünde ve doğal bir tecriti yaşar. Bu durumu sözkonusu unsurlar da bilmektedir; Semir vb.'lerinin, çıkışta APO'ya yönelmemeleri bundandı.

Diğer komünist partilerden (örneğin Bolşevik partisinden) farklı olarak, bizde ortaya çıkan tasfiyeciler, kesinlikle ideolojik düzlemde bir alternatif olarak ortaya çıkıp, şekillenmemişlerdir. Aksine, sürekli olarak, önderliğe ve partiye bağlı olduklarını dile getirmişler, kendi tasfiyeciliklerini Parti çizgisiyle maskelemeye kalkışmışlardır.

Bizde, önderliğin gücü, kendini en iyi biçimde III. Kongre'de göstermiştir. Öteden beri Parti yapısı içinde olan ve ta baştan beri, merkezi düzeyde görevler alan birçok kadro, anlayış düzeyinde, tasfiyeciliğe açık bir biçimde düşmelerine, APO'ya açık tavır içine girmelerine rağmen, Kongre'de hepsinin de özeleştiri vermek zorunda kaldığını görüyoruz. Bu, altı çizilmesi gereken bir durumdur.

Dünya komünist hareketi iyice incelendiğinde, görülecektir ki, Parti yapısı ve önderlik en güçlü bir şekilde bizde bütünleşmiştir.

Özcesi, bizde, uzun bir ideolojik

Ayaktakiler (soldan sağa): Şamil Batmaz, Faruk Altun, Hasan Atmaca
Oturanlar: Sinan Caynak, Sakine Cansız, Mehmet Şener, Fuat Kav

mücadeleyi gerektirecek bir önderlik boşluğu yoktur. Parti çizgisi ve önderlik, Parti yapısıyla sökülmezcesine bütünleşmiştir. Dün de böyleydi, bugün de ve gelecekte de böyle olacağı muhakkaktır.

Yazımız içinde sürekli olarak vurguladık; Partimiz her koşul ve şart altında, karşı-devrimin imha planlarının, saldırılarının muhatabı durumundadır. Karşı-devrimin, bizi açık savaş içinde yok edemediği ortadadır; bunu düşman da çok iyi bilmektedir. Bu durumda, bizi imha etmek, ancak Parti yapısı içinde geliştirilecek komplolarla mümkün olacaktır. Düşman, bunu geliştirmek için, Partide meydana gelen en ufak bir kıpırtıyı dahi kullanmak istemektedir. Direkt ilişki kurmasa da, dolaylı ve etkili bir destek sunmaktadır.

Tasfiyecilik ve düşman sürekli bir müttefiklik içindedir; kimi zaman açık bir hal alır, kimi zaman ise dolaylı bir durumda seyreder bu.

Bize yönelen saldırı ve yükümlü olduğumuz görevleri gözönüne alarak, yukarıda sözünü ettiğimiz bilinçle hareket etmek zorundayız. Durum böyle olunca, tasfiyeciliğe karşı tavrımızın ne olacağı kendiliğinden netleşiyor.

Biz, tasfiyeciliği, henüz olgu düzeyinde çıkmadan bile, yok etmek zorundayız. Tasfiyeciliğin Parti saflarında tasfiyesi bizim için varlık yokluk sorunudur. Anlayış düzeyinde ne kadar mahkum edilirse edilsin, tasfiyeciliğin pratiğidir önemli olan. Şayet tasfiyeci anlayış güçlü bir eğilim halini almış, şahıslarda kendi kişiliğini bulmuşsa, göstermelik, inançsız özeleştirilerle sorun hal edilmiş sayılmaz.

Tasfiyeci anlayış, tasfiyeci pratiğin bir ürünü olarak göstermiştir kendini. Durum böyle olunca, bunu salt bir eğilim olarak ele almak ve anlayış düzeyinde mahkum ederek, tehlikeyi bertaraf ettim, anlayışıyla hareket etmek ciddi bir yanılgı olur. Tasfiyeci anlayışı kişiliğinde konuşturanlar, salt -içeriği ne kadar dolgun ve tatminkar olursa olsun- özeleştirilerle hiçbir şey olmamış gibi kabul edilemezler. Konumları ne olursa olsun, tasfiyeciliğe girişenlere müsamahakar davranmak düşünülemez. Bunların anlayışlarını, ürettikleri olan pratikleridir, anlayışlarını gerçekten tasfiyeye uğratacakları alan da pratikleri olmalıdır. O halde, sıfırdan olmazsa bile, Parti yapısı içinde çok tali görev almaları ve görevlendirmelerle işe başlamalıdırlar. Bunu da tasfiyeci yönelime giren herkes için söylemiyoruz kesinlikle, tasfiyecilik kişilikte ciddi bir yapılanmaya varmışsa, bu kişilikler sıfırdan başlatılmalı. Bununla birlikte, kim olursa olsun ve tasfiyeci anlayışa ne düzeyde bulaşsa bulaşsın köklü bir özeleştiriden sonra, yeniden eğitime alınmalı bunlar.

Bu söylediklerimizin ışığında III. Kongre'yi değerlendirdiğimizde,

"Dikkat edelim, tasfiyecilik komployla önderliği vurmaya, beynimizi parçalamaya yönelmiştir. Bu kadar alçak planlar geliştirilmiştir; gününün komplocu kafasıdır, yönelimidir bu. Böyle bir yönelime girenlerin de beyni parçalanmalı, kafası ezilmelidir. Bu, basit bir intikam mantığı değildir, Partiyi tehlikeden, sıradan bir tehlikeden de değil, yok oluş tehlikesinden kurtarma gereğinin zorunluluğudur. Bu noktada, illahi de önderliği yitireceğiz, ondan sonra mı beyni ezeceğiz?"

tasfiyeciliğin anlayış düzeyinde mahkum edildiğini, APO'nun etrafında bütünleşmenin güçlü bir biçimde sağlandığını görmekteyiz. Ancak, tasfiyeciliği anlayış düzeyinde savunan unsurlara karşı yaklaşımda, bazı yetersizliklerin içine girildiğini de gözlemlemekteyiz. Bunlara karşı tavır salt özeleştiri temeline oturtulmuş. Evet, bazıları Parti üyeliğinden (bir-iki kişi) atılmış ama, hemen hemen çoğu aynı düzeyde görevlendirmelerle, kaldıkları yerden devam etmişlerdir. Kongre sonrası gelişmelerde görülmüştür ki, bu unsurlara karşı bu yaklaşım yeterli oranda eğitici, arındırıcı olmamıştır, olmasını da beklememek gerekirdi.

SBKP'de buna benzer örnekler çokça yaşanmıştır. Göstermelik, inançsız özeleştirilerle, geçici taktik manevralarla, postu kurtarmaya çalışanlar aynı anlayışları sürdürerek sabotörlüklerini devam ettirmişlerdir. Bunun en uç örneklerinden biri de Buharin'dir. Sözde özeleştiri vermiş, anti-sosyalist düşüncelerini mahkum etmiştir ama, gerçekte bunu bir soluklanma olarak ele almış ve komploya kadar varmıştır.

Beklememek gerek; anlayışı kişisel düzeyinde konuşturmak uzun bir süreç ister, anlayışı kişilikte silmek ve devrimci değerlerle yeniden bezenmek de uzun bir süreç ister. Oysa biz, salt özeleştirilerle yetindik, yetinmemeliydik. Bu işe yeltenen, özellikle önder kadroları sıfırdan olmasa bile, en alt kademelerden işe koşmalıydık.

Bizce burada bir ikileme düşülmüştür. İş yapacak kadro sayısının azlığı bir ikilem yaratmıştır. Bunlar etkisizleştirilecek derecede düşürülürlerse iş yapacak adam elde kalmaz kaygısı ağır basmıştır. Bunun alternatifi olarak, özeleştirilerin ardından, kaldıkları yerden devam etmeleri seçeneği yeğlenmiştir. Bu doğru bir yaklaşım değil bizce. Yine SBKP tarihinden bir örnek verelim. Kirov'un vurulmasından sonra toplanan Kongrede 134 MK üyesinden 98 kişi tasfiye edil-

miş geriye kalan sadece 36 kişi olmuştur. Yine, bu Kongeye katılan delegelerin büyük bir bölümünün de tasfiye edildiği bilinmektedir.

Olaya sadece yetişmiş kadro bağlamında yaklaşmış olursak SBKP en "yetkin" ve "yetişkin" kadrolarını tasfiye ederek kendini sağlamlaştırmıştır. Oysa, SBKP' nin pratiği, kendini yanlıştan arındırma, yapıya güçlülük kazandırmadır.

Bizde de durum budur. Tasfiyeciliğe yönelen ve önderliğin yerinde ve isabetli tanımıyla, ortayolculuk yapan "kadroların" her biri bin bir emekle yetişmişlerdir ama, birikimlerini, geldik leri noktada devrim için değil devrimi saptırmak için kullanmaya yönelmişlerdir. Bunlara, artık, devrimin yetişmiş kadroları gözüyle bakmak, ya da yetişmiş Parti kadroları gözüyle bakmak doğru olmaz. Bunların yetişkinlikleri, artık, ortayol içindir.

Kadrolar devrim içindir, devrimi kişilikleştirmemiş unsurlar zaten kaybedilmiştir. Ve şayet olanaklıysa bunlar yeniden yukarıda sözünü ettiğimiz yol ve yöntemlerle yeniden kazanılmalıdırlar.

Dolayısıyla "bunları tasfiye edersek elimizde iş yapacak adam kalmaz" anlayışıyla hareket etmek, anlayışlarından yeterince arınmamış insanları en etkili görevlere getirerek hareket etmek, Parti'ye ne zaman patlayacakları belli olmayan saatli bombalar yerleştirmekten başka sonuçlar vermez genellikle.

Yetişmiş kadro sayısının azlığı yetişmiş tasfiyeci kadro çoğunluğuna yeğlenmeleydi. İlki rahatlıkla aşılabilir, olanaklarımız belki bunu zorlaştırır ama, ikincisi bir imhayı birlikte getirebilir. Hele, komplo tezgahlamayı kafasına koymuş olan bir yönelim dahi ortaya çıkmışsa, kendi elimizle kendimizi komploya mahkum etmiş oluruz.

Dikkat edelim, tasfiyecilik komployla önderliği vurmaya, beynimizi parçalamaya yönelmiştir. Bu kadar alçak planlar geliştirilmiştir; günün komplocu kafasıdır, yönelimidir bu. Böyle bir yönelime girenlerin de beyni parçalanmalı kafası ezilmelidir. Bu, basit bir intikam mantığı değildir, Partiyi tehlikeden, sıradan bir tehlikeden değil, yok oluş tehlikesinden kurtarma gereğinin zorunluluğudur. Bu noktada, illahi de önderliği yitireceğiz, ondan sonra mı beyni ezeceğiz? Bunun vebali korkunç olur. Sınıf mücadelesi teredüte yer vermeyecek kadar acımasızdır, bu nun gereklerine göre hareket etmek gerekir ve kim olursa olsun, bilmeli ki, yaşam çizgisiyle önderlikle bütünleşme bağlamında yaşamdır, bunun dışındaki yaşam anlayış ve pratikleri kesinlikle kabul edilemezler, edilmemelidirler.

Tasfiyecilik ve aristokrat kadro tipi

Tasfiyeci anlayış aristokratik kadro tipine denk düşer. Uzun süre Parti yapısı içinde kalan ve önemli görevler yüklenen, ama buna denk tavırlar geliştirmeyen, çizgiye ters düşen, pratiğin gerisinde kalan kendini, pratiğe yön verebilecek gelişkinliğe eriştiremeyen kadrolar (özellikle, önemli görevlerde olan kadrolar) mücadelenin devindirici gelişiminin güçlü tazyiki ile karşı karşıya kalırlar. Mücadele bu tipleri yerinde rahatsız eder. Onları zorlar: çünkü, mevcut konumlarıyla mücadelenin önünü tıkayan bir konuma düşmüşlerdir. Mücadele, kendine uygun, kendini geliştirecek, önünü açacak kadro tipine ihtiyaç duyar ve kendi kadrolarını kendisi yaratarak, önünü tıkayan kadrolara yol gösterir.

Bu, tıpkı, üretim güçlerinin üretim ilişkilerini zorlaması gibi bir şeydir.

Mücadeleyle uyuşmazlık içine giren, ona ters düşen bu kadrolarla mücadele arasında her zaman subjektif düzeyde çıkmasa bile,her zaman için objektif bir kavga, çatışma kendini gösterir. Bu objektif çatışma, kadrolar kendilerini yenilemezlerse ve bunda ayak diretirlerse, subjektif bir olguyu, yani subjektif bir çatışmayı da beraberinde getirir: bu durumda varılan nokta tasfiyecilik ve giderek karşı-devrimcilik olacaktır.

Evet, kadrolar kendilerini yenileyemez, mücadele geliştiremez duruma düştüklerinde ve bu gerçeğe rağmen tavırlarında ayak diretirlerse, mücadeleye karşı subjektif bir direniş başlamış demektir. Burada kişiliğe egemen olan yan, küçük-burjuva feodal yanlar olmuştur; artık kişiliği konuşturan bu eylemlerdir. Bunlar kendi kişiliklerini önlerine koyup, ameliyat masasına yatıracakları yerde, mücadeleyi önlerine koyup amaleyat masasına yatırırlar. Ve onu kendi kişiliklerine uyarlamaya çalışırlar.

> *"Böyleleri mücadeleyi kendisinde başlatır, kendisinde bitirir. Kendisi varsa mücadele vardır; kendisi yoksa mücadele de yoktur. Kaybetmeye tahammülü yoktur, tahammülsüzlük gösterdikleri devrimi kaybetme değil, kendi kariyerleri ve bunun kaynaklık ettiği küçük-burjuva, feodal gururlarıdır..."*

Kendilerini zorlayan mücadeleyi törpülemeye, kendi kişiliklerine uygun bir hale sokmaya başlarlar. Bu temelde hareket ettiklerinden dolayı, mücadelenin kadrolarına karşı bir direnişe, bir saldırıya girişirler; karalama, ayak kaydırma ve giderek fiziki imhalara varacak komplolara kadar varır bu durum.

Bunlar, uzun süre Parti yapısı içinde kalmayı, Partide önemli görevler yüklenmeyi bir siyaset metası yaparlar. Böbürlenme, büyüklük kompleksi, ne oldum deliliği; bu tipin en açık özellikleridir ve uygun zeminlerde korkunç bir şekilde harekete geçerler. Parti yapısı içinde tam bir aristokrat mantığıyla harekete geçen bu tip, Parti yapısının kendisine mahkum olduğunu sanır, durumu öyle algılar; durumu böyle algıladığından dolayı da, kendisini her şey yapabilecek konumda hisseder.

Böyleleri mücadeleyi kendisinde başlatır, kendisinde bitirir. Kendisi varsa mücadele vardır; kendisi yoksa, mücadele de yoktur. Kaybetmeye tahammülü yoktur, tahammülsüzlük gösterdikleri devrimi kaybetme değil, kendi kariyerleri ve bunun kaynaklık ettiği küçük-burjuva, feodal gururlardır. Bu tahammülsüzlük, onları gözükara girişimler içine de sokar, cesurluktan değil, ödlekliktendir bu. Açık değil, kapalı dövüşürler, kaçak dövüşürler. Kendi benlikleri için, her şeyi yapabilecek adi kişilik ögelerini kendilerinde toplamışlardır. Ve her zaman bu özelliklerini konuşturabilecek durumdadırlar.

Kaygı, mücadele olmadığı için, çizgiyi, Partiyi, önderliği, devrim adına değerli olan ne varsa hepsini tasfiye etmekten, tasfiyeye yönelmekten kendilerini alıkoyamazlar.

Bu tipin kendini en uç noktada konuşturduğu alanlardan biri de cezaevi oldu. 86 başında cezaevinde bu özellikleri en uç noktada temsil eden bazı kişiler ile bunların etkilediği birkaç unsur, yukarıda sözünü ettiğimiz özelliklerin tümünü konuşturdular.

Bunlar cezaevi Parti örgütünün kendilerine mahkum olduğu anlayışıyla hareket ettiler ve istedikleri zaman istedikleri koşullarda, örgütün önünü tıkamayı, örgütü sorunlara mahkum etmeyi, havayı bulanıklaştırmayı kendilerine kutsal bir görev olarak aldılar. "İstediğimi yaparım, bana kimse bir şey yapamaz" özgürlüğüyle hareket ettiler daima. Ve '84'ten '86'nın sonlarına kadar, cezaevi örgütünü kendilerine mahkum ettiler. Öyle ki, örgüt düşmana karşı planladığı hiçbir şeyi yapamaz duruma düştü; çünkü, mücadeleyi, hele zindandaki mücadeleyi omuzlayabilecek güçlü bir örgüte ihtiyaç vardı; ve bu, aristokrat tip kadrolardan dolayı bir türlü sağlanamıyordu. '84'ten '86'nın sonlarına kadar, tam beş merkez organ kuruldu ve dağıtıldı.

Örgütü kendilerinden başlatıp kendilerinde bitirdiklerinden dolayı beğenmedikleri hiç bir oluşum ve yönelimin karşısında uygulamayıp, bunun tam aksini yaptılar; her oluşum ve yönelimin karşısında yer alıp, boşa çıkartmaya çalıştılar. Bunlara yaklaşımda liberal olunca, yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, iki yıl örgüt kendini bunlara mahkum edip, mücadelesizlik içine düştü.

Daha, örgütün yeniden inşa döneminin başlangıcı olan 84 başlarıda kendisini ortaya koyan bu eğilimin iflah olmazlığı kendini göstermiş ve bu unsurlarla yol yürünemeyeceği açığa çıkmıştı. Buna rağmen ikna yöntemi alabildiğine zorlanarak, bu yöntemin sınırları parçalanarak, sonsuz bir hoşgörü kendisini gösterdi; pratikte, bu unsurlara tam bir teslimiyet gösterildi bu anlayış geçer akçe kılındı. Bu tavır, uzun bir pratik sürece yayıldığından dolayı da, tüm Parti yapısı (kadro ve kitlesi birlikte) bundan olumsuz yönde etkilenerek, olumsuz bir eğitim süreci yaşandı: Değerlerde erezyon, kişilikte yozlaşma...

Mücadele, bu anlayış ve tipin tasfiyesini zorunlu kılıyordu. Ya mücadeledeki samimiyetimizi gösterip, bir mücadele örgütüne erişecektik ya da kendimizi sorunlara ve sorunlara kaynaklık eden feodal-aristokrat anlayış ve tiplere mahkum edecektik.Mücadele, örgütüne erişmek, bu anlayış ve tipleri mahkum edip, iflah etmekle, iflah olmayanları ise dıştalamakla mümkün olurdu ancak. 86'nın sonlarına doğru, bu anlayış ve bilinçle harekete geçildi. Tipimiz, pratik yönelim karşısında, ender ahlaksızlık örnekleri sergileyerek, en alçak yöntem ve yollarla korkunç bir direniş göstermeye başladı.Evet,amaç mücadele değil de, dar bireyci yaklaşım ve kişisel çıkarlar oldu muydu bu tipin yapacağı şey devrimin kendine yönelimine karşı, karşı-devrimci bir pratik sergilemek olacaktı.

> *"Cezaevi pratiğimiz göstermiştir ki, tasfiyeciliği kişilikleştiren unsurlarla yol yürümek, Partiyi bir imhaya mahkum etmekten başka bir şey değildir. Tasfiyeci kişiliklerin her biri, Parti içinde kaldıkları sürece, Parti yapısına ölümcül hastalık yayan pislik kaynağı olurlar. Özellikle, mücadelenin dayattığı, mücadeleye yakıcı bir ihtiyaç duyulduğu ortamda buna düşmek, ölüm fermanını kendi elimizle yazmak olacaktır..."*

Kendilerini devrilmez, parçalanmaz birer put sanan ve mücadelenin üstüne, haşmetli görünümleri altında, bütün kofluklarıyla oturan bu tipler bir-bir tasfiye edilince korkunç bir atılımla, mücadelenin yükseldiği görüldü. 86-88 arası mücadele süreci, zaferden zafere atılma sürecidir. Mücadele sadece dış düşmana karşı değil, iç uygulamada da çok güçlü başarılar elde etmiştir. Bir kadro patlamasının yanında, kadrolarda nitel bir gelişme, güçlenme gözlemlenmiştir. Eski kadrolar kendi olumsuzluk ve zaaflarından arınırken, yeni kadrolar da, mücadelenin gereklerine göre görev yüklenmeye başlamışlardır. Öyle ki 88,içinde kadroların 2/3'si sürgün ve sevklerle diğer cezaevlerine nakil olmalarına rağmen, bir örgütsel boşluk doğmamış ve boşalan her yer anında doldurulabilinmiştir. Oysa bu alanda, 84-86 süreci içinde, tam bir tıkanma ve mevcuttan geriye doğru sayış vardı.

> *"Tasfiyecilik bir küçük-burjuva, feodal aristokrat anlayış ve pratiktir. Uygun zemin ve koşullarda ihanete kadar varan, düşmanla her zaman ilişki içine girebilecek, düşmanın da her zaman için, dolaylı ve dolaysız kolladığı bir olgudur... İçinde yaşadığımız zorunlu savaş koşullarında, bize yüklenen görev, Parti çizgisini ve Önderliği bağnazca korumaktır. Bizden, barışçı dönemlerin hoşgörüsü istenemez ve başkaları, uyuzuna dokunulmuş it gibi ürüyor diye, kendimizi bilinmez tehlikelerin insafına bırakamayız..."*

Cezaevi pratiğimiz göstermiştir ki, tasfiyeciliği kişilikleştiren unsurlarla yol yürümek, Partiyi bir imhaya mahkum etmekten başka bir şey değildir. Tasfiyeci kişiliklerin her biri, Parti içinde kaldıkları sürece, Parti yapısına, ölümcül hastalık yayan pislik kaynağı olurlar. Özellikle, mücadelenin dayattığı, mücadeleye yakıcı bir ihtiyaç duyulduğu ortamda buna düşmek, ölüm fermanını kendi elimizle yazmak olacaktır.

Aristokrat kadro tipi tasfiyecidir; proleter kadro tipi mücadelecidir. Mücadeleyi aristokratlaşmış kadro tipine mahkum etmek, devrimi ertelemek değil, devrimden vazgeçmek olacaktır.

Kadro politikasında dikkat edilmesi gereken çok önemli bir diğer yan da, mücadele içinde yetişmiş kadroyu, paraşütçü kadro tipine tercih etmektir. Kişi ne kadar yetenekli ve becerikli olursa olsun, o yetenek ve becerileri mücadele içinde denememiş sınanmamış, onlara mücadeleci bir ruh katmamışParti'ye geçici katkılarda bulunmaktan başka bir şey yapamaz. Bunlar, direkt etkili görevlere geldiklerinde, henüz Parti'yi yeterince kavramadıklarından, Parti kişiliği almadıklarından dolayı ağırlıklı olarak kendilerini uygulamaya kalkarlar; bu da görevin önemi oranında mücadeleyi olumsuz yönde etkiler.Önemli görevlere gelenler, Parti'nin alt kademelerinde çalışan ve uzun bir Parti'li geçmişi olan kimselerden olmalıdır. Görevlerdirmelerde hiyerarşinin takip edilmesi en doğru olandır. Hiyerarşiyi takip eden görevlendirme, kişinin kendinde yaptığı aşamanın hakkı olmalı. Anlayış budur, bu anlayışı pratikte yaşama kuvvetli bir şekilde geçirmek gerekir.

Uzun süre mücadeleye hizmet etmeyip, hiyerarşik basamakları devrimci çalışmanın hakkıyla aşamayan, adeta, montaj yoluyla Parti üst kademelerine getirilen, Partililiği kişilik haline getirmeyen unsurların sonu genellikle hüsran oluyor. Bunlardan, kendilerini devrime adayanlar istisna oluyor.

Bolşevik Parti'nin bir Troçki deneyimi bilince iyice çıkarılmalıdır. Bütün devrimci yaşamı boyunca Bolşeviklere karşı saf tutan, anti-Leninist, anti-Bolşevik tavrı siyaset metası haline getiren Troçki, devrimden iki yıl önce Bolşeviklere katılır katılmaz, direkt MK üyeliğine getirilmektedir. Lenin ölmeden önce, Troçki'yi en üst görevlere önermektedir. Ne kadar entellektüel ve yetenekli olursa olsun, kitleler üzerinde ne kadar etkili olursa olsun; Troçki'nin bu yanlarını devrime karşı kullanacağının işaretleri çok güçlü bir şekilde kendini gösteriyordu. Bolşevikleşmemiş bir kadronun en üst düzeydeki görevlerle devrime hizmet etmesi beklenmemeliydi.

Bizler dünya komünist hareketinin düzey ve tecrübelerinden ders çıkarmak zorundayız. Onların geçtiği yollardan geçmeyi değil, onların geçtiği yollardan çıkarılan derslerle, en etkin ve yetkin yollardan geçmeyi esas almalıyız. Troçki deneyiminden çıkarılan derslerle, şunu söyleyebilmeliyiz; Troçki'nin Troçki olarak en üst düzeylerde görevlendirilmesi bir montaj olayından, hem de eğreti duran bir montaj olayından başka bir şey değildir.

Bizde de buna benzer örnekler yaşanmıştır. 80 öncesi dönemde, Fehmi Yılmaz'ın görevlendirilmesi; geri çekiliş yıllarında İbrahim Aydın'ın görevlendirilmesi, buna benzer daha bir çok örnek var ki, değinme gereği görmüyoruz. Bazı istisnalar hariç, bu türden görevlendirmelerde, sonuçta yaşanan genellikle saflardan uzaklaşma veya bazen da ihanet oluyor.

Bu tür görevlendirmeler, uzun süre Parti yapısında kalan ve hizmetler sunan kadroların maneviyatını da çok olumsuz yönde etkiliyor. Her şeyden önce, görevlendirme anlayışını erezyona uğratıyor, olumsuz bir eğitimin pratiği oluyor.

Evet, görevlendirmede buna göre dikkat etmek gerek. Parti saflarına, küçük-burjuva kendini beğenmişlik, feodal aristokrat anlayışın taşırılmasında ve süreç içinde tasfiyeci, ihanetçi düşüncelerin aktarılmasında, bunların etkisi çok büyüktür; bir köprü vazifesi görürler.

Sonuç olarak: Tasfiyecilik bir küçük-burjuva, feodal aristokrat anlayış ve pratiktir. Uygun zemin ve koşullarda ihanete kadar varan, düşmanla her zaman ilişki içine girebilecek, düşmanın da her zaman için, dolaylı ve dolaysız kolladığı bir olgudur. Tasfiyeciliğe karşı mücadeleyi, düşmana karşı mücadeleden ayırmak doğru değildir, onu, düşmanın truva atı olarak görmek ve parçalamak gerekir.

İçinde yaşadığımız zorunlu savaş koşullarında, bize yüklenen görev Parti çizgisini ve Önderliği bağnazca korumaktır. Bizden, barışçı dönemlerin hoşgörüsü istenemez ve başkaları, uyuzuna dokunulmuş it gibi ürüyor diye, kendimizi bilinmez tehlikelerin insafına bırakamayız.

—Kahrolsun tasfiyeci, orta-yolcu anlayış ve pratik!
—Kahrolsun provokatörler ve komplocu pratik!
—Yaşasın Parti çizgisi ve taktiği!
—Yaşasın büyük Önder APO!

PARTİ YAŞAMI – PARTİ MÜCADELESİ

«Saldırın» diye haykırıyordu

«Durun!»

Herkes olduğu yerde kaldı. Öncülerimiz bizleri durdurduktan sonra dik bir yamaca dönüp, parke taşlarını andıran taşların üstünden ikiyüz metre kadar yürüyerek sık ağaçlıklı bir yerde yol güzergahını gözlemeye başladılar.

Saat 16.00 suları. Bulunduğumuz yamaçta güneyden yaz güneşi tüm şiddetiyle tepemize vuruyor. Hemen yakınımızda bulunan ağaçların gölgesine gidip sıcaktan korunuyoruz.

Bunaltıcı sıcak yetmiyor gibi, hemen aşağımızda bulunan vadideki suyun gürültüsü bizi daha da bunaltıyor. Vadiden yürüyeceğiz. Bu alanda tüm yerleşim alanları vadi kıyılarında kurulmuş. Bu vadi boyu yürümeye başladığınızda alanın tüm köylerini istisnasız gezmiş olursunuz. Vadilerde yürümek beraberinde rahat yol almayı getirdiği gibi, riski de getirir. Bu risk düşman açısından da, bizim açımızdan da önemli bir yer tutar. Vadilerde konumlanan bir güç kendisine doğru gelen bir gücü, sayısı ne olursa olsun ezer. Yürümek genellikle tek hat üzerinde olur. Hatta çoğu yerde patikadan ayrılmak hemen hemen imkansız. Dereboyunda sık sık yıkıntı kayalıklara ve her çeşit ağaca rastlamak mümkün. Suyun kenarında ceviz, çınar ve söğüt ağaçlarına; yamaçlarda yıkıntı kayalıklar arasına serpiştirilmiş bir biçimde palamut, kızwan, kerovot, yabani elma ve armut ile alıç ağaçlarına sık sık rastlanabilir. Su boyu yürüdükçe insan kendisini bir cennette hissediyor. Berrak ve süt gibi beyaz su ve yer yer yüksek kayalardan şelaleler gibi akan suyun güneşte oluşturduğu göz kamaştırıcı parlaklık, her türden bitkilerin kokuları ve yamacın tersine insanı ferahlatıcı hafif bir esinti...

Köye yaklaştığımızda yeniden duruyoruz. Köyü gündüz gözüyle bir kez daha gözetliyoruz. Köy çok şirin bir yerde kurulmuş. Sağından solundan gürül gürül akan sular dışında her iki dereden daha yukarılardan kanal oluşturularak akıtılan sularla da adeta bir ada gibi duruyor. Her taraf yemyeşil; pirinç, yonca, mısır, susam, tütün tarları ve ceviz, incir, üzüm, söğüt, çınar, kavak ağaçlarıyla süslenmiş. Arkasını doğaya dayayarak güzel bir yapıyı oluşturuyor.

Birlik uygun mesafelerle köye girdiğinde, köylüler şöyle dediler:

«Bugün Mırkamış'a bir askeri birlik gelmiş. Subay, 'Apocuları mahvedeceğiz' demiş.»

«Bu kadar uzakta olmanıza rağmen nasıl duydunuz bunu? Arabayla bile insan ancak bir günde gidip gelebilir...» diyerek hayretimizi dile getirdik.

Doğrusu ya, «halk istediği zaman hiçbir şey önünü alamaz» sözünü boşuna söylememişler herhalde. Bizim halka inancımız da bu tür durumlarda daha da pekişiyor.

Konuşma, köylüyü daha da coşturmuş, anlattıkça anlatıyordu:

«Düşman askeri köylülere, 'Sizin Apocularla bir ilişkiniz duyarsak, görürsek başınıza gelenleri siz düşünün... Hım... nasıl... ha!.. O zaman ölümlerden ölüm beğeneceksiniz.' Köylüler de 'Yok siz rahat olun' demişler. Fakat içten içe de 'görürsünüz siz' diye birbirlerine bakınmışlar. Subay da bunu anlamış. Fakat açık olmayan bir şeyden ötürü köylülere yüklenmekten çekindiğinden ve kendi 'yaşam' koşullarını ortadan kaldırmak istemediğinden anlamamazlıktan gelmiş. Kimbilir o da aynı şeyi, 'Siz de görürsünüz' demiş kendi kendine.»

Gruba, köylülerin bir şeyler hissettirmeye çalıştıkları ortada idi. Fakat açık seçik ifade etmek de istemiyorlardı. Köyde yapılan toplantılardan sonra askeri karakola doğru yola çıktık. Uygun bir yerde konumlanmak ve hedefi gözlemlemek gerekiyordu. Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra varacağımız noktaya ulaştığımızda, arkadaşlar yorgunluktan halsiz düştüler. Buna rağmen uzanmak, uyumak da istemiyorlardı. Hemen herkes kendisinin keşife gönderilmesini istiyordu. Keşif grubu belirlendiğinde bir arkadaşımız —saflara kısa bir süre önce katılmıştı— biraz kızgın ve biraz da serzenişte bulunurcasına, «Bizim de gelişmemiz gerekmez mi» diyordu. Keşif grubunun arkasından bakakaldı böylece...

* * *

«Burası iyi. Hedefimiz buradan iyi görünür.»

«Hayır... hayır! Biraz daha aşağıda iyi bir yer var. Orada daha iyi gözetleyebiliriz sanırım» denildiğinde, diğerleri de tek bir ses etmeden peşisıra yürümeye başladılar. Gün ışımak üzere. Uzaktan askerin konumlandığı yer yavaş yavaş görünüyor, mevziden mevziye askerlerin gidiş gelişleri daha da belirginleşiyordu. Çıplak gözle bile her şey ayırdedilebiliyordu. Düşman köyün hemen üst kısmında bulunan iki büyük kayanın arasına konumlanmıştı. Askerler korkularından bir yerde topluca uyumuyor, toplarla ördükleri yedi mevzide kalıyorlardı.

«Bakın... vay, vay! Bir mevzi de kayanın tam üstünde. Bak... bak! Biri ayağa kalktı. Diğeri de kalkıyor. Demek iki kişi kalıyor kayanın üstünde. Sanırım MG-3 oradadır. Eee... tabii. MG-3'ü ördükleri kayaya dayadı...»

«Dürbünü bana da verir misiniz? Dürbünsüz hoş olmuyor.»

Diğeri, arkadaşa şaka yollu, «Siz de kendinizi eylemde sandınız herhalde» diyerek takıldı.

«Durun tüm davranışlarını izlemek gerekiyor.»

Hiçbir şey gözden kaçırılmak istenmiyordu. Her davranış, alanın her noktası üzerinde bilgi sahibi olmak gerekiyordu.

«Kayanın üzerindeki mevzide iki kişi ve MG-3; iki kaya arasındaki pirinç tarlasının doğusundaki mevzide üç; eski kilisenin altındaki kızwan ağacıyla kaya arasındaki mevzide iki kişi... Konumlandıkları yerin yaklaşık elli metre yukarısında bir su kanalı var. İçinde epey yaklaşılabilir sanırım. Daha yukarısındaki tepeliğe çıkılması durumunda ise düşman avucun içi gibi görünür. Diğer aşağıdaki kayanın hemen yanındaki susam tarlasına paralel uzanan ceviz ağaçlarının aşağısına da yaklaşılabilir...»

Bizim komutan yardımcısı her şeyi en ince noktasına kadar gözlemliyor, bir yandan da eylem planını oluşturmaya çabalıyordu. Hedefin hiç de üzerine gidilmeyecek bir yanı yoktu. Kısacası her an saldırılabilecek, darbe vurulabilecek bir hedefti.

«Saat epey geç oldu. Zaten uykusuzuz da. Öğrenmek istediğimizi de öğrenmiş olduk. Geri dönelim diyorum.»

«Biraz daha bekleyelim. Belki bir kez daha sayma şansına kavuşuruz. Ben yirmibeş saydım. Başka bir arkadaş ise yirmiüç. Gerçi fazla önemli de değil. Fakat hangi mevzilerde oldukları anlaşılmazsa beraberinde bazı sakıncalar getirebilir diyorum.»

Dürbünle köyün batı tarafını gözetleyen arkadaş birden söylendi:

«Tüh... Lanet olsun. Bir sürü asker köye doğru gidiyor. Yirmibeşti değil mi sayı? Bunlar ise... üç, dört; mesafeleri en az elli metre kadar. Alçaklar şimdi görürsü... Beş altı... yirmiüç. Tam yirmiüç kişi. Subay sekizinci kişi. Şeyden belli oluyor; şeyden, hem sağında bir kişi yürüyor ve hem de yalnız; grupta yalnız sekizinci kişinin önündeki ve arkasındakiler birbirlerine yakın. Diğerlerinin mesafesi çoktur...»

Geliş güzergahını inceleyen komutan yardımcısı:

«Ah! Şimdi onların daha ulaşamadıkları düzlüğün üstündeki ağaçlıkta olacaktık. Bir teki bile sağ kurtulamazdı...»

Durdu, durdu... kendi kendine ancak duyulur bir sesle, «Bir teki bile» deyiverdi.

«Seyyar karakola vardıklarında diğerleri de içtimaya geçti. Subayla beraber yirmisekiz kişi oluyorlardı. Bunlara yirmiüç kişi de eklenince sayıları ellibire çıktı. Ve iki MG-3.»

Çıplak düşman birliğini inceleyen diğer arkadaş:

«Hayret... Bunlar ne kadar da insancılmış (!) meğer biz bilmiyormuşuz. Köylüler aralarından geçiyor. Yine de ses etmiyorlar. Kadınlar, çocuklar... Ve oğlaklar.»

Artık gitme zamanıydı. Keşif grubumuz, birlikle birleşince herkes birimi adeta soru yağmuruna tuttu:

«Hedef vurmaya uygun mu?»

«Tahminen kaç kişidirler?»

«Konumlanması nasıl? Kaç mevzileri var? MG-3 nerede?»

Ve benzeri yığınca soru soruldu. Keşifteki arkadaşlar sorulan tüm soruları tek tek yanıtlamaktan ziyade gözlemlerini anlatmaya başladılar. Anlatım bitince komutan yardımcımız şunu ekledi:

«Açıkçası hazır bir lokma.»

Üzerinde tartışmalar yapıldı. Ve eylem planlaması yapıldı. Buna uygun olarak örgütlenmeye gidildi. İki kişilik bir grubumuz gerilerde savunma gücü olarak kalacak, diğer güçler üç grup halinde mevzilenerek ateş edilecekti. Gece saat 03.00 sularında herkes istendiği gibi yerini aldı. Günün ışımasıyla beraber askerler de teker teker yerlerinden kalkıyorlardı. Kayanın üzerindeki MG-3'te nöbet tutanlar da ayağa kalkmış, biri battaniye silkeliyordu, diğeri ise MG-3'leri taşa dayıyordu. Birden ateş serbest anlamına gelen kurşun sesi gelmeye başladı. Tüm otomatiklerin sesi birbirine karışmaya başladı. Karşı taraftan tek bir kurşun bile sıkılmıyordu. Battaniye silkeleyen asker battaniyeyle beraber taştan paldır-küldür inmeye (!) başladı. Takla atıyordu arada bir. Diğeri de olduğu yerde yığıldı kaldı. Diğer mevzilerde kıpırdanmalar görünmüyordu. Her şey birkaç dakika içerisinde olmuştu. Alandan uzaklaşma zamanıydı.

Gün yukarımızdaki sıra kayalığın tepesinden yavaş yavaş yükseliyordu. Her taraf sık ağaçlık ve ağaçlıklar serpitirilmiş kayalarla kaplanmıştı. İnsanın elini kolunu sallayarak çekilmemesi için hiçbir neden yoktu. Ancak askeri kural, kuraldı yine de. Gruplar planlandığı gibi sırayla ve korumalı bir biçimde geri çekildiğinde savunma grubumuz hedefe arada bir birer kurşun sıkıyordu. Takriben yarım saat kadar hedeften uzaklaştıktan sonra hedeften kurşun sesleri gelmeye başladı. Ve ancak iki saat sonra helikopter sesleri geldi.

İki-ikibuçuk saatlik bir yürüyüşten sonra bir yerde konumlandık. Çay ateşin üzerine koyulduğunda arkadaşlar askerlerin içine girdiği zavallılığı anlatıyorlardı. Hele hele kayadan paldır-küldür düşen askeri anlattığında bir arkadaş, tüm arkadaşlar kahkahalara boğuldular. Gerillada her şeyin kaynağı gerillanın gerekleri yerine getirildiğinde hoştur. Tersi olduğunda da insan boynunda taşıdığı silahın anlamını bile anlatamaz oluyor.

Ve kahvaltı ediyoruz. Yeniden helikopter sesleri duyuluyor. Birkaç gün sonra, operasyonla sonuç alacaklarını hesaplamalılar ki, haberi radyodan gecikmeli olarak, «Seyyar jandarma komando karakolumuza teröristlerin yaptığı saldırıda iki askerimiz hayatını kaybetmiştir» deniliyordu.

Halk olayı olduğundan da abartarak anlatıyordu:

«Battaniye ile vurularak düşürülen asker, komutanlarının üzerine düştüğünde, komutan kayanın altında kurt köpeklerine yapılan deliğe girmiş. Telsizleri paramparça edilerek irtibat sağlamaları (tesadüfen bir kurşun da telsize isabet etmiş olmalı) engellenmiş...»

Zaten aradan birkaç gün geçmeden karakolu kaldırdılar. Alan gerillaya terkedildi.

Gece yürüyüşündeyiz. Ayın ondördü, her taraf gündüz gibi apaydınlık. Yürüdükçe açılıyor, açıldıkça daha fazla mesafe alabiliyor grup. Bir dağı aşarak A... köyüne gelmiş bulunuyoruz. Grubun önünde bir eylem planı var. Köye girmek üzereyken, yolun üzerinde bir otomobil ve iki gence rastlıyoruz. Sanıyorum hemen herkesin aklına o anda gelen şey: Onları da yanımıza alarak köye girmek. Öncüler geçiyor, aradakiler oralı bile olmak istemiyor gibi görünüyorlar. Arkadaki arkadaşlar, gençlere dönerek Partimizin önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelemizin bir askerinin halka yaklaşımını hareketleriyle sergileyerek, «Merhaba» dediler.

«Köye gireceğiz. Siz de bizimle köye inerseniz yurtseverlik görevinizden birini yerine getirmiş olursunuz» denildiğinde, gençler gökte aradıklarını yerde bulmuşçasına, birlikle beraber köye doğru yürüdüler. Arada bir arkadaşlara bakıyor ve her hareketlerini taklit etmek için adeta birbirleriyle yarışıyorlardı. Başlar dik, yürümede kendilerinden emin ve her an atak yapmaya hazır bir refleks, elleri silahın mekanizmasını çekip tetiğe asılacak kadar hazır! Fakat... ne yazık ki gençlerin elinde özgürlüğe kavuşmanın anahtarlarından olan silah yok. Bu da hareketlerini ister istemez mekanikleştiriyordu.

Yüz metre kadar ilerlediğimizde grup durmuştu. Gençler biraz önceki taklite benzeyen, fakat gerçekte onların özlemlerinin bir yansıması olan hareketlerinden utanırcasına arada bir, birlikteki arkadaşlara bakarak hafif bir gülümsemeyle başlarını eğiyorlar. Birlikteki arkadaşlar, sağa sola çapraz tutarak silahlarını, mesafelerini bozmadan ikinci bir emri bekliyorlardı. Biliyorlardı otuz-kırk metre ilerimizde bulunan köye öncülerimizin keşife gittiğini. Gençlerse buna anlam veremediklerini, sağa sola, arkadaşlara bakarak çözmeye çalıştıklarını hissettiriyorlardı. Belki de kendi kendilerine «bu da neyin nesi; eğer köye girilecekse niye bekliyoruz» diyorlardı. Fakat öncülerimiz geri dönüp yeniden «Yürü» emri verildiğinde, hem birliğe ve hem de birbirlerine, «anladık» dercesine anlamlı anlamlı bakıyor, gülümsüyorlardı.

Köye girilir girilmez, kimin nerede duracağı, kimin nereye gideceği ve ne yapacağı belli olduğundan tek bir söz bile söylenmeden birlik yerleşmişti köye. Uğranılan ilk evde, alana Parti tarafından gönderilen ikinci gücün geldiğini

tuz-biber olmuş, bize karşı olumsuz olmak için anlaşmışlardı sanki. Öndeki mangamız gözden yitmişti. ... arkadaş, arkadaşların hızlı yürümeleri için habire yüklenirken, bir yandan da kendi kendisine söyleniyordu:

«Böyle olmaz ki, arkadaşlar bu manganın ağır yürüdüğünü bilmelerine karşın neden beklenmiyor sanki...»

Öndeki arkadaşlarla birleştiğinde sert çıkış yapacağını hesaplıyordu. Yarım saatlik bir gecikmeyle arkadaşlarla birleştiler. Birleştiler birleşmesine, ancak o «sert çıkışını» yapacağı yerde, kendisine daha fazla yüklenir bir edayla:

«Siz birdenbire nasıl gözden yittiniz» deyiverdi.

Gece bazı köylülerle yapılan propagandanın ardından yeniden zirvelere doğru tırmanma başladı. Dağda yürüme de bir sanattır gerçekten. Yöntemsiz, gelişigüzel bir tırmanmayla çıktığın bir yokuşu, yöntemine göre çıkınca hem daha çok zaman tasarrufu olur, hem de daha az bir yorgunlukla çıkıyor insan. Dereden yukarı bakıldığında aşılmaz gibi görünen dağlar rezanımızın yıllardan beri edindiği tecrübeyle adeta küçük tepeciklere dönüşüyordu.

* * *

Günün ışımasıyla tepeye çıkmıştık. Gece saat 22.00 sularında başlayan yağmur sabaha dek sürmüştü. Silahlar dışında —ki, o da herkesin değil— her şey ıslanmıştı. Herkes odun topladı ve gür bir ateş yakıldı. Arkadaşlar bir yandan ısınmaya, elbiselerini kurutmaya çalışırken, bir yandan da yolculuk boyunca yamaçlarda yürüme esnasında kayarak düşenlerin o anki hareketlerini bazen sözle, bazen de hareketlerle anlatarak gülüşüyorlardı.

Silahları ıslananlar ise soğuğa, yağmura ve hatta ateşe meydan okurcasına, silahlarını temizlemeye uğraşıyorlardı. Temiz olmayan bir silahla her tetiğe basıldığında; «... Bu, şehitlerimizin intikamı için... Bu, binlerce yıldır halkımıza uygulanan insanlık dışı uygulamalar için... Bu, doğmamış bebelerimizin süngülenmesinin intikamı için...» diyemezlerdi elbette. Onlar için silah, gerilla, intikam ve gelecek ayrılmaz bağlarla birbirine bağlı olan, birinin olmaması durumunda diğerinin de bir şey ifade edemeyeceği kavramlardı.

Nihayet üzerimize çöken duman —sis— kalkıyor, yağmur ise durmuştu. Hemen herkes kurulanmış, uyumak için kendisine yer yapıyordu. Konumlandığımız yer dağın doğusunda bulunan sıra kayalığın altıydı. Botan'da bu tür yerlere «Berêze» denilir. Çoğunlukla yağmur almazlar, fırtına olmasa tabii. Doğumuzda Pinyanış vadisi ve vadide Pinyanış köyünün hemen üstünde tabur var. Binalarının sacları parlıyor. Binaların, arabaların siluetleri olduğu gibi görünüyordu. Bu nedenle de herkes gizlilik kurallarına riayet etmek durumundaydı.

Kahvaltıdan sonra nöbetçi arkadaş dışında herkes uyumaya çalıştı. Saat 10.00 sularında helikopter sesleri duyulmaya başladı. Herkes silahı kaptığı gibi mevzilenmeye geçti. TC helikopterleri Çukurca'dan gelerek Pinyanış taburuna, ya da taburdan Çukurca merkezine bir şeyler taşıyorlardı. Tabura indikten sonra yeniden havalandılar. Arkadaşlar durumu kavramaya çalışıyorlardı. Havalanan helikopterler dönüşlerinde tam üzerimizden geçtiler. İçindekiler teker teker görülüyordu. Kısa bir süre önce Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'nun saflarına katılan bir arkadaş sesini birlik yönetimine duyurmak istercesine:

«Bizim bu yaptığımız küfürdür» dedi. Bu denli alçaktan uçan düşman helikopterlerine ses çıkarmamayı kabullenmemiş, bunun, saflara katılımının amacına ters düştüğünü dile getiriyordu. Tamamıyla haklıydı da. Her ne kadar birlik bir program dahilinde başka bir hedef noktasına doğru yola çıkmış olsa da, «lokmayı yutmamak» düzeyindeki bir tavır gerillanın da insiyatifine tamamıyla aykırıydı. Üç helikopter, sayısal ve teknik yeterlilik ve... ve gerillayı her koşul altında korumaya elverişli mükemmel bir coğrafya...

Birim yönetiminde de bu yönlü kıpırdanmaların görüldüğü belli oluyordu. Komutan yardımcısı uzun namlulu silahlı arkadaşlar ve otomatik diktiryof ve MG-3 silahlarını taşıyan arkadaşlar hemen üstümüzdeki, daha doğrusu altında çullandığımız Berêze'nin kayalığına, helikopterler yeniden gelebilecek ihtimalini düşünerek çıktılar. Saat 11.00 sularında yeniden sesler duyulmaya başlandığında arkadaşların içi içine sığmıyordu. Fakat bu kez helikopterler güzergahlarını değiştirerek, silahların etki alanının dışında yol alıyorlardı. Biraz önce o taşmak üzere olan arkadaşlardaki net durum, yerini acabalara bırakıyordu. Acaba!.. Acaba yeniden bizim mesafemizde yol alacaklar mıydı helikopterler? Ya almazlarsa?.. Yazık. Helikopterler dönüşte eskisi gibi üzerimizden uçmuyorlardı, fakat yine fazla uzak değillerdi. Yani başarı şansı oldukça azalmıştı.

Birden helikopterlerin sesine otomatiklerin sesi karışmaya başladı. Kimi arkadaş gözünü her an düşecekmiş gibi helikopterlerden ayırmazken, kimileri de başarılamayacağına zaten kanaat getirmişlerdi. Ortadaki helikopterde bir yalpalanma görüldüyse de yükselmeyi ve hızla oradan uzaklaşmayı hedeflediği anlaşılıyordu. Arada siyasi komiserimizin sesi geldi:

«Arkadaşlar hazırlanın... Yerimizi (noktamızı) değiştiriyoruz.»

Herkes yerini almış, yeniden yolculuk başlamıştı. Bulutlar toplanmış, rüzgar dağında fırtınalar kopuyordu. Konumlandığımız dağı, güneyimizde bulunan dağla bağlayan boğazdan geçerek, bulunduğumuz yerin hemen arkasında batıya doğru gittikçe alçalarak vadiye kadar uzanan sırtta biraz ilerledikten sonra mevzilenerek konumlandık. Mevzilenme yine manga sistemine göre, ama silahların durumu göz önünde bulundurularak yapıldı. Sırtın batı tarafına ... arkadaş denetimindeki manga, doğu tarafına ise ... arkadaş yönetimindeki birinci manga konumlandırılmış; birlik yönetimi ise her iki manganın arasında yer alıyordu.

Kısa bir süre sonra yeniden helikopterler görülmeye başladı. Daha uzaktan ve daha yüksekten yol alıyorlardı. Fakat bir farkla, bu kez sayıları ikiye inmişti. Kimbilir belki de biri düşmüştür, ya da en azından yeniden kalkamayacak düzeyde yara almıştır. Bu durum birlikte bir canlamaya da neden oluyordu. Peşpeşe iki geliş-gidişli seferden sonra helikopterler üzerimize geliyordu sanki. Bize yaklaşmadan aşağımızda bulunan düz bir alana indirme yaptılar. Her helikopterden sekiz asker indiriliyordu. Askerler iner inmez, üzerlerine dalış yapan şahinden kaçan keklik yavruları gibi sağa sola kaçışıyorlardı. On-onbeş dakika yerden başlarını hiç kaldırmadan öylesine yerde kalakalıyorlardı. Kendilerine herhangi bir müdahale yapılmadığına inandıktan sonra, —o da korka korka— yerlerinden kalkıyor ve sıraya dizilerek ters istikamete doğru yol alıyorlardı. Takriben üç kilometre uzağımızda bulunan köyde bir takım düzeyindeki askerin araba yolundan bize doğru, daha doğrusu beşyüz metre kadar gerimizde bıraktığımız eylem noktasına doğru yola çıktığı gözetleyici arkadaşlar tarafından bildirildi. Herkes düşman askerinin içine düştüğü zavallılığa bakıyor, kahkahalarla gülüyordu. Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'na kucağını açan coğrafya onlara dar gelmişti. Her taşı bir dağ, her ağacı bir canavar gibi geliyordu. Attıkları her adım onlara pisi-pisine bir ölümü hatırlatıyor, alçakça yaşamlarını devam ettirmenin yollarını aradıkları her hallerinden açıkça görülüyordu. Kolay mı ki, her biri bir top gibi düşmanın bağrında patlayan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'nun mermilerine göğüs germek? Kolay mı ki, ne için savaştığını bilmeden, özlemlerini çektikleri akrabalarına ölerek veda etmek?

Önde yürüyen «çete babası (!)» hanzoluğunu göstererek bizim tarafı eliyle işaret ederek, «Komutanım orada...dırlar» diyordu. Ama komutan ise zavallılığını gizleme gereğini bile duymadan —çünkü savaş alanı sahtekarlıklara izin vermez— birliğin yönünü başka bir tarafa veriyordu. Düşmanın zavallılığını saat 16.00'ya kadar iyi yapılmış bir sinema filmi gibi zevkle izledikten sonra, «gerillanın çembere alınamayacağı» gerçeğini göstermenin zamanıydı artık.

Yeniden saflar tutuldu ve yolculuk başladı. Yolculuk iki köyü geçtikten sonra bir konumlanmayla sona eriyordu. Eylem alanına beş koldan yürüyen düşman, gerillayı çembere alacağını hesaplamıştı (!). Gerçekten de eylem noktası beş düşman birliğinin tam ortasındaydı. Sayıları 80'den 120'ye kadar varan dört karakol ve Pinyanış taburu. Her düşman birliği kendi alanındaki geçit yerlerini tutarak gerillayı hapsetmeyi amaçlamış. Helikopterler ise sağımıza ve doğumuza asker indirerek, operasyonu başlatıyorlardı. Oysa operasyon değil, tam bir zavallılığı sergiliyorlardı.

Hava yağmurlu geçiyor genellikle. Zaman zaman çöken sis yirmi metre öteyi görmemizi engelliyor. Arada bir açılan havadan yararlanan nöbetçi arkadaş, bir önceki gün konumlanılan yerde bir dumanın yükseldiğini bildiriyordu. Arada birkaç dakika geçmeden sırtta çok sayıda askerin görüldüğünü de ekliyordu. Akşama kadar biz noktamızda, düşman ise sırtta bekledi. Olan askere olmuştu. Gerillanın hazır çadırı dediğimiz naylonumuz var. Birkaç parça ip ve büyük bir naylon. Botan'da ağaç sıkıntısı da yok. Naylonun iki ucuna sıkıştırdığın beruya (palamuta) bağladığın ipleri, iki ağaç arasında naylon gerilecek bir biçimde iki metre yukardan ağaçlara bağlayıp, diğer iki ucunu ise yere bırakarak ya üzerine iki taş konur ya da aynı yöntemle yere yakın bağlandı mı çadırın hazırdır demektir. Bu yöntemle bir taşla iki kuşu da vurmuş oluyorsun üstelik. Bir yanda yağmurdan korunurken, bir yandan da banyo yapacak kadar suya bile kavuşmuş olur gerilla.

Botan'da hangi vadiye inerseniz inin, sular gürül gürül akar. Dağların doruklarına doğru yükseldikçe su sıkıntısı da yavaş kendini hissettiriyor. Fakat birçok dağın doruğunda bile zemzem suyu kadar berrak pınarlara rastlamak görülmeyen bir durum değil. Yaklaşık beşyüz metre ötemizde pınar olmasına rağmen yağmurun yağması ve gerillanın portatif çadırı yüzünden pınara gitme gereğini duymadık.

Olan askere olmuştu. Arkadaşlar naylonun altında korunmaya çekilirken, düşman yağmurun altında sırılsıklam olmuştu. O anda daha yakında olmayı, onların tir-tir titremelerini seyretmeyi ne kadar isterdim. Kimbilir TC'ye, üstlerine ne kadar öfke duyuyorlardı şimdi.

Hareket saati yaklaşıyor. Yavaş yavaş grupta bir hareketlilik iyi bakılınca görülebiliyordu. Gerillada her şey planlıdır. İnsan istese de istemese de bir şeyin zamanı geldiğinde hareketlenme oluyor; toparlanma kendiliğinden gerçekleşiyor. «Herkes hazırlansın!» komutu verildiğinde, her şey-tüm hazırlıklar bir-iki dakikayı bile geçmeden yerine getirildi. Sıraya girilmiş, hareket zamanıydı artık. Öğleden beri yol hattımızı dürbünle gözetleyen keşif grubu, aşağılarda askerlerin göründüğünü belirtmişti. Bu olsa olsa ikinci bir çember, daha geniş bir çember oluşturdukları ihtimaliydi. Askerleri yağmurun altında bekletmenin anlamı da bu olsa gerekti.

Yola çıkıldığında karanlık çökmüştü. «Fakat bir kez daha anlamalılar, gerillanın çembere alınamayacağını; öğrenmeliler bu alçaklar» diyordu bir arkadaşımız. Gerçekten de gerilla, düzenli birlikler gibi, ya da arabalar gibi yoldan çıkmadan yol almaz diye bir kural yoktur. İstediği yerden gider. Her yer onun için Londra asfaltı. Pusu yerinin yukarısından yavaş yavaş yürüyerek, yaklaşık beşyüz metre uzaklaştığımızda, onlar çoktan atlatılmış oluyordu. İkinci üslenme noktamıza vardığımızda, alanda ta... Van'dan getirtilen düşman kuvvetleri Cermedan köyünde halk düşmanı Mikayil ve Yusuf kardeşlerin evinde konumlanmış, operasyonu sürdürüyorlardı. İki kardeş, alanda Türk sömürgeciliğine hizmet eden, uşaklığı kendi bünyelerinde temsil etmek için adeta her alçaklığı göstermekten çekinmeyen tiplerdendi. «Namuslarını bile korumaktan vazgeçti bu reziller» diyordu yöre halkı. Her ne kadar onlar namus kavramını dar ele alıyorlarsa da, gerçekliğin bir bölümüne işaret ederek kendi ordularını göreve davet ediyorlardı.

Birkaç günün aksine bugün güneşli geçiyor. Cermedan köyü iki koldan gelen derelerin kesiştiği «V» noktasında yer alıyordu. Asker akşam üzeri çekildiğinde birlikten ayrılan bir grubumuz da, ihanetçi kardeşlere gereken dersi vermek için köye doğru yürüyordu. Birimimiz akşamın erken saatlerinde kapılarına dayandığında ne yapacaklarını şaşırmışlardı. «Bu muydu TC'nin bize armağanı? Koruyacaklarmış bizi!.. Laf...» dercesine afların dilemenin yolunun, ARGK intikam birimine kendilerini teslim etmekten geçtiğini anlamaktan geri kalmadılar.

Birkaç dakika geçmeden onlar da yürüyüş kolunda yürüyordu. Kimbilir neyi düşünüyorlardı? İhanet, alçaklık, namussuzluk ve uşaklık onları yaşayan bu pis cesetlerin günahının bedelini ödetmeye götürüyordu. Ayakların kendilerine ait olup olmadıklarını; değer miydi düşkünlüğün, alçaklığın himaye edildiği ya da edilmeye çalışıldığı, ancak hiçbir zaman başarıya ulaşamadığı dünyadaki bir benzerini Kürdistan'da sürdürmek? Hayır... hayır. Her şeyin sonuydu artık; ne ihaneti bundan böyle sürdürebileceklerdi ve ne de alçakça, insanlık erdemlerinden uzaklaşmış bir yaşamı.

ARGK cezalandırma birliği, Kürdistan'da ihaneti yok etme savaşımının bir küçüğünü burada yerine getirerek, ihaneti affetmeyeceğini kurşunlarıyla bir kez daha ispatlıyordu. Aynı anda iki otomatiğin sesi birbirine karışıyor... Zafer her zaman direnişindir. Direnişin olacaktı... Bu gerçeklik adeta yüksek dağların doruklarındaki özgür kayalıklarda yankılanıyordu. Herkes duysun, ihanetin başına nelerin getirildiğini ve daha da getirileceğini dercesine.

Yağmur yeniden yağmaya başladı. Bize, «yetmez mi size bu kadar yardım» diyordu sanki, daha da gürleşerek. Kürdistan'daki ihanetin bir parçası olan 'Şeyh' kardeşlerin cezalandırılması gündemleştiğinde, sürekli yağan yağmur dinmiş, güneşli bir havaya terketmişti meydanı. Fakat eylem sonuçlandığında yeniden doğallığını sürdürüyordu. Düşman ise ne yapacağını şaşırmış, birbirlerine hoşlanmadıkları mesajları iletiyorlardı telsizlerle: «Operasyon birliğimiz akşam saat 17.000'de alanı terkettikten sonra olay vuku bulmuştur komutanım... Tamam!» «Nerden bilebilirdik... Tamam!» «Hemen olay yerine hareket edeceğiz... Tamam!»

Oysa, olay yeri dedikleri yer ihanetçi-uşak yapının evleri olacak ki, bir hafta süreyle oraya karakol kurdular ve pis cesetleri bile köylülere getirttiler. «Operasyonu başlatıyoruz yeniden» dedikleri ise, iki helikopterin öncülüğünde bir grup askeri, bir karakoldan başka bir karakola yürütmekti. O da ya önümüze çıkarlarsa endişesi ve korkusuyla; sağ sağ binlerce defa ölerekti.

Halkta ise aşırı bir coşku yaşanıyordu. ARGK birliği gittiği her yerleşim alanında öyle içten karşılanıyordu ki, bazen nasıl hareket edeceğimizi şaşırıyorduk.

Köylülerin her biri eylemden duyduğu coşkuyu ve bu yönlü duygularını dile getirmek için çırpınıyordu adeta. Yine her biri diğerine sıra vermeyi hiç düşünmeden konuşmak istiyordu... Hele bizim onları dinlediğimizi görünce de coşkuları daha bir artıyordu. Kısacası ihanetin cezalandırılmasından herkes çok mutlu ve ihanete hakkettiği cezayı yerine getiren ARGK savaşçılarına hayranlığını yansıtıyordu.

En son olarak bir yurtsever, PKK'ye hayranlığını şöyle dile getiriyordu:

«PKK'nin adaleti başımızdan eksilmesin.»

F... /3.2.1988

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ, FEDERAL ALMAN DEVLETİNİN SALDIRILARI VE PKK DAVASI

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş dönemi ve Türk burjuvazisinin doğuşu

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde, geniş topraklar üzerinde hakimiyet kurmuş olan Osmanlı İmparatorluğunda çözülmeler başladı. Balkanlar'a, Kafkaslar'a, Kuzey Afrika'ya kadar uzanan geniş bir toprak parçası üzerinde imparatorluk sınırlarını çizmiş olan Türk egemenlerinin hakimiyetleri yüzyılın sonuna doğru zayıfladı. Zayıflayan hakimiyetin altından çıkan her halk, imparatorluğun geniş sınırlarının biraz daha daralmasını da beraberinde getirdi. 19. yy.'ın sonlarına doğru imparatorluk sürekli güç kaybeden bir durumu yaşıyordu.

İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası gibi sömürgeci imparatorlukların rekabeti karşısında tutunamayan imparatorluk, topraklarını korumak için büyük bir çaba içerisine girdi. İmparatorluğu yaşatma endişesi, Türk egemenlerini bir o kıyıya bir bu kıyıya yaklaştıracaktır. En sonunda ise, Alman limanında Osmanlı gemisini demirleyeceklerdir. Bu gelişme sürecini, konumuzu ilgilendiren yönleriyle kısaca da olsa aktarmak istiyoruz.

1876 yılında Abdulhamid II.'nin imparatorluk tahtına oturması, imparatorluk açısından birçok değişikliğin de başlangıcıdır. Abdulhamid zalimliği ve kurnazlığı ile ünlenmiştir. Ermeniler üzerinde olsun, Kürdistan'da olsun en vahşi katliamlar, Abdulhamid döneminde uygulanmıştır. Abdulhamid esas becerisini ise imparatorluğu uzun süre yaşatmakta göstermiştir.

"Büyük bir soğukkanlılıkla girişeceği Ermeni katliamlarıyla ün salacak olan, geleceğin «Kızıl Sultan»ıdır bu hükümdar. Zalim ve kalleş bir adamdı Abdulhamid II; ama aynı zamanda da müthiş kurnazdı. Şu kadarını belirtmekle yetinelim: Büyük devletler arasındaki rekabetten, hiç kimse bu hükümdar kadar ustalıkla yararlanamamıştır" (6) Evet, bu dönemde imparatorluğu yaşatan da bu olmuştur. İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası arasındaki çelişkiler ve daha sonra bunlara eklenen Almanya'nın rekabeti Osmanlı İmparatorluğunun uzun süre yaşamasına yol açmıştır. Bu devletler arasındaki çelişkilerden yararlanma ustalığı gösteren Abdulhamid uzun süre iktidar olmayı başarmıştır.

Daha iktidarının ilk aylarında Sırbistan savaşı ile karşı karşıya gelen Abdulhamid, Çarlık Rusyası ve Avusturya-Macaristan'ın baskılarını İngiltere'nin yardımı ile aşacaktır. Burada da İngiltere'ye dayanarak diğer devletlerin baskılarını azaltacaktır. Daha sonra Çarlık Rusyası ile meydana gelen savaşta, imparatorluğun yaşamasını, İngiltere'nin çabaları sağlayacaktı. Rus orduları, imparatorluk başkentine doğru ilerlerken, İngiltere de donanmasını göndermeye teşebbüs etmiştir.

Büyük sömürgeci devletler arasında meydana gelen çelişkiler, imparatorluğun ömrünü uzatıyordu. 1877-78 Türk-Rus savaşı ardından gerçekleştirilen Berlin Kongresi'nde İngiltere Rusya'ya karşı, Osmanlı İmparatorluğu konusunda yeni pazarlıklar öne sürecektir. Alman diplomasisi ise Bismarck'ın deyimiyle «dürüst bir simsar rolü» oynamak için Kongre'ye katılır. Almanya da kendi hesabına toplanacak böyle bir kongreden kazanç elde edeceğini umuyordu. Bismarck da Rusya üzerinde baskı kurarak, Kongre'nin toplanmasına evet demesini istiyordu.

Yine, aynı Kongre de İngiltere, Çarlık Rusyası ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarının bir kısmını kendi aralarında paylaşacaklardır. Karşılıklı olarak, imparatorluğu yaşatırken, çıkarlarının uzlaştığı noktalarda ise imparatorluğun topraklarından pay alıyorlardı.

İmparatorluğun böylesi gelişmeleri yaşadığı bir ortamda, Türk burjuvazisi de şekillenmeye başladı. Türk burjuvazisinin doğuşu, diğer bazı ülkelerde görüldüğü gibi feodal devletle çatışma içerisinde olmadı. Tam tersine, Türk burjuvazisi feodal devletin fideliğinde yetişti. Feodal devletin varlığı, Türk burjuvazisinin de varlığı demekti. Üstten dönüşümlerle feodal devlete egemen olmaya çalışan Türk burjuvazisi, doğal olarak devleti korumaya da yönelecekti.

Türk burjuvazisinin bu gelişimi, Alman burjuvalarınınkine benzer bir yol izledi. Alman burjuvazisi de feodalizmle çatışma içerisinde değil, uzlaşma içerisinde iktidara geldi. Almanya'da devletteki etkinliği artan burjuvazi, imparatorluk sınırlarını korumakla birlikte, genişletmeyi düşündü. Osmanlı İmparatorluğunun fideliğinde yetişen Türk burjuvaları da aynı yolu izledi. Türk burjuvaları önceleri çözülen ve çöküşe giden imparatorluğu yaşatmayı ve ayakta tutmayı amaçladılar. Ardından, büyük bir yayılma ve emperyalist amaç da taşıyan ideolojilerine yöneldiler.

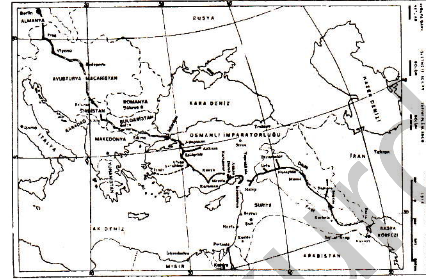
Türk burjuvazisi güçlü bir sanayi temelinde şekillenmedi. Devlet fideliğinde, bürokrat bir burjuva olarak şekillendi. Daha çok komisyonculuk ve rüşvetcilikle palazlandı. Bundan dolayı sağlam bir temeli de yoktu. Komisyon ve rüşvet almasını sağlayan tek araç Osmanlı Devleti ve bu devletin Batılı kapitalist ülkelerle olan ilişkileriydi. Bundan dolayıdır ki, Türk burjuvazisi esas olarak devleti ve bu ilişkiyi korumaya yönelecekti.

Türk burjuvazisinin ilk düşüncesi «Osmanlı Milleti» adı altında tüm imparatorluk topraklarının olduğu gibi korunmasıydı. Bu ideolojiye göre imparatorluğun hakimiyeti altında bulunan topraklarda tek bir millet; «Osmanlı Milleti» yaratılacaktı. Bu ideoloji imparatorluğun o günkü sınırlarının korunmasına da hizmet ettiğinden o dönemde Türk burjuvazisinin çıkarlarına da denk düşmekteydi.

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde imparatorluk Balkanlar'ın önemli bir kesimini kaybetti. Hıristiyan halkları, imparatorluğun hakimiyeti altında tutmak zorlaşmıştı. Bu durum «Osmanlı Milleti» felsefesini de geçersiz kıldı. Bu durumda yeni bir ideolojiye yönelmekten başka çıkar yol kalmamıştı. Bu yeni ideoloji de imparatorluğun korunmasını temel alıyordu.

İmparatorluk sınırları içerisindeki Müslüman halkları elde tutmayı amaçlayan Panislamizm yeni ideoloji olarak geliştirildi. Türk burjuvazisi bu yeni ideolojisi ile birlikte imparatorluğun daha fazla toprak kaybetmesini önlemek istiyordu. Müslümanların Osmanlı padişahı etrafında birleşmesini savunan bu ideoloji de, İslam ülkelerinin de birer birer bağımsızlıklarına yönelmeleri ile birlikte geçerliliğini kaybetti.

Türk burjuvazisi bu gelişmeler karşısında yeni bir ideolojiye sarıldı. Bu da tüm dünya Türklüğünün birliğini savunan Turancılık ideolojisiydi. Sadece imparatorluk bünyesinde bulunan Türk toprakları değil, Kafkaslar'a kadar uzanan topraklar üzerinde yaşayan Türkleri de birleştirmek isteyen bu ideoloji, emperyalist bir yayılma amacı da taşıyordu. Türk toprağı olarak kabul edilen, Azerbaycan, Türkmenistan, Tacikistan gibi ülkelerin toprakları da Osmanlı İmparatorluğunun sınırları içerisine alınmak isteniyordu.

"Berlin-Bağdat, Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi" kitabından alınmıştır.

Elindeki devletin her gün giderek çöktüğünü gören Türk burjuvazisi, kalan toprakları korumak ve devletin sınırlarını genişletmek için, bu yayılmacı ve emperyalist ideolojiyi geliştirmeye başladı.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız Türk burjuvazisinin bu gelişimi ve ulaştığı nokta, Alman burjuvazisinin ulaştığı noktayla da benzerlik gösteriyor.

Alman burjuvazisi önce ulusal bütünlüğü sağlamaya yönelmiş peşinden ise Pangermen Birliği'nin azgın şoven idolojisinin de körüklemesi ile dünyanın paylaşılması savaşına katılmıştır. Türk burjuvazisi ise «Osmanlı Milleti» safsatasını ortaya atmış, tutturamamış; ardından Panislamizm de iflas etmiştir. Vardığı noktaysa Pantürkizm, Turancılık olmuştur. İşte, iki imparatorluğun egemenlerine bu dönemde damgasını vuran, ırkçı, şoven ve emperyalist yayılmayı hedefleyen ideolojidir. Pangermenizm ile Pantürkizm, her iki devletin politikasına yön veren ideolojiler haline gelir. Demek ki, 19. yy. sonlarında Osmanlı İmparatorluğu ile Alman devleti arasında ideolojik olarak bir yakınlaşma da ortaya çıkmıştır. Almanya tüm Almanların temsilcisi olarak ortaya çıkarken, Osmanlı İmparatorluğu ise tüm dünya Türklüğünün birleştirici gücü olarak tarih sahnesinde boy göstermeye başlamıştır.

Alman ve Osmanlı egemenlerinin birbirine yakınlaşması ırkçı, şoven ve yayılmacı ideoloji ile daha da hızlanmıştır. Almanya, imparatorluğun çıkarlarını güvence altına almayı vaadederken, Osmanlılar ise Almanya'ya geniş ölçüde yatırım ve sömürü imkanı açtılar. Karşılıklı olarak verilen tavizler sonucu 19. yy. sonlarında Almanya ve Osmanlı İmparatorluğu arasındaki ilişkiler sıkı bir boyut kazandı.

Alman-Türk ilişkilerinde ilk adım

Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki ilişkiler eskilere dayanmakla birlikte 1840'lar bu ilişkilerin başlangıcı olarak alınabilir. 1760 yılında Alman İmparatoru Friedrich II., Osmanlı İmparatorluğuna bir savunma antlaşmasının imzalanmasını önerir. Bu tarihten sonra, Alman-Türk ilişkilerinde bir canlanma gözlense de, ilişkilerin hızlı bir ivme kazanması 19. yy.'ın sonlarında oluyor.

1839 yılında Almanya'nın Hansa* kentleri Lübeck, Bremen ve Hamburg ile ticaret antlaşması imzalayan imparatorluk; 1840 yılında da Prusya ile benzer bir antlaşma imzalayacaktır. Bu gelişmeler, daha bu yıllarda Alman kapitalizminin gözünü giderek daha ağırlıklı biçimde imparatorluk topraklarına diktiğini göstermektedir. Daha 1848'lerde Alman iktisatçılardan Ruscher, *"İmparatorluk dağılınca, imparatorluğun toprakları Küçük Asya Almanya'nın payına düşecektir."*(7) diyordu. Bunun yanısıra aynı dönemlerde diğer bir Alman ekonomist olan List ise şöyle diyecektir: *"Bu bölgelerde barışçı fetih yoluyla büyüklük, nüfuz ve servet bakımından Rus tehlikesine, Slav birliğine karşı eski Almanya, en sağlam istihkamı sağlayacak olan yeni bir Almanya yaratılabilecektir."*(8)

Görüldüğü gibi, Almanya kapitalizminin temsilcilerinde, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını ele geçirme yönünde büyük bir iştah var. Ama bu iştahın gerekleri hemen yerine getirilemeyecektir. Yukarıdaki bölümde de izah edildiği gibi aynı yıllarda Almanya'nın iç sorunları da büyük ölçüdedir. Almanya her şeyden önce bu iç sorunlarını çözümleyip, öylece dışa açılmayı istiyor. Bu bakımdan bu dönemde imparatorlukla kurulan ilişkiler sınırlı düzeydedir.

Bu duruma rağmen 1840'lardan itibaren temeli hızla atılmaya başlanan bu ilişkiler çok önemlidir. Daha sonraki ilişkilerin de temelini oluşturacak olan bu ilk adımlardır. Bu dönemde kurulan ilişkiler, daha sonraki ilişkilerin gelişmesinin de temelini oluşturdu.

1835 ile 1839 yılları arasında Osmanlı ordusunda eğitmen olarak çalışan Helmuth von Moltke'nin mektuplarında Almanya'nın gelecekte ele geçirmesi gereken toprakların adları yazılıyordu. Moltke, İzmir yöresini, Fırat vadisini ve Balkanlar'daki bir dizi yeri Alman sömürgeciliğinin eline geçmesi gereken yerler olarak gösterir.

Moltke, hatta daha da ileri gidecek, Osmanlı İmparatorluğunun denetimi altında Filistin'de bir Hıristiyan konfederasyonun oluşturulmasını isteyecektir. Çok geçmeden de, Alman İmparatorluğunun desteği altında Hayfa, Yafa ve Kudüs gibi Filistin kentlerinde Alman Yahudi kolonileri oluşturulacaktır. Buraya yerleşen Almanlar, Alman kültürünün yayıcıları haline geleceklerdir.

Moltke'nin, imparatorluk bünyesinde oynadığı diğer bir rol ise, Osmanlı ordusunun düzenlenmesi ve isyanların bastırılmasıydı. Moltke, Osmanlı Ordusunu eğitme görevini, geleceğe de temel oluşturacak bir şekilde yerine getirecektir. Ordu içerisinde birçok subayın Alman geleneklerine göre yetiştirilmesinde temel bir rol oynayacaktır. Birçok subay daha bu dönemde, Almanya'ya hayranlığını gizlemeyecek, açığa vuracaklardır. Ordu içerisindeki bu Alman etkisi ilişkilerin hızlanması ile birlikte daha da artacaktır.

Moltke'nin, bu yıllarda yerine getirdiği diğer bir görev ise özellikle de Kürdistan'da Osmanlı İmparatorluğuna karşı gelişen isyanların bastırılmasında Osmanlı ordusuna komutanlık etmek oldu. İsyanı bastırmak için hareket eden Osmanlı ordusu ile birlikte Moltke de seferlere katılır. Kürdistan'da bu ordu ile birlikte dolaşarak isyanların bastırılmasında görev üstlenir.

Moltke sonrasında da asker gönderme düzeyinde karşılıklı ilişkiler devam eder. Ama bu ilişkiler gerek Alman İmparatorluğunun hazır olmayışı ve gerekse de Osmanlı İmparatorluğunun diğer kapitalist ülkelerle varolan ilişkileri neticesinde yoğunlaşmamıştır. Ama ilerisi için azımsanmayacak bir temelin atıldığından bahsedilebilir.

Alman kapitalizminin ilk büyük zaferi: Berlin-Bağdat Demiryolu

Ünlü Alman siyasetçisi Karl Radek, *"Bağdat demiryolu Alman kapitalist emperyalizminin ilk büyük zaferi"*dir, der. Gerçekten de, Alman kapitalizminin o güne kadar eline geçirdiği en büyük av Berlin-Bağdat demiryoludur.

Berlin-Bağdat demiryolu Alman kapitalizmi için bir zafer olurken, **Doğuya Açılım** politikasının da taşıyıcısı oldu. Aynı zamanda bu girişimle Osmanlı İmparatorluğu Almanya'nın bağımlılık ilişkileri içerisine girdi. Bu demiryolu daha 19. yy. ortalarında Almanya'da sık sık duyulmaya başlanan "Mezopotamya'ya tam yol ileri" sloganlarının da bir gerçeklik kazanmasıdır.

19. yy. ortaları, Alman basınının Mezopotamya'ya yönelik sömürgeci sloganları bol bol atmaya başladığı bir dönemdir de. Örneğin, bu dönemde Alman basınına yansıyan birkaç alıntıya baktığımızda bu sloganların ne kadar yaygın kullanıldığını da açıkça görüyoruz: *"Dr.Ernst Jackh şöyle konuşuyordu: 'Orada, Türkiye'de Anadolu ve Mezopotamya var. Anadolu, doğan güneş ülkesi. Mezopotamya ise eski bir cennet. Bu adlar bizim için birer simge olmalıdır. Alman basını, yeni dünyaya değil, Mezopotamya'ya!...' sloganını atmıştı."* (9). İşte, Almanya'yı güneş ülkesi ile eski cennete götüren, Berlin-Bağdat demiryolu oldu. Almanya düşlerine, bu demiryolu vasıtası ile ulaşmaya çalıştı.

Berlin-Bağdat demiryolu birçok bakımdan Alman kapitalizmi için avantajlar getirmiştir. Düşlerini gerçekleştirme imkanının yanısıra, Alman kapitalizmi içinde büyük oranda kâr imkanları yaratmıştır.

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ, FEDERAL ALMAN DEVLETİNİN SALDIRILARI VE PKK DAVASI

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş dönemi ve Türk burjuvazisinin doğuşu

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde, geniş topraklar üzerinde hakimiyet kurmuş olan Osmanlı İmparatorluğunda çözülmeler başladı. Balkanlar'a, Kafkaslar'a, Kuzey Afrika'ya kadar uzanan geniş bir toprak parçası üzerinde imparatorluk sınırlarını çizmiş olan Türk egemenlerinin hakimiyetleri yüzyılın sonuna doğru zayıfladı. Zayıflayan hakimiyetin altından çıkan her halk, imparatorluğun geniş sınırlarının biraz daha daralmasını da beraberinde getirdi. 19. yy.'ın sonlarına doğru imparatorluk sürekli güç kaybeden bir durumu yaşıyordu.

İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası gibi sömürgeci imparatorlukların rekabeti karşısında tutunamayan imparatorluk, topraklarını korumak için büyük bir çaba içerisine girdi. İmparatorluğu yaşatma endişesi, Türk egemenlerini bir o kıyıya bir bu kıyıya yaklaştıracaktır. En sonunda ise, Alman limanında Osmanlı gemisini demirleyeceklerdir. Bu gelişme sürecini, konumuzu ilgilendiren yönleriyle kısaca da olsa aktarmak istiyoruz.

1876 yılında Abdulhamid II.'nin imparatorluk tahtına oturması, imparatorluk açısından birçok değişikliğin de başlangıcıdır. Abdulhamid zalimliği ve kurnazlığı ile ünlenmiştir. Ermeniler üzerinde olsun, Kürdistan'da olsun en vahşi katliamlar, Abdulhamid döneminde uygulanmıştır. Abdulhamid esas becerisini ise imparatorluğu uzun süre yaşatmakta göstermiştir.

"Büyük bir soğukkanlılıkla girişeceği Ermeni katliamlarıyla ün salacak olan, geleceğin «Kızıl Sultan»ıdır bu hükümdar. Zalim ve kalleş bir adamdı Abdulhamid II; ama aynı zamanda da müthiş kurnazdı. Şu kadarını belirtmekle yetinelim: Büyük devletler arasındaki rekabetten, hiç kimse bu hükümdar kadar ustalıkla yararlanamamıştır" (6) Evet, bu dönemde imparatorluğu yaşatan da bu olmuştur. İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası arasındaki çelişkiler ve daha sonra bunlara eklenen Almanya'nın rekabeti Osmanlı İmparatorluğunun uzun süre yaşamasına yol açmıştır. Bu devletler arasındaki çelişkilerden yararlanma ustalığı gösteren Abdulhamid uzun süre iktidar olmayı başarmıştır.

Daha iktidarının ilk aylarında Sırbistan savaşı ile karşı karşıya gelen Abdulhamid, Çarlık Rusyası ve Avusturya-Macaristan'ın baskılarını İngiltere'nin yardımı ile aşacaktır. Burada da İngiltere'ye dayanarak diğer devletlerin baskılarını azaltacaktır. Daha sonra Çarlık Rusyası ile meydana gelen savaşta, imparatorluğun yaşamasını, İngiltere'nin çabaları sağlayacaktı. Rus orduları, imparatorluk başkentine doğru ilerlerken, İngiltere de donanmasını göndermeye teşebbüs etmiştir.

Büyük sömürgeci devletler arasında meydana gelen çelişkiler, imparatorluğun ömrünü uzatıyordu. 1877-78 Türk-Rus savaşı ardından gerçekleştirilen Berlin Kongresi'nde İngiltere Rusya'ya karşı, Osmanlı İmparatorluğu konusunda yeni pazarlıklar öne sürecektir. Alman diplomasisi ise Bismarck'ın deyimiyle «dürüst bir simsar rolü» oynamak için Kongre'ye katılır. Almanya da kendi hesabına toplanacak böyle bir kongreden kazanç elde edeceğini umuyordu. Bismarck da Rusya üzerinde baskı kurarak, Kongre'nin toplanmasına evet demesini istiyordu.

Yine, aynı Kongre de İngiltere, Çarlık Rusyası ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarının bir kısmını kendi aralarında paylaşacaklardır. Karşılıklı olarak, imparatorluğu yaşatırken, çıkarlarının uzlaştığı noktalarda ise imparatorluğun topraklarından pay alıyorlardı.

İmparatorluğun böylesi gelişmeleri yaşadığı bir ortamda, Türk burjuvazisi de şekillenmeye başladı. Türk burjuvazisinin doğuşu, diğer bazı ülkelerde görüldüğü gibi feodal devletle çatışma içerisinde olmadı. Tam tersine, Türk burjuvazisi feodal devletin fideliğinde yetişti. Feodal devletin varlığı, Türk burjuvazisinin de varlığı demekti. Üstten dönüşümlerle feodal devlete egemen olmaya çalışan Türk burjuvazisi, doğal olarak devleti korumaya da yönelecekti.

Türk burjuvazisinin bu gelişimi, Alman burjuvalarınınkine benzer bir yol izledi. Alman burjuvazisi de feodalizmle çatışma içerisinde değil, uzlaşma içerisinde iktidara geldi. Almanya'da devletteki etkinliği artan burjuvazi, imparatorluk sınırlarını korumakla birlikte, genişletmeyi düşündü. Osmanlı İmparatorluğunun fideliğinde yetişen Türk burjuvalari da aynı yolu izledi. Türk burjuvaları önceleri çözülen ve çöküşe giden imparatorluğu yaşatmayı ve ayakta tutmayı amaçladılar. Ardından, büyük bir yayılma ve emperyalist amaç da taşıyan ideolojilerine yöneldiler.

Türk burjuvazisi güçlü bir sanayi temelinde şekillenmedi. Devlet fideliğinde, bürokrat bir burjuva olarak şekillendi. Daha çok komisyonculuk ve rüşvetcilikle palazlandı. Bundan dolayı sağlam bir temeli de yoktu. Komisyon ve rüşvet almasını sağlayan tek araç Osmanlı Devleti ve bu devletin Batılı kapitalist ülkelerle olan ilişkileriydi. Bundan dolayıdır ki, Türk burjuvazisi esas olarak devleti ve bu ilişkiyi korumaya yönelecekti.

Türk burjuvazisinin ilk düşüncesi «Osmanlı Milleti» adı altında tüm imparatorluk topraklarının olduğu gibi korunmasıydı. Bu ideolojiye göre imparatorluğun hakimiyeti altında bulunan topraklarda tek bir millet; «Osmanlı Milleti» yaratılacaktı. Bu ideoloji imparatorluğun o günkü sınırlarının korunmasına da hizmet ettiğinden o dönemde Türk burjuvazisinin çıkarlarına da denk düşmekteydi.

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde imparatorluk Balkanlar'ın önemli bir kesimini kaybetti. Hıristiyan halkları, imparatorluğun hakimiyeti altında tutmak zorlaşmıştı. Bu durum «Osmanlı Milleti» felsefesini de geçersiz kıldı. Bu durumda yeni bir ideolojiye yönelmekten başka çıkar yol kalmamıştı. Bu yeni ideoloji de imparatorluğun korunmasını temel alıyordu.

İmparatorluk sınırları içerisindeki Müslüman halkları elde tutmayı amaçlayan Panislamizm yeni ideoloji olarak geliştirildi. Türk burjuvazisi bu yeni ideolojisi ile birlikte imparatorluğun daha fazla toprak kaybetmesini önlemek istiyordu. Müslümanların Osmanlı padişahı etrafında birleşmesini savunan bu ideoloji de, İslam ülkelerinin de birer birer bağımsızlıklarına yönelmeleri ile birlikte geçerliliğini kaybetti.

Türk burjuvazisi bu gelişmeler karşısında yeni bir ideolojiye sarıldı. Bu da tüm dünya Türklüğünün birliğini savunan Turancılık ideolojisiydi. Sadece imparatorluk bünyesinde bulunan Türk topraklarını değil, Kafkaslar'a kadar uzanan topraklar üzerinde yaşayan Türkleri de birleştirmek isteyen bu ideoloji, emperyalist bir yayılma amacı da taşıyordu. Türk toprağı olarak kabul edilen, Azerbaycan, Türkmenistan, Tacikistan gibi ülkelerin toprakları da Osmanlı İmparatorluğunun sınırları içerisine alınmak isteniyordu.

"Berlin-Bağdat, Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi" kitabından alınmıştır.

Elindeki devletin her gün giderek çöktüğünü gören Türk burjuvazisi, kalan toprakları korumak ve devletin sınırlarını genişletmek için, bu yayılmacı ve emperyalist ideolojiyi geliştirmeye başladı.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız Türk burjuvazisinin bu gelişimi ve ulaştığı nokta, Alman burjuvazisinin ulaştığı noktayla da benzerlik gösteriyor.

Alman burjuvazisi önce ulusal bütünlüğü sağlamaya yönelmiş peşinden ise Pangermen Birliği'nin azgın şoven idolojisinin de körüklemesi ile dünyanın paylaşılması savaşına katılmıştır. Türk burjuvazisi ise «Osmanlı Milleti» safsatasını ortaya atmış, tutturamamış; ardından Panislamizm de iflas etmiştir. Vardığı noktaysa Pantürkizm , Turancılık olmuştur. İşte, iki imparatorluğun egemenlerine bu dönemde damgasını vuran, ırkçı, şoven ve emperyalist yayılmayı hedefleyen ideolojidir. Pangermenizm ile Pantürkizm, her iki devletin politikasına yön veren ideolojiler haline gelir. Demek ki, 19. yy. sonlarında Osmanlı İmparatorluğu ile Alman devleti arasında ideolojik olarak bir yakınlaşma da ortaya çıkmıştır. Almanya tüm Almanların temsilcisi olarak ortaya çıkarken, Osmanlı İmparatorluğu ise tüm dünya Türklüğünün birleştirici gücü olarak tarih sahnesinde boy göstermeye başlamıştır.

Alman ve Osmanlı egemenlerinin birbirine yakınlaşması ırkçı, şoven ve yayılmacı ideoloji ile daha da hızlanmıştır. Almanya, imparatorluğun çıkarlarını güvence altına almayı vaadederken, Osmanlılar ise Almanya'ya geniş ölçüde yatırım ve sömürü imkanı açtılar. Karşılıklı olarak verilen tavizler sonucu 19. yy. sonlarında Almanya ve Osmanlı İmparatorluğu arasındaki ilişkiler sıkı bir boyut kazandı.

Alman-Türk ilişkilerinde ilk adım

Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki ilişkiler eskilere dayanmakla birlikte 1840'lar bu ilişkilerin başlangıcı olarak alınabilir. 1760 yılında Alman İmparatoru Friedrich II., Osmanlı İmparatorluğuna bir savunma antlaşmasının imzalanmasını önerir. Bu tarihten sonra, Alman-Türk ilişkilerinde bir canlanma gözlense de, ilişkilerin hızlı bir ivme kazanması 19. yy.'ın sonlarında oluyor.

1839 yılında Almanya'nın Hansa* kentleri Lübeck, Bremen ve Hamburg ile ticaret antlaşması imzalayan imparatorluk; 1840 yılında da Prusya ile benzer bir antlaşma imzalayacaktır. Bu gelişmeler, daha bu yıllarda Alman kapitalizminin gözünü giderek daha ağırlıklı biçimde imparatorluk topraklarına diktiğini göstermektedir. Daha 1848'lerde Alman iktisatçılardan Ruscher, *"İmparatorluk dağılınca, imparatorluğun toprakları Küçük Asya Almanya'nın payına düşecektir."*(7) diyordu. Bunun yanısıra aynı dönemlerde diğer bir Alman ekonomist olan List ise şöyle diyecektir: *"Bu bölgelerde barışçı fetih yoluyla büyüklük, nüfuz ve servet bakımından Rus tehlikesine, Slav birliğine karşı eski Almanya, en sağlam istihkamı sağlayacak olan yeni bir Almanya yaratılabilecektir."*(8)

Görüldüğü gibi, Almanya kapitalizminin temsilcilerinde, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını ele geçirme yönünde büyük bir iştah var. Ama bu iştahın gerekleri hemen yerine getirilemeyecektir. Yukarıdaki bölümde de izah edildiği gibi aynı yıllarda Almanya'nın iç sorunları da büyük ölçüdedir. Almanya her şeyden önce bu iç sorunlarını çözümleyip, öylece dışa açılmayı istiyor. Bu bakımdan bu dönemde imparatorlukla kurulan ilişkiler sınırlı düzeydedir.

Bu duruma rağmen 1840'lardan itibaren temeli hızla atılmaya başlanan bu ilişkiler çok önemlidir. Daha sonraki ilişkilerin de temelini oluşturacak olan bu ilk adımlardır. Bu dönemde kurulan ilişkiler, daha sonraki ilişkilerin gelişmesinin de temelini oluşturdu.

1835 ile 1839 yılları arasında Osmanlı ordusunda eğitmen olarak çalışan Helmuth von Moltke'nin mektuplarında Almanya'nın gelecekte ele geçirmesi gereken toprakların adları yazılıyordu. Moltke, İzmir yöresini, Fırat vadisini ve Balkanlar'daki bir dizi yeri Alman sömürgeciliğinin eline geçmesi gereken yerler olarak gösterir.

Moltke, hatta daha da ileri gidecek, Osmanlı İmparatorluğunun denetimi altında Filistin'de bir Hıristiyan konfederasyonun oluşturulmasını isteyecektir. Çok geçmeden de, Alman İmparatorluğunun desteği altında Hayfa, Yafa ve Kudüs gibi Filistin kentlerinde Alman Yahudi kolonileri oluşturulacaktır. Buraya yerleşen Almanlar, Alman kültürünün yayıcıları haline geleceklerdir.

Moltke'nin, imparatorluk bünyesinde oynadığı diğer bir rol ise, Osmanlı ordusunun düzenlenmesi ve isyanların bastırılmasıydı. Moltke, Osmanlı Ordusunu eğitme görevini, geleceğe de temel oluşturacak bir şekilde yerine getirecektir. Ordu içerisinde birçok subayın Alman geleneklerine göre yetiştirilmesinde temel bir rol oynayacaktır. Birçok subay daha bu dönemde, Almanya'ya hayranlığını gizlemeyecek, açığa vuracaklardır. Ordu içerisindeki bu Alman etkisi ilişkilerin hızlanması ile birlikte daha da artacaktır.

Moltke'nin, bu yıllarda yerine getirdiği diğer bir görev ise özellikle de Kürdistan'da Osmanlı İmparatorluğuna karşı gelişen isyanların bastırılmasında Osmanlı ordusuna komutanlık etmek oldu. İsyanı bastırmak için hareket eden Osmanlı ordusu ile birlikte Moltke de seferlere katılır. Kürdistan'da bu ordu ile birlikte dolaşarak isyanların bastırılmasında görev üstlenir.

Moltke sonrasında da asker gönderme düzeyinde karşılıklı ilişkiler devam eder. Ama bu ilişkiler gerek Alman İmparatorluğunun hazır olmayışı ve gerekse de Osmanlı İmparatorluğunun diğer kapitalist ülkelerle varolan ilişkileri neticesinde yoğunlaşmamıştır. Ama ilerisi için azımsanmayacak bir temelin atıldığından bahsedilebilir.

Alman kapitalizminin ilk büyük zaferi: Berlin-Bağdat Demiryolu

Ünlü Alman siyasetçisi Karl Radek, *"Bağdat demiryolu Alman kapitalist emperyalizminin ilk büyük zaferi"*dir, der. Gerçekten de, Alman kapitalizminin o güne kadar eline geçirdiği en büyük av Berlin-Bağdat demiryoludur.

Berlin-Bağdat demiryolu Alman kapitalizmi için bir zafer olurken, **Doğuya Açılım** politikasının da taşıyıcısı oldu. Aynı zamanda bu girişimle Osmanlı İmparatorluğu Almanya'nın bağımlılık ilişkileri içerisine girdi. Bu demiryolu daha 19. yy. ortalarında Almanya'da sık sık duyulmaya başlanan "Mezopotamya'ya tam yol ileri" sloganlarının da bir gerçeklik kazanmasıdır.

19. yy. ortaları, Alman basınının Mezopotamya'ya yönelik sömürgeci sloganları bol bol atmaya başladığı bir dönemdir de. Örneğin, bu dönemde Alman basınına yansıyan birkaç alıntıya baktığımızda bu sloganların ne kadar yaygın kullanıldığını da açıkça görüyoruz: *"Dr.Ernst Jackh şöyle konuşuyordu: 'Orada, Türkiye'de Anadolu ve Mezopotamya var. Anadolu, doğan güneş ülkesi. Mezopotamya ise eski bir cennet. Bu adlar bizim için birer simge olmalıdır. Alman basını, yeni dünyaya değil, Mezopotamya'ya!...' sloganını atmıştı."* (9). İşte, Almanya'yı güneş ülkesi ile eski cennete götüren, Berlin-Bağdat demiryolu oldu. Almanya düşlerine, bu demiryolu vasıtası ile ulaşmaya çalıştı.

Berlin-Bağdat demiryolu birçok bakımdan Alman kapitalizmi için avantajlar getirmiştir. Düşlerini gerçekleştirme imkanının yanısıra, Alman kapitalizmi içinde büyük oranda kâr imkanları yaratmıştır.

N.V.Yeliseyeva bu konuda şunları söylüyor: *"Osmanlı Devleti, Alman kapitalistlerinin önemli bir demiryolu yapmalarına izin vermişti. Daha sonra Bağdat demiryolu adını alan bu hat, Küçük Asya ve Bağdat'tan İstanbul Boğazı'nı Basra Körfezine bağlıyordu.*

Berlin'i Basra Körfezi'ne bağlayan Bağdat demiryolunun, ekonomik ve politik bakımdan çok özel bir önemi vardı. Demiryolunun yapımı, büyük miktarda lokomotif, vagon ve ray siparişleri alan Alman sanayicilerine önemli kârlar sağlıyordu. Yapımı girişimine yatırım yapmış olan Alman emperyalistlerinin Doğuda yapmayı düşündüklerini kolaylaştırıyordu. Osmanlı Devleti, bir süre sonra tamamen Alman etkisi altına girdi."(10)

1888 yılında Alman İmparatorluğunun başına geçen Wilhelm II en önemli girişim olarak, Berlin-Bağdat demiryolunun ihalesini ele geçirmekle işe başlar. Wilhelm II'nin imparator olması, Alman ve Osmanlı ilişkilerinde de bir canlanma yarattı. Wilhelm II, Bismarck'ın sarfettiği "İstanbul'dan gelen mektuplar okunmaya değmez" sözünün tersine, bizzat imparatorun ayağına İstanbul'a kadar gidecektir. Bu da, Almanya'nın eskisi gibi, Osmanlı İmparatorluğuna karşı ilgisiz kalamadığını gösteriyor.

Wilhelm II, biri 1888'de diğeri de 1898'de olmak üzere imparatorluğu iki kez ziyaret edecektir. Wilhelm II, 1898'de yaptığı ikinci gezisinde, Osmanlı İmparatorluğunun Panislamizm ideolojisini de destekleyerek, şu konuşmayı yapmıştır: *"300 milyonluk İslam alemi Almanya'ya dost olarak güvenebilir."*

Alman İmparatorunun ilk gezisi ardından Berlin-Bağdat demiryolu antlaşması imparatorluk ile imzalanır. Bu demiryolunun imtiyaz hakkının Almanya'ya verilmesinde Wilhelm II'nin yürüttüğü çabaların etkisi büyüktür. Wilhelm bizzat kendisi bu konuda imtiyaz hakkını alabilmek için İstanbul'a padişahın ayağına kadar gitmiştir. *«Wilhelm II, İstanbul'da kaldığı süre içinde Alman finans kapitali, özellikle Alman silah sanayi için yeni kârlı siparişler elde etmek ve kendinin de katıldığı bir toplantıda padişahla George von Siemes'in, Bağdat demiryolunun yapımının Deutsche Bank tarafından gerçekleştirilmesi konusunda anlaşmalarını sağlamak istiyordu. Yolculuğunun bu amacı, özellikle ön plana çıktı; zaten Wilhelm II'nin kendisi de Deutsche Bank'ın yürüteceği demiryolu yapımının Yakın Doğu'daki Alman yayılma politikasının başarısı açısından büyük bir önem taşıdığına inanıyordu. Almanya'daki banka ve sermayesi öyle önemli bir konum kazanmıştı ki, Alman şirketlerinin kârlarının padişah önündeki savunuculuğunu artık bizzat Wilhelm II yapıyordu."*(11)

Berlin-Bağdat Demiryolunun yapımı ve ilişkilerin gelişmesi

1882 yılında Deutsche Bank, Boğazın Asya kıyısı üzerinde bulunan Haydar Paşa'dan Marmara denizi kıyısındaki İzmit limanına uzanan küçük bir demiryolu hattını satın almıştı. Yine aynı yıllarda İzmit'den Ankara'ya kadar uzatılması istenen bir demiryolu hattının imtiyazını da almıştı. Daha sonra alınan Bağdat demiryolu hattı imtiyazı ise Deutsche Bank'ın girişimlerinin artışını birlikte getirdi. Deutsche Bank, Osmanlı İmparatorluğu içerisinde giriştiği pazar kapma savaşını öncelerden küçük çaplı da olsa gerçekleştirmişti.

Fakat İngiliz ve Fransızlar da demiryolu yapımına el atmış İzmir ve Mersin gibi liman kentlerinde belli bazı hatları işletmeye de açmışlardı. İngiliz ve Fransızlar imtiyazlarını genişletmek için, Osmanlı imparatorluğundan yeni hatların açılmasını üstlenmek istiyorlardı. İngiliz ve Fransızlar İmparatorluktan toprak talep etmeleri ve bazı topraklarını kendi egemenliklerine almaları nedeniyle, imparator tarafından tercih edilmiyorlardı. Abdulhamit, İngiliz ve Fransızlara imtiyaz hakkı vererek, bağımlılık ilişkilerini daha da genişletmek istemiyordu.

Almanya ise bu dönemde bu rekabete etkin olarak girmediği gibi, imparatorluktan herhangi bir toprak talebi olmadığını da sık sık açıklıyordu. Emperyalistler arasındaki çelişkilerden yararlanarak yaşamını sürdürmeyi başaran Abdulhamit, bu ortamdan da ustaca yararlanarak, Almanya'ya yanaşacaktır.

İmparatorluk bünyesinde de bir çok ileri gelen devlet adamı, imparatorluk topraklarını bir boydan bir boya geçen bir demiryolu hattının yapımının, kendileri için yararlı olacağına inanıyorlardı. Sonunda Abdulhamid'de bu görüş doğrultusunda ikna edildi. Demiryolunun yapımı için *"Osmanlı yöneticileri ilk bağları 1887'de* ***württenbergische Vereinsbank*** *yöneticisi von Kaulla ile kurdu. Von Kaulla, İstanbul'da Mavzer fabrikası için kârlı siparişler almış ve Osmanlı hükümetiyle sıkı ilişkiler kurmuştur. Elbette Abdulhamit ve çevresindeki bankalar da, Württembergische Vereinsbank'ın projeyi kendi başına finanse etmek için yeterli sermaye gücünden yoksun olduğunu çok iyi biliyorlardı. Ama Osmanlı tarafı, von Kaulla kanalıyla ve onu aşarak Alman yüksek finans çevreleriyle ilişki sağlayacağını ve sonunda — İngiliz ve Fransızları bu işe mümkün olduğunca katmayarak— imtiyaz sahibi olarak Almanları kazanacaklarını umuyorlardı. Kaulla bu rolü üstlenmeye hazırdı. Bunun sağlamak için, Deutsche Bank'la ilişkiye girdi."*(12)

Deutsche Bank, bu işe girişme kararını, hükümetinin de onayını alarak verdi. Ancak, girişimin çok yüklü bir sermaye gerektirmesi ve bu sermayenin sadece Almanya'dan sağlanamaması nedeniyle yeni ortaklar aradı. En sonunda İngiliz şirketini de Deutsche Bank'la birlikte girişimci olarak, demiryolu yapımına katmayı başardı.

Deutsche Bank, yapım sermayesinin yüksek miktarda olması nedeniyle, sermayenin tümünü Alman iç piyasasından sağlamada güçlüklerle karşılaştı. Dışardan sermaye çekebilmek için 24 Mart 1989'da, kendi yönetimi altında, Société des chemins de fer Ottoman d'Anatolie. (Osmanlı Anadolu Demiryolu Şirketi) adıyla bir kuruluşa gitti. Bu şirket vasıtası ile, özellikle de İngiliz ve İtalyan sermayesini bu yatırıma çekmeye çalışıyordu. Deutsche Bank, bu girişiminde de başarılı oldu. İngilizler, Fransız ve Ruslarla olan çelişkilerinden dolayı bu girişime hoşgörülü davranacaklardır. Ancak, yapımın hızlanması için sermaye aktarımında aynı hoşgörüyü göstermeyeceklerdir. Yine, Deutsche Bank'ın İtalyan sermayesini çekme çabaları da istenen başarıyı vermeyecektir. Bu durumda girişimci sermaye olarak, Deutsche Bank'ın yanısıra, Wurtembergische Vereinsbank, Deutsche Vereinsbank, Wiener Bankverein ve Yunanlı küçük bir girişimci grup katıldı.

Yabancı sermayenin çok az katılmış olmasına rağmen, Alman mali grubunun olağanüstü sermaye gücü açığa çıktı. Bu durum Avrupa bankacılık dünyasında şaşkınlıklara da yol açtı.

1888 yılında Osmanlı İmparatorluğunun Asya ve Avrupa toprakları üzerindeki demiryollarının egemenliğini Fransızlar, İngilizler ve bir ölçüde Avusturyalılar ellerinde bulunduruyorlardı. Dört yıl sonra ise durum tamamen değişti. Bu sürede Alman finans burjuvazisi, Osmanlı İmparatorluğundaki 2000 km uzunluğundaki bir demiryolu hattını denetler düzeye gelmişti.

Hasta adam güçlü devletin koltuğunda... (Abdulhamid ve Wilhelm II)

Böylece, Almanya, İngiliz ve Fransızlarla rekabet edebilecek bir güce imparatorluk bünyesinde sahip olmuşlardı. *"Bu andan itibaren, bankanın istikrar işleri ve demiryolu yapımı biçiminde gerçekleştirdiği sermaye ihracı, Alman emperyalizminin yakın Doğu'daki yayılmasında belirleyici bir araç olacaktı. Deutsche Bank'ın Yakın Doğu'ya yayılışı, 'Wilhelmstrasse' ile Sultan Abdulhamid'in gerici despotik rejimi arasında, hem Avrupalı rakiplere, hem de Osmanlı İmparatorluğu için Türk olmayan halkların bağımsızlık hareketlerine karşı sürekli olarak sürdürülen sıkı bir işbirliğine yol açtı."*

Berlin-Bağdat demiryolunun Alman ve Osmanlı İmparatorlukları açısından taşıdığı önemi de iki alıntıyla açıklamak istiyoruz. Bu alıntılar, Alman ve Türk egemenlerinin bu demiryolu hattının yapımına neden bu kadar önem verdiklerini de ortaya koymaktadır.

"İngiltere, Avrupa'da kara yoluyla ancak bir yerde saldırıya uğrayabilir. Ve buradan ağır yara alabilir: Burası Mısır'dır. Mısır'la birlikte, İngiltere, yalnızca Süveyş Kanalı üzerindeki egemenliğini, Hindistan ve Uzak Doğu ile olan bağlantısını değil, aynı zamanda Orta ve Doğu Afrika'daki sömürgelerini de yitirecektir. Türkiye gibi bir İslam devletinin Mısır'ı ele geçirmesi, İngiltere'nin Hindistan'daki 60 milyon Müslüman tebası üzerinde tehlikeli etkiler yapması yanında, Afganistan ve İran'ı da etkileyecekti. Ama Türkiye'nin Mısır'ı ele geçirmeyi düşünebilmesi için, Anadolu ve Suriye'de tamamlanmış bir demiryolu şebekesine sahip olması; Anadolu demiryolunun Bağdat'a dek uzatılması sayesinde, Mezopotamya üzerine gelebilecek bir İngiliz saldırısını defedebilmesi; ordusunu büyütüp mükemmelleştirmesi ve genel ekonomik durumunu, maliyesini geliştirmesi gereklidir."[14]

"Başından itibaren Bağdat demiryolu, İstanbul ve Osmanlı İmparatorluğunun Anadolu'daki temel askeri bölgesi ile Suriye ve Dicle, Fırat eyaletlerini doğrudan birbirine bağlamayı amaçlamıştı... Bir Alman-Türk ittifakı varolması koşulu ile ve bu ittifaka oranla, gerçekleşmesi daha zor olan diğer çeşitli hususların gerçekleşmesi koşuluyla, Bağdat demiryolunun Almanya açısından siyasal bir hayat sigortası anlamına geleceğini kimse inkar edemez."[15]

Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında özellikle de 19. yy. sonlarında yoğunlaşan ilişkilerin başkaca boyutlarına da tanık oluyoruz. Berlin-Bağdat demiryolları bunun bir halkası iken, bu yıllarda başka halkalarla da Osmanlı İmparatorluğunun Alman kapitalizmine bağımlı hale getirildiğini görüyoruz.

Almanya'nın diğer ticari girişimleri 1880 yıllarından sonra başladı. İngilizlerin ve Fransızların imparatorluk bünyesindeki güçlü ilişkilerine karşılık, Almanya'nın ticari girişimleri oldukça asgari bir düzeydeydi. Birkaç ihracatçı ve komisyoncu firma dışında Almanya'nın varlığına pek rastlanmıyordu. Örneğin, 1882 yılında Yunanistan ve Osmanlı İmparatorluğuna yönelik olarak ticarete başlayan Deutscher Handelsverein, 7 yıl gibi bir süre faaliyet yürütmüş olmasına rağmen başarılı olamayacaktır. Bu tür başarısız örnekler olsa da Almanya 1880'den 1888'e (Deutsche Bank'ın demiryolu imtiyazını elde etmesine) kadar geçen sürede Osmanlı İmparatorluğuna olan dış ihracatını 6, 7 milyon Mark'tan 11.713.000 Mark'a yükseltecektir. Görüldüğü gibi, rakam yüksek olmasa da Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki ticarette bir gelişme vardır.

Daha sonraki yıllarda ise, Almanya'nın ticaret hacmi büyük bir artış gösterecek, küçümsenemez bir rakama ulaşacaktır. Berlin-Bağdat demiryolu hattının imtiyazının Deutsche Bank tarafından alınması, deniz ulaşımı alanında da ilişkilerin hızlanmasına yol açtı. 1889'da oluşturulan Deutsche Levant-Linie Gemicilik Anonim Şirketi, bu alanda Almanya'nın imparatorluğa yönelen ihracatının tamamına yakınını taşıyacaktır. Deniz ulaşımı ise, esas olarak demiryolu hattının döşenmesi için gerekli hammaddelerin ulaşımını sağlama açısından gerekliydi.

Bunun yanısıra, Almanya'nın ticaret ürünleri de İzmir, İskenderun, Mersin, İstanbul, Mısır ve Suriye limanlarına akmaya başladı. Demiryolu yapımı ile birlikte, imparatorluğa Alman ticari ürünlerinin akışı da hızlandı.

Bu hızlanma ile birlikte, Alman ticari kurumları daha fazla imkanların açılması için hükümetlerine baskı yapmaya başladılar. Berlin hükümeti, Alman ticaret sermayesi ve ihraç sanayiindeki bu artışa sunduğu mali destekle yetinmeyerek, diplomatik destekte de bulunmaya başladı. 26 Ağustos 1890'da Alman hükümetinin İstanbul temsilcisi, Osmanlı İmparatorluğu ile bir Ticaret, Dostluk ve Denizcilik antlaşması imzaladı. Bu antlaşma ile birlikte, Almanya İmparatorluk bünyesinde birinci derecede girişimci bir devlet olarak öne çıktı. Artık, Osmanlı İmparatorluğu ile yürütülen ticari ilişkilerde önsıraya Almanya geçti.

Alman burjuvazisinin diğer bir yatırım alanı ise silah sanayi oldu. Osmanlı ordusu içerisinde birbiri ardına görev almaya başlayan subay grupları, Osmanlı ordusunu Alman silahları ile donatmaya başladılar. Daha önce İmparatorluğa birinci derecede silah satıcı ülkeler olan İngiltere ve Fransa, bu girişimler sonucu yerini Almanya'ya bıraktı. Almanya, ordunun eğitimini yürüten Alman subaylarının eliyle bu ticaretde ön sırayı almayı ve bu işde çok karlı çıkmayı başardı.

Önemli sayıda Alman subay gruplarının Osmanlı ordusu içerisinde çalışmaya başlaması, silah ticaretindeki alış-verişi de canlandırdı. Prusya militarizminin önde gelen temsilcilerinden biri olan Von der Goltz'un yürüttüğü çalışmalar bu konuda örnektir. Goltz, Osmanlı ordusu içerisinde, arzu ettiği birçok bilgiyi kolaylıkla elde edebiliyordu. Goltz'un girişimleri sonucu, Alman subaylarının Osmanlı ordusu içerisindeki sayısı arttırıldı.

Alman subayları ordu içerisinde elde ettikleri etkinliğe de dayanarak, silahlanmasını Alman stiline göre geliştireceklerdir. Örneğin, Goltz paşanın yerine getirdiği görevler Alman tekelleri tarafından ödüllendirilme yoluna gidilmiştir. Bu konuda Prof Dr.L. Rathmann şunları söylüyor. *"Ama yine de Von der Goltz'un yerine getirdiği sınıfsal görevden Berlin'deki üstlerinin son derece hoşnut olduğu kesindi. Prusyalı askeri Prusyalı tüccarın izlemesi çok alışılagelen bir durumdu. Alman burjuvazisi Yakın Doğu'daki rakiplerinin gücü karşısında daha önce askerlerini göndermek zorunda olduğunu anlamıştı. Bu askerler, Büyük Britanya ve Fransa'nın ekonomik ve siyasal alanlardaki tekel konumunda bir gedik açacak ve böylece Alman sanayi ve banka sermayesinin yeni bir sömürü alanında özgürce savaşması için yol açılmış olacaktı... Örneğin 1893'te silah fabrikatörü Ludwig Löwe, Alman savaş sanayi yararına gördüğü hizmetlerden ötürü Goltz'a şahsen teşekkür etmeye gitti ve çalışmalarının karşılığı olarak bir tomar hisse senedi verdi."*(16)

Bu girişimler sonucu, Almanya'dan Osmanlı İmparatorluğuna yönelik silah ihracaatı artış gösterdi. 4 yıl gibi (1885-89) bir süre içerisinde Osmanlı İmparatorluğunun Almanya'dan satın aldığı silahların sayısında büyük bir artış oldu. Silah ticaretinde en büyük payı kapan Krupp şirketi başı çekiyordu. Bundan sonra ise, Mauser, Löwe ve Schichau gibi firmalar geliyordu. Sadece 1885 istatistiklerinde, Almanya'da Osmanlı İmparatorluğu'na 2,2 milyon marklık silah satıldığı görülüyor. Bu sayı bile silah ticaretinin nasıl bir boyuta ulaştığını göstermek açısından yeterlidir.

Alman askeri adamlarının yanısıra, siyasal temsilcileri de tekeller adına hareket eden birer satış memuru haline gelirler. Bizzat imparator Wilhelm II'yi, Osmanlı padişahının ayağına kadar götürmeyi başarmış olan Alman tekelleri, diğer temsilcilikleri de kendi çıkarları için kolaylıkla yönlendirmeyi başa-

racaklardır. Bu bakımdan, *"Almanya'nın yurt dışındaki en yetenekli ve en başarılı temsilcileri ateşli bir Krupp dostudur. Savaş öncesi Almanya siyasetinin bu odak noktası örneğin İstanbul'da hemen göze çarpıyordu. Krupp firmasının temsilcilik binası Alman İmparatorluğunun temsilcilik binasının hemen yanındaydı."*[17]

Almanya bu ticari kapitülasyonların yanısıra, Berlin-Bağdat demiryolu yapımından da büyük vurgunlar vurdu. Demiryolu imtiyazının Alman tekelleri tarafından alınması ile birlikte Osmanlı İmparatorluğunun Alman tekellerine verdiği imtiyazlar da genişledi. Demiryolunun geçtiği yerlerden 20 km'lik sahada Alman tekelleri maden arama vb. haklar da ele geçirdiler. Hatta bu toprakları istedikleri gibi değerlendirme haklarına da sahip oldular. Almanya, bunların yanısıra demiryolu yapımına verdiği giderleri karşılamak için de 10 ilin aşarına (vergisine) el koyacak ve bunları imparatorluğun borçlarının karşılığı olarak tahsil edecektir.

Bütün bu girişimler ve artan ticari ilişkilerden de görüldüğü gibi 19. yy.'ı geride bırakırken, Osmanlı İmparatorluğu tümden Almanya'nın hakimiyeti altına girecektir. Bu ana kadar da "barışçıl yayılma" gösteren Alman tekelleri, artık elde ettikler ve kendilerine sıkıca bağlamış oldukları topraklar üzerinde düşlerini gerçekleştirmeye başlayabilirlerdi.

I. Dünya Savaşı ve Almanya'nın düşleri

Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında hızlanan ticari ilişkilere bağlı olarak, Pangermen Birliği de faaliyetlerine hız verdi. Gerçi, bunların Osmanlı topraklarını istemeleri, açık Alman hakimiyetini savunmaları Almanya'nın "barışçıl yayılmasına" zarar veriyordu. Pangermen Birliği'nin Anadolu'da, Mezopotamya'da ve tüm imparatorluk topraklarında, Alman hakimiyetini savunması, Alman göçmenlerin bu topraklara yerleştirilerek kolonilerin oluşmasını istemesi, Osmanlı padişahını da tedirgin ediyordu. Bu nedenden dolayıdır ki, bizzat Wilhelm II, Pangermen Birliği'ne faaliyetlerini azaltması uyarısında bulunacaktır. Tabii bu da avı ürkütmeme taktiğidir. Nasıl olsa av başını kafesten içeri uzatmış, bir adım atması yetiyor, ondan sonra tüm ipler Almanya'nın eline geçecek.

İşlerin bu noktaya varmış olması Pangermenist propagandaların azalmasına yolaçtı. Ama pratikte savunulan düşlerin gerekleri adım adım yerine getirilmeye başlandı.

Berlin-Bağdat demiryolu imtiyazı, imparatorluğun Almanya'ya bağımlı hale getirilmesi, Alman tekelci burjuvazisinin de iştahını kabartacaktır. Alman parlamentosunda Simens yaptığı bir konuşmada, bu başarılarına atıfta bulunarak artık Alman sermayesinin tek başına girişimde bulunabilecek güçte olduğunu söyleyecektir. Eskiden İngiliz ve Fransızların yanında yedek bir girişimci olarak hareket ettiklerini söyleyen Simens, bundan sonra Alman sermayesinin tek başına, birinci sermaye olarak da girişimlerde bulunabilecek bir güce eriştiğini söyleyecektir. Bu açıklama, Alman parlamentosunda büyük alkışlarla karşılanacaktır.

Bu tavır, Alman sermayesinin 19. yy sonlarında hızlandırdığı rekabet girişimleriyle, yüzyıl biterken, İngiliz ve Fransızlar karşısında tek başına durabilecek bir güce ulaştığını göstermektedir. Nitekim bazı tarihçilere göre, Almanya'nın Berlin-Bağdat demiryolunun imtiyazını alması, I. Dünya Savaşının fitilini de ateşleyen bir gelişmedir. Bu demiryolu yapımı, Almanya ile Fransa, İngiltere ve Çarlık Rusyası arasındaki çelişkilerin daha da şiddetlenmesine ve paylaşımın daha erkenden gündeme gelmesine yol açmıştır.

Almanya emperyalizmi ulaştığı güce de dayanarak, sömürgelerden pay alma savaşını kızıştıracaktır. Osmanlı İmparatorluğunun dayanak haline getirdiği Turancı ideolojiyi de destekleyerek, bu devleti de Çarlık Rusyası, İngiltere ve Fransa'ya karşı savaşa sürecektir.

Osmanlı İmparatorluğu Almanya ile içerisine girdiği ilişkilerden aldığı güçle de, eski saşaalı günlerine kavuşmak için emperyalist duygularını keskinleştirecektir. Ordusunu, Alman subay ve silahlarının desteğiyle yeniden düzenleyecek ve savaşa hazır hale getirecektir.

Almanya ve Osmanlı İmparatorluğu 1910'lara doğru savaş kışkırtıcılığını açıktan yapmaya başlayacaklardır. Özellikle de Almanya gücünün ulaştığı olağanüstü düzeye uygun bir sömürge paylaşımını istiyordu. Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını hakimiyeti altına almışsa da, dünya genelinde İngiltere ve Fransa'nın sömürgeleri karşısında onunkiler sözkonusu bile edilemeyecek düzeydeydi. İşte, bu durum Almanya'yı önünde durulmaz bir şekilde savaş kışkırtıcılığına götürüyordu.

Bu gelişmeler ortamında, Alman egemen sınıfları ile Türk egemen sınıfların düşleri de birleşmeye başladı. Almanya yeni topraklar ele geçirmenin düşünü görürken, Osmanlı İmparatorluğu ise, eski günlerine yeniden ulaşmak istiyordu. Bu iki devletin düşü de, mevcut ortamın bir savaşla değiştirilmesi sonucunda ancak gerçeklik kazanabilirdi. Bunun için, bu her iki devlet de savaş kışkırtıcılığına hız verdiler.

1908 Jöntürk devrimi ardından, Almanya, devrimin önde gelenlerinin ile başta Fransız ve İngiltere'ye yanaşmasından dolayı endişe duymuştur. Hatta, demiryolu yapımının suya düşmesinden de bahsedilmiştir. Ancak, darbe içinde etkin olan subayların Alman bilinci ile eğitilmiş olması, kısa sürede bu endişelerin dağılmasına yol açmıştır. Jöntürk önderlerinden çok, ordu içinde gelen darbeciler egemen olmuşlardır. Bunlar çoğunluğu Alman subayı gibi yetiştirilmiş ve Alman etkisi altında olan unsurlardır.

İttihat ve Terakki'de ifadesini bulan Pantürkizim (Turancılık) ideolojisinin Almanya tarafından da desteklenmesi, Jöntürkleri çok geçmeden Almanların yanına itecektir. İşte, bu 1908'deki endişeli durumu da aşan Alman emperyalistleri, Osmanlı İmparatorluğunun yeni egemenleri ile birlikte savaş kışkırtıcılığına hız vermeye başladılar. *"Saldırgan amaçlar izleyen Jöntürkler, Alman askeri görevlisi Liman von Senders'in yardımıyla orduyu baştan sona yeniden kurmaya ve silahlandırmaya başladılar. Jöntürklerin iktidarda olduğu yıllarda, diğer devletleri Osmanlı İmparatorluğunun ekonomik ve politik yaşamından uzaklaştırmak ve burada kendi egemenliğini kurmak için hesaplar yapan Alman emperyalistleri, Jöntürklerin maceracılığını her yola başvurarak körüklediler. Buna karşılık "İttihat ve Terraki" yönetimi Almanya'yı açıkça Osmanlı İmparatorluğunu paylaşma yanlısı olan müttefik ülkelerin girişimlerine karşı, ülke bütünlüğünün "koruyucusu" ve "savunucusu" olarak görmüştür."*[18]

Görüldüğü gibi, Almanya'nın açık desteği Jöntürkleri, onların yanına iter. Aynı şekilde, Almanya da 1908'den sonra yeniden imparatorluk bünyesinde etkin olması ile birlikte, Osmanlı yöneticilerine daha fazla güven duymaya başlar. Her koşul altında bunların yanında olacağını açık olarak anlar.

Berlin-Bağdat Demiryolunun temel atma töreni.

Savaş rüzgarlarının iyice estiği bir dönemde Enver Paşa Almanya ile gizli bir anlaşma imzalar. Bu anlaşmaya göre, Almanya savaşa girdiğinde, Osmanlı İmparatorluğu da otomatikmen savaşa girmiş sayılacak. Almanya'yı desteklemek için de Osmanlı İmparatorluğu savaşa katılacak. 12 Ekim 1914'de savaşa girmek kararını tartışan İttihat ve Terakki partisi ileri gelenlerinden Mevlan-zade Rıfat, Almanya'nın yanında yer almalarına yol açan kararı almalarının gerekçelerini şöyle açıklıyordu: *"Almanya, Mısır'ı, Kafkasya'yı ve hatta İran'ı geri almamıza razı oldu. Böylece kuşkusuz Turan yolunu açabilecek ve Türk birliğini gerçekleştireceğiz."*[19]

Almanya'nın Osmanlı İmparatorluğuna Turan yolunu açma vaadine inanan İttihat ve Terakki safını belirledi. Almanya, Osmanlı İmparatorluğu, Avusturya, Macaristan savaşın bir tarafı olarak, Fransa, İngiltere ve Çarlık Rusyası'na karşı savaşı başlatırlar. 4 yıl süren savaş boyunca, Almanya, Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya-Macaristan güç kaybeder ve sonunda savaştan yenik çıkarlar.

Alman ve Türk egemenlerinin savaştan yenik çıkması, her iki devletin emperyalist yayılmacı düşlerinin son bulmasını da birlikte getirir. Ne Almanya ve ne de Osmanlı İmparatorluğu savaştan beklediklerini sonuca ulaşır. Almanya kendi aleyhinde olan koşullarda barış antlaşmasını imzalamak durumunda kalır. İngiltere ve Fransa'ya savaş tazminatı olarak yüklü bir meblağı vermek zorunda bırakılır.

Osmanlı İmparatorluğunun durumu ise daha kötüdür. İmparatorluk savaş içerisinde büyük bir güç kaybına uğrar. Eski topraklarını ele geçirme bir yana, elinde varolan topraklarını da koruyamaz bir duruma gelir. Savaş sonunda ise, Osmanlı İmparatorluğu tümden dağılır.

Daha savaştan önceki dönemde, tüm "barışçıl yayılma" çabalarına rağmen, başta Almanya olmak üzere, İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası gibi emperyalist devletler, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarının paylaşılmasından yanaydılar. Savaşın başlaması ile birlikte özellikle de İngiltere, Fransa'nın imparatorluk topraklarını kapma yönündeki iştahları daha büyük bir artış gösterdi. Hatta İngiltere savaş içerisinde Mısır'daki hakimiyetini sağlamlaştırıp, Filistin, Ürdün gibi toprakları da ele geçirecektir.

Savaşın sona ermesi ve Osmanlı İmparatorluğunun savaştan yenik çıkması, İmparatorluğun topraklarının paylaşılmasını da beraberinde getirdi. Nitekim, İngiltere ve Fransa savaşın galipleri olarak, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını kendi aralarında paylaşmaya başladılar. İmparatorluğun her bir parçası, müttefik devletlerin askerleri tarafından işgal edilmeye başlandı.

I. Dünya Savaşının sonu Alman-Türk ilişkilerindeki ilk hamlenin noktalanmasını da birlikte getirdi. Alman ve Türk egemenlerinin birlikte ve emperyalist düşlerini gerçekleştirmek için başlattıkları hamle, büyük bir hüsranla sonuçlandı. Alman egemenlerinin "Drang nach Osten" sloganları da böylece atılım başarılamadan kaldı. Ama bu Alman egemenlerinin "Doğu'ya Açılım" politikalarından vazgeçtikleri anlamına gelmiyor.

Osmanlı İmparatorluğunda Alman egemenliğinin gelişmesini sağlayan üç öge

Osmanlı İmparatorluğu üzerinde kurulan Alman egemenliği, esas olarak üç ögeye dayandı. Bu ögeler, Alman emperyalizminin sömürge siyasetinin temel taşları niteliğindedir. Kısaca, bu hususları da belirleyelim.

Bu üç ögenin birincisi, Osmanlı ordusunu eğitmek amacıyla gelen Alman subaylarıdır. İkincisi, Alman silah sanayinin Osmanlı İmparatorluğu ile kârlı yatırımlara girişmesidir. Üçüncüsü ise, Deutsche Bank kanalı ile Berlin-Bağdat demiryolu hattının imtiyazının alınmasıdır.

Alman sömürgeciliğinin gelişimini izlediğimizde birinci ögenin önden, diğer iki ögenin ise peşisıra geldiğini görüyoruz. Bunu prof. Dr. Lother Rathman şu sözlerle vurguluyor: *"Prusyalı askeri, Prusyalı tüccarın izlemesi çok alışılagelen bir durumdu."*[20] Nitekim Osmanlı İmparatorluğuna ilk olarak Prusyalı subaylar gelmeye başlamış, bu subayların yerleşmesi ardından da bu kez Alman ticaret ve sanayi firmaları imparatorluk bünyesine akmaya başlamıştır.

Alman subaylarının Osmanlı ordusu içerisinde eğitim görevini üstlenmeleri ve komuta kademelerine gelmeleri ile birlikte, Alman silah sanayii içinde yeni bir pazar alanı açılmaya başlandı. Bu subaylar eliyle, Alman silah tekelleri, Osmanlı ordusunu Alman silahları ile donatmaya başladılar. Burdan çıkan önemli bir sonuç Alman subaylarının Alman tekelleri için pazar yolu açtıklarıdır. Osmanlı İmparatorluğunda bu tamamen böyle olmuştur.

Deutsche Bank'ın Osmanlı İmparatorluğuna sermaye akıtmaya başlaması ile birlikte, Osmanlı İmparatorluğunun bağımlılığı daha da artmaya başladı. Berlin-Bağdat gibi, büyük bir sermaye girişimini gerektiren yatırıma girişmesi ile birlikte, Almanya'nın Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki hakimiyeti daha da artmıştır.

İşte, Alman kapitalist emperyalizminin dayandığı bu üç husus, Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki egemenliğin gelişmesinin köşe taşları oldu. Yine, Prof. Dr. L. Rathmann'dan bir alıntı yapmak istiyoruz: *"Alman Genelkurmayı tarafından onaylanan bu tedbirler sayesinde, Osmanlı ordusu içinde Prusya militarizminin yarattığı, komplocu sıkı bir çekirdek oluşturuldu; bunların yardımıyla da Prusya militarizminin saldırgan Yakın Doğu istila programının uygulanması sağlanacaktır."*[21] Nitekim, Wilhelm II bu çekirdeğe dayanarak, 1908 darbesini "Alman subaylar yaptı" diyecek ve Osmanlı topraklarını Almanya'da askeri eğitim görmüş ve Almanya'ya bağlılığı ile tanınan Enver Paşanın adıyla "Enverland" olarak anacaklardır. Enverland adı verilen toprakların diğer bir adı ise Almanland'dır. Çünkü, Alman egemenleri sağladıkları hakimiyetle Osmanlı toprağını kesin egemenliklerindeki bir parça olarak görüyorlardı.

DEVAM EDECEK

(6) Uluslararası İlişkiler Tarihi Cilt 2 sayfa 9
(7) Berlin-Bağdat-Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişi sayfa 9
(8) Age sayfa 9
* Hansa Birliği: Kapitalizmin gelişme döneminde, Almanya'da kentlerin oluşturduğu birlik
(9)Age sayfa 10
(10) Yakın Çağlar Tarihi sayfa 285
(11) Berlin-Bağdat-Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişi sayfa 69
(12) Age sayfa 38
(13) Age sayfa 44
(14) Paul Rohrbach Die Bağdatbahn (Bağdat Demiryolu) sayfa 18-19
(15) Paul Rohrbach Der Krieg und die deutsche Politik, sayfa 18-19
(16) Age sayfa 33
(17) Bernhard Menne, Krupp Almanya'nın... sayfa 239
(18) Ekim Devrimi Sonrası Türkiye Tarihi-SSCB Bilimler Akademisi sayfa 12
(19) Age sayfa 13
(20) Berlin-Bağdat-Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişi sayfa 33
(21) Age sayfa 29

Impressum
V.I.S.d.P.:
A. Sarı
Vogelsangerstr. 286
5000 Köln 30

Yazışma Adresi
SERXWEBÛN
Postfach 10 16 83
5000 Köln 1

Hesap Numarası
Stadtsparkasse - Köln
A. Sarı
Konto Nr.: 1 74 21 96
BLZ: 370 501 98

Avusturya	22.50	s.	Hollanda	3.75	hfl
Belçika	75.00	bfr.	İngiltere	0.90	£
Danimarka	10.00	dkr.	İsveç	7.50	skr.
Fransa	7.50	ff.	İsviçre	3.00	sfr.
			Norveç	10.00	nkr.

MUZAFFER AYATA:

"Son nefesimde de ağzımdan çıkacak olan; bu kavganın isyan alevleri olacaktır..."

En zor iş insanın kendisini anlatmasıdır. Bunun zorluğunu bilmeme rağmen, yine de kısaca da olsa yaşamımdan, PKK saflarına katılımımdan bahsetmeyi uygun gördüm. Özellikle yedi yıllık tutsaklık yaşamımda oldukça zengin deneyimler geçirdim. Teslimiyetin, ihanetin, direnişin ne olup olmadığını, bizzat yaşayarak bunların canlı tanığı oldum; bu tanıklığımı kısa da olsa size aktarmamı ve tanıklığıma ortak etme istemimi, hoşgörülü karşılayacağınıza inanarak anlatmaya geçeceğim.

1956'nın yazında Siverek'in Tezharap köyünde bir çadırda dünyaya geldim. Çocukluğum, köyle Siverek'te geçti. İlkokuldan liseyi bitirene kadar okulu Siverek'te okudum. Okul dışı zamanlarım da yine köyde geçiyordu. Köylülük yaşamının, yoksulluğun, sefaletin canlı tanığı idim. Ufkum genişledikçe, bilimle yüzyüze geldikçe bunun ayrımına varmam daha netleşiyordu. Cehalet, çağdışı bırakılmışlık, kopkoyu karanlık ekseksiz yaşama hakim kılınmıştı. Kan davaları, aşiret çatışmaları, eşkiya, ağa, jandarma baskısı; köylülüğün çaresizliğini ve yılgınlığını, insani değerlere sahip çıkamadığı, boyun eğer bir hale getirildiği, tüm çelişkilerin çıplak sergilendiği bu ortamda yaşamı tanıdım.

Okumam, dünyayı daha iyi tanımama yolaçıyor, bu yaşam biçiminin kabul edilemeyeceğini, halkın geri bırakılmışlığının, diğer çağdaş halklara göre sınır tanımaz bir durumda olduğunu gösteriyordu. Bu çağdışı yaşamın halkın kaderi olmadığının ayrımındaydım. Ancak kurtuluş yolu nedir ve ne olacak?.. Bu soruların cevabı, kafamda netleşmiş değildi. Feodal kesimlere, baskıcı güçlere karşıydım. Ancak mücadele yolunu bulmuş değildim. 1970'lerden sonra Siverek'te, genelsola açık bir yapılanma sözkonusuydu. Ancak Kürdistan toplumunun yolunu çizecek bir ideoloji oluşmuş değildi. Hakim görüş; "okuyup aydın oldum, aydın çoğalınca halkı aydınlatır; okur-yazar çoğalınca bu ilkellik ve geri kalmışlık da giderek ortadan kalkar"dı. Tabii okur-yazarlık aynı zamanda iyi Türkçe konuşmak, Türk kültürüyle donanmak ve Kürtlüğe yabancılaşmaktı. "Cahil köylü ve yoksul ayak takımı" okumuşlar arasında horlanan, adeta insandan sayılmayan kesimdi. Uygar, çağdaş olmanın ölçütü Türkleşmek, devlet kapılarının birinde memurluk kapmak veya yüksek okulda okumaktı. Yüksek okulda okuma imtiyazı da zengin, feodal kesimlerin çocuklarınındı tabii. Genel anlamda Kürtlüğün horlandığı, utanılası, en kısa zamanda bu kimlikten kurtulup "çağdaş" bir kimliğe kavuşmaya çalışıldığı bu hava içinde ve çevredeydim. Ancak, feodal baskı ve ilişkiler, köylülüğün sefaleti ve üzerindeki baskılar ve ilişkilere karşı bende de bir düşmanlık ve kabul edilmez bir durum yaratmıştı.

Lise yıllarında hem okula gidiyor, hem de sosyal-siyasal konularla giderek daha çok ilgileniyordum. Lise yıllarında, sol görüşlere yakınlığımı iyice arttırdım ve devrimci yazarların eserlerini, marksist bazı klasikleri okumaya başladım. Oldukça ilgim arttı ve halkın içinde bulunduğu çağdışı durum da şekillendi. Halkın kurtuluş yolunun ne olacağı sorusuna cevabım giderek netleşiyordu. Kurtuluşun sosyalizmde ve devrimde olacağına inanmıştım. Ancak güçlü bir yurtseverlik, Kürdistan tarihinden habersizlik halen devam ediyordu. Ancak 1975'lerde Barzani hareketinin yenilgisi, Siverek'te çok cılız da olsa "Biz Kürdüz, ayrı bir halkız" şeklinde bir çevrenin olması, beni bu konuyla da ilgilenmeye, çekmeye başladı. Lise öğreniminin sonlarında artık Kürt ve Kürdistanlıydım, halkımızın kurtuluşunun Türkiye devrimine bağlanamayacağının ve mücadelenin silahlı devrimden geçeceğinin bilincine erişmiştim.

Bilindiği gibi Siverek hemen hemen her sol görüş ve akımın örgütlendiği, bulunduğu bir ilçedir. Ancak bu akımların hiçbirisinin beni çekmediğinin, özellikle Türk solunun bana artık yabancı geldiğini belirteyim. Çok dar bir çevreyle ilişkideydim. Bunlar da Kürdistan bağımsızlık mücadelesini savunuyorlardı. Ancak, netleşmiş, berraklaşmış bir yapılanma henüz yoktu. Genelde, Kürt ve Kürdistanlılık vardı.

1976'nın ikinci yarısı Ankara'ya gittim. Liseyi bitirmiş, bir üniversiteye girme olanağına sahip olmuştum. Siverek'teki çevremin yardımıyla Ankara'da hemen **Kürdistan Devrimcileri** grubuyla ilişkiye geçtim. O dönem, Kürdistan Devrimcileri'nin Ankara'da artık bir grup oluşturduğu dönemdi. Çalışmaların Kürdistan'a kaydırılmaya başlandığı, ancak ağırlıklı olarak Kürdistan'dan gelen gençlik içinde çalışmaların sürdüğü, ideolojik araştırma ve çatışmaların yoğun olduğu bir dönemdi. Bu arkadaşlarla tanışmam, konuşmam, her yönüyle aradığımı bulduğumu bana göstermeye yetti de arttı. Ve hiç tereddüt etmeden devrimci mücadelede Kürdistan Devrimcileri'nin saflarında yerimi aldım. Bu döneme kadar aktif mücadeleye katılımım olmamıştı. Sadece okuyup araştırıyordum. Devrimci mücadeleyle, çalışmayla ilk karşılaşmam ve bu ailenin ferdi olmamda etkisi olan A. ÖCALAN'ı, Hayri'yi ve diğer arkadaşları anmadan geçemeyeceğim. Özellikle APO'nun bizimle yakından ilgilenmesini ve devrimcileşmemdeki rolünü belirteyim.

APO, yalnız ideolojik önderliği yapmıyordu; yaşamıyla, kişiliğiyle, devrimci ideolojisiyle engin yurtseverliği kaynaştırmış, tüm yönleriyle eşsiz bir örnekti; onun şahsında önderliğin tüm meziyetleri bütünleşmişti. İşte onun bu yapısı, arayıp da bulamadıklarımın tümünü bulmamı sağlamış, ondaki ve diğer arkadaşlardaki yoldaşlık ilişkileri, devrime ve halka bağlılıklarını, samimiyetleri, arı, karşılıksız devrimci kişilikleri gözlerimi kamaştırmış, bu ruh yapıları ve mücadeleci kişilikleri her yönüyle beni çekmiş ve bana örnek olmuşlardır. Kişiliğimi bulmamda, kendime gelmemde, Kürdistan için düşünen, çaba sarfeden biri haline gelmemde APO'nun belirleyici rolü olmuştur. Ayrıca, Hayri'yi, Haki'yi tanıma, diğer arkadaşlarla birarada olma, onlardaki eşsiz dürüstlük, halka ve devrime gönül vermişlik, yaşamımın akışını ve yönünü belirleyip düzenlemiştir.

PKK saflarında mücadeleye atılmam: Ankara'da, daha ilk gidişimden başlayarak devrimci çalışma içinde buldum kendimi. Yeterli birikimim olmadığı için bu dönem daha çok arkadaşlardan bir şey öğrenme, kapma şeklinde değerlendirilebilir. Okulu okuyup bitirme düşüncesi daha ilk başta kafamdan silinmişti. İlk yıl, hazırlık sınıfına devam ettim. Ancak, o yıl, faşistlerle yoğun boğuşma ve çatışmanın olduğu bir yıldı. Doğal olarak anti-faşist mücadelede de yerimizi almıştık. Buna rağmen zamanım ve esas uğraşım yine arkadaşlarla ilişkileri sürdürmek, bulunduğum okulda Kürdistan'dan gelen Kürt öğrencilerin sayısının kabarık olması nedeniyle bu çevre içinde çalışmak, mücadeleye çekmek şeklinde devam etti. İlk yıldan sonra artık, okula gitmez olmuştum. Ancak arada bir uğramakla yetiniyordum. Kürdistan Devrimcileri'nin kadrolarını oluşturan arkadaşların hemen hemen hepsi artık Ankara'yı terketmiş, Kürdistan'da çalışmaya yönelmişlerdi. İlişkilerin, çalışmaların yoğunluğu bütün zamanımı almaya, mücadeleye vermeye başlamıştı. Bu şekildeki çalışmam, 1978 yazına kadar devam etti. Bu tarihten sonra Ankara'yı temelli terkederek Kürdistan'a döndüm.

Ankara'da bulunduğum dönemdeki en büyük eksikliğim, günlük işlerin içinde boğulmak ve devrimci teoriyi özümsememek, kendimi komünist bir kadro için gerekli ideolojik performasyona sahip bir seviyeye getirmemek oldu. İdeolojik eğitimimi ihmal ettim. Gerekli ağırlığı vermedim. Bunun tek sorumlusu benim. İşlerin yoğunluğu teorik çalışmama engel değildi. Bir devrimcinin devrimci teoriyle donanımını önemsememesi, geri plana atması bağışlanamaz bir durumdur. Bu alanda kendimi yetiştirebilirdim. Biraz daha enerjik davranmak, kendimi sıkmak, bana yeter de artardı. Bu eksikliğin acısını devrimci yaşamım boyunca tattım. Ve halen de bunun acısını ve etkisini tatmaya devam etmekteyim. Kürdistan gibi sorunları ağır olan bir ülkede, ulusal kurtuluş mücadelesini yürüten, halka önderlik eden kadroların devrimci eğitimini savsaklaması, bunu sıradan bir iş olarak görmesi, kadroların intiharı olacaktır. Kürdistan gerçeğine, devrimin ideoloji ve politikasına hakim olmayan, mücadeleye de hakim olamaz.

Kürdistan'a dönüş ve sonrası: 1978 yazında Kürdistan'a döndüğüm dönemde artık sömürgeciler tarafından bilinen, mimlenmiş bir durumdaydım. Dönüşümden bir müddet sonra arkadaşlar, Hilvan'da çalışmamı istediler. Hilvan'a gidişim yine yaz aylarındaydı. Hilvan'a gittiğimde, Süleymanlara karşı verilen mücadele boyutlanmış, büyük oranda halkın desteği sağlanmış, Süleymanlar iyice geriletilmiş ve köylerine çekilmek zorunda bırakılmışlardı. Çalışma olanaklarının genişlediği, büyük oranda kolaylaştığı bu döneme tabii ki kolay gelinmiş değildi. Arkadaşların, her zaman saygıyla anılacak çalışma, cesaret ve fedakarlıkları, bu ortamı yaratmıştı. Hilvan'da Mehmet KARASUNGUR, Salih KANDAL, Cuma TAK ve M. Hayri DURMUŞ'la beraber olma, beraber çalışma şansına kavuştum. Bölge halkını, yapısını iyi tanımam, kısa sürede mücadeleyle bütünleşmeme, uyum sağlamama büyük kolaylık sağladı. Esas anlamda Kürdistanlılaşmam, Hilvan'daki çalışmalarımla olmuştur. Hilvan mücadelesiyle halkın gücünün açığa vurulması gözle görülür, elle tutulur hale gelmesi, her yönüyle kendimize ve halka olan güvenin pekişmesine yol açmış, halkın mücadeleye katılımı, devrimci düşüncenin maddi güce dönüşmesinin, soyuttan somuta inmesinin tartışılmaz bir örneğiydi. Kürdistan'da ilk çalışma alanımın Hilvan olması benim için bir şanstı.

Süleymanların büyük kesiminin 1979 Şubat'ında teslim olması, mücadelenin geniş kitleleri kucaklaması ve orada rahat nefes alınır hale gelinmesinden sonra çalışmalara ağırlık verilmesi istemi doğrultusunda, 1979'un baharında Siverek'e gittim. Siverek'te henüz güçlü bir grup bile oluşmamıştı. Yoğun bir devrimci birikim vardı. Gençlik, büyük oranda DDKD, ondan sonra Kawa ve çeşitli reformist küçükburjuva hareketlere kanalize edilmiş durumdaydı. Bu güçlü potansiyel, bu akımlarca köreltilmiş, bize karşı şartlandırılmış bir durumdaydı. İşimiz oldukça zordu. Bir avuç arkadaşın fedakarca çalışması sonucu ancak bir grup oluşturabilmiştik. Tabanımız, daha çok işçi, yoksul, diğer hareketlerin el atmadığı unsurlardan oluşuyordu. Hilvan mücadelesinin de yarattığı moral destek ve yoksul halkın özlemlerine tercüman olmamız; kısa sürede atılımlar yapmamızı sağladı. Alternatif bir güç haline gelmemiz, diğer hareketleri ürkütmekle kalmamış, çoğu hareket tabanını bize kapalı tutma, bizimle konuşmama, tartışmama yollarını aramış, yasaklama ve karalamalara hız vererek, saldırgan tutum sergilemelerine kadar işi vardırmışlardı. Artık bizi, hiçbir güç durduramazdı. Onların çalışma tarzını kabullenmemiz, bizim, onların düştüğü batağa düşmemiz ve halkın güvenini kaybetme durumunda kendimizi doğallıkla kurtaramayacaktık. Kürdistan toplumuna özgü tüm çelişkilerin yoğunlaştığı, bir yumak haline geldiği, feodal-aşiretçi baskı ve yapının en yoğun olduğu bu bölgede devrimcilik iddialarında bulunmanın tek ölçüsü, bu güçlere yönelmek, bu güçlerle mücadeleyi göze alabilecek cesareti göstermekti. Bunu göze alan hareketin, halkın önderi olacağı, halk güçlerini etrafında toplayacağı açıktı. Ve biz, bu yolla çalışmalarımızı aksatmadan, kırsal alanı da içine alacak şekilde genişletip hızlandırdık. 1979-30 Temmuz'unda M. Celal Bucak'a karşı yöneltilen eylemle, feodal çeteleriyle açık bir hesaplaşmaya girdik.

Halk; feodal, eşkıya, jandarma vs.'nin baskılarıyla sindirilmiş, sersemletilmiş bir durumdaydı. Halkın, bu uyuşukluk ve korku ortamından silkinip kendisine gelmesi için pratikte kendimizi ortaya koymamız, kendimizi kanıtlamamız, halkın güvenini kazanmamız gerekiyordu. Dile kolay! Binlerce yıllık bir yapılanmayla çetin bir kavgada olacaktık. Kürdistan, Hilvan'dan sonra feodallere karşı devrimci bir savaşa tanık oluyordu. Mücadeleye yaklaşımında sıkılgan, temkinli olmasından daha doğal bir şey olamazdı. Bu yeni gücü sınaması, ilişilmez, hedef alınmaz diye bildiği M. Bucak ve çetelerine namlularını doğrultma cesaretini gösterenleri yakından tanıma, bunların sıkışıp, sıvışan takımdan olup olmadıklarını görmeleri gerekiyordu.

Evet, üstlendiğimiz görevin ciddiyeti, ağırlığı küçümsenecek cinsten değildi. PKK'nin kuruluşu, bu eylemle iç ve dış kamuoyuna duyurulmuştu. Partinin gelişmesi, prestij kazanması, Kürdistan genelinde devrimci çalışma olanakları yaratması açısından Siverek mücadelesi bir dönüm noktası olacaktı. Karşımızda, yüzlerce silahlı eşkıyaya, gerici kesimlerin ve sömürgecilerin tam desteğine sahip M. Celal Bucak duruyordu. Mücadelenin omuzlarımıza yüklediği bu sorumluluk bilinciyle, dişe diş bir kavgaya tutuştuk. Halkın desteğini kazanmamız için yıllarca beklememize gerek kalmadı. Verdiğimiz amansız mücadeleye tanık olan halkın yoksul kesimlerinin, köylülerin büyük kesimi de kısa zamanda yerini aldı. Artık bölgeye kök salmış, sömürgeciler ve yamakları dahi bizi sökemez olmuşlardı. Halk, bizi barındırıyor, koruyor, fiilen elde silah savaşıyordu. Böyle sıcak çatışmanın olduğu, cavcavlı bir bölgede çalışmış olmanın da benim için ayrı bir şans olduğunu tekrar belirteyim. Geniş kesimlerinin, özellikle "cahil" dedikleri yoksul ve köylülüğün büyük oranda mücadelemize omuz verdiği, bu sıcak çatışma ortamında aydın-gençliğin, memur takımının hemen hemen hiç desteğini almamış olmamızın, diğer hareketlerin bu kesimlerde yarattığı tahribatın boyutları hakkında bir fikir verebileceğini umarım.

Bu mücadele sürecindeki siyasi, askeri vs. gibi yetmezlik ve eksikliklerimizi Parti ele alıp değerlendirdiği için bunlara değinmeyeceğim. Bu alanda kişisel eksiklik ve yetmezliklerimin olduğu, enerjik, benden beklenen performansı tutturamadığımı belirteyim. Çünkü, Partinin benden beklentileri vardı ve bunun bilincindeydim. Gerek Hilvan'da, gerek Siverek'te bu iki yıla yakın süre içinde devrimci eğitimimi tamamen rafa kaldırdığımı ve bunun bir devrimci için bağışlanmayacak bir durum olduğunu, bu nedenle kendimi affedemediğimi belirteyim. Öyle ki, bu iki yıl içinde günlük basını bile takip etmediğim gibi, Partinin yayınlarını bile okumadığımı vurgulamam bu durumun vehametini belirler. Düzenli yaşamımızın olmayışı, günlerimizi değişik yerlerde geçirmemiz, pratik faaliyetlerin yoğunluğu vs. okumamaya, eğitimi ihmal etmeye mazaret olamaz. Öyle ki, mücadele içinde çalışmamız gerekirken, bu alanda geriler bir duruma gelmiştim. Parti çalışmasında amatörlük

hastalığını aşabilmiş değildim.

Burada, beraber çalıştığım, mücadele alanında kahramanca yaşamlarını feda eden, bağımsızlık savaşçılarımızdan Salih KANDAL, Cuma TAK, Mehmet OGAÇ, Zeki AKIL, yaşamını yitiren Mehmet KARASUNGUR ve diğer halk ve Parti şehitlerini saygıyla anarak, anıları önünde eğiliyorum.

Bu sıcak mücadele ortamında, Partime ve halkıma daha çok yararlı olabileceğim bir dönemde; 1980, 18 Mart'ında sömürgecilerce yapılan bir baskın sonucu tutsak alındım.

Benim için, devrimciliğimin sınava tabi tutulduğu bir dönem başlamıştı. Partinin ve ideolojimizin bize verdiği bilinç ve anlayış, poliste direnmekti. Bu sınavdan yüzakıyla çıkabilecek miydim? Evet, yakalandığım dönem, polisin dikkatlerinin artık PKK'ye tamamen yöneldiği, ama polisin bilgi ve tercübe konusunda oldukça yetersiz olduğu bir dönemdi. Bizimle ilgili bilgilerinin temelini hain Şahin Dönmez'in verdiği bilgiler oluşturuyordu. Parti işleyiş ve çalışmasına dair bilgilerin kaynağı buydu. Polisin istihbaratıyla, çabasıyla hakkımızda elle tutulur bir bilgisi yoktu. Tamamen başarısız ve şaşkın, Parti ve Partililerle ilgili elde edilen bilgilerin temeli, yakalanan partililerin çözülmesi sonucu verdiği bilgi ve yakalanan belgelerdi. Polisin tek başarısı, tutuklananları işkence sonucu konuşturması ve onlar aracılığıyla bilgi toplaması, operasyonlar düzenlemesiydi.

Ben yakalandığımda, bölgede yeterince deşifre olmuş ve polisin bildiği, aradığı biriydim. Beni yakalayan ekip de, İçişleri Bakanlığı bünyesinde oluşturulan uzman özel bir ekipti. Benden önce yakalanan bir arkadaşı sorguya almış ve Ankara'dan bölgeye gelmişlerdi. Sorgumu bu ekip yaptı. Ekibin başı olan komiseri Ankara'dan tanıyordum. Türk polis teşkilatının en çok güvendiği iyi uzmanlarından biriydi. Bunların elinde de hakkımızda yeterli bilgi yoktu. Ellerinde Şahin'in ifadesi vardı. Sorgudan geçmiş, bilgi vermiş bazı unsurların ifadeleri vardı.

Bu ekibin, Ankara'dan özel olarak bizim sorgulamamıza gelmesinden sonra, Kürdistan'daki işkence merkezlerinde işkence yöntemleri bu ekipçe genişletilip yaygınca kullanılır hale getirildi. Eskiden, özellikle Urfa bölgesinde, genellikle kaba yöntem, bildik ilkel yollarla sorgu yapılıyordu. Bu ekiple, işkencenin geliştirilmiş ince yöntemleri yaygınlaştırıldı. Poliste, bizimle ilgili sistemli çalışmalar ve sorgulamalar bundan sonra iyice geliştirildi. (Ekibin başı Kemal Yazıcıoğlu'ydu.) Ekibin hakkını yememek lazım: İşkence yöntemlerinde uzmandılar. Ve bunun hakkını veriyorlardı. İlk bir hafta, Diyarbakır'da işkenceye tabi tutuldum. Siverek'te gerçekleştirilen eylemlerin hangilerinin Parti tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini bile çoğunlukla bilmiyorlardı. Düşünce alanında hiçbir yalpalanma göstermememe, siyasi savunma yapmama rağmen, irade yönünden zayıflık gösterdim. Bir devrimcinin temel anlayışı, polise hiçbir bilgi vermemek; onları, boyutu ne olursa olsun "bilgi aldım" diye sevindirmemek, sömürgeci mahkemeler de dahil, toplayıp kullanmalarına müsade etmemektir. İşte bu tavrı sergileyemedim. Gösterdiğim zayıflık sonucu verdiğim bilgi ve ifade arkadaşlarımın aleyhinde sömürgeci mahkemelerde delil diye kullanıldığı gibi, sömürgeci mahkemelerde Partiyi savunurken, polisteki bu ifadem kızgın bir demir gibi yüzüme iniyordu. Poliste çözülmenin, Partinin prestij kaybını, savaşçıların moralini bozması ve halkta devrimcilere karşı yaratacağı güvensizliği akıldan bir an olsun uzak tutmamak gerekir. Devrimciliğin onurunu sömürgeci polis karşısında yeterince koruyamamış ve bu sınavda yara almıştım. Bugüne kadar bunun ezikliğini ve acısını çektim. Devrimci yaşamımda alnıma vurduğum bu kara leke yüzünden kendimi hiçbir zaman maruz görmedim, affetmedim, affetmeyeceğim. Kürdistan bağımsızlık savaşçılarının, mücadelenin geldiği bu aşamada gerillaların, savaşçıların, ne pahasına olursa olsun düşmanın eline belge kaptırmaması, savaşarak ölmeyi, direnişi Kürdistan'da bir yaşam biçimine getirmesi gerekir artık. Sorguda 18 gün tutulduktan sonra Diyarbakır'da, 12 gün de Devegeçit'inde gözaltında tutuldum. 18 Nisan 1980'de tutuklandım. Uzun yıllar süren tutukluluk yaşamına adım attım.

Hapishanede yaşam: Kolordu içinde İstihkam Cezaevi denilen yere götürüldüm. Bu cezaevinin dışında iki adet daha vardı, kolordu içinde İstihkamda 15 gün tutulduktan sonra I No'lu denilen cezaevine götürüldüm. Hayri ve Mazlum da buradaydı. 12 Eylül'e kadar kültürel (kitap, dergi vs.) kısıtlamalar dışında kayda değer bir baskı ve yasak yoktu. 12 Eylül faşist darbesinden sonra cezaevinde açıkça bir değişim görüldü. İşbirlikçi, sömürgeci faşist Türk burjuvazisi, başta Kürdistan bağımsızlık mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik muhalefetini susturmak, ekonomik bunalımı aşmak, Ortadoğu'da emperyalizmin kendine yüklediği rolü oynayabilmek için açık faşist yönteme yöneldi. Faşist cunta önüne bir görev olarak Kürdistan bağımsızlık mücadelesini ezmeyi koymuştu. Tüm güç ve olanaklarıyla azgınca Kürdistan'a ve PKK'ye yönelmişti. 12 Eylül öncesi sıkıyönetim döneminde çok sayıda kadro ve sempatizan, yurtsever tutuklanmış, Parti bu alanda ciddi bir yara almıştı. Gerek örgütleme, gerek kitlelerin desteğini maddi güce dönüştürme cuntanın saldırılarını göğüsleyecek durumda değildi. PKK böyle bir alanda düşmanla savaşıp mücadeleyi tehlikeye atmaktansa; oldukça doğru olan geri çekilme kararı almış ve uygulamaya koymuştu. Faşist cunta, Kürdistan'da ciddi bir direnişle karşılaşmamış, amansızca halka yönelmiş, sindirmiş, tam bir pasifikasyon ortamı yaratmıştı. Kitlelerin tedirginliğini, korkusunu, paniğini iyi kullanmış, ajan-muhbir faaliyetlerini alabildiğine yaygınlaştırmıştı.

Önüne devrimci güçleri ezmeyi koyan cuntanın, dışarda uyguladığı bu politikayı, biz, Kürdistan bağımsızlık savaşçılarına yöneltceği, savaş esirlerinin şahsında mücadeleyi boğmaya çalışacağı açık bir durumdu. Nitekim, bu yönelme ve politika adım adım uygulanmaya kondu.

I No'lu cezaevinde bulunan iç emniyet amiri başçavuş Mevlüt Akkoyun'un denetiminde baskılar başladı. Sık sık aramalar, zorla saç kesmeler, olur olmaz hücrelere atmalar, dayak atmalar, havalandırmanın kısıtlanması, ziyarette vs. Kürtçe konuşmanın yasaklanması, sürenin kısıtlanması, bunun dışında yoğun bir psikolojik baskı ve gerginlik politikası uygulandı. 1980 Ekim'inde yeni açılan E-tipi cezaevine (5 No'luya) biz I No'ludakiler de götürüldük. Aynı baskı ve kısıtlamalar tırmandırılarak devam ettirildi. Eli sopalı koğuş basmalar, yine zorla saç, sakal, bıyık kesmeler, dövmeler, hücreye atmalar, tedirginlik yaratmanın ardından ziyarete gidilirken "sıraya gir, askeri usul kol uzat" denmeye başlandı. Evet, emir-komuta uygulamaları adım adım tutuklulara uygulatma şeklinde hayata geçirildi. Tüm kurallar birden tutuklulara dayatılırsa kabul görmeyeceği, tepkinin büyük olacağı hesabıyla, psikolojik olarak hazırlayıp kabul edilir duruma getirmek istiyorlardı. Kol uzatmayanlar ziyarete çıkarılmıyor, dayak atılıp koğuşlara geri sokuluyordu. Ardından da yemek duası okuyacaksın dendi. Dua okumayanlara yemek vermeme, gazete, kantin ve doğal ihtiyaçları kısma, koğuşa tümden ziyaret yasağı koymalar başladı. Bu baskı ve yasaklara seyirci kalınamazdı. Baskı ve yasakları protesto için açlık grevine, bazı reformist ve teslimiyetçi hareketler katılmasa da kitlenin büyük çoğunluğu katıldı. Tamamen insani ve doğal ihtiyaçlarımıza getirilen kısıtlama ve baskılara karşı, bu masum eyleme tepkiler oldukça sert oldu. Dışardan, inzibatlar da getirilerek, Başçavuş Mevlüt Akkoyun, sırasıyla koğuşları basıyor, eylemi kırmaya çalışıyordu. Kitle içerisinde tespit ettikleri kadroları alıp hücrelere atıyorlardı. Ben de, bulunduğum koğuşun basılmasından sonra, 1 Ocak 1981 günü hücreye götürüldüm. Bir daha da koğuş yüzü görmedik. 6 yıldır, çok sayıda arkadaşla birlikte hücredeyim.

Açlık grevi, bu baskılara rağmen 2-10 gün arası sürdü. Tüm kadrolar, direngen unsurların büyük bir bölümü hücrelere tıktırıldı. 600-700 arası tutsak hücredeydi. İkircikliık gösteren, direnmenin özünü önemsemeyen veya ayrımında olmayan kitlenin büyük bir bölümü koğuşlarda kalmış, dayatılan uygulamalar sonucu boyun eğmeler olmuştu. Koğuşlarda örgütlenmemiz kalmamış, dağıtılmıştı. Örgütleyici önder unsurların tümü hücrelerdeydi. 26 Şubat 1981'de Diyarbakır zindanının iç emniyet amiri ve personeli değişti. Başlarında yüzbaşı Esat Oktay Yıldıran'ın olduğu özel eğitilmiş askeri birlik göreve başladı. Mevlüt Akkoyun'un başladığı ve büyük oranda başardığı işi Esat Oktay bitirecekti. Ve sistemli yoğun bir işkence başladı. İşkence deyince, öyle sıradan dayak atmalar, kısıtlamalar vs. anlaşılmasın. İşkencenin boyutu vahşet düzeyine ulaşmış, akla gelebilecek tüm yöntemler kullanılır olmuştu. Bu işin planlayanları, öyle amatör kişiler değildi. Diyarbakır zindanı, cuntanın başında bulunanların bilgisi dahilinde Kolordu, CIA ve MİT'in yetkili uzmanları tarafından teslim alınmak için işkencenin en sistemli ve yetkinleştirilmiş yöntemleri, kobay olarak seçilen biz Kürdistanlı savaş esirleri üzerinde uygulanmaya başlandı

Direniyorduk. Düşmanın tüm olanaklarına karşın, yalnız vücudumuzu, irademizi ve bilincimizi ortaya koyup direniyorduk. Tamamen eşitsiz iki gücün kıyasıya bir savaşıydı. Bu, silahsız-savunmasız biz esirlerin, tüm olanaklara sahip faşist, insanlık düşmanı güce karşı direnme savaşıydı. Bu direnişte biz PKK hareketi olarak yalnızdık. Dışımızdaki Kürt reformist ve teslimiyetçi gruplarla Türk solundan olan tüm gruplar kurallara uymuş, direnişi bırakmışlardı. Bu amansız direnişte, dışımızdaki hareketlerden sadece iki kişi bireysel olarak bizimle beraber direniyordu.

Bu vahşeti, bir zindan idaresinin tek başına göğüsleyemeyeceği, hele her şeyin emir-komuta zincirine göre işlediği, askeri idarenin üstlerinden bağımsız hareket edemeyeceği açıktı. Diyarbakır zindanındaki uygulamaların en tepe noktadan verilen emirle yürürlüğe konulduğu açıktı. Esat Oktay takımı, iç yönetimi ele alır almaz hücrede bulunan yüzlerce tutukluyu 3 aydan fazla bir süre hiç ziyarete çıkarmadı. Dışarıyla, kamuoyuyla bağlantımız tamamen kesilmişti. Koğuştaki arkadaşlarla da keza öyle. Bir avuç insan, hücrelerin derinliklerinde ölüm kalımına bir direnmedeydi. Tek umudumuz kendimizdik. Düşman bizi teslim alarak Diyarbakır zindanından teslimiyeti Kürdistan'a yaymak, halkın direniş umutlarını kırmak, şahsımızda devrimciliği teslim almak ve halkın devrimcilere olan inancını yıkmak istiyordu.

Düşmanın bu tehlikeli oyununu ve önümüzdeki handikapı aşabilecek miydik? Kürdistan halkı yüzyıllardır öndersiz kalmış, direnişi örgütleyecek öncü gücünden yoksun bırakılmıştı. Halkımızın direniş ruhu ve önder gücü olan PKK'yle Kürdistan direniş sürecine girerek var olma savaşındaydık. İşte, bu tavır alma savaşı bizim şahsımızda boğulmak, Kürdistan halkı tekrar karanlıklara gömülmek isteniyordu. Plan çok hainceydi. Biz de bu tehlikenin bilincindeydik. Ve bu nedenle, hem devrimciliğin onurunu koruma, hem de halkımızın direniş umudu olmak için direnişte karar kılmıştık. Ayrıca, PKK ana davasının mahkemesi yakında başlayacaktı. Savunma yapmamızı engellemek, sömürgeci mahkeme kürsülerini karşı-devrimin propaganda alanı haline getirmek istiyorlardı. Duruşmalarda siyasi savunma yapacak, Kürdistan halkının bağımsızlık mücadelesinin haklılığını ve PKK'yi savunacaktık. Hayri ile Mazlum onlar, koğuşlarda aylar öncesinde savunmayı kaleme alarak hazırlıklar yapmışlardı. Tabii, bunları muhafaza edememiştik. Her şey elimizden alınmış, kalem kağıt yasaklanmıştı.

Bu vahşeti esas olarak mahkemelerin açıklamasına bağlıyorduk başta. "Duruşmalar başlayacak; işkenceyle amaçları bizi savunma yapmaktan caydırmaktır" diyorduk. Duruşmalar başladığında, sesimizi duyuracağımızdan, bu uygulamaları uzun süre gündemde tutamazlar düşüncesindeydik. Ve bu vahşete dur demek için, başta Hayri ve Kemal olmak üzere 3 Mart 1981'de, 14 kişi ölüm orucuna başladık. Vahşet, dozundan hiçbir azalma olmadan aralıksız devam ediyordu. Dayak, açlık, susuzluk, bit, pislik içinde hücrelere üst üste yığma; uykusuzluk, korku, tedirginlik en üst düzeyde seyrediyordu. Bu hava içinde 13 Nisan 1981'de duruşmamız başladı. Tutsaklar bitkin düşmüşler, bir deri bir kemik kalmışlardı. Bir kesim, direnişi götüremeyerek teslim olmuştu. Direnişte dökülmeler devam ediyordu. Duruşmaya çıkan tutsaklar, uygulanan vahşeti dile getirdiler. Aslında, fazla anlatmalarına gerek yoktu. Kendilerinin görünüşü, pislik ve hırpani giysiler içindeki bir deri bir kemik kalışları her şeyi anlatmaya yeterdi. Sömürgeci mahkemelerin tavrı "bu bizi ilgilendirmez, idari bir sorundur, siz de istenenleri yapın" şeklinde oldu. Ve bu devam etti. İşkenceleri dile getirenleri, kimlik bildiriminde bulunmayanları salondan dışarı attırdılar. Tüm çığlıklarımız hücrenin ve mahkeme salonunun duvarları arasında bizim gibi hapsolmuş, duvarları delemiyordu. Gardiyanlara duruşma salonunda görev verilmişti. Yargıçların gözü önünde joplanıyor, dövülüyorduk. Vahşetin hızını kaybedeceği umudu ve düşüncemiz kalmamıştı artık. Duruşmalarda da aynı pervasızlıkla davranılıyor, kamuoyu sindirildiği için dikkate alınmıyordu. Basında, bize karşı bilinçli bir davranış var; istenen rotada hareket ediyordu. Buradaki vahşet dünya kamuoyunun dikkatini çekmekten uzak, dediğimiz gibi zindanın duvarları arasında sıkıştırılmış, sömürgeci güçler her şeyi gizleme, kapalı tutma uğraşısı içindeydiler. Ve uzun süre bunu başardılar.

Biz ölüm orucundakilerden bazıları, mahkemede kimlik bildirimi yapıldıktan sonra ölüm orucunu bırakma eğilimindeydik. "Biz de mahkemeye gider, Partiyi savunur, işkenceleri teşhir ederiz" diyorduk. Ölüm orucunun 43. günü işkenceci Esat Oktay yine gelip bizimle konuşarak, *"Savunmalarınıza müdahale etmeyeceğim, ben içeri girdiğimde ayağa kalkacaksınız, dayak atılmayacak, ziyaret ve avukat görüşmeniz sağlanacak"* dedi. Çoğunluğumuz zaten bırakma eğilimindeydik. Bu konuşma ve pazarlıktan sonra 17 Nisan'da 43 gün süren ölüm orucuna son verdik. Ali EREK, ölüm orucunu 25. günde bıraktı. Ölümcül bir durumu yoktu. Fiziki çöküntü içinde olmakla birlikte, bu yaşamsal bir tehlike durumu değildi. Ölüm orucunu bırakmıştı, ama Esat Oktay ondan teslim olmasını, kurallara uymasını istiyordu. Ali, bunu kabul etmediği için kendisine bakılmadı, ölüme terkedildi. Yanımızdaki hücreye birkaç gün sonra getirip attılar; artık konuşamıyordu. Üç-dört gün beton üzerinde inledi, sesi çıkmaz hale gelince alıp hastahaneye götürdüler. Orada öldü ve doktorlar onlara istedikleri gibi bir ölüm raporu hazırladılar. Ali, ölüm orucunda bizi bırakıp gittiği için kendisine kızgındık. Bize kabul edilemez geliyordu. Bu ölüm orucunu bırakmış olması nedeniyle, direniş sürecimizdeki bu ilk şehidimize hakkettiği yeri ve değeri vermedik. Bu eksiklik ve hatamızı sonradan daha iyi anlayacaktık.

İdare bize verdiği sözde durmadı. İşkenceler aynı tempoyla devam etti. "Türküz" demediğimiz, Türklük andını okumadığımız için her şey eskisi gibi devam ediyordu. Ziyarete çıkarılmıyorduk. Direnen arkadaşlar, işkencelere son verecek eylemin ölüm orucu olacağına umut bağlamışlar, bu gözle bakar olmuşlardı. Ölüm orucunun bırakılması, vahşetin devam etmesi, büyük bir moral bozukluğu yarattı ve çoğu arkadaş teslim oldu. Ölüm orucundan başka direnilmez diye bir kural yoktu ama, o gün bu yanlış anlayış çoğunlukta yer etmişti. Ölüm orucunu bırakmamız büyük bir gafletti. Bunun sonuçlarını daha sonraki teslimiyet günlerimizde daha iyi görecek, kafamıza dank edecekti. Ölüme mi hazır değildik? Bunu, bazı arkadaşlar için söylemek doğru olmaz. Çünkü, 43. güne kadar ölünmez diye bir garanti olamazdı. Düşmanı hala iyi tanımama, yeterli deney ve mirasımızın olmayışı mıydı? Bunun nedenleri arasında bunların hepsi vardı diyebiliriz. Yaşayacağımız konusunda hiçbir garantimiz yoktu. Her gün zaten arkadaşlara ölümcül şekilde dayak atılıyordu. Bir darbeyle her an ölüm yakamıza yapışabilirdi. Evet, ölmemiştik! Ve bu durumun acısını sonradan çok çektik, kendimizi suçladık durduk. Ölmediğimize binlerce defa pişman olduk. Teslimiyetin onursuzluğunu ve acısını yaşadıktan sonra.

Belirttiğimiz gibi, örgütsel yapımız dağılmıştı. Direnen bir avuç insan kalmıştı. Bu direnişle, gidişatı ters yüz etmemiz, durdurmamız mümkün görünmüyordu. Ama, faşistler karşısında devrimciliğin onurunu ölerek koruyabilir, bu yönde halkımıza bir miras bırakabilirdik. Fiziki olarak, oldukça yıpranmış, direnme azmimiz de artık kırılma noktasına gelmişti. Ve Mayıs 81'de artık hepimiz teslim olmuştuk. Ve teslimiyeti yaşıyoruz!

Ölmesini bilmemiş, azim ve irademizin direnişe gücü kal-

mamış, yenik düşmüş, teslim olmuştuk. Teslim olmada, tabii ki, direniş mirasımızın, bu alanda bir birikimimizin olmayışının, Türk sömürgecilerini de yeterince tanımayışımızın payı küçümsenemezdi. Evet, sömürgecilerin Kürdistan'daki katliamcı, faşist yüzünü, insani olan her şeye düşmanlığını, tahammülsüzlüğünü, Kürtlüğe ve PKK'ye ait olan her şeyi silip süpürmek istediğini biliyorduk; düşünce alanında da Türk sömürgeciliğini yeterince tanıyor, çözümleyebiliyorduk. Ama Türk sömürgeciliğini gerçek anlamda tanımamız, faşizmin, ırkçılığın ne olduğunun kafamızda, gözlerimizde ete-kemiğe bürünmesi; bunun maddi bir olgu olarak algılanması ve kafamıza dank etmesi, Diyarbakır zindanında, özellikle de teslimiyet koşullarında oldu. "Rahat bir nefes alır, kendimizi toplar, en önemlisi de sömürgeci mahkemelerde davamızı ve Partimizi savunuruz" diye düşünüyorduk. Ve tabii ki yanılıyorduk.

Her halkın tarihinde direnişler, yenilgiler olmuştur. Yeter ki, baştan teslimiyet direnişsiz kabul edilmesin, tasma boyuna geçirilmesin. Direnen bir halk, hareket, direnişin tadını tattıktan sonra uzun süreli teslimiyeti kabul etmez. Direniş tohumlarını sürekli bağrında taşır ve uygun ortamını bulduğu an yaratıcı başkaldırıyı patlatır. Yenilgiler, teslimiyetler yaşamadan direnişin ve özgürlüğün gerçek anlamda değeri de anlaşılmaz ve onu korumanın, dört elle sarılma da yeterince olmaz. Gerekli özen ve titizlik gösterilmez, kolayca kazanılan ve elde edilen şeylerin elden çıkarılması, kaybedilmesi de kolay olur.

Biz de, devrimci bir mücadele mirasına, özellikle zindanlarda bir mirasa sahip değildik. Bu alanda tamamen tecrübesizdik ve bizim için yeni bir mücadele alanıydı. Biz, PKK olarak, zaten Kürdistan'da bir devrimci miras devralmamıştık. Dünya halklarının devrimci mirasından yararlanıyorduk. Ama bunlar, bize özgü deneyimler değildi. Kürdistan'da tüm mirasımızı, her şeyimizi mücadele ede ede, düşe kalka öğreniyor ve yaratıyorduk. Nitekim, zindanlarda da öyle oldu. Çok acı deneyimler ve yüksek bedeller karşılığı Kürdistan devrim tarihine armağan edeceğimiz sömürgeci zindanlardaki direniş mirasımızın nüvelerini oluşturabildik. Halkımızın tarihinde bir eksikliğini daha tamamlamış ve bu alanda tarihimizi kendimiz yaratmış, şekillendirmiştik.

Tüm olanaksızlıklara rağmen, direnişin teslimiyetle sonuçlanması, görkemliliğinden ve değerinden bir şey yitirmez. Bu direniş, gelecek mücadelemizde kaynaklık edecekti. İşçi sınıfı mücadelesinde kanla bastırılmış nice direnişler vardır. Örneğin, Lenin'in dediği gibi, *"1905 Devrimi olmasaydı 1971 Ekim Devrimi olmayacaktı."* Bizim direnişimiz de, 12 Eylül'den teslim olduğumuz tarihe kadar zindan tarihimiz de bu rolü oynamıştır. Bizde de bu direniş dönemi olmasaydı; sonraki görkemli direnişler olmayacaktı.

Biz, hücrelerde direniş içinde olduğumuz süre içerisinde idare, teslim olmuş koğuşların üstüne fazla gitmiyor, teslim olanlara kısmen iyi bakıyor, teslimiyeti cazip hale getirmeye çalışıyordu. Amaç, bu kitleyi direnişlerden ayrı tutmak, el altında bulundurmaktı. Bunda başarılı da oldu. Kitlemizin büyük bir kesimi de teslim olmuştu. Tam bir gaflet içinde olan teslimiyetçi reformist hareketlerin ahmakları, bu zindandaki baskıların nedeni olarak bizim direnişlerimizi gösteriyorlardı. Doğrusu, teslimiyetlerini gizlemek, ruhsuzluklarını gözden saklamak için bundan daha ahmakça gerekçe olamazdı. Tam da onlara ve güttükleri politikaya yaraşıyordu bu. Sözde biz, rahat durmadığımız, direndiğimiz için burada işkence oluyordu. *"Devlet güçlüydü, istediği düzeni nasıl olsa sağlayacaktı. Ne alemi vardı direnmenin, ortalığı karıştırmanın."* Evet, dışımızdaki çoğu hareketin direnişe yaklaşım mantığı ve tavrı buydu. Ayrıca Türk solunda olan hareketler de teslim olmuş, bu tavırlarını sürdürüyorlardı. Direnerek teslim olmanın dost-düşman karşısında ne anlama geleceğini dahi anlayamıyorlardı. Bu rahat bırakılmalarının, hep sürgit olacağını zannediyorlardı.

Düşman bizi teslim aldıktan sonra, hiç zaman kaybetmeden koğuşlara yöneldi. Faşist-ırkçı marşlar peş peşe ezberletiliyor, askeri yürüyüş yaptırılıp, emir-komuta en sert şekilde uygulanmaya koyuluyordu. Tabii ki, bunu yaptırma ve sağlamanın tek aracı vahşet düzeyindeki şiddet ve yasaklardı. Gazeteler yasaklanmış, açlık, susuzluk çektirilmeye başlanmış, ziyaretler göstermelik birkaç saniyeye indirilmişti, avukat görüşmeleri keza yine öyle. Mahkemelere, eskiden olduğu gibi yazılı savunma sunma yasağı kesinlikle devam ediyordu. Direniş süresince koğuşların gözünü boyama için ılımlı yaklaşımlarına rağmen o süre içinde de yazılı savunmaların mahkemeye sunulması yine yasaktı. Aynı uygulamalar biz hücredekilere de uygulanmaya başlandı. Zindanlarda yürürlüğe giren vahşetin nedeninin direniş olmadığı artık herkesin kafasına dank etmişti. Ama, artık çok geçti. Vahşeti yaratanın direniş olmadığı, tersine vahşeti frenleyen ve geciktirenin direniş olduğu gün gibi ortadaydı.

Kürdistan halkının önderi iddiasında olan biz devrimciler, varlığımızın inkarı olan Türklük andını, İstiklal marşını, ırkçı-faşist marşları okuyor, faşist subay ve işkenceci asker gardiyanlar karşısında hazırola geçiyor ve "komutanım" diye hitap ediyorduk. Bir devrimcinin bunları kabul etmesi aklın alacağı şey değildi. Halkın önderleri, kurtuluş umudu olan insanlar, bu halleriyle nasıl umut verebilirlerdi, halka güven aşılayabilirlerdi? Düşman da bu bilinç ve programla, uygulamaları giderek boyutlandırıp katmerleştiriyordu. Bizi teslim alma yönündeki ilk planı başarıya ulaşmış, ikinci aşama yürürlüğe konmuştu. Düşmanın hain planı, bize ihaneti dayatmaktı. Öyle ya, teslimiyetle yetinmeyen, vahşeti sürdüren düşmanın artık nerede duracağı belliydi. Tüm gün boyu faşist marşlar, askeri yürüyüşe söyletiliyordu, dayak ve yasaklar direniş dönemindekini kat kat aşmıştı. Bunu uygularken daha rahat hareket edebiliyordu. Çünkü, ziyarette vahşetle ilgili tek kelimenin söylenmesi yasaktı. Mahkemeler de keza öyle. Teslim alınmış ve susturulmuştuk. "Bana işkence yapılıyor" diyenin kesinlikle ölümlerden ölüm beğenmesi gerekirdi. Pislik, açlık, yorgunluk, dayak, korku, panik, havasızlık, (ki, biz hücredekiler üç yıla yakın havalandırmaya çıkmadık, güneş yüzü görmedik) hastalıklarımız, özellikle veremin yaygınlaşmasına yol açtı. İdare, veremlileri tedavi etmediği gibi, sağlam olan tutukluları da veremlilerin arasına katıyor, aynı tabakta yemek yediriliyor, ölümcül hale gelenleri ancak hastahaneye gönderiyordu. Hastahanede tutsaklara ayrılan koğuş zindan yönetimine bağlı olduğu için baskının, vahşetin katmerliği orada da uygulanıyordu. Oraya giden tutsak, koğuşu arar oluyor, geri gelmeye can atıyordu. Hastaların, günde üç defadan fazla tuvalete gitmeleri yasaktı. Doktor ve hemşirelerle konuşmaları ve doktorların gardiyanlardan habersiz, tutukluya bakması, derdini sorması da yasaktı. Sırtüstü, eller esas duruşta, yüz tavana gelecek şekilde gece-gündüz kıpırdamadan bu vaziyette yatacak, su içmek için kısa künye yapıp gardiyanın emrini alacaktı. İşkencelerde ağır yara alan, ölümcül durumda götürülenlerin, "bana işkence yapıldı" demeleri yasaktı. Ya "ranzadan" ya da "merdivenden kaydım" demesi emrediliyordu. Doktorlar uygulamaları biliyorlardı, ancak rapor vermezlerdi. Sadece ölümle sonuçlanan işkencelerde ölüm zaptı düzenler, neden olarak da, herhangi bir hastalık yazarlardı. Yüzlerce gencecik insan yakasını vereme kaptırmıştı.

Kişiliksizleştirme, robotlaştırma tüm hızıyla devam ediyordu. Öyle ki, zindan korkulu bir saat haline getirilmişti. Tamamen robotlaştırılarak, insanlıktan çıkarılmak isteniyorduk. Bir robotun arızalanması, kısa devre yapması özelliği varken, bizlerin hastalanma, işleyişe uymayan herhangi bir duruma yeltenme, gayri ihtiyari bir göz hareketi, el ayak uyuşması bile ölümleri aratan işkencelere neden oluyordu. Kaba taslak da olsa vahşetin karakteri hakkında bir şeyler anlatmaya çalıştım. Bu vahşet döneminde Hayri'nin direniş günlerimizde dediklerini anmadan geçemeyeceğim. Hayri: ***"Kürdistan Vietnamlaşıyor, bu insan çığlıklarını unutmayınız"*** diyordu.

Biz PKK'liler teslim olmuştuk. Beton duvarlar arasında "Türk'tük." Ancak düşünce olarak, ruh olarak devrimciydik. PKK'liydik. Halka bağlılığımız, sevgimiz, güvenimiz, sarsılmamış, devam ediyordu. İdeolojik olarak düşman bizi teslim alamamış, bu yüzden bizi ideolojik olarak da teslim almak, ihanet ettirmek istiyordu. Bunun için amansızca saldırıyordu. Teslim olduğumuz için pişman olmuş, kendi kendimizi yiyip bitiriyorduk. İşkenceler yoğunlaştırılınca direnme yolları aramaya, aramızda konuşup tartışmaya başladık. Kemal, Hayri ve Mazlum'la beraber olan 10 arkadaş, üst kattaki hücrelere teker teker konmuş; alt kattaki hücrelerden tecrit edilmiştik. Tabii ki, örgütsel yapımız dağıtılmıştı. Çok dar bir kesim aramızda haberleşiyorduk. Azmimiz kırıldığı, kendimize eski güvenimiz kalmadığı için direnişe geçemiyorduk. Direnişin riski bu defa daha büyüktü. Bu defaki direnişin yenilgisinin artık teslimiyet değil, ihanet olacağını biliyorduk. "Bu işi sonuna kadar götüremezsem, direncim kırılırsa, daha kötü duruma düşerim" endişesi yakamıza yapışmıştı. Bu arayışlarımız devam edip durdu. Biz on kişiyi bile ayırdılar. Beşini bir alt kata götürdüler. Hayri, Kemal, Mazlum'un da içinde olduğu diğer beş kişi ise üst (dördüncü) katta kaldık. Aramızda birer hücre boş bıraktılar, haberleşmeyi engellemek için. Hücrelerde konuşmak kesinlikle yasaktı. Gündüzleri gardiyanlar içerdeydi. Marş söyletiliyordu. Geceleri ise gözetleme deliklerinde kontrol altındaydık.

Kendimizi affedemiyorduk. Ama direnişe de cesaret edemiyorduk. Çıkmaz içindeydik. Düşman önümüze iki seçenek koymuştu. Ya ölecektik, ya da ihanet edecektik. Üçüncü bir yol yoktu. Bu teslimiyet bir ara dönemdi. Gidiş tabii ki, ihanete doğruydu. Boynumuz bükük, arkadaşlar birbirlerine bile bakmaya cesaret edemiyor, suçluluk ve utanç yakamızı bırakmıyordu. Halka, her şart altında direnmeyi öğütleyen, düşmana boyun eğmemeyi öğretmeye çalışan, önderlik etmeye çalışan bizler, düşmana boyun eğmiş, teslim olmuştuk. Arkadaşlarımızın yüzüne, halkın yüzüne nasıl bakarız, bu halimizle kurtulsak bile ne yüzle karşılarına çıkarız deyip düşünüyor, kahroluyorduk. Özellikle APO ve Partili yoldaşlara karşı mahcubiyetimiz anlatılır gibi değildi. APO ve Parti bizden çok şey bekliyordu. Bizi, direniş anlayış ve ideolojisiyle eğitmiş, donatmıştı. Bolşevik bir ruh vermişti. Demek ki, onları kişiliğimizde cisimleştirememiş, onlara layık bir tavır içine girememiştik. Durumumuz affedilir gibi değildi, büyük bir utanç ve korku içindeydik. Teslim olmadan bir gün önce konuştuğumuzda, Kemal PİR, *"Bunca insanı devrimcileştirdim. Onlara direnme ve savaşı öğretmeye çalıştım. Nasıl karşılarına çıkıp teslim olduğumuzu söyleyeceğim"* diyordu. Düşman teslimiyetle de kalmamış, ihaneti bize dayatmıştı. Karşı karşıya olduğumuz tehlike büyüktü. Korkumuz da o denli büyüktü. Tam istim üzerinde sinirler gergin, yeni günün bize ne dayatacağını bilmeden bekliyorduk. Heyecan, korku tedirginlik, bekleyiş psikolojisi, ne olacağımız düşüncesi uykularımızı kaçırıyordu. İhanet halinde düşmanın bizi, Partiye ve halka karşı kullanacağını, bununla Partiye indireceği darbeyi ve prestij kaybını, halkın devrimcilere güveninin şahsımızda sarsılacağının bilincindeydik. Ve bu bizi bitiriyordu. Basın ve TRT, devlet politikası doğrultusunda PKK'nin aleyhinde yayın yapıyor, zehir kusuyordu. İhanet ve karşı koyamama halinde, bizi de çıkarıp Parti ve devrim aleyhinde konuşturacaklarını artık bekler olmuştuk. Tedirginliğimiz doruk noktasındaydı. Biz aynı katta kalan on arkadaş, böyle bir şey bize dayatıldığında kabul etmeyeceğimizi, bunu reddetmenin de idarece başkaldırma kabul edileceğini, buna rağmen artık kim ne kadar götürebilirse direnişi götürecek deyip kararımızı verdik. Televizyona vs. çıkarılmadık. Ancak aynı dönemde itiraf (ihanet) politikası yürürlüğe konuldu.

Mahkemelerimiz başladığı günden başlayarak Parti kadroları ve savaşçılarının hatırı sayılır bir kesimi belirlenen şekilde siyasi savunma yapmaya başladık. Bu, Kürdistan tarihinde önemi büyük, sömürgeciliğin teşhir edildiği, bağımsızlık mücadelesinin, Kürdistan devriminin programı ve amaçlarının açık ve net bir şekilde savunulduğu, ilk olarak sömürgeci mahkemelerde haykırıldığı bir durumdu. Kürdistan devrim tarihinde, bu yönde bir miras devralmamıştık. Cuntanın gelişinin baş nedeni olan Kürdistan bağımsızlık mücadelesini ezme amaçlarına karşılık, iç kamuoyunun tamamen susturulduğu, basını yedeğine aldığı, zindanda vahşetin kol gezdiği bir dönemde, Kürdistan bağımsızlık mücadelesini savunma, "Ben Kürdüm, PKK'liyim" deme, görüldüğü gibi sıradan bir iş değildi. Siyasi savunmanın Parti ve Kürdistan tarihindeki önemini en iyi kavrayan Hayri elimizde kalan bu şansı yitirmememiz için çırpınıp duruyordu. Hepimizin tek avuntusu mahkemelerde yaptığımız savunmaydı.

Cunta, ülke içinde Kürtlükle, devrimcilikle ilgili her şeyi silip süpürmeye çalışırken; halkı sindirmişken, bir avuç insan, silahsız savunmasız, vahşet ortamında, hem de düşman tarafından teslim alınmışken; mahkemelere çıkıp, sömürgeciliği, faşist devleti teşhir edebiliyorduk. Bu, cuntaya karşı Türkiye ve Kürdistan'da gerçek anlamda yapılan tek muhalefetti diyebiliriz. Bizi ayakta tutan, moral kaynağı olan, koğuştaki arkadaşlarımıza güven, halka umut ve cesaret veren yegane tavrımız mahkemelerde yaptığımız savunmalardı. Dost ve düşman önünde ne olup olmadığımızı, politikamızı ortaya koyuyorduk. Ancak, konuşmalarımız, savunmalarımız, zindanda yürürlüğe giren susturma-bitirme politikasıyla tam engellenemeyince, bu defa mahkemelerin kendileri de fiilen bu işe katıldı. Karşımızda kolordu, idare ve mahkeme üçgeni vardı. Ya bize söz hakkı verilmiyor, ya salondan dışarı atılıyor, ya da azarlanıp susturulmaya çalışılıyorduk. Anlatımlarımızın büyük bir bölümü tutanaklara geçmiyor, kırpılarak, kuşa çevrilerek, ya da anlamsızlaştırılarak ve çarpıtılarak geçiriliyordu. Tüm bunlara rağmen bu iki yılı aşkın vahşete bu yüzden, ek olarak maruz kaldığımız uygulamalara rağmen Türk devletinin faşist ve sömürgeci yüzünü teşhir etmekten geri kalmadık. Bizi susturmayı başaramadılar. Sömürgeci mahkemelerde Kürdistan bağımsızlık mücadelesini, devrimini savunma geleneğini ve mirasını işte bu koşullarda ve bu dönemde yaratabildik. Bu savunmaları okuyanlar, normal koşullarda yapılmış bir savunma olmadığını, vahşet koşullarının ürünü olduğunu gözden ırak tutmamalıdırlar. Mahkeme salonunda dahi joplar kafamızın üstünde sallanıyor, orada dövülüyorduk. Yorgun ve bitkin duruşmaya çıkarılıyor, dayak, işkence görme tedirginliği içinde olan insanların, hele mahkemede tutuklu-yargıç ilişkisinin bulunmadığı, asker-komutan ilişkisinin yürürlüğe sokulduğu bir yerde dört dörtlük savunma tabii ki, mümkün olmayacaktı. Öyle ki, tutuklu sanık kürsüsüne gittiğinde askere topuk selamı çakacak, kısa künye yapacak ve yargıca "komutanım" diye hitap edecekti. İdare, mahkemeler için de (salonda, duruşma esnasında) emir-komuta ilişkilerini yürürlüğe koymuştu. Yazılı savunma hazırlamamız zaten yasaktı.

Teslimiyet döneminin, karanlık ve utanç verici yaşantısı içinde PKK'ye yaraşır takındığımız tek tavır, yaptığımız bu siyasi savunmalardı. Bunun dışındaki, teslimiyet yaşantımızın, tavırlarımızın mahkum edilmesi, lanetlenmesi gerekiyor. Böyle bir ortamda büyük tehlikeler karşısında savunma yapmamızı sağlayan şey neydi? APO'ya, Partiye, yoldaşlarımıza ve halka olan sonsuz güven, sevgi ve bağlılıktı hiç kuşkusuz. Bilimsel sosyalizmin, devrimci ideolojinin doğruluğuna olan sarsılmaz inancımızdı. Kapkara bir teslimiyeti yaşarken bile ideolojimize olan inancımız zerrece sarsılmış değildi. Ama kendimize olan güven ve inancımız sarsılmıştı.

İtiraf politikası yürürlüğe girdiğinde yaşamın kendisi bize karşı bir silah olarak kullanıldığında, her saat ve dakikanın düşmanca programlaştırıldığı, bizim için çekilmez bir hal aldığı, sağlığımızı yitirdiğimiz, ölüm seçeneğiyle karşı karşıya kaldığımız bu ağır ve karanlık günlerde halka, Partiye ihanet etmeyi hayal ettiğimizde dahi bizi korkunç derecede ürpertiyordu. Bunun korkusu büyüktü: "Ya, kötü duruma düşersem..." diyordum. Ancak halka sarsılmaz bir bağlılıkla, büyük bir sevgiyle bağlıydım. PKK'li yaşamın dışında var olma gibi bir düşünce bana çok yabancıydı. PKK bizi var etmiş, kişilik sahibi yapmış, çağdaş bir düşünceyle donatmıştı. Bunun dışına çıkma, benim için yok oluştu. Hepimiz için de bu böyleydi. Önümüzde karanlık, belirsiz bir yaşam vardı. Buna rağmen yoldaşlarımıza, halkımıza olan sevgi ve güvenimiz bizi sımsıkı sarmış, ayakta tutmaya devam ediyordu.

DEVAM EDECEK

12 Eylül'den sonra devrimci saflarda silahlı mücadeleye karşı beliren güvensizlik de, yaratılan değerler büyüdükçe aşılmaya ve prestije dönüşmeye başladı. Devletin kısa sürede mücadele karşısındaki acizinin açığa çıkması, başta Kürdistan olmak üzere toplumsal muhalefet üzerinde önemli bir motivasyon etkisi yarattı. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin etkisi yalnızca Kürdistan'la sınırlı olmayan ve toplumun büyük bölümünü kucaklayan bir yankı buldu. Kitlelerde uzun depolitizasyon yıllarının rehavetinden sıyrılma isteği güçlenmeye başladı.

"Paltformumuz, devrimci güçler arası birliği esas alarak bünyesini bütün devrimci demokrat grup ve kişilere açar. Kalıcı birlik ve dayanışmaların şartı olan karşılıklı saygı ve birbirinin meşruiyetini tanımanın gereğine inanır ve bunu prensibi sayar..."

Bugün bu gelişmelerle birlikte 12 Eylül faşizminin topluma giydirmek istediği elbise dar gelmeye ve sağından solundan sökülmeye başlıyor. Tutuklu ailelerinin direnişleri, öğrenci gençliğin Nisan eylemleri ile kitlesel boyutta sokağa adımını atması, işçi sınıfının büyük yasal engellemelere ve hükümetin grev kırıcılığına rağmen Netaş, Derby-Dora, Deri-iş, Migros grevleriyle yalnız ekonomik değil, daha fazla demokrasi istemini seslendirmesi ve sarı Türk-İş yönetimini genel grev dahil daha ileri eylem biçimlerine zorlaması gibi açıkça görülen olgular devrimci hareket için canlı bir zeminin doğmakta oluşunun göstergeleri oluyor. İktidar bu potansiyeli yönlendirebilme olanağına artık büyük oranda sahip değil. Tam tersine derinleşen ekonomik kriz ve izdüşümü olan hükümet çapında bunalım ve skandallar artık ciddi bir yönetim zaafının varlığına işaret ediyor. Giderek bunun rahatsızlığını daha derinliğine hisseden egemen sınıflar yeni alternatif arayışlarına hız veriyor. Ancak mevcut düzen partilerinin hiçbiri giderek canlanan muhalefeti kolaylıkla devirebilecek bir niteliğe bugün için sahip değil. SHP, 1974'teki Ecevit umudunun bir benzerini kitlelere sunabilme olanağından yoksun. Hele de son dönemde bünyesindeki radikal eğilime karşı yapılan tasfiye operasyonuyla birlikte kitlelerdeki yönelime ters olan konumunu daha da derinleştirmiş oldu. Demirel ise kitleler nezdinde birkaç kez denenmişliğiyle ancak oldukça sınırlı bir heyecan ve bağlılık ruhu yaratabiliyor.

Gelinen noktada egemen sınıflar kendi iktidarlarını sürdürmede en büyük güvence olarak faşist baskı ve zoru görüyorlar. Kürdistan'da giderek boyutlanan ulusal kurtuluş hareketi, Olağanüstü Hal Valiliği ve Özel Harp Dairesi'nin insiyatifi altındaki modern silahlarla teçhiz edilmiş kontr-gerilla birlikleri ve devletle işbirliği halindeki aşiretlerden derlenen korucu çeteleri eliyle en vahşi metodlar uygulanarak sürdürülüyor. Ulusal kurtuluşçu devrimci güçlerin düşmana önemli darbeler vurması onları daha da saldırganlaştırıyor. Hızla toparlanan Türkiye devrimci hareketi ise işkence, tutuklama, provokasyon yoluyla geriletilmek isteniyor.İktidar, son programıyla sosyal demokrasinin bile gerisine düşen TBKP'ye, verdiği bunca taviz ve açık uzlaşma gösterilerine rağmen legalleşme kapılarını açmayarak solun bu en terbiyeli kesimine bile tahammülsüzlüğünü açıkça gösteriyor. Toplumda sürekli bir anarşi tedirginliği yaratmak için sahte senaryolarla polis operasyonları düzenliyor, tutuklu yakınlarına yönelik sürekli göz altına alma ve işkence dahil çeşitli baskılar uygulanıyor. Özellikle gençlik içinde yaygın bir ajanlaştırma faaliyeti yanısıra devrimci yurtsever örgütlerin saflarına polisler ve provokatörler sızdırılmaya çalışılıyor. Devrimci basın üzerinde baskılar boyutlandırılarak gerekçe gösterilmeksizin yayınlar toplatılıyor, yöneticileri tutuklanarak onlarca yıllık cezalara çarptırılıyorlar. Bu politikalar egemen sınıflar iktidarının dünya ölçüsünde teşhir olmasına, giderek de tecritine yol açıyor. Son olarak Uluslararası Af Komisyonu'nun Türkiye'deki işkence uygulamaları üzerine sert bir üslupla kaleme aldığı rapor, iktidarın vermek istediği"insan haklarına saygılı, demokrat Türkiye"görüntüsünün hiç de yutturulamadığının bir ifadesi oluyor. Ancak bu yöntemlerle eskisi gibi halklarımızı korkutamıyor, muhalefet etme isteğini engelleyemiyor. Artık toplumun geçmişe göre çok daha büyük bir kesiminin ortak psikolojisi mevcut işkencenin her onurlu insanın geçmesi gereken bir çeşit sınav olduğu şeklindedir. Bu, toplumun, önündeki korku engelini aşmakta oluşunun bir göstergesi ve yakın gelecekte muhalefetin nicelik ve nitelik olarak gelişeceğinin bir delilidir.

BUGÜN HALKLARIMIZIN DİRENİŞÇİ BİRLİĞİNİ SAĞLAMAYA NEREDEN BAŞLAMALIYIZ

Yukarıda özetlediğimiz gelişmelerin ışığında dönemin dayatan görevi halklarımızın direniş eğilimine sahip çıkan, onu geliştiren tarzda Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimcilerin ileri birlik ve dayanışmasını sağlamaktır. Bunu salt bir istek değil, Türkiye ve Kürdistan devrimi açısından bir ihtiyaç olarak ele alıyoruz. Ancak içinde bulunduğumuz momentte her iki ülke devrimlerinin geldiği aşama ve devrimci güçlerin örgütlülük düzeyleri arasındaki önemli farklar yaratacak birlik ve dayanışmanın perspektifi belirleyici olmaktadır.

Kürdistan devrimci güçleri açısından birlik ve ittifak sorununda mücadele düzeyinin getirdiği önemli netleşmeler vardır. Özellikle 1984'ten beri verilen boyutlu mücadele, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin politik hattında, örgütsel düzeyinde ve ihtiyaçlarında soyutluktan uzak maddi belirlilikler yaratmıştır. Mücadelenin getirdiği bir yenileşme ve ileri birlik arayışları sözkonusudur. Kürdistan devrimcileri, ulusal kurtuluş mücadelesinin daha büyük bir etkinlik ve ifade gücüne kavuşmasından Türkiye devrimci hareketi ile ilkeli, geniş ufuklu dayanışma ve birliklerin gereğine inanmaktadırlar.

Türkiye devrimci hareketi ise bugün hızla gelişmekte olan toplumsal muhalefeti yönlendirme görevi ile karşı karşıyadır. Bu esasen yığınların siyasal hareketlilik yerine mevcut statükodan yana tercih koyduğu dönemlere göre nesnel düzeyde bir olumluluğun ifadesidir. Çünkü, yığınların güçlü davranma isteği ergeç onu siyasal bir hedefe doğru yönlendirme görevine talip olacak güçleri de yaratır. Günümüzün sorunu Türkiyeli devrimci örgütlerin mevcut sürecin gerisinde kalmadan süratle bu göreve talip olacak bir yeterlilliğe ulaşmalarıdır. Radikal bir zemine doğru gelişmekte olan ortamın dinamikleri iyi tespit edilerek devrimci etkinliği gelişmekte olan araçlar süratle yaratılmalı ve bunun gerektirdiği dar grupçuluktan uzak, savaşçı birlik ve dayanışma ruhu egemen kılınmalıdır. Açıkça ortaya çıkmıştır ki, bunun yolu TBKP, Sol Birlik vb.'lerin doğrultusunda olamaz. Onlar legalleşme sevdasıyla Türkiye egemen sınıflarının gözüne girme telaşı içindedirler. TBKP, AET ve NATO'yu da onaylayan gerici programıyla değil devrim, reform bile isteyemez hale gelmiştir. Geçmişinden ders almayanın geleceği de olamaz. Ancak onların seçtiği yol bir bakıma solda arzulanan bir netleşmenin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Hiçbir devrim sağına soluna net sınır çizgileri çizmeden gelişemez.

Bizler Türkiye ve Kürdistan devrim güçleri olarak başta vurguladığımız şekilde bir birlik ve dayanışma platformunun ilk adımını atmış bulunuyoruz. Gelişmekte olan mücadelenin gereklerine uygun olarak platformumuz bir cephe hedefini de kapsamaktadır. Ancak bugün için cephesel bir oluşumun şartları henüz olgunlaşmamış durumdadır.

Platformumuz, iktidarı hedefler ve bu doğrultuda hiçbir mücadele biçim ve aracına kapalı olmadığı gibi bunları yaratıp, geliştirmeyi bir görev olarak benimser.

Platformumuz, Kürt ulusunun bağımsız devlet kurma da dahil kendi kaderini tayin hakkına sonuna kadar sahip çıkarak halklar üzerindeki her türlü soykırım ve asimilasyona karşı tavır almayı vazgeçilmez bir demokratik görevi sayar. Topraklarımızda yaşayan ulusal azınlıkların da demokratik istemlerinin savunuculuğunu üstlenir.

Platformumuz, devrimci güçler arası birliği esas alarak bünyesini bütün devrimci demokrat grup ve kişilere açar. Kalıcı birlik ve dayanışmaların şartı olan karşılıklı saygı ve birbirinin meşruiyetini tanımanın gereğine inanır ve bunu prensibi sayar.

Platformumuz, kendi dışındaki sol ve reformist güçlerle halkımızın istem ve çıkarları doğrultusunda ilkeli işbirliği ve dayanışmadan kaçınmaz. Kalıcı kazanımlar ve mevziler oluşturmada gerekli bütün taktik esnekliklerden yana olduğunu vurgular.

Platformumuz, günün devrimci görevlerine ters düşen oluşum ve yaklaşımlarla mücadele kararlılığını vurgular. Halkımızın direniş potansiyelini devrimci siyasal alternatifler yaratma yönünde değil, burjuvazinin iktidar alternatiflerini kesin olarak mahkum eder.

Platformumuz, emperyalizme karşı mücadele veren dünya halklarının, devrimci-yurtsever yönetimlerin kararlı bir destekçisi ve gerçek bir dayanışma gücü olduğunu ilan eder.

Platformumuz, ilk adım olarak önüne periyodik bir gazete çıkarmayı hedef olarak koymuştur. Devrim güçlerinin kendilerini etkili olarak ifade edebileceği, halklarımıza alternatif demokratik ve siyasal hedefler sunabileceği, gerici burjuva basınının çarpıtma haber ve demagojilerine karşı gerçeğin sesi olabileceği, birlik ve dayanışma zeminini güçlendirici birleşik devrimci kürsü olarak, aynı zamanda en ücra merkezlere bile ulaşan dağıtım ağıyla gerçek bir örgütçü fonksiyon kazanabilecek bir yayın organına ihtiyacın büyüklüğü bizi ilk aşamada böyle bir adıma itmiştir. Hedefimiz olası en kısa zamanda yayın periyodlarını kısaltmak ve günlük gazete projemizi hayata geçirmektir.

Sonuç olarak, Türkiye ve Kürdistanlı devrim ve demokrasi güçlerini, günün görevlerine talip olan Devrimci-Demokratik Platformumuza katılmaya ve onu güçlendirmeye çağırıyoruz.

Halklarımızın düşmanı faşist Türk sömürgeciliğine karşı mücadelede yeni bir adım:

DEVRİMCİ BİRLİK PLATFORMU

Türkiye ve Kürdistan halklarının faşist Türk sömürgeciliğine karşı ortak mücadelesinde yeni bir adım atıldı. 8 yılı aşkın bir süredir, Türkiye ve Kürdistan halklarına tarihin tanık olduğu ender bir vahşet ve sömürü uygulayan faşist cuntaya karşı atılan bu adım, günümüz koşullarında devrimci direnişçiliğin gelişmesi açısından da ileri bir adımdır.

Bugün Türkiye ve Kürdistan halklarının başına bela olan faşist rejimin zulmü dayanılmaz hale gelmiştir. Bu rejimin baskı ve işkenceleri altından halklarımızı kurtarmak ertelenmez bir görev olmuştur. Türkiye ve Kürdistan halkları tarihte bu derece yok edilmesi zorunlu olan bir zulüm altında yaşamadılar. Bugün uygulanan zulmün boyutu ve halklarımızın vahşet altından kurtarılmasının olmazsa olmaz bir görev olarak karşımıza çıkması devrimci güçlere de önemli görevler yüklemektedir.

12 Eylül faşist darbesi karşısında hazırlıksız ve birlik olamamış bir durumda yakalanan Türkiye ve Kürdistan sol güçlerinin, bu olumsuz durumlarını aşarak yeni bir oluşuma yönelmeleri de zorunluydu. 12 Eylül darbesi ardından yurtdışına çıkan güçler arasında birlik çalışmaları da yoğun olarak yürütüldü. Birlik çalışmalarının temeline, açık ki devrim mücadelesinin oturması gerekliydi.

Bu dönemde yürütülen birlik çalışmalarında en önemli adım direnişçi programı ile FKBDC'den geldi. FKBDC, Türkiye ve Kürdistan halklarının faşizme karşı devrim mücadelesinin nasıl olması gerektiğini programsal olarak da ortaya koydu. FKBDC'nin kuruluşu, devrimci güçler arasında birlik çalışmalarının gelişimini de hızlandırdı. İlk kez bütün sol güçler, faşizme karşı eylem birliklerinde bir araya geldiler. Bu gelişmeler birlik çalışmalarının, faşizme karşı geniş bir platforma sonuçlanma umutlarını arttırdı.

Bu duruma rağmen, 1983 yılı sonu ile birlikte, sol güçler arasındaki ayrışma daha da gelişmeye başladı. PKK'nin önderlik ettiği devrimci direniş hattına FKBDC içinden ve dışından tasfiyeci solun saldırıları yöneltilmeye başlandı. Bu durum ise, mevcut sol güçler arasındaki ayrışma sürecini hızlandırdı. Faşizme karşı mücadeleyi, devrimci direnişi yükseltme sorunu olarak görmeyen tasfiyeci sol, PKK'ye ve önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine azgınca saldırmaya başladı.

PKK'nin 15 Ağustos Atılımı ile birlikte faşizme karşı devrimci direniş meselesini halklarımızın gündemine sokması, tasfiyeci soldaki endişeleri daha da arttırdı. Bu güçler, sahte birlik çabaları içinde görünmekle PKK'yi devrimci direnişçi hattından geri çekemeyeceklerini anladılar. Bu durumda PKK'yi devrimci direnişçi yolundan alıkoymak için tasfiyeci-provokatör ögelere dayanarak da karşıdan saldırılara başladılar. PKK'ye ve önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesine karşı o güne dek görülmemiş bir haçlı seferini başlattılar.

Bu saldırıların amacı gayet açıktı: PKK'nin FKBDC etrafında geliştirmeye çalıştığı halklarımızın devrimci direnişçi birliğini baltalamaktı. Böylece, tasfiyeci sol faşizm şahsında Kemalizmle tarihsel buluşmasını yeni tarihsel koşullarda sağlayacaktı. PKK'nin önderlik ettiği mücadele, halklarımızın çıkarlarını faşizme peşkeş çeken her türlü tasfiyeci girişime de balta vuruyordu. Bu nedenle, tasfiyeci sol faşizme karşı birlik sorununu bir kenara iterek, PKK'ye karşı haçlı birlikleri oluşturmaya başladı.

Tasfiyeci solun bu azgınca saldırılarına karşı, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin saflarından onurlu seslerin yükselmesi de eksik olmadı. FKBDC programına sahip çıkan SVP, THKP-C/Acilciler ve diğer bazı hareketler her türlü tasfiyeciliğe karşı devrimci-direniş mücadelesinin yanında yer aldılar.

PKK'nin Kürdistan'da yükselttiği ulusal kurtuluş savaşı 5. yılını doldururken, yürütülen mücadele Türkiye ve Kürdistan halklarının ortak mücadele koşullarını daha da olgunlaştırdı. Cezaevlerinde Türkiye ve Kürdistanlı devrimcilerin ortak eylemliliği yükselirken, dışarıda da halklarımızın yoğun eylemliliği gelişti. Yine, Türkiye ve Kürdistan'da kitleler, 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği pasifikasyon çeperini kırarak, yoğun gelişme sürecini yaşadılar.

Kürdistan'da PKK'nin yükselttiği mücadelenin, özel savaşın tüm uygulamalarına rağmen, sürekli gelişme göstermesi Türkiye'de devrimci gelişmeler açısından da ortamı elverişli bir hale getirmektedir. İşte, bu gelişmeleri değerlendiren PKK, SVP, THKP-C/Acilciler, TKP-B, Sosyalist örgütleri halklarımızın devrimci birliğini yükseltmek ve bu elverişli ortamda faşizme karşı mücadeleyi daha da geliştirmek için **Devrimci Birlik Platformu**'nu oluşturmaya karar verdiler.

Devrimci Birlik Platformu, halklarımızın faşist rejimin baskı, sömürü ve vahşeti altından kurtarılmasında son derece önemli bir adımı oluşturmaktadır. Bugün bütün sorumlu devrimci güçlere düşen görev, halklarımızın faşizme karşı ortak mücadelesinde atılmış olan bu önemli adıma katılmak ve gelişmesi için gereken çabayı göstermektir.

Tasfiyeci solun yeni koşullarda kendisini faşizme peşkeş çektiği bir ortamda kurulan **Devrimci Birlik Platformu** halklarımızın devrimci-direnişini yükseltmede, gerekleri hakkıyla yerine getirilirse son derece önemli görevleri başaracaktır. Bu birlik etrafında halklarımızın yükselttiği devrimci mücadelesi, faşizme son vermekle kalmayacak, halklarımızı gerçek kardeşliğin olduğu bağımsız, özgür ve demokratik bir ortama da kavuşturacaktır.

Devrimci Birlik Platformu'nun kuruluş bildirisi elimize ulaşmış bulunmaktadır. Olduğu gibi yayınlıyoruz.

Halklarımızın devrimci birliğini yaratmak ertelenemez bir görevdir

Halklarımızın üzerine bir karabasan gibi çöken 12 Eylül faşizmi 8 yıldır kitlelerin artan tepkisi, kendi iç çelişkilerinin derinleşmesi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi'nin ve Türkiye devrimci demokratik hareketinin olağanüstü baskı, işkence ve katliamlara karşı geliştirdiği mücadele ve direnişlerle giderek aşınma sürecine girmiştir. 12 Eylül toplumda bir yanıyla çöküntü, çürüme, sefalet ve açlığı doruğuna çıkarırken, diğer yandan da insan olmanın, devrimci demokrat olmanın, kısacası gerçek yaşamın ancak direniş yoluyla kazanılabileceğini bilinçlere kazımış bulunuyor. Günümüzde onurlu yaşamak, insani değerlerini koruyarak ayakta kalabilmek, ancak direniş ruhuna bağlı kalarak mümkündür. Faşizme boyun eğmemek, ona teslim olmamak, bütün devrimci demokrat değerleri yaratmanın, korumanın biricik yoludur.

İnsanlığın medeniyete ilk geçişinin beşiği olan ülkemiz Mezopotamya ve Anadolu, yaşanılan tüm tarihi süreçlerin olumsuzluğuna rağmen zengin halk kültürlerinin adeta bir mozayiği gibidir. Ne Osmanlı despotizminin halkları boğan ve gerileten yaklaşımları, emperyalizmin sömürgeleştirme çabaları ne de sonrasında Kemalizmin ve 12 Eylül faşizminin ülkelerimizdeki zengin ulusal çeşitlilik ve kültürleri bir"Türklük"potası içinde eritmek istemesi, ağır tahribatlarına rağmen amacına ulaşamamıştır. Halklarımız çeşitli biçimlerde direnebildikleri, kendi ulusal kimlik ve kültürlerine sahip çıkabildikleri oranda egemen sınıfların kendilerine dayattığı asimile olma, erime ve yok edilme süreçlerini boşa çıkarabilmişlerdir. Hiç şüphesiz halklarımızın kendi öz varlıklarını koruma ve geliştirme savaşımları kendiliğinden ortaya çıkan bir gelişme değildir. Ulusal ve sosyal kimliğin kazanılmaya başlanmasında halklarımızın direniş geleneği ve devrimci örgütlerimizin büyük özveri ve çabaları belirleyici bir role sahiptir.

Günümüzde ileri derecede netlik ve egemen olma eğilimi taşıyan direniş çizgisi, halklar tarihimizin ve güncel gelişmelerin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Tarih, her türlü sosyal gelişmenin ana zembereği olan direniş ve mücadelenin yanında, yokoluşun kaynağının da teslimiyet ve tevekkül olduğunu çok net biçimde göstermektedir. Her halk kendi öz tarihinde, bu varolma ve yokolmaya gidişin momentini biraz araştırmayla net bir biçimde ortaya çıkarabilir. Teslimiyet ve uzlaşmacılık her zaman ve her yerde yenilgiye, tükenişe götürürken haklı ve soylu hedefler uğruna direniş ve başkaldırı halklara gelişme ve zafer getirmiştir. Yakın tarihimiz bunun örnekleriyle doludur. Hayat hakkını Kemalizme kuyrukçuluk yapmakla arayan bir dönemin icazetli sosyalistliğinin yalnızca kendisinin tasfiyesiyle bitmeyen ama bütün bir halkın mücadele istem ve potansiyelini de toprak eden niteliği tüm kötü sonuçlarıyla biliniyor. Keza Kürt ulusal hareketlerindeki ve diğer ulusal azınlıkların bünyesindeki uzlaşmacılık ve ulusal ihanetlerin bu halkların özgürlük mücadelesine vurduğu can alıcı darbeler hepimizin malumudur.

Halklarımız 1960'lı yıllardan itibaren gözlerini biraz açmak istedi, ne var ki Türkiye egemen sınıfları bu ulusal ve sosyal uyanışa 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 faşist darbeleriyle karşılık verdi. Ancak her iki darbe de bütün zor ve katliamlarına rağmen toplumda derin kökleri bulunan devrimci yönelişi yok edemedi. Her defasında toplum bağrında direniş eğilimlerini yeniden fışkırttı. Bunda yakın tarihimize damgasını vuran devrimci öncülerin mücadele ruhunun büyük payı oldu. Toplumun baskı ve demagojik şartlandırmalarla daraltılmak istenen ufku her defasında onun mücadele ve direnişiyle açıldı.

12 EYLÜL DARBESİ VE DARBE SONRASI ORTAYA ÇIKAN GELİŞMELER

Hiç şüphesiz amaçları ve sonuçları itibarıyla 12 Eylül faşizmi 12 Mart faşizmine göre daha yıkıcı ve devrim adına yaratılmış tüm değerleri kesin bir biçimde yok etmeyi hedefleyici olmuştur. Karşıdevrimi çapı bu denli büyük bir önleme iten temel neden 12 Eylül öncesi Türkiye ve Kürdistan'da sınıfsal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin aldığı boyuttur. Türkiye egemen sınıflarının hemen her fırsatta lanetlemekten usanmadıkları bu dönem, devrimci direnişin her iki alanda da geliştiği, yer yer silahlı biçimler aldığı, önemli bir kitleselliğe kavuştuğu ve mücadelenin ülke politik gündeminde belirleyici bir rol oynamaya başladığı bir dönemdi. Ancak aynı dönem devrimci örgütler bazında genel bir dağınıklığın bir türlü giderilemediği ve bu büyük potansiyelin iktidara doğru yöneltilmesinde ciddi tıkanıklıkların hüküm sürdüğü bir önderlik zaafını taşıdı. 12 Eylül faşizminin sonuçlarının bu denli derin ve uzun vadeli olmasında bu zaafın payı büyüktür. Faşist darbecilerin umduğu bir mukavemet düzeyinin bile çok gerisine düşen devrimci hareket, kısa sürede en seçkin öncülerini yitirerek genel bir direniş örgütleyemeden ağır bir yenilgi aldı.

Asıl işlevi egemen sınıfların 70'li yılların sonlarına doğru derinleşen ekonomik ve politik krizine

> ***"En seçkin öncü kadroların daha cuntanın ilk aylarında büyük oranda tasfiyeye uğramasının yarattığı sarsıntılar başlangıçta genel bir panik havasının doğmasına yol açtı. İdeolojik hazırlıkları yeterli olmayan ve henüz kalıcı bir devrimci kimlik edinememiş yığınlarca kadro ve sempatizanın bir bozgun havası içinde Avrupa'ya çıkması ile birlikte özellikle Avrupa kaynaklı bir tasfiyecilik ve ideolojik sapkınlıklar boy vermeye başladı."***

emperyalist sistemin istemlerine uygun bir çözüm getirmek olan 12 Eylül faşizmi, devrimci demokratik güçleri kısa sürede devre dışı bırakarak programını özgürce hayata geçirmeye başladı. Tekelci sermayenin egemenliği bir yandan uluslararası emperyalist sistemin mali desteği, diğer yandan başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi katmanlardan aktarılan kaynaklarla pekiştirildi. Türk ve Kürt emekçi yığınlarına yönelik fiili saldırılarla sağlanan bu kazanımlar faşist 1982 anayasası ile güvence altına alınmaya çalışıldı. Böylece emekçi yığınların en ufak bir hak arama mücadelesi bile burjuva hukuk normlarına dahi ters düşen yeni yasal düzenlemelerle suç sayıldı.

Emperyalist sistemin NATO'nun güneydoğu kanadında verdiği yeni rol gereğince Türkiye hızla Ortadoğu devrimci halklarının ve anti-emperyalist yurtsever iktidarların azılı düşmanı müdahaleci-yayılmacı bir güç haline getirildi. Bu amaçla Kürdistan'da bir dizi askeri havaalanı ve mühimmat depolarının inşasına girişirken Türk ordusu emperyalizm işbirlikçisi gerici Arap rejimlerinin ordularının eğitim ve örgütlenmesinde önemli görevler üstlendi.

Faşist darbecilerin tüm yetki tekeli ve erkleriyle direkt olarak iktidarda bulunduğu ilk üç yıllık süre içinde Türkiye ve Kürdistan gerçek bir zindan haline getirildi. Onlarca devrimci ve yurtsever idam edildi. İşkence tezgahlarında ve insan avlarında binlercesi katledildi. Kürdistan'da silah operasyonları adı altında yoksul Kürt köylülerine sistemli faşist terör uygulandı. Başta sendikalar olmak üzere hemen bütün demokratik kitle örgütlerinin üye ve yöneticileri işkenceli sorgulardan geçirilerek tutuklandı yada takibata alındı. Demokrat yada yurtsever olduğu gerekçesiyle çeşitli meslek kuruluşlarında çalışan binlerce personel işten atıldı, fişlendi. Toplumda doğal sözcülüğe sahip olan ilerici yurtsever aydınlara karşı işkence ve hapis dahil gözdağı, tehdit ve karalama kampanyası başlatıldı. Bizzat Evren'in derleme kalabalıklara yaptığı konuşmalarla aydınlara yönelik aşağılayıcı saldırılar en üst boyutlara tırmandırıldı. Böylece toplum bir bütün olarak muhalefet dürtülerinden arınmış koyu bir tevekkül ve teslimiyet hattına çekilmeye çalışıldı.

Bu dönemde emekçi yığınlar TC tarihinin hiç bir döneminde görülmemiş ölçüde yoksullaştırıldılar. İşçi sınıfının reel gelirlerinde %40'lara varan bir düşüş oldu. Uygulanan ekonomi politika nedeniyle işsizlik % 120'ye fırladı. Köylüler taban fiyatlarının düşüklüğü ve tarımsal girdilerin hızla pahalılaşması nedeniyle yoksullaştılar. Tekeller ise bir yandan askeri faşist diktatörlüğün güvencesi altında artı değer sömürüsünü katmerleştirirken diğer yandan milyarlık fonlarla beslenerek altın yıllarını yaşamaya başladılar.Halkın elindeki son değerler banker adı altında legalite kazandırılan vurguncu ve spekülatörlerin mafya yöntemleriyle yönlendirdiği tefeci piyasalarca son kuruşuna kadar gasbedildi. Halkın dişinden tırnağından arttırdığı tasarruflar onların gözleri önünde boyalı basına eğlenceli malzemeler sunan çirkef bir çarkın dişleri arasında tüketildi. Sonuçta ünü dünyaya yayılan traji-komik facialarıın yaşandığı banker skandalı patlak verdi. Uluslararası finans çevreleri ve yerli tekelci sermayenin Türkiye ve Kürdistan devrimcilerinin kanını emerek, başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi yığınları benzersiz bir sömürü ve sefalete mahkum ederek demagojik reklamlarla yürürlüğe soktuğu istikrar tedbirleri paketi ve yapısal değişim sloganlarının kofluğu daha üçüncü yılında apaçık ortaya çıktı.

1983'te askeri faşist cuntanın veto kılıcı altında yapılan şike seçimlerle gerek uluslararası finans kurumlarındaki çalışmaları, gerek tekelci sermaye bünyesindeki görevleri, gerekse de hükümet düzeyinde aldığı roller itibarıyla tescilli bir işçi ve emek düşmanı olan Turgut Özal başkanlığındaki ANAP'ın iktidar edilmesiyle birlikte mevcut rejimin kurumlaşmasına sivil görünüm altında Evren-Özal faşist kliği eliyle devam edildi. Bu dönemde baskı ve zorun yanısıra topluma dayatılmış bulunan depolitizasyonu derinleştirici, toplumsal değer yargılarını burjuvazi lehine değiştirici yeni politikalar devreye sokuldu.

TRT başta olmak üzere eldeki bütün yazılı-sözlü iletişim araçları, mevcut ekonomi politikanın gereği bir ideolojik ve kültürel bombardıman ile her türlü sınıfsal dayanışma yerine kişisel çıkarların takipçiliğini akıllılık ve erdem sayan yeni insan tipinin yaratıcılığına seferber edildi. Toplumun bu yolla perspektifsizleştirilmesi çabasında günün döneği namlı solculara önemli görevler verildi. Toplumda görünür bir biçimde uç vermiş olan değişim isteği yaratılan ucube görüntüler ve"çağ atlıyoruz"yaygaralarıyla sömürüldü.

Emekçi yığınları gerçek taleplerine yabancılaştırma, burjuvazinin etkili bir silahı olan şovenizm, Ege ve Kıbrıs'ta savaş kışkırtıcılığı, Ermeni düşmanlığı, Kürt tehlikesi, Bulgar mezalimi hikayeleriyle şahlandırmaya çalışıldı.

Yobazlık ve tarikatçılığa hız verilerek ve başlarına emekli olmuş faşist generallerin getirdiği devlet kurumları eliyle Kemalizm ile cilalanmış Türk-İslam sentezi devletin resmi ideolojisi kılınarak sosyalist hareket karşısında etkili bir ideolojik cephe açılmaya uğraşıldı.

Özal icraatları dönemi ekonomik göstergeler, rakamlar üzerinde sahtekarca oynanması ve etkili yalanlara rağmen hızla bozulmaya devam etti.Türk parası Osmanlı'nın züyuf akçesinden beter hale gelirken, hükümet sözcülerinin her vesilede politik istikrarın güvencesi olarak vurguladıkları ödemeler dengesinde büyük açıklar verilmeye, enflasyon oranı yükselirken çok övünülen ihracatta düşüşler görülmeye başlandı. Üstelik ihracatın % 30'a varan bölümünün fiktif olduğu açığa çıktı. Türkiye gelir dağılımı bakımından dünyanın en kötü durumdaki ilk üç ülkesinden biri olma sıfatını kazandı.

Hal böyle olunca, ANAP'ın sosyalizmi marjinalliğe mahkum ederek onu dışta bırakan bir toplumsal uzlaşma yaratma planları boş düşmeye ve ilk başta kitlelere sempatik görünen popülist sloganların gerisindeki faşizan niteliği açığa çıkmaya başladı. İşkence ve yoğun devlet terörünün dozunda hemen hiçbir gerileme olmaması, açlık grev kırıcılığı, toplumdaki demokrasi özlemine tam bir kayıtsızlık, hatta açık bir saldırganlıkla cevap verilmesi, kitlenin gözlerinin gerçekleri daha net görmesine, giderek muhalefet duygusunun gelişmesine yol açtı. Ancak yenilmişlik psikolojisinin etkileri ve devrimci hareketin genel dağınıklığı, toplumda kaybedilmiş olan güven duygusunun yeniden kazanılması ve cüretli bir muhalefetin şekillenişini uzun süre geciktirdi

Devrimci hareket, üzerinden 12 Eylül yenilgisinin izlerini uzun süre atamadı. En seçkin öncü kadroların daha cuntanın ilk aylarında büyük oranda tasfiyeye uğramasının yarattığı sarsıntılar başlangıçta genel bir panik havasının doğmasına yol açtı. İdeolojik hazırlıkları yeterli olmayan ve henüz kalıcı bir devrimci kimlik edinememiş yığınlarca kadro ve sempatizanın bir bozgun havası içinde Avrupa'ya çıkması ile birlikte özellikle Avrupa kaynaklı bir tasfiyecilik ve ideolojik sapkınlıklar boy vermeye başladı. Avrupa solunun bile çöplüğe attığı tezlere dört elle sarılındı. Geçmişe eleştiri paravanı arkasında hızla piyasaya sürülen bu tezlerle görülmemiş bir inkarcılık başlatıldı. M-L teorinin evrensel doğruları fütursuzca vulgarize edilmeye, ikame sosyalizm teorileri icad olunmaya başlandı. Yaygın bir demokratizm hastalığı ile birlikte iş reel sosyalizm düşmanlığı ve yüz yılı aşkın proleter değerlerin ve deneyimlerin nihilistçe reddine kadar vardırıldı. Eski Birikim çevresinin büyük çabaları

> ***"Başta İstanbul ve Diyarbakır zindanlarındaki devrimci tutsakların başlattığı kararlı ve fedakar direnişler yalnız toplumda değil, ama bizzat devrimci hareketin saflarında da yaygın olan, faşist diktatörlüğün örgütlü zoruna karşı direnmenin anlamsızlığı ve eldeki potansiyelle herhangi bir direnişin sonuç getirmeyeceği şeklinde tasfiyeci görüşlerin yanlışlığını gösterdi..."***

ile başlatılan sivil toplum tartışmalarıyla devrimci mücadele karalanmaya, jakobenlik kötülenmeye çalışıldı. Bütün bu toz duman ortasında geçmişine saygılı, mücadeleye kararlı örgüt ve kadrolar ise yedikleri büyük darbeler, kitlelerle aralarındaki büyük bağ eksikliği ve sürekli polis takibi gibi nedenlerle uzun süre örgütsel varlıklarını koruma ötesinde devrimci bir fonksiyona kavuşamadılar.

Ancak yine de toplumu saran suskunluk perdesini ilk yırtan devrimci öncüler oldular. Başta İstanbul ve Diyarbakır zindanlarındaki devrimci tutsakların başlattığı kararlı ve fedakar direnişler yalnız toplumda değil, ama bizzat devrimci hareketin saflarında da yaygın olan, faşist diktatörlüğün örgütlü zoruna karşı direnmenin anlamsızlığı ve eldeki potansiyelle herhangi bir direnişin sonuç getimeyeceği şeklinde tasfiyeci görüşlerin yanlışlığını gösterdi. Ölüm pahasına zindan direnişlerini örgütleyen devrimci tutsaklar yalnızca düşman saldırılarına değil, kendi yanıbaşlarındaki kitleye sürekli teslimiyet ve uzlaşma telkin eden sağ oportünizme karşı da sistemli mücadele yürütmek zorunda kaldılar. Yoğun düşman ateşi altındaki devrimci tutsaklar kitlesine sözde Leninist taktiklerle cilaladıkları kötü uzlaşma teorileri sunan ve bedeli tam bir aşağılanma ve onursuzluk olan daha rahat ve güvenli bir yaşam vaad eden oportünizmin yaratabileceği tehlikeler kararlı bir mücadele ile büyük oranda bertaraf edildi. Özellikle tam bir vahşetin uygulandığı Diyarbakır zindanında Kürdistanlı devrimci ve yurtseverler ağır işkence, hainleştirme, itirafçılığa zorlama, zorla Türkleştirme politikalarına karşı kararlı bir direniş sergilediler. Halklarımızın kurtuluş umudunu ölümleri pahasına zindan direnişleriyle yeniden yükselten ve canlandıran Türkiye ve Kürdistanlı devrim şehitlerimizi burada bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Zindan direnişleriyle birlikte atılan direniş tohumları 1984'te belli bir hazırlık evresinden sonra Kürdistan'da başlatılan silahlı temeldeki ulusal kurtuluş mücadelesiyle yeşermeye başladı. Bu mücadele yalnız Kürdistan sahasıyla sınırlı kalmayan önemli politik etkiler doğurdu. Türkiye devrimci hareketinin bünyesine bir asalak gibi yapışmış olan tasfiyecilik, bu mücadele gelişip, yarattığı etkiler kalıcılaşmaya başladığı oranda güç yitimine uğradı. Yanısıra, özellikle